

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

AVUKATLIK KANUNU

**İLGİLİ KANUN VE
YÖNETMELİKLER
İLE
BELGELER**

ŞUBAT 2010 / 3 . BASKI

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

AVUKATLIK KANUNU

İLGİLİ KANUN VE
YÖNETMELİKLER
İLE
BELGELER

ŞUBAT 2010 / 3. BASKI

Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 165
Kanunlar Dizisi: 7

*Avukatlık Kanunu - İlgili Kanun ve
Yönetmelikler ile Belgeler*

ISBN: 978-605-5614-05-8
© Türkiye Barolar Birliği
Birinci Baskı: Mayıs 2005
İkinci Baskı: Ekim 2009
Üçüncü Baskı: Şubat 2010

Yayına Hazırlayanlar
Av. Teoman ERGÜL
Av. Oya GÜNENDİ YAĞAN

Türkiye Barolar Birliği
Oğuzlar Mah. Barış Manço Cad. 1366. Sokak No: 3
06520 Balgat - ANKARA
Tel: (0.312) 292 59 00 (Pbx) • Faks: (0.312) 286 55 65
www.barobirlik.org.tr
e-posta: yayin@barobirlik.org.tr

Sayfa Tasarımı ve Ofset Hazırlık
Düş Atelyesi (0.312) 215 70 37
www.dusatelyesi.com

Baskı
Şen Matbaa
Özveren Sokağı 25/B
Demirtepe-Ankara
(0.312) 229 64 54 - 230 54 50

AVUKATLIK KANUNU

İLGİLİ KANUN VE
YÖNETMELİKLER
İLE
BELGELER

ŞUBAT 2010 / **3.** BASKI

İÇİNDEKİLER¹

KANUNLAR

1136 Sayılı Avukatlık Kanunu.....	3
6207 Sayılı Avukatlar Yardımlaşma Kanunu.....	163

YÖNETMELİKLER

Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanunu Yönetmeliği.....	171
Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliği.....	229
Türkiye Barolar Birliği Staj Kredi Yönetmeliği.....	253
Türkiye Barolar Birliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu Yönetmeliği.....	271
Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliği.....	293
Türkiye Barolar Birliği Reklam Yasağı Yönetmeliği.....	325
Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliği.....	339

¹ Ayrıntılı dizinler ilgili bölümlerde verilmiştir.

BELGELER

Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları	355
Avrupalı Avukatların Tabi Olduğu Meslek Kuralları	369
Avukatların Rolüne Dair Temel Prensipler (Havana Kuralları)	391
Avrupa Konseyi Avukatlık Mesleğinin İcrasındaki Özgürlükler Hakkında 9 Numaralı Tavsiye Kararı	405
BM Yargı Bağımsızlığı Temel Prensipleri	435
Uluslararası Avukatlar Birliği Morelia Şartı	443
21. Yüzyılda Avukatlık Meslek Kurallarına Dair Turin İlkeleri	449

ÖRNEKLER

Avukatlık Ortaklığı Tip Ana Sözleşmesi	465
Avukatlık Ortaklığı Tip Ana Sözleşmesi (Yabancı Ortaklıklar İçin)	477
Yetki Belgesi	488

EKLER

Türkiye Barolar Birliği Yardım Yönergesi	493
Avukatlık Sınavının İptal ile ilgili Anayasa Mahkemesi Kararı	497

SUNUŞ

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nca benimse- nen ve Trabzon'da yapılan 27. TBB Genel Kurulu'na sunu- lan yayın programına göre, hukukçular ile ilgilenenlerin yararlanabilecekleri nitelikte hukuk el kitapları yayımlan- ması planlanmıştı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yoğun bir yasama fa- aliyetine girmesi, pek çok alanda sınaama-yarınlma yönte- mi ile hareket edilmesi sonucunda, yasalarda kısa aralarla değişiklikler yapılması ve hatta temel yasaların tümünden değiştirilmesi karşısında bu istek ve karar uygulamaya konulamamıştır.

Bu alandaki ilk yayınıımız 28. Olağan Genel Kurul ön- cesinde *Avukatlık Kanunu, İlgili Kanun ve Yönetmelikler ile Belgeler* adlı kitap olmaktadır. Kısa zamanda hazırlanan bu kitabı başta Anayasa olmak üzere temel yasalar takip edecektir.

Yararlı olabilmek umuduyla takdirlerinize sunarım.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Av. Özdemir Özok

KANUNLAR

- **Avukatlık Kanunu**
- **Avukatlık Yardımlaşma Kanunu**

**1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nda
Değişiklik Yapan Kanunlar**

Kanun No	Yürürlüğe Giriş Tarihi
1186.....	1/3/1969
1238.....	7/3/1970
2018.....	2/7/1976
2174.....	10/11/1978
2178.....	7/2/1979
2329.....	4/11/1980
2442.....	3/4/1981
2652.....	20/4/1982
3003.....	15/5/1984
3079.....	21/11/1984
3256.....	30/1/1986
3464.....	2/6/1988
4276.....	20/6/1997
4667.....	10/5/2001
4765.....	10/5/2002
5043.....	20/1/2004
5218.....	21/7/2004
5510.....	1/10/2008
5533.....	5/7/2006
5558.....	14/12/2006
5615.....	4/4/2007
5728.....	8/2/2008
5838.....	28/2/2009
5904.....	3/7/2009

Avukatlık Kanunu'nun çeşitli maddelerinde, listedeki kanunların değişiklik yapan maddeleri; maddenin tümünü değiştirmişse, değişiklik yapılan madde numarasının yanında; maddenin sadece bir fıkrasını ya da bir cümlesini değiştirmişse, değişiklik yapılan fıkranın ya da cümlelerin önünde parantez içinde gösterilmiştir.

1136 SAYILI AVUKATLIK KANUNU

Kanun Numarası: 1136; Kabul Tarihi: 19/3/1969.

RG: 7/4/1969-13168; Düstur: Tertip 5, Cilt 8, s. 1694.

*Bu Kanun'un yürürlükte olmayan hükümleri için bkz.,
Başbakanlık Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga
Hükümleri Külliyesi, C. 1, s. 1041.*

DİZİN

BİRİNCİ KISIM Avukatlık ve Avukat

Madde No: Sayfa No:

Avukatlığın Mahiyeti	1.....	19
Avukatlığın Amacı	2	19

İKİNCİ KISIM Avukatlık Mesleğine Kabul

Avukatlığa Kabul Şartları	3.....	21
İstisnalar	4	22
Avukatlığa Kabulde Engeller	5	22
Baroya Yazılma İstemi	6	24
Karar	7.....	24
Redde veya Kovuşturma Sonuna Kadar Beklenmesine Dair		
Karara İtiraz	8	24
Avukatlık Ruhsatnamesi ve Yemin	9	26
Ret Kararının Bildirilmesi	10	27

ÜÇÜNCÜ KISIM
Yasak Haller

Avukatlıkla Birleşemeyen İşler	11	28
Avukatlıkla Birleşebilen İşler	12	28
Avukatın Hakim veya Savcı ile Hısımlık veya Evlilik Münasebeti	13	30
Bazı Görevlerden Ayrılanların Avukatlık Edememe Yasağı	14	30

DÖRDÜNCÜ KISIM
Staj

Genel Olarak	15	32
Aranacak Şartlar	16	32
Dilekçeye Eklenecek Belgeler	17	32
İstemin İlanı	18	33
Rapor	19	34
Karar	20	34
Stajın Başlangıcı	21	35
Yanında Staj Yapılacak Avukat	22	35
Stajın Yapılması ve Stajyerin Ödevleri	23	36
Staj Raporları	24	36
Staj Süresinin Uzatılması	25	37
Stajyerlerin Yapabileceği İşler	26	37
Stajyerlere Barolarca Yapılacak Yardım	27	37
Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu.....	27/A	39

BEŞİNCİ KISIM**Avukatlık Sınavı**

Mülga Hükümler	28-33.....	40
----------------------	------------	----

ALTINCI KISIM**Avukatın Hak ve Ödevleri**

Genel Olarak	34	41
Yalnız Avukatların		
Yapabileceği İşler	35	41
Uzlaşma Sağlama	35/ A	42
Sır Saklama	36	43
İşin Reddedildiğinin Bildirilmesi	37	43
İşin Reddi Zorunluluğu	38.....	43
Avukatın Dosya Saklaması ve		
Hapis Hakkı	39.....	44
Tazminat İsteklerinde Zamanaşımı	40.....	45
Avukatın Vekaletten Çekilmesi	41	45
Bir Avukatın Geçici Olarak		
Görevlendirilmesi	42.....	45
Büro Edinme Zorunluluğu	43	46
Avukatların Birlikte veya Avukatlık		
Ortaklığı Şeklinde Çalışmaları	44	47
Aynı Büroda Birlikte Çalışma	44.....	47
Avukatlık Ortaklığı.....	44.....	47
Ortakların Hak ve Borçları	44.....	48
Uyuşmazlıkların Çözümü	44.....	49
Avukat Bürosunda		
Çalışabilecek Kişiler.....	45	50
İşlerin Stajyer veya Sekreterle Takibi,		
Dava Dosyalarının İncelenmesi ve		
Dosyadan Örnek Alma.....	46	51

Çekişmeli Hakları Edinme Yasağı.....47	51	
Avukata Çıkar Karşılığında		
İş Getirme.....48.....	51	
Avukatların Resmi Kılığı	49.....52	
Baroya ve Avukatlara		
Ayrılacak Yer	50	53
Danışma Yapılması Uygun		
Olmayan Yerler	51	53
Dosya Tutmak	52.....	54
Görüşmelere Ait Tutanak	53	54
Sicil Cüzdanları	54.....	54
Reklam Yasağı	55.....	55
Örnek Çıkarabilme ve		
Tebliğat Yapabilme Hakkı	56	55
Avukata Karşı İşlenen Suçlar	57.....	56
Soruşturmaya Yetkili		
Cumhuriyet Savcısı.....	58	56
Kovuşturma İzni, Son Soruşturmanın		
Açılması Kararı ve Duruşmanın		
Yapılacağı Mahkeme	59	57
İtiraz Hakkı	60	58
Suçüstü Hali.....	61.....	58
Görevi Kötüye Kullanma.....	62.....	59
Avukatlık Yetkilerinin Başkaları		
Tarafından Kullanılmaması.....	63	59
Baro Yönetim Kuruluna Karşı		
Özel Görevler.....	64	60
Baro Keseneği	65	61

YEDİNCİ KISIM**Baro Levhası ve Avukatlar Listesi**

Levhaya Yazılma Yükümlülüğü.....	66	62
Avukatlığın Sürekli Olarak			
Başka Bölgede Yapılması	67	62
Başka Baroya Nakil	68	63
Nakille İlgili İnceleme ve			
İstemın Kabulü	69	63
Nakil İstemının Reddi	70	63
Levhadan ve Avukatlık Ortaklığı			
Sicilinden Silme	71	64
Levhadan Silinmeyi Gerektiren			
Haller	72	65
Levhaya Yeniden Yazılma Hakkı	73	66
Bir Daha Yazılmamak Üzere			
Levhadan Silinme	74	67
Avukatlar Listesi	75	68

SEKİZİNCİ KISIM**Barolar****BİRİNCİ BÖLÜM****Genel Hükümler**

Baroların Kuruluş ve Nitelikleri	76	69
Baronun Kurulması, Organlarının			
Görevden Uzaklaştırılması ve			
Görevlerine Son Verilmesi.....	77	70
Görevlerin Parasız Oluşu ve			
Bir Kişide Birleşmeyecek			
Görevler	78	72

İKİNCİ BÖLÜM
Baroların Organları

Organlar	79	72
I. Baro Genel Kurulu		
Kuruluşu	80	73
Görevleri.....	81	73
Olağan Toplantı.....	82	74
Olağanüstü Toplantı.....	83	74
Toplantıya Çağrı.....	84	75
Genel Kurul Başkanlık Divanı	85	75
Toplantıya Katılma Yükümü.....	86	75
Görüşme ve Karar Yeter Sayısı	87	76
Gündem Dışı Görüşme Yasağı.....	88	76
II. Baro Yönetim Kurulu		
Kuruluşu.....	89	77
Seçilme Yeterliği, Engelleri ve		
Seçimin Şekli.....	90	77
Seçim Dönemi.....	91	78
Seçim Dönemi Bitmeden Ayrılma.....	92	78
Toplantılar.....	93	79
Toplantıya Çağrı.....	94	79
Yönetim Kurulunun Görevleri.....	95	79
III. Baro Başkanlığı		
Seçim ve Seçim Dönemi Bitmeden		
Ayrılma.....	96	82
Görevleri.....	97	83
IV. Baro Başkanlık Divanı		
Kuruluşu ve Seçimi.....	98	84
Başkanlık Divanının Görevleri.....	99	84
Baro Başkan Yardımcısının		
Görevleri.....	100	84

Baro Genel Sekreterinin Görevleri.....101	85	
Baro Saymanının Görevleri	102	85
V. Baro Disiplin Kurulu		
Kuruluşu.....	103.....	85
Seçilme Yeterliği ve Engelleri.....	104.....	86
Seçim Dönemi.....	105.....	86
Toplantılar.....	106.....	86
Görevi	107.....	87
VI. Baro Denetleme Kurulu		
Kuruluş ve Görevi.....	108.....	87

DOKUZUNCU KISIM

Türkiye Barolar Birliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Birliğin Kuruluş ve Nitelikleri	109	88
Birliğin Görevleri	110	88
Yasaklar, Mal Edinme, Protokoldeki Yer, Görevden Uzaklaştırma ve Göreve Son Verme	111	90
Görevlerin Ücretli Oluşu.....	112.....	91

İKİNCİ BÖLÜM

Birliğin Organları

Organlar	113.....	91
I. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu		
Kuruluşu.....	114.....	92
Toplantılar.....	115.....	93

Görüşme ve Karar Yeter Sayısı	116	94
Görevleri.....	117	94
II. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu		
Kuruluşu.....	118	95
Seçim Dönemi.....	119	96
Toplantılar	120	96
Görevleri.....	121	97
III. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı		
Seçim ve Seçim Dönemi		
Bitmeden Ayrılma.....	122	99
Görevleri.....	123	99
IV. Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı		
Kuruluşu ve Seçimi.....	124	100
Birlik Başkanlık Divanının		
Görevleri.....	125	100
Türkiye Barolar Birliği		
Başkan Yardımcılarının Görevleri	126	101
Türkiye Barolar Birliği		
Genel Sekreterinin Görevleri.....	127	101
Türkiye Barolar Birliği		
Saymanının Görevleri.....	128	102
V. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu		
Kuruluşu.....	129	102
Seçim Dönemi.....	130	102
Toplantılar.....	131	103
Görevi	132	103
VI. Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu		
Kuruluşu ve Görevi	133	103

ONUNCU KISIM

Disiplin İşlem ve Cezaları

Disiplin Cezalarının		
Uygulanacağı Haller	134	104
Disiplin Cezaları	135	104
Cezaların Uygulanma Şekli	136	105
Savunma Hakkı	137	105
Baroya Yazılmadan Önceki ve Meslekten Ayrıldıktan Sonraki		
Eylem ve Davranışlar	138	106
Kovuşturma Yetkisi ve Eksik Üyelerin Tamamlanması	139	106
Ceza Kovuşturmasının		
Disiplin Cezalarına Tesiri	140	107
Disiplin Kovuşturmasının		
Açılması	141	107
Disiplin Kovuşturmasına Yer Olmadığına Dair Kararlara		
İtiraz	142	108
Aynı Eylemden Dolayı		
Yeniden İnceleme	143	109
Disiplin Kurulunda Duruşma	144	110
Gıyapta Duruşma	145	110
Delillerin Gösterilmesi ve İncelenmesi	146	110
Tanık ve Bilirkişi Dinlenmesi	147	110
Duruşma Tutanağı	148	111
İstinabe Talimatının Yerine Getirilmesi	149	111
Tanık ve Bilirkişinin Çağırılması	150	111

Disiplin Kurulu Üyelerinin		
Reddi ve İstinkafı	151	112
Kararların Tebliği	152	112
İşten Yasaklanma	153	112
İsten Yasaklanmanın		
Zorunlu Olduğu Haller	154	113
İşten Yasaklanmanın Hükümleri	155	114
İşten Yasaklanma Kararının		
Kaldırılması	156	114
Disiplin Kurulu Kararına		
Karşı İtiraz	157	114
Delillerin Serbestçe Takdiri,		
Ceza Vermenin Amacı ve		
Cezadan Mahsup	158	116
Kovuşturma ve Ceza		
Zamanaşımı	159	117
Disiplin Kararlarının		
Uygulanması ve		
Cezaların Sicilden Silinmesi	160	117
Tanık ve Bilirkişi Gideri	161	118
Para Cezası veya Giderlerin		
Tahsili	162	118

ON BİRİNCİ KISIM

Avukatlık Sözleşmesi

Avukatlık Sözleşmesinin		
Kapsamı	163	119
Avukatlık Ücreti	164	120
Ücret Dolayısıyla Müteselsil		
Sorumluluk	165	121

Avukatın Hapis Hakkı ve Avukatlık Ücretinin Rüçharlı Bulunması	166	121
Anlaşmazlıkların Hakem Yoluyla Çözümü	167	122
Avukatlık Ücret Tarifesinin Hazırlanması.....	168.....	122
Yargı Mercilerince Karşı Tarafa Yükletilecek Avukatlık Ücretinin Miktarı.....	169	123
İş Sonuna Kadar Takip Etme Zorunluluğu ve Başkasını Tevkil	171	124
İş Sahibinin İşi Başka Bir Avukata Vermesi	172.....	125
Avukatlık Ücretinin Belli Bir İşe Hasredilmesi.....	173	125
Avukatın İşi Takipten Vazgeçmesi, Azli ve Ücretin Gününde Ödenmemesi.....	174.....	126
İş Sahibinin Adresi.....	175	126

ON İKİNCİ KISIM

Adli Müzaheret

Adli Yardımın Kapsamı	176.....	128
Adli Yardım Bürosu.....	177	128
Adli Yardım İstemi	178	129
Adli Yardımın Yapılışı	179.....	129
Büronun Gelir ve Giderleri.....	180	130
Yıllık Çalışma Raporu ve Yönetmelik	181.....	132

ON ÜÇÜNCÜ KISIM
Çeşitli Hükümler

Yönetmelik	182.....	133
Cumhuriyet Savcılarına Yapılacak Tebligat.....	183.....	134
Avukatlık Kıdemine Sayılacak Hizmetler.....	184.....	134
Dava Vekilleri Hakkında Uygulanacak Hüküm	185	134
Topluluk Sigortasına Girmeleri Mutlak Şekilde Zorunlu Olanlar	186	134
Topluluk Sigortasına Girme Zorunluluğu Şarta Bağlı Olanlar	187	135
Topluluk Sigortasına Giremeyenler	188	135
Prim Borcunu Ödememenin Sonuçları	190	135
Tip Sözleşmenin Hazırlanması ve Topluluk Sözleşmesine Giriş.....	191	136
Yürürlükten Kaldırılan Hükümler ..	192	136
Değiştirilen Kanun Hükümleri Hakkında	193.....	136
1086 Sayılı Kanunun Değiştirilen Hükmü.....	194.....	136
Emekliliğe Tabi Görevden Önceki Avukatlığın Kıdeme Sayılması	195	136
Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Kamu İktisadi Teşebbüslerinde Görevli Avukatlar	Ek Madde 1	137
Yurt Dışında Temsil.....	Ek Madde 2.....	138
Seçimlerin Yapılması	Ek Madde 3.....	138
Denetim	Ek Madde 4.....	142

Geçici Hükümler	142	
Kanunun Yürürlük Tarihi.....200	157	
Kanunu Yürüten Makam	201	158
19/3/1969 Tarihli ve 1136 Sayılı Kanun'dan Sonra Eklenen Geçici Hükümler.....	158	

BİRİNCİ KISIM
AVUKATLIK VE AVUKAT

Avukatlığın Mahiyeti

Madde 1. Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir.

AVUKATLIK
VE AVUKAT

(Değişik: 2/5/2001-4667/1 m.) Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder.

Avukatlığın Amacı

Madde 2. (Değişik: 2/5/2001-4667/2 m.) Avukatlığın amacı; hukuki münasebetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır.

Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder.

(Değişik: 2/5/2001-4667/2 m.) Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunla-

AVUKATLIK
VE AVUKAT

rındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekaletname ibrazına bağlıdır. Derdest davalarda müzakereler duruşma günü beklenmeksizin mahkemeden alınabilir.

İKİNCİ KISIM
AVUKATLIK MESLEĞİNE KABUL

AVUKATLIK
MESLEĞİNE
KABUL

Avukatlığa Kabul Şartları¹

Madde 3. (Değişik: 30/1/1979-2178/1 m.)

Avukatlık mesleğine kabul edilebilmek için:

a. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b. Türk hukuk fakültelerinden birinden mezun olmak veya yabancı memleket hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak,²

c. Avukatlık stajını tamamlayarak staj bitim belgesi almış bulunmak,

d. (Mülga: 28/11/2006-5558/1 m.),

e. Levhasına yazılmak istenen baro bölgesinde ikametgahı bulunmak,

f. Bu kanuna göre avukatlığa engel bir hali olmamak gerekir.³

¹ 1136 sayılı Kanun'un 8, 9, 11, 12 ve 13. geçici maddeleri hükümlerine bkz.

² 3256 sayılı Kanun'la eklenen geçici 4. madde hükmüne bkz.

³ Bu maddeye, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle (d) bendi eklenmiş, varolan (d) ve (e) bentleri, sırasıyla (e) ve (f) bendi olarak metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İstisnalar

Madde 4. (Değişik: 2/5/2001-4667/4 m.)

Adli, idari ve askeri yargı hakimlik ve savcılıklarında, Anayasa Mahkemesi raportörlüklerinde, Danıştay üyeliklerinde, üniversiteye bağlı fakültelerin hukuk bilimi dersleri dalında profesörlük, doçentlik, yardımcı doçentlik görevlerinde dört yıl, kamu kurum ve kuruluşlarının hukuk müşavirliği görevinde on yıl süre ile hizmet etmiş olanlarda 3 üncü maddenin (c) ve (d) bentlerinde yazılı koşullar aranmaz.

Türk vatandaşları ve Türk uyruğuna kabul olunanlardan yabancı hukuk fakültelerinden mezun olup da, geldikleri yerde dört yıl süreyle mahkemelerin her derecesinde hakimlik, savcılık veya avukatlık yapmış ve avukatlığı meslek edinmiş bulunanlar, 3 üncü maddenin (b) bendinde yazılı olduğu biçimde Türk hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden usulüne uygun olarak yapılan sınavlarda başarı göstermiş ve ayrıca Türkçeyi iyi bilir oldukları da bir sınavla anlaşılmış olmak kaydıyla, 3 üncü maddenin (c) ve (d) bentlerinde yazılı koşulların dışında tutulurlar.

Birinci ve ikinci fıkrada gösterilenlerin baro levhasına yazılmasında, 17 nci maddenin (1) ve (2) numaralı bentlerinde yazılı belgelerden başka sicil özetlerinin onanmış bir örneğinin de verilmesi gereklidir.

Avukatlığa Kabulde Engeller

Madde 5. Aşağıda yazılı durumlardan birinin varlığı halinde, avukatlık mesleğine kabul istemi reddolunur:

a. (Değişik: 23/1/2008-5728/326 m.) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı iki yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmak,

b. (Değişik: 22/1/1986-3256/2 m.) Kesenleşmiş bir disiplin kararı sonucunda hakim, memur veya avukat olma niteliğini kaybetmiş olmak,

c. Avukatlık mesleğine yaraşmayacak tutum ve davranışları çevresince bilinmiş olmak,

d. Avukatlık mesleği ile birleşemeyen bir işle uğraşmak,

e. Mahkeme kararı ile kısıtlanmış olmak,

f. İflas etmiş olup da itibarı iade edilmemiş bulunmak (Taksiratlı ve hileli müflisler itibarları iade edilmiş olsa dahi kabul olunmazlar),

g. Hakkında aciz vesikası verilmiş olup da bunu kaldırmamış bulunmak,

h. Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmak.

(Değişik: 2/5/2001-4667/5 m.) Birinci fıkranın (a) bendinde sayılan yüz kızartıcı suçlardan biri ile hüküm giymiş olanların cezası ertelenmiş, paraya çevrilmiş veya affa uğramış olsa da avukatlığa kabul edilmezler.

(Değişik: 22/1/1986-3256/2 m.) Adayın birinci fıkranın (a) bendinde yazılı cezalardan birini gerektiren bir suçtan kovuşturma altında bulunması halinde, avukatlığa alınması isteği hakkındaki kararın bu kovuşturmanın sonuna kadar bekletilmesine karar verilebilir.

Şu kadar ki, ceza kovuşturmasının sonucu ne olursa olsun avukatlığa kabul isteğinin geri çevrilmesi gereken hallerde, sonuç beklenmeden istek karara bağlanır.

Baroya Yazılma İstemi

Madde 6. (Değişik: 2/5/2001-4667/6 m.)

(...)⁴ 4 üncü maddedeki koşulları taşıyanlar başvurdukları yer barosu levhasına yazılmalarını dilekçe ile isteyebilirler.

Karar

Madde 7. Baro Yönetim Kurulu, levhaya yazılma istemi hakkında başvurma dilekçesinin varış tarihinden itibaren bir ay içinde gerekçeli olarak karar vermekle ödevlidir.

Süresi içinde karar verilmediği takdirde, adayın avukatlığa kabul istemi reddedilmiş sayılır. Bu halde aday bir aylık sürenin bitiminden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. İtiraz üzerine 8 inci madde hükmü kıyas yolu ile uygulanır.

⁴ 28/11/2006 tarihli ve 5558 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle bu arada yer alan "Avukatlık sınavını başarmış olanlar veya" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

**Redde veya Kovuşturma Sonuna Kadar
Beklenmesine Dair Karara İtiraz**AVUKATLIK
MESLEĞİNE
KABUL

Madde 8. Baro Yönetim Kurulu, avukatlığa kabul istemini reddettiği veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesine karar verdiği takdirde bunun gerekçesini kararında gösterir. Gerekçeli karar adaya tebliğ olunur.

Aday, bu karara karşı, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde, kararı veren baro vasıtasıyla Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Baro tarafından adaya, itiraz tarihinin tespit eden bir belge verilir. Bu belge hiçbir vergi, harç ve resme tabi değildir.

Türkiye Barolar Birliği, itiraz üzerine dosya üzerinde gerekli incelemeleri yaptıktan sonra, itirazı kabul veya reddeder. Türkiye Barolar Birliği itiraz tarihinden itibaren bir ay içinde bir karar vermezse, itiraz reddedilmiş sayılır.

(Değişik: 2/5/2001-4667/7 m.) Baro yönetim kurullarının adayın levhaya yazılması hakkındaki kararları, karar tarihinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Türkiye Barolar Birliği kararın kendisine ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde uygun bulma veya bulmama kararını ve itirazın kabul veya reddi hakkındaki kararlarını onaylamak üzere karar tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına gönderir. Bu kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Tür-

kiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir.

Baro Yönetim Kurulunun, avukatlığı kabul isteminin reddi veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesi hakkındaki kararları, süresi içinde itiraz edilmediği takdirde kesinleşir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/7 m.) Adalet Bakanlığının dördüncü fıkraya uyarınca verdiği kararlara karşı, Türkiye Barolar Birliği, aday ve ilgili baro; Adalet Bakanlığının uygun bulmayıp bir daha görüşülmek üzere geri göndermesi üzerine Türkiye Barolar Birliğince verilen kararlara karşı ise, Adalet Bakanlığı, aday ve ilgili baro idari yargı merciine başvurabilir.⁵

Barolar, kesinleşen kararları derhal yerine getirmeye mecburdurlar.

Avukatlık Ruhsatnamesi ve Yemin

Madde 9. Avukatlık mesleğine kabul edilen adaya, ilgili baro tarafından bir ruhsatname verilir.

Avukatlığa kabul, ruhsatnamenin verildiği andan itibaren hüküm ifade eder.

Aday böylece avukatlığa kabul edildikten sonra avukat unvanını kullanmak hakkını kazanır. Durum Türkiye Barolar Birliğine bildirilir.

(Değişik: 13/1/2004-5043/1 m.) Ruhsatnameler ve avukat

⁵ Bu fıkrada geçen "Danıştay" ibaresi, 22/1/1986 tarih ve 3256 sayılı Kanun'un 28. maddesi ile "idari yargı merciine" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

kimlikleri Türkiye Barolar Birliği tarafından tek tip olarak bastırılır ve düzenlenir. 8 inci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen şekilde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca uygun bulma kararı verildiğinde ruhsatnameler Birlik Başkanı ve ilgili Baro Başkanı tarafından imzalanır. Avukat kimlikleri, tüm resmi ve özel kuruluşlar tarafından kabul edilecek resmi kimlik hükmündedir.

Mesleğe kabul edilen avukata ruhsatname verilirken, Baro Yönetim Kurulu önünde aşağıdaki şekilde ant içtirilir:

(Değişik: 2/5/2001-4667/8 m.) Hukuka, ahlaka, mesleğin onuruna ve kurallarına uygun davranacağıma namusum ve vicdanım üzerine ant içerim.

Avukatın and içtirildiği, andın metnini de kapsayan bir tutanağa bağlanır ve ilgilinin dosyasında saklanır. Tutanak Baro Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte ant içen avukat tarafından imzalanır.

Ret Kararının Bildirilmesi

Madde 10. Avukatlık mesleğine kabul edilmek için baroya başvuran bir adayın bu isteminin reddine veya kovuşturma sonuna kadar beklenmesine dair kararlar kesinleşince, ilgili baro, adayın adını diğer barolara ve Türkiye Barolar Birliğine bildirir. Bu halde, ret ve bekleme sebepleri ortadan kalkmadıkça, hiçbir baro o kimseyi levhasına yazamaz.

ÜÇÜNCÜ KISIM

YASAK HALLER

AVUKATLIK
MESLEĞİNE
KABUL

Avukatlıkla Birleşemeyen İşler

Madde 11. Aylık, ücret, gündelik veya kesenek gibi ödemeler karşılığında görülen hiçbir hizmet ve görev, sigorta produktörlüğü, tacirlik ve esnaflık veya mesleğin onuru ile bağdaşması mümkün olmayan her türlü iş avukatlıkla birleşemez.⁶

Avukatlıkla Birleşebilen İşler

Madde 12. (Değişik: 22/1/1986-3256/3 m.)

Aşağıda, sayılan işler 11. madde hükmü dışındadır:

a. Milletvekilliği, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeliği,

b. (Değişik: 2/5/2001-4667/9 m.) Hukuk alanında profesör ve doçentlik,⁷

c. Özel hukuk tüzel kişilerinin hukuk müşavirliği ve

⁶ Geçici madde 20'ye, 22/1/1986 tarihli ve 3256 sayılı Kanun'la eklenen geçici madde 1 ve 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la eklenen geçici madde 1'e bkz.

⁷ 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'un 97. maddesi gereğince, Kanun'un yayımı tarihi olan 10/5/2001 tarihinden 1 yıl sonra yürürlüğe girmiştir.

sürekli avukatlığı ile bir avukat yazıhanesinde ücret karşılığında avukatlık,

d. Hakemlik, tasfiye memurluğu, yargı mercilerinin veya adli bir dairenin verdiği herhangi bir görev veya hizmet,

e. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararıda başka iş veya hizmetle uğraşmaları yasaklanmamış bulunmak şartıyla; bu Kanun Hükmünde Kararname'nin kapsamına giren iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ve iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşları dışında kalıp sermayesi devlete ve diğer kamu tüzel kişilerine ait bulunan kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği, denetçiliği,

f. Anonim, limited, kooperatif şirketlerin ortaklığı, yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği ve denetçiliği ve komandit şirketlerde komanditer ortaklık,

g. Hayri, ilmi ve siyasi kuruluşların yönetim kurulu başkanlığı, üyeliği ve denetçiliği,

h. Gazete ve dergi sahipliği veya bunların yayın müdürlüğü.

Milletvekilleri hakkında, 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

(Değişik: 2/5/2001-4667/9 m.) (e) bendinde gösterilenlerin, hazinenin, belediye ve özel idarelerin, il ve belediyelerin yönetimi ve denetimi altında bulunan daire ve kurumların, köy tüzel kişiliklerinin ve kamunun hissedar olduğu şirket ve kuruluşların aleyhinde; il genel meclisi ve beledi-

ye meclisi üyelerinin de bağlı buldukları tüzel kişilerin ve yüksek öğretimde görevli profesör ve doçentlerin yüksek öğretim kurum ve kuruluşları aleyhindeki dava ve işleri takip etmeleri yasaktır.

Bu yasak, avukatların ortaklarını ve yanlarında çalıştırdıkları avukatları da kapsar.

Bir kadroya bağlı olarak aylık veya ücreti devlet, il veya belediye bütçelerinden yahut devlet, il veya belediyelerin yönetimi ve denetimi altındaki daire ve müesseseler yahut şirketlerden verilen müşavir ve avukatlar, yalnız bu daire, müessese ve şirketlere ait işlerde avukatlık yapabilirler.

Avukatın Hakim veya Savcı ile Hısımlık veya Evlilik Münasebeti

Madde 13. Bir hakim veya Cumhuriyet Savcısının eşi, sebep veya nesep itibarıyla usul ve furuundan veya ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) hısımlarından olan avukat, o hakim veya Cumhuriyet Savcısının baktığı dava ve işlerde avukatlık edemez.

Bazı Görevlerden Ayrılanların Avukatlık Edememe Yasağı

Madde 14. (Yeniden düzenleme: 23/1/2008-5728/327 m.) Emeklilik ve istifa gibi sebeplerle görevlerinden ayrılan adli, idari ve askerî yargı hâkim ve savcılarının son beş yıl içinde hizmet gördükleri mahkeme veya dairelerin yargı çevresinde görevden ayrılma tarihinden itibaren iki yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaktır. Yüksek yargı ve böl-

ge mahkemeleri hâkim ve savcılar ile raportörlerinin son beş yıl içinde münhasıran hizmet gördükleri mahkeme veya dairelerde, buralardan ayrılma tarihinden itibaren iki yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaktır.⁸

Yukarıdaki fıkra hükmü Anayasa Mahkemesi üyeleri ve yüksek mahkemeler hakimleri hakkında da uygulanır.

(Değişik: 22/1/1986-3256/4 m.) Devlet, Belediye, İl Özel İdare ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin kapsamına giren iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinde çalışanlar, buralardan ayrıldıkları tarihten itibaren iki yıl geçmeden ayrıldıkları idare aleyhine dava alamaz ve takipte bulunamazlar.

(Ek: 1/4/1981-2442/1 m.) Askeri Yargıtay Başkanı, Başsavcısı, İkinci Başkanı, Daire Başkanları ve üyeleri, Milli Savunma Bakanlığı Askeri Adalet İşleri Başkanı, Askeri Adalet Teftiş Kurulu Başkanı, Genelkurmay Adli Müşaviri, sıkıyönetim adli müşavirleri ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görevli hakim ve savcılar ile yardımcıları, başka hizmetlere atanmış olsalar bile anılan görevlerden ayrıldıkları tarihten itibaren üç yıl süre ile sıkıyönetim askeri mahkemelerinde avukatlık yapamazlar.

⁸ Avukatlık Kanunu'nun "Emeklilik veya istifa gibi sebeplerle görevlerinden ayrılan adli, idari ve askeri yargı hakim ve savcılarının son beş yıl içinde hizmet gördükleri mahkeme veya dairelerin yargı çevresinde, görevden ayrılma tarihinden itibaren iki yıl süre ile avukatlık yapmaları yasaktır." şeklindeki 14. maddesinin birinci fıkrası, Cumhurbaşkanı tarafından açılan dava sonunda, Anayasa Mahkemesi tarafından 15.10.2002 tarihli ve E. 2001/309 K. 2002/91 sayılı kararlar 12.12.2004 tarihinden geçerli olmak üzere iptal edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

STAJ⁹

STAJ

Genel Olarak

Madde 15. (Değişik: 30/1/1979-2178/4 m.)

Avukatlık stajı bir yıldır. Stajın bu kısmında yer alan hükümler uyarınca ilk altı ayı mahkemelerde ve kalan altı ayı da en az beş yıl kıdemi olan (bu beş yıllık kıdem hesabına kanunun 4 üncü maddesinde yazılı hizmette geçen süreler de dahildir.) bir avukat yanında yapılır.

Stajın hangi mahkeme ve adalet dairelerinde, ne surette yapılacağı yönetmelikte gösterilir.

Aranacak Şartlar

Madde 16. (Değişik: 2/5/2001-4667/11 m.)

3 üncü maddenin (a), (b) ve (f) bentlerinde yazılı koşulları taşıyanlardan, stajyer olarak sürekli staj yapmalarına engel işleri ve 5 inci maddede yazılı engelleri bulunmayanlar, staj yapacakları yer barosuna bir dilekçe ile başvururlar.

Dilekçeye Eklenecek Belgeler

Madde 17. 16 ncı madde gereğince verilecek dilekçeye, aşağıda gösterilen belgeler eklenir.

⁹ TBB Avukatlık Staj Yönetmeliği'ne bkz.

1. Kanunun aradığı şartlara ilişkin belgelerin asılları ile onanmış ikişer örneği,
2. Adayın 3 üncü maddenin (f) ve 5 inci maddenin (a) bendlerinde yazılı halleri bulunmadığını gösteren bildiri kağıdı,
3. Yanında staj göreceği avukatın yazılı muvafakati,
4. Adayın ahlak durumu hakkında, o baroya yazılı iki avukat tarafından düzenlenmiş tanıtma kağıdı.

Bu belgelerin birer örneği Baro Başkanı tarafından onaylanarak Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Diğer örnek veya asılları barodaki dosyasında saklanır. 22 nci maddenin 2 ve 3 üncü fıkralarında yazılı hallerde, adayın yanında staj göreceği avukatın yazılı muvafakatine ait belge aranmaz.

(Ek: 22/1/1986-3256/5 m.; Değişik: 23/1/2008-5728/328 m.)

Staj isteminde bulunan tarafından verilen bildiri kağıdının hilafı ortaya çıktığı takdirde adaya Cumhuriyet Savcısı tarafından ikiyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

İstemin İlanı

Madde 18. Adayın istemi, yukarıdaki maddede yazılı hususlarla birlikte, istem tarihinden itibaren on gün içinde baronun ve adalet dairesinin uygun bir yerinde on beş gün süre ile asılarak ilan olunur.

Her avukat veya stajyer yahut diğer ilgililer, bu süre içinde, adayın stajyer listesine yazılmasına itirazda bulunabilirler. Şu kadar ki, itirazın incelenebilmesi, açık delil veya vakıaların gösterilmiş olmasına bağlıdır.

STAJ

Rapor

Madde 19. Baro Başkanı, istemin ilanından önce, baroya bağlı avukatlardan birini adayın gerekli nitelikleri taşıyıp taşımadığını ve avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşıp uğraşmadığını araştırarak bir rapor düzenlemek üzere görevlendirir.

Görevlendirilen avukat, raporu en geç on beş gün içinde baroya vermekle yükümlüdür.

Karar

Madde 20. Baro Yönetim Kurulu, itiraz süresinin bitmesinden itibaren bir ay içinde, 19 uncu maddede yazılı raporu da göz önünde tutarak, adayın stajyer listesine yazılıp yazılmaması hakkında gerekçeli bir karar verir. Karar ilgiliye tebliğ edilmekle beraber, bir örneği de incelenmek üzere dosyası ile birlikte o yer Cumhuriyet Savcılığına verilir.

Bu karar aleyhine Baro Yönetim Kurulu üyeleri karar tarihinden, o yer Cumhuriyet Savcısı kararın kendisine verildiği, ilgili ise kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilirler.

Birinci fıkrada yazılı süre içinde bir karar verilmemiş olması halinde talep reddedilmiş sayılır. Bu takdirde, bir aylık sürenin bitiminden itibaren on beş gün içinde aday Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/12 m.) Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği

veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir.

(Ek: 2/5/2001-4667/12 m.) Adalet Bakanlığının yukarıdaki fıkra uyarınca verdiği kararlara karşı, Türkiye Barolar Birliği, aday ve ilgili baro; Adalet Bakanlığının onaylamayıp geri göndermesi üzerine Türkiye Barolar Birliğinin verdiği kararlara karşı ise, Adalet Bakanlığı, aday ve ilgili baro idari yargı merciine başvurabilir.

Stajın Başlangıcı

Madde 21. Avukatlık stajı listeye yazılma ile başlar. İtiraz yazılmayı durdurur.

Yanında Staj Yapılacak Avukat

Madde 22. Avukat yanında staja başlayabilecekleri Cumhuriyet Savcılığınca baroya bildirilenler, evvelce dilekçelerinde gösterdikleri ve muvafakatini aldıkları avukat yanında staja başlarlar.

Baro Başkanını isteği veya ilgililerin başvurusu üzerine, Baro Yönetim Kurulu, stajın dilekçede gösterilenden başka bir avukat yanında yapılmasına karar verebilir.

17 nci maddenin 3 üncü. bendinde yazılı belgeyi almak imkanını bulamayan adayların hangi avukat yanında staj göreceğini Baro Başkanı tayin eder.

STAJ · Avukat, ikinci ve üçüncü fıkralardaki hallerde stajyeri kabul zorunluluğundadır.

Stajın Yapılması ve Stajyerin Ödevleri

Madde 23. (Değişik: 2/5/2001-4667/13 m.)

Staj kesintisiz olarak yapılır. Stajyerin haklı nedenlere dayanarak devam etmediği günler, engelin kalkmasından sonraki bir ay içinde başvurduğu takdirde, mahkeme stajı sırasında Adalet Komisyonu, avukat yanındaki staj sırasında ise Baro Yönetim Kurulu kararı ile tamamlattırılır. Stajın yapıldığı yere göre adalet komisyonu başkanı ve Baro Başkanı, haklı bir engelin bulunması halinde yanında staj yaptığı avukatın da görüşünü alarak stajyere otuz günü aşmamak üzere izin verebilir.

Stajyer, avukatla birlikte duruşmalara girmek, avukatın mahkemeler ve idari makamlardaki işlerini yapmak, dava dosyaları ve yazışmaları düzenlemek, baroca düzenlenen eğitim çalışmalarına katılmak, Baro Yönetim Kurulunca verilen ve yönetmelikte gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmekle yükümlüdür. Stajyerler, meslek kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymak zorundadırlar.

Staj Raporları

Madde 24. (Değişik: 30/1/1979-2178/5 m.)

Staj, Adalet Komisyonunun, baronun ve yanında çalışan avukatın gözetimi altında yapılır.

Stajyer hakkında, yanında staj gördüğü hakimler, Cumhuriyet Savcıları tarafından staj durumu, mesleki ilgisi ve ahlaki durumunu belirten bir belge verilir.

Yanında staj görülen avukat tarafından, ilk üç ayın bitiminde ve staj süresinin sonunda da kesin olarak, staj durumunu ve adayın mesleki ilgisi ile ahlaki durumunu da kapsayan bir rapor verir.

Staj Süresinin Uzatılması

Madde 25. (Değişik: 2/5/2001-4667/14 m.)

Baro Yönetim Kurulu, stajyer hakkında verilen raporları değerlendirir, gerektiğinde kurul üyelerinden birini görevlendirmek suretiyle yapılacak inceleme sonuçlarını da göz önünde tutarak staj bitim belgesinin verilmesine veya staj süresinin altı aya kadar uzatılmasına karar verebilir.

Yönetim Kurulunun bu kararı kesindir.

Stajyerlerin Yapabileceği İşler¹⁰

Madde 26. (Değişik: 2/5/2001-4667/15 m.)

Stajyerler, avukat yanında staja başladıktan sonra, avukatın yazılı muvafakati ile ve onun gözetimi ve sorumluluğu altında, sulh hukuk mahkemeleri, sulh ceza mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde avukatın takip ettiği dava ve işlerle ilgili duruşmalara girebilir ve icra müdürlüklerindeki işleri yürütebilirler.

Bu yetki, staj bitim belgesinin verilmesi veya staj listesinden silinme ile sona erer.

¹⁰ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

STAJ **Stajyerlere Barolarca Yapılacak Yardım¹¹**

Madde 27. (Değişik: 2/5/2001-4667/16 m.)

Staj süresince stajyerlere Türkiye Barolar Birliğince kredi verilir.

Ödenecek kredinin kaynağı, avukatların yetkili mercilere sunduğu vekaletnamelere avukatın yapıştıracağı pul bedelleri ile geri ödemededen gelen paralar ve bunların gelirleridir. Bu pullar, Türkiye Barolar Birliğince bastırılır. (Değişik: 13/1/2004-5043/2 m.) Yapıştırılacak pulun değeri; 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun Yargı Harçları Bölümü'nde yer alan vekaletname örnekleri için kullanılan harç tarifesinin %50 fazlası kadardır.¹² (Ek: 13/1/2004-5043/2 m.) Bu şekilde toplanan tüm pul bedelleri mali yönden Sayıştay denetimine tabidir.¹³

Avukatlarca vekaletname sunulan merciler, pul yapıştırılmamış veya pulu noksan olan vekaletname ve örneklerini kabul edemez. Gerektiğinde ilgiliye on günlük süre verilerek bu süre içinde pul tamamlanmadıkça vekaletname işleme konulamaz.

Kredi ödemelerinden arta kalan miktar, meslektaşlara destek ve meslekte gelişmeyi sağlamakta kullanılır.

Bu kredinin ilke ve koşulları, kimlere verileceği, miktarı, geri ödeme şekli, geri ödemededen gelen paralar ile kredi ödemelerinden sonra arta kalan miktarın barolar ve Türkiye Barolar Birliği arasında dağıtım ve sarf esasları ve di-

¹¹ TBB Staj Kredi Yönetmeliği'ne bkz.

¹² 13/1/2004 tarihli ve 5043 sayılı Kanun'un 8. maddesi gereğince 1/1/2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

¹³ 13/1/2004 tarihli ve 5043 sayılı Kanun'un 8. maddesi gereğince 1/1/2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

ğer hususlar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanacak ve Adalet Bakanlığınca onaylanacak yönetmelikte gösterilir.

Pul bedelleri ile geri ödemedenden gelen paralar ve bunların gelirleri, kredi ödemelerinden arta kalan miktarın dağıtımı ve sarfı, her yıl Adalet Bakanlığı tarafından ek 4 üncü maddedeki esas ve usullere göre denetlenir.

Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu¹⁴.

Madde 27/A. (Ek: 13/1/2004-5043/3 m.)

Türkiye Barolar Birliği nezdinde sosyal güvenlik, sosyal yardım ve dayanışma hizmetlerinde kullanılmak üzere kaynağı bu Kanunun 27 nci maddesinin ikinci fıkrasında gösterilen gelirlerin yarısı olan "Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu" kurulmuştur.

Bu fondan yapılacak harcamaların esas ve usulleri ile diğer hususlar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanacak ve Adalet Bakanlığınca onaylanacak yönetmelikte gösterilir.¹⁵

Fon gelirleri ile harcamaları her yıl Adalet Bakanlığı tarafından ek 4 üncü maddedeki esas ve usullere göre denetlenir.¹⁶

¹⁴ TBB Yardım Yönergesi'ne bkz.

¹⁵ TBB Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu Yönetmeliği 1/1/2004 tarihinde RG'de yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Yönetmelikler bölümünde tam metnini yayımlamaktayız.

¹⁶ 27/A maddesi, 13/1/2004 tarihli ve 5043 sayılı Kanun'un 8. maddesi gereğince 1/1/2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

BEŞİNCİ KISIM
AVUKATLIK SINAVI¹⁷

AVUKATLIK
SINAVI

Madde 28-31. (Mülga: 28/11/2006-5558/1 m.)
Madde 32-33. (Mülga: 30/1/1979-2178/8 m.)

¹⁷ Avukatlık Kanunu'nun, 28-31. maddeleri, 28/11/2006 tarihli ve 5558 sayılı Kanun'la yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak bu Kanun, Anayasa Mahkemesi'nin 15/10/2009 tarih ve E. 2007/16, K. 2009/47 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Söz konusu karar için ekler bölümüne bkz.

ALTINCI KISIM
AVUKATIN HAK VE ÖDEVLERİ

Genel Olarak

Madde 34. (Değişik: 2/5/2001-4667/21 m.)

Avukatlar, yüklendikleri görevleri bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliğiince belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler.

AVUKATIN
HAK VE
ÖDEVLERİ

Yalnız Avukatların Yapabileceği İşler¹⁸

Madde 35. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

Kanun işlerinde ve hukuki meselelerde mütalaa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek, yalnız baroda yazılı avukatlara aittir.

Baroda yazılı avukatlar birinci fıkradakiler dışında ka-

¹⁸ Geçici madde 17'ye bkz.

lan resmi dairelerdeki bütün işleri de takip edebilirler.

(Değişik: 23/1/2008-5728/329 m.) Dava açmaya yeteneği olan herkes kendi davasına ait evrakı düzenleyebilir, davasını bizzat açabilir ve işini takip edebilir. Ancak, Türk Ticaret Kanununun 272 nci maddesinde ön görülen esas sermaye miktarının beş katı veya daha fazla esas sermayesi bulunan anonim şirketler ile üye sayısı yüz veya daha fazla olan yapı kooperatifleri sözleşmeli bir avukat bulundurmak zorundadır. Bu fıkra hükmüne aykırı davranan kuruluşlara Cumhuriyet Savcısı tarafından sözleşmeli avukat tayin etmedikleri her ay için, sanayi sektöründe çalışan onaltı yaşından büyük işçiler için suç tarihinde yürürlükte bulunan, asgarî ücretin iki aylık brüt tutarı kadar idarî para cezası verilir.

Hukuk ve Ceza Muhakemeleri Usulleri Kanunları ile diğer kanun hükümleri saklıdır.

Uzlaşma Sağlama

Madde 35/A. (Ek: 2/5/2001-4667/23 m.)

Avukatlar dava açılmadan veya dava açılmış olup da henüz duruşma başlamadan önce kendilerine intikal eden iş ve davalarda, tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konulara inhisar etmek kaydıyla, müvekkilleriyle birlikte karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilirler. Karşı taraf bu davete icabet eder ve uzlaşma sağlarsa, uzlaşma konusunu, yerini, tarihini, karşılıklı yerine getirmeleri gereken hususları içeren tutanak, avukatlar ile müvekkilleri tarafından birlikte imza altına alınır. Bu tutanaklar 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesi anlamında ilam niteliğindedir.

Sır Saklama

Madde 36. Avukatların, kendilerine tevdi edilen veya gerek avukatlık görevi, gerekse Türkiye Barolar Birliği ve barolar organlarındaki görevleri dolayısıyla öğrendikleri hususları açığa vurmaları yasaktır.

Avukatların birinci fıkrada yazılı hususlar hakkında tanıklık edebilmeleri, iş sahibinin muvafakatini almış olmalarına bağlıdır. Ancak, bu halde dahi avukat tanıklık etmekten çekinebilir. (Ek: 2/5/2001-4667/24 m.) Çekinme hakkının kullanılması hukuki ve cezai sorumluluk doğurmaz.

Yukarıdaki hükümler, Türkiye Barolar Birliği ve baroların memurları hakkında da uygulanır.

İşin Reddedildiğinin Bildirilmesi

Madde 37. Avukat, kendisine teklif olunan işi sebep göstermeden reddedebilir. Reddin, iş sahibine gecikmeden bildirilmesi zorunludur.

İşi iki avukat tarafından reddolunan kimse, kendisine bir avukat tayinini Baro Başkanından isteyebilir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/25 m.) Tayin olunan avukat, Baro Başkanı tarafından belirlenen ücret karşılığında işi takip etmek zorundadır.

İşin Reddi Zorunluluğu

Madde 38. Avukat;

a. Kendisine yapılan teklifi yolsuz veya haksız görür yahut sonradan yolsuz veya haksız olduğu kanısına varırsa,

b. Aynı işte menfaati zıt bir tarafa avukatlık etmiş veya mütalaa vermiş olursa,

c. (Değişik: 2/5/2001-4667/26 m.) Evvelce hakim, hakem, Cumhuriyet Savcısı, bilirkişi veya memur olarak o işte görev yapmış olursa,

d. Kendisinin düzenlediği bir senet veya sözleşmenin hükümsüzlüğünü ileri sürmek durumu ortaya çıkmışsa,

e. (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 2/6/1977 tarihli ve E. 1977/43, K. 1977/84 sayılı kararı ile.)

f. Görmesi istenilen iş, Türkiye Barolar Birliği tarafından tespit edilen mesleki dayanışma ve düzen gereklerine uygun değilse, teklifi reddetmek zorunluğundadır.

Bu zorunluluk, avukatların ortaklarını ve yanlarında çalıştırdıkları avukatları da kapsar.

(Üçüncü fıkra iptal: Anayasa Mahkemesi'nin 21/1/1971 tarihli ve E. 1970/19, K. 1971/9 sayılı kararı ile.)

(Son fıkra iptal: Anayasa Mahkemesi'nin 2/6/1977 tarihli ve E. 1977/43, K. 1977/84 sayılı kararı ile.)

Avukatın Dosya Saklaması ve Hapis Hakkı

Madde 39. Avukat, kendisine tevdi olunan evrakı, vekaletın sona ermesinden itibaren üç yıl süre ile saklamakla yükümlüdür. Şu kadar ki, evrakin geri alınması müvekkile yazı ile bildirilmiş olduğu hallerde saklama yükümlülüğü, bildirme tarihinden itibaren üç ayın sonunda sona erer.

Avukat, ücreti ve yapmış olduğu giderleri kendisine ödenmedikçe, elinde bulunan evrakı geri vermekle yükümlü değildir.

Tazminat İsteklerinde Zamanaşımı**Madde 40.** (Değişik: 2/5/2001-4667/27 m.)

İş sahibi tarafından sözleşmeye dayanılarak avukata karşı ileri sürülen tazminat istekleri, bu hakkın doğumunun öğrenildiği tarihten itibaren bir yıl ve her halde zararı doğuran olaydan itibaren beş yıl geçmekle düşer.

Avukatın Vekaletten Çekilmesi

Madde 41. Belli bir işi takipten veya savunmadan isteği ile çekilen avukatın o işe ait vekalet görevi, durumu müvekkiline tebliğinden itibaren on beş gün süre ile devam eder.

Şu kadar ki, adli müzaheret bürosu yahut Baro Başkanı tarafından tayin edilen avukat, kaçınılmaz bir sebep veya haklı bir özrü olmadıkça, görevi yerine getirmekten çekilemez. Kaçınılmaz sebebin veya haklı özrünün takdiri avukatı tayin eden makama aittir.

Bir Avukatın Geçici Olarak Görevlendirilmesi

Madde 42. Bir avukatın ölümü veya meslekten yahut işten çıkarılması veya işten yasaklanması yahut geçici olarak iş yapamaz duruma gelmesi hallerinde, Baro Başkanı, ilgililerin yazılı istemi üzerine veya iş sahiplerinin yazılı muvafakatini almak şartıyla, işleri geçici olarak takip etmek ve yürütmek için bir avukatı görevlendirir ve dosyaları kendisine devir ve teslim eder. (Ek: 2/5/2001-4667/28 m.) Ayrıca durumu mahkemelere ve gerekli göreceği yerlere bildirir. Bu hükümler avukatlık ortaklığı hakkında da kıyasen uygulanır.

Yukarıdaki fıkrada yazılı işlere ait kanuni süreler, dosyaların devir ve teslimine kadar işlemez. Şu kadar ki, bu süre üç ayı geçemez.

(Mülga: 2/5/2001-4667/28 m.)

Kendisine görev verilen avukat haklı sebepler gösterecek bunu reddedebilir. Ret sebeplerinin yerinde olup olmadığına Baro Yönetim Kurulu karar verir.

Vekalet görevi, temsil edilen avukatın talimatına bağlı olmaksızın, bu görevi yapan avukatın sorumluluğu altında yürür. Yapılan işlerin ücretini, kendisine vekalet olunan avukat öder. Anlaşmazlık halinde ücretin miktarı Baro Yönetim Kurulu tarafından belirtilir.

Büro Edinme Zorunluluğu

Madde 43. Her avukat, levhaya yazıldığı tarihten itibaren üç ay içinde baro bölgesinde bir büro kurmak zorundadır. Büronun niteliklerini barolar belirtir.

Bir avukatın birden fazla bürosu olamaz. Birlikte çalışan avukatlar ayrı büro edinemezler. (Ek: 2/5/2001-4667/29 m.) Avukatlık ortaklığı yurt içinde şube açamaz. Milletvekilleri, milletvekilliği süresince avukatlık yapamazlar.

Bürosunu veya konutunu değiştiren avukat yenilerinin adreslerini bir hafta içinde baroya bildirmek zorundadır.

Avukatların Birlikte veya Avukatlık Ortaklığı Şeklinde Çalışmaları^{19, 20}

Madde 44. (Değişik: 2/5/2001-4667/30 m.)

Avukatlar, mesleki çalışmalarını aynı büroda birlikte veya avukatlık ortaklığı şeklinde de yürütebilirler.

A. Aynı Büroda Birlikte Çalışma

Birlikte çalışma, aynı baroya kayıtlı birden çok avukatın mesleki çalışmalarını bir büroda yürütmeleridir. Bu birlikteliğin tüzel kişiliği yoktur, yapılan iş ticari sayılmaz.

Birlikte çalışan avukatlardan biri ya da birkaçının ad ve/veya soyadının yanında avukatlık bürosu ibaresinin kullanılması zorunludur. Karşılıklı hak ve yükümlülükler, gelir ve giderlerin paylaşılması, büro yönetimi, birlikteliğin sona ermesi birlikte çalışanlarca belirlenir ve yazılı olarak kayıtlı oldukları baroya bildirilir.

B. Avukatlık Ortaklığı

Avukatlık ortaklığı, aynı baroya kayıtlı birden çok avukatın bu kanuna göre mesleklerini yürütmek için oluşturdukları tüzel kişiliktir. Avukatlık ortaklığının çalışması meslek çalışması olup, ticari sayılmaz ve vergilendirme bakımından şahıs şirketlerine ilişkin hükümler uygulanır. Avukatlık ortaklığının adı, bir ya da birkaç ortağın ad ve/veya soyadlarına avukatlık ortaklığı ibaresi ekle-

¹⁹ Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliği'ne bkz.

²⁰ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

nerek belirlenir.²¹ Yabancı sermayeyi teşvik mevzuatı çerçevesinde Türkiye'de faaliyet göstermek isteyen yabancı avukatlık ortaklıkları, bu kanuna ve avukatlık ortaklığı düzenlemesine uygun olarak kurulmak koşuluyla, yalnızca yabancı hukuklar ve milletlerarası hukuk konularında danışmanlık hizmeti verebilirler. Bu sınırlama yabancı avukatlık ortaklığında çalışan Türkiye Cumhuriyeti vatanı ya da yabancı avukatları da kapsar. Bu nevi avukatlık ortaklıkları için ortakların baroya kayıtlı olması şartı aranmaz. Bu kuralın uygulanması mütekabiliyet esasına bağlıdır.²²

Ana sözleşmesi tip ana sözleşmeye uygun olarak düzenlenen avukatlık ortaklığı, kurucularının kayıtlı bulunduğu Baro Yönetim Kurulu tarafından Baro Avukatlık Ortaklığı Siciline yazılmasıyla tüzel kişilik kazanır. Yazılma istemi, ancak kanuna ve tip ana sözleşmeye aykırılık gerekçesiyle reddedilebilir. Bu durumda 8 inci madde hükümleri kıyasen uygulanır. Ana sözleşmenin bir örneği Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

a. Ortakların Hak ve Borçları

1. Ortaklık payları ve oranları serbestçe belirlenir. Ortakların payı, ancak ortaklara veya avukat olan üçüncü kişilere devredilebilir. Ortakların pay devrinin sözleşme ile yasaklanması veya ortakların pay devrine onay vermemeleleri, mirasçının avukat olmaması ya da ortaklığı kabul etmemesi, ortağın emeklilik veya sağlık nedenleri ile avu-

²¹ Avukatlık Ortaklığı Tip Ana Sözleşmesi'ne bkz.

²² Avukatlık Ortaklığı Tip Ana Sözleşmesi'ne (Yabancı Ortaklıklar İçin) bkz.

katlığı bırakması, baro levhasından silinmesi, meslekten çıkması veya çıkarılması, ortaklıktaki payına haciz konulması halinde ortaklık payı gerçek değeri üzerinden diğer ortaklar tarafından payları oranında alınır. Bu işlemlerin üç ay içerisinde sonuçlandırılmaması halinde, yönetmelikteki tasfiye hükümleri uygulanır.

2. Vekaletnameler ortaklık adına düzenlenir. Ortaklık, iş veya davayı takip edecek avukatlara yetki belgesi verir.

3. Avukatlık ortaklığı, amacın dışında hak ve mal edinemez, üçüncü kişilerle ortaklık kuramaz, tüzel kişilerin paylarını alamaz. Ortaklar; birden fazla avukatlık ortaklığının ortağı olamaz, ortaklığın bürosu dışında büro edinemez ve bağımsız olarak dava ve iş takip edemezler.

4. Avukatlık ortaklığı; ortaklarının ve çalışan avukatların ortaklık ile ilgili her türlü işlem, eylem ve borçlarından dolayı bunlarla birlikte müştereken ve müteselsilen sınırsız sorumludur. Ortakların ve ortaklıkta çalışan avukatların mesleki görevlerinden dolayı Avukatlık Kanunu ve meslek kurallarına göre sorumlulukları saklıdır. Avukatlık ortaklıkları hakkında da bu kanundaki disiplin işlem ve cezaları uygulanır.

5. Defter ve kayıtların tutulmasından ortaklığın yönetim ve temsili ile görevli ortak sorumludur. Avukatlık ortaklığı; iş ve dava defteri, pay defteri, karar defteri, gelir-gider defteri ve demirbaş defteri tutmak zorundadır.

b. Uyuşmazlıkların çözümü

Avukatların birlikte çalışmalarından veya avukatlık ortaklığında; ortakların kendi aralarında ve ortaklıkla ilgili her türlü uyuşmazlıklar ile ortaklık pay devir ve inti-

kalinde bedele ilişkin olarak üçüncü şahıslarla aralarında çıkacak anlaşmazlıklar, bu Kanunun 167 nci maddesinde tanımlanan hakem kurulu tarafından, bu Kanun ve yönetmelik hükümlerine göre çözümlenir.²³

c. Avukatlık ortaklığı tip ana sözleşmesinde bulunması gereken; ortakların kimlik bilgileri, ortaklığın unvanı ve adresi, ortaklık payları, ortaklar arasındaki ilişkiler, iş ve davalarla ilgili iş bölümü, yönetici ortakların yetkileri, ortaklığın yönetimi ve temsili, ortaklar kurulu, kurulun görev ve yetkileri, gelir ve giderin paylaşılması, denetim, ortaklıktan çıkma, çıkarılma, pay devri, ortaklığın sona ermesi, fesih, infisah ve tasfiye gibi hususların esas, şekil ve şartları Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca hazırlanıp Adalet Bakanlığınca onaylanarak *Resmî Gazete*'de ilan edilen yönetmelikte düzenlenir.

Avukat Bürosunda Çalışabilecek Kişiler

Madde 45. (Değişik: 2/5/2001-4667/31 m.) Avukatlar ve avukatlık ortaklıkları, bürolarında yalnız avukatlık mesleği için gerekli olan yardımcı elemanları çalıştırabilirler.

Hakimliğe ve avukatlığa engel suçlardan biri ile hükümlü olanlar veya avukatlıktan yasaklananlarla her ne şekilde olursa olsun işbirliği edilemez veya bu gibiler büroda çalıştırılmaz.

(Değişik: 2/5/2001-4667/31 m.) Yukarıdaki hükümlere aykırı hareket eden avukat, ilk defasında işten, tekrarında meslekten çıkarma; avukatlık ortaklığı ilk defasında işten

²³ Dayanak 167. maddé, Anayasa Mahkemesi'nin 3/3/2004 tarihli ve E. 2003/98 , K. 2004/31 sayılı kararı ile iptal edildiğinden, bu bent de zımnen iptal edilmiş olmakla mülga olarak kabul edilmelidir.

çıkarma, tekrarında ise avukatlık ortaklığı sicilinden silinme cezası ile cezalandırılır.

AVUKATIN
HAK VE
ÖDEVLERİ

**İşlerin Stajyer veya Sekreterle Takibi,
Dava Dosyalarının İncelenmesi ve
Dosyadan Örnek Alma**

Madde 46. (Değişik: 2/5/2001-4667/32 m.)

Avukat, işlerini kendi sorumluluğu altındaki stajyeri veya yanında çalışan sekreteri eliyle de takip ettirebilir, fotokopi veya benzeri yollarla örnek alabilir. Avukatın onanmasını istemediği örnekler harca tabi değildir.

Avukat veya stajyer, vekaletname olmaksızın dava ve takip dosyalarını inceleyebilir. Bu inceleme isteğinin ilgililerce yerine getirilmesi zorunludur. Vekaletname ibraz etmeyen avukata dosyadaki kağıt veya belgelerin örneği veya fotokopisi verilmez.

Çekişmeli Hakları Edinme Yasası

Madde 47. Avukat el koyduğu işlere ait çekişmeli hakları edinmekten veya bunların edinilmesine aracılıktan yasaktır. Bu yasak, işin sona ermesinden itibaren bir yıl sürer.

Birinci fıkra hükmü, avukatın ortaklarını ve yanında çalıştırdığı avukatları da kapsar.

(Ek: 2/5/2001-4667/33 m.) Ancak; 164 üncü madde hükmü saklıdır.

Avukata Çıkar Karşılığında İş Getirme

Madde 48. Avukat veya iş sahibi tarafından vaat olunan veya verilen bir ücret yahut da herhangi bir çıkar karşılığında avukata iş getirmeye aracılık edenler ve aracı kullanan avukatlar altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu eylemi yapanlar memur iseler, verilecek hapis cezası bir yıldan aşağı olamaz.

Avukatların Resmi Kılığı

Madde 49. Avukatlar, mahkemelere, Türkiye Barolar Birliğinin belirteceği resmi kılıkla çıkmak zorundadırlar.²⁴

²⁴ 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 49. maddesi gereğince Türkiye Barolar Birliği VII. Genel Kurulu'nda verilen yetkiye dayanarak, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nca kabul edilen avukatın resmi kılıkları hakkında yönergedir.

Resmi Kılığın Biçimi

1. Avukatların görev yaparken giyecekleri resmi kılığın biçimi Türkiye Barolar Birliğinde mühürlü olarak saklanan örnek biçimindedir.

2. Bu örneğe göre, resmi kılık, üç renkten oluşmuştur. Genel görünüm siyahtır. Yaka kırmızı, ön tarafın dış yüzü boydan boya parlak siyah, bu siyahın arka yüzü ile kol kapakları yeşildir. Yakanın altındaki dikiş sırma ile kapatılmıştır.

3. Kırmızı yakanın genişliği 6 cm., yaka altındaki sırma 1 cm., yeşil kol kapağının dış yüzü 10 cm., kol içine dönen kısmı 5 cm., ön taraftaki parlak siyah 10 cm. ve arkadaki yeşil 18 cm. genişliktedir.

4. Türkiye Barolar Birliği'ndeki resmi kılığın barolara gönderilmiş olan örnekleri baro merkezlerinde saklanacaktır. Avukatlar renkleri ve biçimi bu örneklerdeki renk ve biçime uygun kılık giymek zorundadır. Renk ve biçim tutarlılığı barolarca sağlanacak, uygun olmayanların giyilmesine izin verilmeyecektir.

Giyilecek Yerler

5. a. Her avukat, mahkemelere resmi kılıkla çıkmak zorundadır.

b. Türkiye Barolar Birliği ve Barolar Disiplin Kurulu Başka-

Baroya ve Avukatlara Ayrılacak Yer

Madde 50. Her adalet dairesinde, bölgesinde bulunduğu baro için, her mahkeme salonunda ve icra dairesinde ise avukatlar için ihtiyaca yetecek nitelikte yer ayrılması zorunludur.

(Ek: 2/5/2001-4667/34 m.) Ayrıca her cezaevinde ve kolluk biriminde mesleğin onuruna ve önemine uygun bir görüşme yeri ayrılır. Bu yerlerin bakım ve onarımı ilgisine göre Adalet ve İçişleri Bakanlıklarınca yaptırılır.

nı ve üyeleri, duruşma yapılırken resmi kııklarını giyerler. Disiplin Kurullarında taraf vekilleri de resmi kııklık giymek zorundadırlar.

c. Avukatlık and içme törenlerinde Baro Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri resmi kııklarını giyerler.

ç. Türkiye Barolar Birliği ve baro başkanları ve Yönetim Kurulu üyeleri Adalet Yılı açılış törenlerine resmi kııkları ile katılırlar.

d. Türkiye Barolar Birliği ve baro organlarında görevli avukatlar yargı kuruluşları mensuplarının resmi kııkları ile katıldıkları resmi törenlerde resmi kııklarını giyerler.

Giyilebilecek Durumlar

6. Türkiye Barolar Birliği ve barolar genel kurul toplantılarında resmi kııklık giyilebilir.

Giyilemeyecek Durumlar

7. Avukatlar mahkemelerde münhasıran vekalet görevini ifa ettikleri davalar dışında, bilirkişilik, tanıklık ve tercümanlık yaparken, taraf oldukları hukuk davalarında, şahsi davacı veya sanık bulunduğu ceza davalarında (başka kimselerin vekalet görevini almış olsalar dahi) resmi kııklık giyemezler.

8. Örneğe aykırı, yırtık, yamalı ve uygun ölmeyen resmi kııklık giyemezler.

Yürürlük

9. Bu yönergede belirtilen yeni resmi kııklık 01/01/1975 tarihinde bütün avukatlar tarafından giyilmiş olacaktır. Bu tarihten sonra, yeni resmi kııklık ölmeyen avukatlar, mahkemelerde görev yapamaz ve duruşmalara alınmazlar.

Danışma Yapılması Uygun Olmayan Yerler

Madde 51. Avukatlar, baroda yazılı olan bürolarından başka yerlerde, mahkeme salonunda veya adalet binasının başka bir yerinde iş sahipleri ile hukuki danışmada bulunmaktan ve iş kabul etmekten yasaklıdırlar.

Yukarıdaki fıkra hükmü, avukatın özel olarak çağrıldığı hallerde uygulanmaz.

Dosya Tutmak

Madde 52. Avukat, üzerine aldığı her iş yahut yazılı mütalaasına başvuru olan her husus hakkında düzenli dosya tutmak zorundadır.

Avukat, kendisi tarafından yazılan veya taslağı yapılan her belgeyi imzalamakla yükümlüdür.

Görüşmelere Ait Tutanak

Madde 53. Avukat, iş için yaptığı görüşmelerden gerekli saydıklarını bir tutanakla tespit eder. Tutanağın altı, görüşmede bulunanlar tarafından imzalanır.

Sicil Cüzdanları

Madde 54. Levhada yazılı olan her avukatın bağlı olduğu baroda, Türkiye Barolar Birliğinden gönderilen örneğe göre düzenlenecek bir sicil cüzdanı bulunur. Bu cüzdan gizlidir; ancak sahibi veya vekalet vereceği başka bir avukat tarafından her zaman görülebilir ve gerekli not alınabilir.

Bir barodan diğerine nakil halinde, cüzdan, nakledilen Baro Başkanlığına gönderilir.

Reklam Yasağı²⁵

Madde 55. Avukatların iş elde etmek için, reklam sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kağıtlarında avukat unvanı ile akademik unvanlarından başka sıfat kullanmalarını yasaktır.

(*Ek: 2/5/2001-4667/35 m.*) Bu yasa, ortak avukatlık bürosu ve avukatlık ortaklığı hakkında da uygulanır.

(*Ek: 2/5/2001-4667/35 m.*) Yukarıdaki yasaklara ilişkin esaslar Türkiye Barolar Birliğince düzenlenecek yönetmelikle belirlenir.

Örnek Çıkarabilme ve Tebligat Yapabilme Hakkı

Madde 56. Usulüne uygun olarak düzenlenen ve avukata verilmiş olan vekaletname 52 nci maddede yazılı dosyada saklanır. Avukat, bu vekaletnamenin örneğini çıkarıp aslına uygunluğunu imzası ile onaylayarak kullanabilir. Avukatın çıkardığı vekaletname örnekleri bütün yargı mercileri, resmi daire ve kurumlar ile gerçek ve tüzel kişiler için resmi örnek hükmündedir.

Asıllarının verilmesi kanunda açıkça gösterilmeyen hallerde avukatlar, takip ettikleri işlerde, aslı kendilerinde bulunan her türlü kağıt ve belgelerin örneklerini kendileri onaylayarak yargı mercileri ile diğer adalet dairelerine verebilirler.

²⁵ TBB Reklam Yasağı Yönetmeliği'ne bkz.

(Değişik: 23/1/2008-5728/330 m.) Asli olmayan vekaletname veya diğer kağıt ve belgelerin örneğini onaylayan yahut aslına aykırı örnek veren avukat, üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Avukatlar, vekalet aldıkları işlerde, ilgili yargı merci aracılığı ile ve bu yargı merciinin tebligat konusunda bir kararı olmaksızın, diğer tarafa adli kağıt ve belge tebliğ edebilirler. Tebliğ edilen kağıt ve belgelerin birer nüshası, gerekli harç, vergi ve resim ödenmek şartıyla, ilgili yargı merciinin dosyasına konur.

(Ek: 2/5/2001-4667/36 m.) Avukatlar veya avukatlık ortaklığı başkasını tevkil etme yetkisini haiz oldukları bütün vekaletnamelerini kapsayacak şekilde bir başka avukata veya avukatlık ortaklığına vekaletname yerine geçen yetki belgesi verebilir. Bu yetki belgesi vekaletname hükümdedir.

(Ek: 2/5/2001-4667/36 m.) Vekaletnameler Türkiye için tek tip olup, vekaletnamenin biçim ve içeriği Türkiye Barolar Birliği ile Türkiye Noterler Birliği tarafından hazırlanır.

Avukata Karşı İşlenen Suçlar

Madde 57. Görev sırasında veya yaptığı görevden dolayı avukata karşı işlenen suçlar hakkında, bu suçların hakimlere karşı işlenmesine ilişkin hükümler uygulanır.

Soruşturmaya Yetkili Cumhuriyet Savcısı

Madde 58. (Değişik: 23/1/2008-5728/331 m.)

Avukatların avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya

da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma, Adalet Bakanlığının vereceği izin üzerine, suçun işlendiği yer Cumhuriyet Savcısı tarafından yapılır. Avukat yazıhaneleri ve konutları ancak mahkeme kararı ile ve kararda belirtilen olayla ilgili olarak Cumhuriyet Savcısı denetiminde ve baro temsilcisinin katılımı ile aranabilir. Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü hali dışında avukatın üzeri aranmaz.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanununun duruşmanın inzibatına ilişkin hükümleri saklıdır. Şu kadar ki, bu hükümlere göre avukatlar tutuklanamayacağı gibi, haklarında disiplin hapsi veya para cezası da verilemez.

Kovuşturma İzni, Son Soruşturmanın Açılması Kararı ve Duruşmanın Yapılacağı Mahkeme

Madde 59. 58 inci maddeye göre yapılan soruşturmaya ait dosya Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne tevdi olunur. İnceleme sonunda kovuşturma yapılması gerekli görüldüğü takdirde dosya, suçun işlendiği yer ağır ceza mahkemesine en yakın bulunan ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet Savcılığına gönderilir.

Cumhuriyet Savcısı beş gün içinde, iddianamesini düzenleyerek dosyayı son soruşturmanın açılmasına veya açılmasına yer olmadığına karar verilmek üzerine ağır ceza mahkemesine verir.

İddianamenin bir örneği, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun hükümleri uyarınca, hakkında kovuşturma yapılan avukata tebliğ olunur. Bu tebliğ üzerine avukat,

kanunda yazılı süre içinde bazı delillerin toplanmasını ister veya kabule değer bir istemde bulunursa nazara alınır, gerekirse soruşturma başkan tarafından derinleştirilir.

Haklarında son soruşturmanın açılmasına karar verilen avukatların duruşmaları, suçun işlendiği yer ağır ceza mahkemesinde yapılır. (Ek: 2/5/2001-4667/38 m.) Durum avukatın kayıtlı olduğu baroya bildirilir.

İtiraz Hakkı

Madde 60. 59 uncu maddede yazılı mahkemelerin tutuklama veya saliverilmeye yahut son soruşturmanın açılmasına yer olmadığına dair kararlarına karşı Cumhuriyet Savcısı veya sanık tarafından genel hükümler uyarınca itiraz olunabilir.

Bu itiraz, suçun işlendiği yer ağır ceza mahkemesi hariç olmak üzere, itiraz edilen kararı veren mahkemeye en yakın ağır ceza mahkemesinde incelenir.

Suçüstü Hali²⁶

Madde 61. (Değişik: 23/1/2008-5728/332 m.)

Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü halinde soruşturma, bizzat Cumhuriyet Savcısı tarafından genel hükümlere göre yapılır.

²⁶ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Görevi Kötüye Kullanma²⁷**Madde 62.** (Değişik: 23/1/2008-5728/333 m.)

Bu Kanun ve diğer kanunlar gereğince avukat sıfatı ile veya Türkiye Barolar Birliğinin yahut baroların organlarında görevli olarak kendisine verilmiş bulunan görev ve yetkiyi kötüye kullanan avukat, Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesi hükümlerine göre cezalandırılır.

Avukatlık Yetkilerinin Başkaları Tarafından Kullanılmaması

Madde 63. Baro levhasında yazılı bulunmayanlar ve işten yasaklanmış olan avukatlar, şahıslarına ait olmayan dava evrakını düzenleyemez, icra işlemlerini takip edemez ve avukatlara ait diğer yetkileri kullanamazlar. Baro levhasında yazılı bulunmayanlar avukatlık unvanını da taşıyamazlar.²⁸ (Ek: 2/5/2001-4667/40 m.) Şu kadar ki, baro levhasındaki kaydı yirmi yılı dolanlardan, bürosunu kapatarak vergi kaydını sildiren avukatlar durumları hakkında bilgi vermek ve baroya karşı görev ve yükümlülüklerini yerine getirmek koşuluyla sadece avukat unvanını kullanabilirler.

(Değişik: 23/1/2008-5728/334 m.) Birinci fıkra hükmüne aykırı eylemde bulunanlara Cumhuriyet Savcısı tarafından beşyüz Türk Lirasından ikibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

(Değişik: 23/1/2008-5728/334 m.) Avukatlık yapmak yet-

²⁷ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

²⁸ Bu hükmün uygulanmasında ek madde 1'e bkz.

kisini taşımadıkları halde muvazaalı yoldan alacak devralarak ve kanunların tanıdığı başka hakları kötüye kullanılarak avukatlara ait yetkileri kullananlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.

Mahkemeler, icra ve iflas daireleri ve barolar, bu maddenin kapsamına giren bir olayı öğrenince Cumhuriyet Savcılığına bildirmek zorundadırlar. Yapılacak kovuşturmanın sonucu Cumhuriyet Savcısı tarafından baroya bildirilir.

Baro Yönetim Kuruluna Karşı Özel Görevler

Madde 64. Denetleme ve şikayetle ilgili meselelerde avukat, bu kanunda gösterilen meslek sırrını saklama yükümlülüğüne aykırı düşmedikçe, Baro Başkanına veya Yönetim Kuruluna yahut bunlar tarafından görevlendirilen üyelerden birine bilgi vermek ve istek üzerine dosyaları göndermek, dinlenmek üzere çağırıldığı hallerde Baro Başkanı, Yönetim Kurulu veya bu kurul üyelerinden birinin davetine uymak zorundadır.

(Değişik: 22/1/1986-3256/8 m.) Birinci fıkrada yazılı zorunluğa uymayan avukat hakkında, Baro Yönetim Kurulu, on bin liradan yüz bin liraya kadar para cezası verebilir. Bu ceza her davet ve isteğe uymama halinde yeniden verilebilir. Ancak, gönderilen yazıda, davet ve isteğe uymama halinde para cezası verileceğinin belirtilmiş olması şarttır.

Bu para cezasına karşı, tebliğinden itibaren on beş gün içinde, Baro Disiplin Kuruluna itiraz olunabilir. Baro Disiplin Kurulunun kararı kesindir.

Yukarıdaki fıkralar gereğince hükmedilen para ceza-

ları, bu kanunun disiplin cezalarına ilişkin hükümlerine göre tahsil edilir ve baroya irat yazılır.

AVUKATIN
HAK VE
ÖDEVLERİ

Baro Keseneği²⁹

Madde 65. (Değişik: 18/2/2009-5838/28 m.)

Baro keseneğinin yıllık miktarı, genel kurulca belirlenir ve her yılın ocak ve temmuz aylarında iki eşit taksitte ödenir. Vadesinde ödenmeyen keseneğe TC Merkez Bankası reeskont işlemlerinde uygulanan faiz oranında yıllık temerrüt faizi uygulanır.

Avukatlık Kanununun 72 ve 73 üncü madde hükümleri saklıdır.

²⁹ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 18/2/2009 tarihli ve 5838 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

YEDİNCİ KISIM

BARO LEVHASI VE AVUKATLAR LİSTESİ³⁰

BARO LEVHASI
VE AVUKATLAR
LİSTESİ

Levhaya Yazılma Yükümlülüğü

Madde 66. Her avukat, bölgesi içinde sürekli olarak avukatlık edeceği yerin baro levhasına yazılmakla, yükümlüdür.³¹

Bir baro levhasına yazılmış olan avukat, sürekli olmamak şartıyla, memleketin her yerinde avukatlık yapmaya yetkilidir.

Avukatlığın Sürekli Olarak Başka Bölgede

Yapılması

Madde 67. Bir avukat, levhasında yazılı bulunduğu baro bölgesi dışında sürekli olarak avukatlık eder veya disiplin cezası gerektiren bir eylemde bulunursa, o yer barosu yönetim kurulu tarafından bu konuda düzenlenecek tutanak, gereken işlem yapılmak üzere, avukatın levhasında yazılı olduğu baroya gönderilir.

³⁰ "Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde görevli avukatlar" için TC Anayasası'nın 135. ve bu Kanun'un ek 1. maddesine bkz.

³¹ Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'ne bkz.

Başka Baroya Nakil

Madde 68. Bir barodan diğer baroya nakil hakkındaki istekler, levhasına yazılmak istenen Baro Yönetim Kuruluna yazı ile yapılır.

Nakil dilekçelerine hangi belgelerin ekleneceği ve nakilde ne gibi usullerin uygulanacağı yönetmelikte gösterilir.

Nakille İlgili İnceleme ve İstemın Kabulü

Madde 69. Nakil isteği ile başvuru alan baronun yönetim kurulu, istekte bulunan avukat hakkında gerekli gördüğü her türlü inceleme ve işlemleri yapar ve özellikle avukatın disiplin kovuşturması altında olup olmadığını, ödenecek borcu bulunup bulunmadığını levhasına yazılı olduğu barodan sorar. Disiplin kovuşturmasının sonuçlanmasından veya avukatın baroya borçlarını ödemesinden evvel hiçbir işlem yapılamaz.

Nakil isteminin kabulü halinde verilecek karar, nakledilen Baro Yönetim Kurulu tarafından Türkiye Barolar Birliğine ve avukatın ayrıldığı baroya derhal bildirilir.

Nakil İstemının Reddi

Madde 70. Nakil isteminin, levhasına yazılmak için başvuru alan baroca reddi halinde, nakil isteğinde bulunan avukat, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

Baro Yönetim Kurulu, nakil isteminin baroya varışı tarihinden itibaren bir ay içinde bir karar vermezse istem reddedilmiş sayılır. Bu halde bir aylık sürenin bitiminden

itibaren on beş gün içinde ilgili, Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine vereceği kararlar kesin olup bu kararlara karşı ilgili tarafından idari yargı mercine başvurulabilir.³²

Türkiye Barolar Birliği itiraz dilekçesinin varışı tarihinden itibaren üç ay içinde bir karar vermezse itiraz reddedilmiş sayılır.

Türkiye Barolar Birliği itirazın kabulü hakkındaki kararını, avukatın naklettiği ve ayrıldığı barolara derhal bildirir.

Levhadan ve Avukatlık Ortaklığı Sicilinden Silme³³

Madde 71. (Değişik: 2/5/2001-4667/42 m.)

Levhadan silme ve avukatlık ortaklığı sicilinden silme kararını avukatın veya avukatlık ortaklığının kayıtlı olduğu baronun Yönetim Kurulu verir.

Bu karardan önce avukatın yazılı cevabı istenmekle birlikte kendisinin dinlenmesi veya dinlenmek üzere yapılan çağrıya süresi içinde uymamış olması şarttır. Avukatlık ortaklığı hakkında da karar verilmesi için ortaklık tarafından görevlendirilecek bir ortağın dinlenmesi veya yapılan çağrıya uyulmamış olması gereklidir.

Levhadan ve avukatlık ortaklığı sicilinden silme kararı gerekçeli olarak verilir. Bu karara karşı avukat veya avu-

³² Bu fıkrada geçen "Danıştay" ibaresi, 22/1/1986 tarih ve 3256 sayılı Kanun'un 28. maddesi ile "idari yargı mercine" şeklinde değiştirilmiştir.

³³ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

katlık ortaklığı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. 8. maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri burada da kıyasen uygulanır.

Levhadan ve avukatlık ortaklığı sicilinden silme kararı kesinleşinceye kadar ilgili avukat veya avukatlık ortaklığı avukatlık faaliyetini devam ettirme hakkına sahiptir. Şu kadar ki; levhadan silme ve avukatlık ortaklığı sicilinden silme kararı kesinleşinceye kadar avukatın veya avukatlık ortaklığının görevini sürdürmesinde sakınca görülmesi halinde Baro Yönetim Kurulunun istemi ile Baro Disiplin Kurulu avukatı veya avukatlık ortaklığını geçici olarak işten yasaklayabilir.

Levhadan Silinmeyi Gerektiren Haller

Madde 72. Aşağıdaki hallerde avukatın adı levhadan silinir:

a. Avukatlığa kabul için bu kanunun aradığı şartların sonradan kaybedilmiş olması,

b. Ruhsatnamenin verildiği tarihte onun verilmemesini gerekli kılan sebeplerin varlığının sonradan tespit edilmiş bulunması,

c. (Değişik: 2/5/2001-4667/43 m.) Üç ay içinde baro bölgesinde bir büro açılmamış olması veya büronun kapatılmış yahut baro bölgesi dışına nakledilmiş bulunması, uyarıya rağmen kayıtlı olduğu baro dışında sürekli olarak avukatlık yapan avukatın çalışmasını sürdürdüğü baroya kaydını yaptırmaması,

d. (Değişik: 2/5/2001-4667/43 m.) Baro ve Türkiye Barolar Birliği yıllık keseneklerinin veya staj kredilerinin tebliğata rağmen geri ödenmemesi,

e. Avukatın, meslekten isteği ile ayrılmış olması,

f. Topluluk sigortası primlerinin topluluk sözleşmesinde gösterilen zamanlarda ödenmemesi,

g. (Ek: 22/1/1986-3256/9 m.) 10 uncu maddedeki engele rağmen levhaya yazılmış olması.

(Ek: 22/1/1986-3256/9 m.) Şu kadar ki, staj sırasında mesleğin onuru ile bağdaşması mümkün olmayan işler müstesna olmak üzere, 11 inci maddede sayılan işlerden biri ile uğraştığı, ruhsatnamenin verildiği tarihten itibaren 5 yıl geçtikten sonra anlaşılan avukat, staj süresi içinde elde ettiği ödemelerin veya gelirlerin tutarının üç katını baroya ödediği takdirde levhaya yeniden yazılır.

(Ek: 22/1/1986-3256/9 m.) Baroya bildirilen büro terk edilmiş ve yenisi bildirilmemiş ise, 71 inci maddeye göre avukatın dinlenmek üzere çağırılmasından vazgeçilebilir.

Levhaya Yeniden Yazılma Hakkı

Madde 73. 72 nci maddeye göre levhadan silinmeyi gerektiren hallerin sona erdiğini ispat eden avukat, levhaya yeniden yazılmak hakkını kazanır. Şu kadar ki, Baro

Yönetim Kurulu, gerekli gördüğü hallerde, sebeplerini de açıklamak suretiyle, levhaya yeniden yazılma talebinde bulunanı, ilk yazılmaya esas olan şartların hepsinin veya bir kısmının varlığını ispatla zorunlu tutabilir.

Ruhsatname verilmesi hükmü ayrı olmak üzere, bu Kanununun 7, 8 ve 9 uncu maddeleri levhaya yeniden yazılma istemlerinde de kıyas yolu ile uygulanır.

Levhaya yeniden yazılmasına evvelce dahil olduğu baro tarafından karar verilen avukattan yeniden giriş ke-seneği alınmaz.

Bir Daha Yazılmamak Üzere Levhadan Silinme

Madde 74. Cezai veya disipline ilişkin bir karar sonunda meslekten çıkarılanlarla 5 inci maddenin (a) bendinde yazılı suçlardan kesin olarak hüküm giyenlerin ruhsatname-si Baro Yönetim Kurulunca geri alınarak iptal ve adları bir daha yazılmamak üzere levhadan silinir.

Bu işlerin uygulanması, kararın kesinleşmiş olmasına bağlıdır.

(Değişik: 2/5/2001-4667/44 m.) Baro yönetim kurullarının bu maddeye dayanarak verdiği karara karşı avukat, kararın kendisine tebliği tarihinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlık-ça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Ku-

rulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. 8 inci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri burada da kıyasen uygulanır.

Avukatlar Listesi

Madde 75. (Değişik: 22/1/1986-3256/10 m.) Baro Yönetim Kurulu üç yılda bir bölgesi içinde bulunan ve baro levhasında yazılı olan bütün avukatların bir listesini son yılın 31 Aralık tarihine kadar düzenler. Listeye her avukatın alfabe sırasıyla adı, soyadı, büro ve konut adresi yazılır. (Değişik: 2/5/2001-4667/45 m.) Birlikte çalışan avukatların büroları ve avukatlık ortaklıkları listede ayrıca belirtilir. Levhadaki değişiklikler her yıl sonunda düzenlenecek ek listede gösterilir.

Bu listenin düzenlenme şekli Türkiye Barolar Birliğince tespit edilir.

Listenin düzenlenmesinden sonra baro levhasına yazılanlara yeni listenin düzenlenmesine kadar kullanılacak geçici bir belge verilir.

Listeden, Anayasa Mahkemesine, Yüksek Mahkemelere, Adalet Bakanlığına, Türkiye Barolar Birliğine, diğer barolara, baronun bölgesi içinde bulunan mahkemelerle Cumhuriyet Savcılıklarına, en büyük idare amirine, diğer yargı mercilerine, noterlere ve icra ve iflas dairelerine yeteri kadar gönderilir.

SEKİZİNCİ KISIM

BAROLAR³⁴

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Baroların Kuruluş ve Nitelikleri³⁵

Madde 76. (Değişik: 2/5/2001-4667/46 m.) Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

BAROLAR

(Değişik: 18/6/1997-4276/3 m.) Barolar, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar.

(Değişik: 2/5/2001-4667/46 m.) Protokolde barolar, İl Cumhuriyet Başsavcısının yanında yer alır.

³⁴ Avukatlık Kanunu Yönetmeliği m. 28

³⁵ Geçici madde 14'e bkz.

BAROLAR

**Baronun Kurulması, Organlarının Görevden
Uzaklaştırılması ve Görevlerine Son Verilmesi**

Madde 77. (Değişik: 2/5/2001-4667/47 m.) Bölgesi içinde en az otuz avukat bulunan her il merkezinde bir baro kurulur. Kurulmuş olan barolarda avukat sayısının otuzun altına düşmesi halinde de ikinci fıkra hükmü uygulanır.³⁶

(Değişik: 2/5/2001-4667/47 m.) Baro kurulmayan yerlerin en yakın baroya bağlanmasına veya bunların birleştirilerek bir baro kurulmasına ve merkezlerinin belirlenmesine Türkiye Barolar Birliği karar verir. Türkiye Barolar Birliği yeni kurulacak baro bölgesinde bürosu bulunan levhaya kayıtlı avukatların listesini düzenleyerek bunlardan en kıdemli avukatı, yeni baroyu kurmakla görevlendirir. Görevli avukatın seçeceği ve başkanlığını yapacağı dört kişilik kurucu kurul en geç altı ay içinde yeni baronun kuruluşunu tamamlar ve Türkiye Barolar Birliğine bildirir. Baro Yönetim Kurulunun yedekleri ile birlikte istifa etmesi halinde baroyu üç ay içinde seçime götürmek kaydıyla ayrı kurul oluşturulur.

(Değişik: 2/5/2001-4667/47 m.) Barolar, kuruluşlarını Türkiye Barolar Birliğine bildirmekle tüzel kişilik kazanırlar.

(Değişik: 2/5/2001-4667/47 m.) Türkiye Barolar Birliği, kuruluşu Adalet Bakanlığına bildirir.

(Değişik: 18/6/1997-4276/4 m.) Amaçları dışında faaliyet gösteren barolar ile Türkiye Barolar Birliği sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine, Adalet Bakanlığının veya bulunduk-

³⁶ 4667 sayılı Kanun'a eklenen geçici madde 2'ye bkz.

ları yer Cumhuriyet Başsavcılığının istemi üzerine, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince basit usule göre yargılama yapılarak karar verilir ve dava en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Görevlerine son verilen organların yerine en geç bir ay içerisinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler eskilerin süresini tamamlarlar.

Adalet Bakanlığının bu kanun uyarınca baro organlarının işlemleri hakkında onay mercii olarak verdiği kararları görevli baro organları aynen yerine getirmekle yükümlüdürler. Bakanlık kararını idari yargı merciiinin yürütmenin durdurulmasına veya esasına ilişkin kararı veya kanuni bir sebep olmaksızın yerine getirmeyen veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya kanunun zorunlu kıldığı işlemleri Bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen baro organları hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Görevlerine son verilen organ üyelerinin kanunda yazılı ceza sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkra gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tasarrufları hükümsüzdür.

(Değişik: 18/6/1997-4276/4 m.) Ancak, milli güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, barolar ile Türkiye Barolar Birliği, vali tarafından faaliyetten men edilebilir. Faaliyetten men kararı, yirmi dört saat içinde görevli hakimın onayına sunulur. Hakim, kararını kırk sekiz saat içinde açıklar, aksi halde, bu idari karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.³⁷

³⁷ Barolar ve TBB'nin denetimi hakkında ek madde 4'e bkz.

BAROLAR

Göreve son verme ve görevden uzaklaştırma hükümleri Baro Genel Kurulu hakkında uygulanmaz.

Görevlerin Parasız Oluşu ve Bir Kişide Birleşmeyecek Görevler

Madde 78. Baro Başkanlığı, Başkanlık Divanı, Yönetim, Denetleme ve Disiplin Kurulları üyelikleri ile baro menfaatlerini gözetme, temsil ve savunma hususunda avukatlara verilen işler ücretsiz görülür.

Yolculuk ve ikamet giderleriyle diğer zaruri giderler baro kasasından ödenir.

Baro Başkanlığı, Baro Yönetim ve Disiplin Kurulu üyelikleri ve denetçilik bir kişide birleşmez.

(Değişik: 2/5/2001-4667/48 m.) Şu kadar ki, levhada yazılı avukat sayısı kırktan az olan barolarda Disiplin Kurulu üyeliği ile denetçilik bir kişide birleşebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Baroların Organları³⁸

Organlar

Madde 79. Baroların organları şunlardır:

1. Baro Genel Kurulu,
2. Baro Yönetim Kurulu,
3. Baro Başkanlığı,

³⁸ Bu hükmün uygulanmasında ek madde 3'e bkz.

4. Baro Başkanlık Divanı,
5. Baro Disiplin Kurulu,
6. Baro Denetleme Kurulu.

I. Baro Genel Kurulu

Kuruluşu

Madde 80. Baro Genel Kurulu, baronun en yüksek organı olup levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulur.

Görevleri

Madde 81. Genel Kurulun görevleri şunlardır:

1. Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulları üyeleri ile Baro Başkanı'nı ve Türkiye Barolar Birliği delegelerini seçmek,

2. (Değişik: 2/5/2001-4667/49 m.) Levhaya, avukatlık ortaklığı siciline yazılacakların giriş keseneğini avukatlar için en az iki bin en çok sekiz bin, avukatlık ortaklıkları için en az yirmi bin en çok seksen bin; yıllık keseneğini de, avukatlar için en az bin en çok dört bin, avukatlık ortaklıkları için en az on bin en çok kırk bin gösterge rakamının her yıl Bütçe Kanununda devlet memurları için belirlenen maaş katsayısının çarpımı ile elde edilecek miktar oranında tespit etmek ve bunların ödeneceği tarihleri belirlemek.

3. Yönetim Kurulunun, baronun gelir ve giderleri ile mallarının yönetimi hakkında vereceği hesapları incelemek ve Yönetim Kurulunun ibra edilip edilmeyeceği hakkında karar vermek,

BAROLAR

4. Baro bütçesini onaylamak,
5. Yönetim Kurulunca hazırlanacak iç yönetmeliği inceleyerek onaylamak,
6. Mevcut mevzuatın baro yönetim kuruluna verdiği yetkinin dışında, muhtaç avukatlarla bunların ölümlerinde geride bıraktıkları kimselere yapılacak yardımın şekil ve miktarını tespit etmek,
7. Mesleğe ait istekleri görüşüp karara bağlamak,
8. Avukat bürolarının niteliklerini belirtmek,
9. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

Olağan Toplantı

Madde 82. (Değişik: 22/1/1986-3256/12 m.)

Genel Kurul iki yılda bir Ekim ayının ilk haftası içinde Baro Başkanını daveti üzerine gündemindeki maddeleri görüşmek üzere toplanır.

Olağanüstü Toplantı

Madde 83. Türkiye Barolar Birliği, Baro Başkanı, Yönetim veya Denetleme Kurulu gerekli gördükleri hallerde Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilirler. Baro Başkanı, levhada yazılı avukatların beşte birinin, görüşme konularını belirten yazılı istemi ile, en geç on beş gün içinde Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırarak zorundadır.

Toplantıya Çağrı

Madde 84. (Değişik: 2/5/2001-4667/50 m.)

Genel Kurulun olağan toplantısının yeri, saati ve gündemi ile ilk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantının günü, saati ve toplantı yeri, baro çevresi adalet dairelerinde ve baronun uygun bir yerinde en az otuz gün önceden başlamak üzere, genel kurulun toplanacağı tarihe kadar duyurulur. Bu duyuru, tebliğat hükmündedir.

Genel Kurul Başkanlık Divanı

Madde 85. Gerek olağan, gerekse olağanüstü genel kurul toplantılarında ilk iş olarak toplantıya bir başkan, bir başkanvekili ile iki üyeden kurulu bir Başkanlık Divanı seçilir. Seçim ayrı ayrı ve Genel Kurulca aksine karar alınmadıkça işari oyla yapılır ve kullanılan oyların en çoğunu alanlar seçilir.

Baro Başkanı ve Yönetim ve Denetleme Kurulu üyeleri Başkanlık Divanına seçilemezler.

Toplantıya Katılma Yükümü

Madde 86. (Değişik: 2/5/2001-4667/51 m.) Baro levhasında yazılı avukat; gerek olağan, gerek olağanüstü genel kurul toplantılarına katılmak ve oy kullanmakla yükümlüdür. Bu toplantılara haklı bir neden olmaksızın gelmeyenlere veya oy kullanmayanlara ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, o baroya kayıtlı avukatların yıllık keseneğinin üçte biri miktarında para cezası verilir. Bu para cezaları ilgili Baro Başkanlığınca tahsil edilir ve baro bütçesine gelir kaydedilir.

BAROLAR

64 üncü maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, bu maddeye göre verilen para cezaları hakkında da uygulanır.

Görüşme ve Karar Yeter Sayısı

Madde 87. Genel Kurul, levhada yazılı avukatların yarısından bir fazlasının katılmasıyla toplanır.

(Değişik: 2/5/2001-4667/53 m.) Birinci fıkrada yazılı çoğunluk sağlanamazsa, toplantı zorunlu bir neden olmadıkça bir hafta sonraya bırakılır. Şu kadar ki, bu erteleme on beş günü aşamaz. Bu toplantıda, üye sayısı altmışa kadar (altmış dahil) olan barolarda en az üçte bir, dörtüze kadar olanlarda (dörtüz dahil) beşte bir ve dörtüzden fazla olanlarda onda bir üye katılmadıkça toplantı ve görüşme yapılamaz.

Yukarıdaki hükümlere göre yeter sayı bulunmak şartıyla, kararlar, tekliflerden en çok oy alanın kabul edilmiş sayılması suretiyle verilir. Oyların eşitliği halinde Genel Kurul Başkanını bulunduğu taraf üstün sayılır.

(Mülga: 2/5/2001-4667/52 m.)

Bir üye kendini ilgilendiren özel işinde oy veremez. Seçimlerde bu esas uygulanmaz.

(Değişik: 8/5/1984-3003/4 m.) Genel Kurulun kararları, bir tutanakla tespit edilir. Tutanak, Genel Kurul Başkanlık Divanı tarafından imzalanır ve Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

Gündem Dışı Görüşme Yasağı

Madde 88. Genel kurul toplantısında, görüşüleceği gündemde belirtilmemiş konular hakkında karar verile-

mez. Yeni bir toplantı kararı bu hükmün dışındadır.

II. Baro Yönetim Kurulu

Kuruluşu

Madde 89. Her baronun Yönetim Kurulu, Baro Başkanı ile en az dört üyeden kurulur.

Avukat sayısı elliden yüze kadar olan barolarda altı, yüz birden iki yüz elliye kadar olan barolarda sekiz, iki yüz elli birden fazla olan barolarda on asıl üye ve her baroda asıl üye sayısınca yedek üye bulunur.

Baro Başkanı, Yönetim Kurulunun başkanıdır.

Seçilme Yeterliği, Engelleri ve Seçimin Şekli³⁹

Madde 90. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

Yönetim Kurulu üyeleri levhada yazılı ve avukatlıkta en az beş yıl kıdemli olan avukatlar arasından seçilir. Üye sayısı yüzden az olan barolarda beş yıllık kıdem şartı aranmaz.

Haklarında avukatlığa engel bir suçtan dolayı son soruşturma açılmasına karar verilmiş veya geçmiş beş yıl içinde Disiplin Kurulunca verilecek kesinleşmiş bir kararla kınama, para veya işten çıkarılma cezalarıyla tecziye edilmiş olanlar Yönetim Kurulu üyesi seçilemezler. (Ek: 2/5/2001-4667/53 m.) 77. madde hükmüne dayanılarak görüldüğü üzere, son verilenler, yapılacak ilk genel kurulda baro organlarına aday olamazlar.

³⁹ "Seçimlerin Yapılması" başlıklı ek madde 3'e bkz.

BAROLAR

(Mülga: 8/5/1984-3003/9 m.)

Yönetim Kurulu üyeleri gizli oy ile seçilirler. Oy pusulasına seçilecek asıl üye tam sayısının yarısından en az bir fazla isim yazılması zorunludur. Bundan noksan isim yazılmış oy pusulaları geçerli değildir. Oy pusulasına seçilecek asıl üye sayısından fazla ad yazıldığı takdirde, sondan başlanarak fazla adlar hesaba katılmaz.

Adaylar aldıkları oyların sayısına göre sıralanır ve en çok oy alandan başlanmak üzere önce asıl, sonra yedek üye seçilmiş olanlar bu sıraya göre tespit edilir. Adayların aldıkları oylarda eşitlik halinde meslek kıdemi fazla olan, kıdemleri de eşitse, adayların yaşlısı sırada ön alır. Yedek üyeler aldıkları oy sayısına göre buldukları sıra göz önünde tutularak kurulda göreve çağırılır.

Seçim yeterliğini kaybeden Yönetim Kurulu üyelerinin görevi kendiliğinden sona erer.

Seçim Dönemi

Madde 91. (Değişik: 14/11/1984-3079/1 m.)

Yönetim Kurulunun görev süresi iki yıldır. Süresi dolan Yönetim Kuruluna mensup üyeler yeniden seçilebilirler.

Seçim Dönemi Bitmeden Ayrılma

Madde 92. (Değişik: 22/1/1986-3256/13 m.) Seçim dönemi bitmeden önce ayrılan Yönetim Kurulu üyesinin yeri, en çok oy almış yedek üye ile doldurulur.

Yönetim Kurulu üyelerinden biri hakkında 90 ıncı maddeye göre seçilmeye engel bir suçtan dolayı kamu da-

vası açılmış ise, dava sonuna kadar bu üye Yönetim Kuruluna katılamaz; yeri yedek üye ile doldurulur.

Toplantılar

Madde 93. Yönetim Kurulu, Baro Başkanı tarafından, doğrudan doğruya veya üyelere birinin görüşme konusunu taşıyan yazılı isteği üzerine toplantıya çağırılır.

Yönetim Kurulu salt çoğunlukla toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verir. Oylarda eşitlik halinde, başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur. Baro Başkanı veya Yönetim Kurulu üyeleri, ilgili oldukları işlerin görüşülmesine katılamazlar.

Yönetim Kurulu kararları hakkında düzenlenen tutanak başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

Toplantıya Çağrı

Madde 94. (Değişik: 2/5/2001-4667/54 m.) Yönetim Kurulu üyeleri, Baro Başkanı çağrısı üzerine toplanır. Ardı ardına üç toplantıya özürsüz olarak katılmamış olan üyenin Yönetim Kurulu kararı ile üyeliği düşürülür.

Bu karara karşı, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz olunabilir. (Ek: 2/5/2001-4667/54 m.) İtiraz, kararın uygulanmasını durdurmaz.

Yönetim Kurulunun Görevleri

Madde 95. Yönetim Kurulu, kendisine kanunen verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü olup, baronun işlerini kovuşturur ve menfaatlerini korur.

BAROLAR

Yönetim Kurulunun başlıca görevleri şunlardır:

1. Avukatlık onurunun ve meslek düzeninin korunması, mesleğin adalet amaçlarına uygun olarak bağlılık ve onurla yapılmasını sağlamak,

2. Stajyer ve avukatların baroya kabul ve levhaya yazılma veya nakil işleri hakkında karar vermek,

3. (Değişik: 2/5/2001-4667/55 m.) Baro levhasını düzenlemek, avukatların listesini ve avukatlık ortaklığı sicilini tutmak,

4. (Değişik: 2/5/2001-4667/55 m.) Mesleki ödevler hususunda baro mensuplarına yol göstermek ve onlara bilgi vermek ve mesleki görevlerin yapılıp yapılmadığını denetlemek, mesleğe ve meslek mensuplarına yönelik hak ihlallerine karşı avukatlık mesleğini ve meslektaşlarını savunmak, bu konularda her türlü yasal ve idari girişimde bulunmak,

5. (Değişik: 2/5/2001-4667/55 m.) Levhaya yazılı avukatlar arasında, avukatlarla avukatlık ortaklıkları, avukatlık ortaklığının ortakları arasında ve bunlarla iş sahipleri arasında çıkan anlaşmazlıklarda istek üzerine aracılık etmek ve arabulmak, ücret uyuşmazlıklarında sulha davet etmek,

6. Baro mallarını idare ve muhtaç avukatlara yapılacak yardımın şeklini tespit etmek,

7. (Değişik: 2/5/2001-4667/55 m.) Baro mallarının idaresi hakkında raporlar hazırlayarak Genel Kurula hesap vermek ve bütçeyi hazırlayıp Genel Kurulun onayına sunmak,

8. Baro adına menkul ve gayrimenkul almak, satmak, ipotek etmek ve bu mallar üzerinde her türlü aynı haklar tesis eylemek ve kaldırmak, bu hususlarda Baro Başkanı'na özel yetki vermek,

9. Staj işlerini düzenlemek ve denetlemek,

10. Yönetim Kurulu üyelerinin istifaları hakkında karar vermek,

11. Adli müzaheret bürosu kurup yönetmek,

12. Genel Kurul gündemini hazırlamak,

13. Genel Kurul kararlarını yerine getirmek,

14. Baronun ücretli memurlarının özlük işlerini düzenlemek ve yürütmek,

15. (Değişik: 2/5/2001-4667/55 m.) İç yönetime ait bütün işleri görmek, yönergeleri düzenlemek,

16. Adalet Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği ve Disiplin Kurulu kararlarını yerine getirmek,

17. Bakanlıkların yahut mahkeme veya resmi kurumların istediği konularda görüşünü bildirmek,

18. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

19. (Ek: 2/5/2001-4667/55 m.) Baro bölgesindeki adliye merkezlerinde temsilcilikler kurmak,

20. (Ek: 2/5/2001-4667/55 m.) 167 inci maddede belirtilen hakem kuruluna katılacak avukat hakemleri seçmek,⁴⁰

⁴⁰ Dayanak 167. madde, Anayasa Mahkemesi'nin 3/3/2004 tarihli ve E. 2003/98, K. 2004/31 sayılı kararı ile iptal edildiğinden, bu bent de zımnen iptal edilmiş olmakla mülga olarak kabul edilmelidir.

BAROLAR

21. (Ek: 2/5/2001-4667/55 m.) Hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak, korumak ve bu kavramlara işlerlik kazandırmak,

22. (Ek: 2/5/2001-4667/55 m.) Avukatlık ortaklığı ana sözleşmesinin, tip ana sözleşmeye uygunluğunu incelemek ve avukatlık ortaklığı siciline tesciline karar vermek.

Yönetim Kurulu, ikinci fıkranın 4 ve 5 numaralı bentlerinde yazılı görevleri bazı üyelerine devredebilir.

III. Baro Başkanlığı

Seçim ve Seçim Dönemi Bitmeden Ayrılma

Madde 96. Baro Başkanı iki yıllık bir görev süresi için seçilir. Yeniden seçilmek caizdir. (Ek: 2/5/2001-4667/56 m.; Mülga: 29/6/2006-5533/1 m.)⁴¹

(Değişik: 2/5/2001-4667/56 m.) Baro Başkanı, levhada yazılı ve avukatlıkta en az on yıl kıdemli avukatlar arasından gizli oyla seçilir. Üye sayısı yüzden az olan barolarda kıdem şartı aranmaz.

(Değişik: 2/5/2001-4667/56 m.) 90 ıncı maddenin ikinci ve altıncı fıkraları hükümleri, Baro Başkanını seçimi hakkında da kıyasen uygulanır.

Seçim döneminin bitmesinden önce ayrılan Baro Başkanını yerine seçilen, geri kalan süreyi tamamlar.

⁴¹ "Ancak, görev süresi iki dönemden fazla olamaz." şeklindeki ek cümle, 29/6/2006 tarihli ve 5533 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile mülğadır.

Görevleri

Madde 97. Baro Başkanını görevleri şunlardır:

1. Baroyu temsil ve Yönetim Kuruluna başkanlık etmek,
2. Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu kararlarını yerine getirmek ve günlük işlemleri yürütmek,
3. 95 inci madde gereğince verilen izin ve yetki daire-sinde baro adına iltizam ve iktisapta bulunmak, yüklen-melere girişmek, baroya yapılan bağışları kabul etmek ve bütçeyi uygulamak,
4. Mahkeme ve resmi dairelerde baroyu temsil edecek ve savunacak avukatları tayin etmek,
5. Avukat sicillerinin Türkiye Barolar Birliği tarafından gönderilen örneğine uygun olarak düzenlenmesini ve ko-runmasını sağlamak,
6. Meslek onuru ve bağımsızlığı ile ilgili işlerde ka-nunlar ve meslek kurallarının gereğini her türlü organla-ra karşı savunmak ve bu konuda doğrudan doğruya veya dolayısıyla kendisini göreve zorlayan hususları yapmak,
7. Baronun ve Yönetim Kurulunun çalışmaları hakkın-da her yıl Türkiye Barolar Birliğine yazılı bir rapor ver-mek,
8. Başkanlık Divanı olmayan barolarda, divanın diğer üyelerine ait görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullan-mak,
9. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

BAROLAR

IV. Baro Başkanlık Divanı

Kuruluşu ve Seçimi

Madde 98. Başkanlık Divanı:

1. Baro Başkanı,
2. Baro Başkan Yardımcısı,
3. Baro Genel Sekreteri,
4. Baro Saymanından ibarettir.

Başkanlık Divanı kurulması, 50'den fazla üyesi bulunan barolar için zorunludur.

Divanın başkan dışındaki üyeleri, Yönetim Kurulu için yapılan her seçimden sonraki ilk toplantıda bu kurul tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilir.

Başkanlık Divanı, üyelerinden biri süresi dolmadan önce ayrılırsa, kalan görev süresi için en geç bir ay içinde yenisi seçilir.

Başkanlık Divanının Görevleri

Madde 99. Başkanlık Divanı, kanunla veya Yönetim Kurulu kararı ile kendisine verilen görevleri yerine getirir.

Divan, baro mallarının yönetimi hakkında gerekli kararları alır ve aynı konuda Yönetim Kurulunun isteğine göre, bu kurula yazılı veya sözlü bilgi verir.

Baro Başkan Yardımcısının Görevleri

Madde 100. Baro Başkan Yardımcısı, Baro Başkanını bulunmadığı zamanlarda veya Baro Başkanlığı herhangi

bir sebeple boşalmışsa yenisi işe başlayıncaya kadar başkana ait yetkileri kullanır ve görevleri yerine getirir.

Baro Başkan Yardımcısının da yokluğunda başkana ait yetkilerin kullanılması ve görevlerin yerine getirilmesi Yönetim Kurulunun meslekte en kıdemli üyesine aittir.

Baro Genel Sekreterinin Görevleri

Madde 101. Baro Genel Sekreteri, Yönetim Kurulu toplantılarına ait tutanakları düzenler, baronun iç çalışmalarıyla yazı işlerini yönetir, baro kalemine gerekli direktifleri verir ve kalemin çalışmasını denetler.

Baro Saymanının Görevleri

Madde 102. Baro Saymanı, baronun mallarını Başkanlık Divanı kararları gereğince yönetmeye ve para alıp vermeye, keseneklerin toplanmasına, baroya gelir yazılacak para cezalarının tahsiline ve bütçenin uygulanmasına dair her türlü gözetimi yapmaya yetkilidir.

(Değişik: 22/1/1986-3256/14 m.) Baro Saymanı, para alma ve vermede düzenlenen kağıtları Baro Başkanı yokluğunda Baro Başkan Yardımcısı veya Baro Genel Sekreteriyle birlikte imzalar.

V. Baro Disiplin Kurulu

Kuruluşu

Madde 103. Disiplin Kurulu, avukat sayısı iki yüz elliyeye kadar olan barolarda üç, iki yüz elliden fazla olan baro-

BAROLAR larda beş üyeden kurulur. Her baroda Disiplin Kuruluna üç de yedek üye seçilir.

Seçilme Yeterliği ve Engelleri

Madde 104. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

90 ncı madde hükümleri Disiplin Kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Seçim sonucu, Yönetim Kurulu tarafından düzenlenen bir tutanak ile Türkiye Barolar Birliğine bildirilir.

Seçim Dönemi

Madde 105. (Değişik: 22/1/1986-3256/15 m.)

Disiplin Kurulu üyeleri iki yıl için seçilir. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/57 m.) Disiplin Kurulu seçimden sonra ilk toplantısında üyeleri arasından bir başkan ve bir katip seçer. 90, 92 ve 94 üncü maddeler hükümleri, Disiplin Kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Toplantılar

Madde 106. Disiplin Kurulu, üyelerinden en az üçü hazır bulunursa toplanır.

Kararlar, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde, başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Başkanın bulunmadığı zamanlarda, meslekte en kıdemli üye kurula başkanlık eder.

Görevi

Madde 107. Disiplin Kurulunun görevi, Baro Yönetim Kurulunun disiplin kovuşturması açılmasına dair kararı üzerine avukatlar hakkında disiplin kovuşturması yaparak disiplinle ilgili kararları ve cezaları vermek ve kanunla verilen diğer yetkileri kullanmaktır.

VI. Baro Denetleme Kurulu

Kuruluş ve Görevi

Madde 108. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

(Değişik: 22/1/1986-3256/16 m.) Baro Genel Kurulu, baronun mali işlerini denetlemek üzere iki yıllık süre için kendi üyeleri arasından en çok üç asıl ve üç yedek denetçi seçer.

Seçim gizli oyla yapılır. 90 ve 92 nci maddeler hükümleri denetçiler hakkında da kıyasen uygulanır.

DOKUZUNCU KISIM

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ⁴²

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Birliğin Kuruluş ve Nitelikleri

Madde 109. (Değişik: 2/5/2001-4667/58 m.) Türkiye Barolar Birliği, bütün baroların katılmasıyla oluşan bir kuruluştur.

Birlik, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.

Birliğin merkezi Ankara'dır.

Birliğin Görevleri

Madde 110. Türkiye Barolar Birliğinin görevleri şunlardır:

1. Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşünü belirtmek,
2. Baroların çalışmalarını ortak amaca ulaştıracak şekilde tasarlayıp mesleğin gelişmesini sağlamak,

⁴² TBB'nin ilk kuruluş toplantısı için geçici madde 10'a bkz.

3. Baro mensuplarının genel menfaatlerini ve mesleğin ahlak, düzen ve geleneklerini korumak,

4. Türkiye barolarını ve mensuplarını birbirine tanıtarak aralarındaki meslek bağınu kuvvetlendirmek,

5. Her il merkezinde baro kurulmasına ve vatandaşlarda kendilerine ait davaları avukatlar eliyle açmanın ve savunmanın lüzum ve faydaları hakkındaki inancı yerleştirmeye çalışmak,

6. Kanunların memleket ihtiyaçlarına uygun olarak gelişmesi ve yürütülmesi yolunda dileklerde, yayınlarda bulunmak, gerekirse ön tasarılar hazırlamak,

7. Baroları ilgilendiren konularda görüşünü yetkili mercilere duyurmak,

8. Adalet Bakanlığının, yargı veya yasama yetkisini taşıyan mercilerin ve baroların soracakları adli ve mesleki konular hakkında görüş ve düşüncelerini rapor halinde bildirmek,

9. Avukatların meslekte gelişmelerini teşvik edecek ve sağlayacak her türlü tedbirleri almak,

10. Mahkeme içtihatlarının sistemli bir surette toplanması ve yayınlanması için Adalet Bakanlığı ve yargı mercileri ile işbirliği yapmak,

11. Kanunların avukatlara tanıdığı hakların gerçekleşmesine ve yüklediği görevlerin tam ve şerefli bir şekilde yerine getirilmesine çalışmak,

12. Baro mensuplarının ilmi ve mesleki seviyelerini yükseltmek için kitaplık açmak, dergi çıkarmak, konferanslar düzenlemek, telif ve tercüme eserler meydana getirilmesini teşvik etmek,

13. Mesleğin daha cazip bir hale getirilmesi ve bu konuda yazılı amaçlara erişilebilmesi için düşünülecek çare ve tedbirleri görüşmek üzere zaman zaman toplantılar düzenlemek,

14. Memleket içinde kurulmuş hukukla ilgili kurul ve kurumlarla ilgilenmek ve temaslarda bulunmak,

15. Yabancı memleket baroları, avukatlar birlikleri ve hukuk kurumları ile temaslarda bulunmak ve uluslararası kongrelere katılmak,⁴³

16. Uyulması zorunlu meslek kurallarını tespit ve tavsiye etmek,

17. (Ek: 2/5/2001-4667/59 m.) Hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak ve korumak, bu kavramlara işlerlik kazandırmak,

18. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.⁴⁴

Yasaklar, Mal Edinme, Protokoldeki Yer, Görevden Uzaklaştırma ve Göreve Son Verme

Madde 111. (Değişik: 8/5/1984-3003/5 m.)

(Değişik: 18/6/1997-4276/5 m.) Türkiye Barolar Birliği, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamaz.

Birlik, amacına uygun işlerde kullanılmak üzere taşınır ve taşınmaz mal edinebilir.

⁴³ Ek madde 2'ye bkz.

⁴⁴ Bu maddeye 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'un 59. maddesiyle 17. bent eklenmiş ve 17. bent, 18. bent olarak değiştirilmiştir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/60 m.) Türkiye Barolar Birliği Başkanı, protokolde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının yanında yer alır.

(Değişik: 18/6/1997-4276/5 m.) 77 nci maddenin beş, altı, yedi, sekiz ve dokuzuncu fıkra hükümleri Birlik organları hakkında da uygulanır. (Ek: 2/5/2001-4667/60 m.) Ancak, görevine son verilen organın Birlik Yönetim Kurulu olması halinde yeni seçilenlerin görevine başladığı tarihe kadar bu organın görevleri, kararı veren mahkemece son genel kurul delegeleri arasından görevlendirilecek en az üç avukat tarafından geçici yönetim kurulu sıfatıyla yürütülür.

Görevlerin Ücretli Oluşu

Madde 112. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, başkan yardımcılığı, genel sekreterliği ve saymanlığı görevleri ücretlidir. Birlik Yönetim Kurulunun Başkanlık Divanında görev almamış olan üyeleri ile Disiplin ve Denetleme Kurulları üyelerine, katıldıkları toplantılar için huzur hakkı ödenir. Ücretlerle huzur hakkının miktarları ve ödenme şekilleri Birlik Genel Kurulunca belli edilir.

Bu kimselerden Ankara'dan başka illerden seçilenlere yolculuk, ikamet giderleri ile diğer zaruri giderler birlik bütçesinden ödenir. Bunların miktarı da Genel Kurulca belli edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Birliğin Organları

Organlar

Madde 113. Türkiye Barolar Birliğinin organları şunlardır:

1. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu,
2. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu,
3. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı,
4. Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı,
5. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu,
6. Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu.

I. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu

Kuruluşu

Madde 114. Türkiye Barolar Birliğinin en yüksek organı Genel Kuruldur.

(Değişik: 2/5/2001-4667/61 m.) Genel Kurul, baroların avukatlıkta en az on yıl kıdemi olan üyeleri arasından gizli oyla seçecekleri ikişer delege ile kurulur. Görevde bulunan baro başkanları ile Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı yapmış ve yapmakta olan avukatlar, Birlik Genel Kurulunun doğal üyesidirler, oylamalara katılma, seçme ve seçilme hakları vardır.

Avukat sayısı yüzden fazla olan barolar, yüzden sonraki her üç yüz üye için ayrıca birer delege seçerler.

Barolarca aynı sayıda yedek üyeler seçilir. Delegeler, her baronun olağan genel kurul toplantısında iki yıl için seçilirler..

90 ıncı maddenin ikinci fıkrasında yazılı engelleri bulunanlar delege olamazlar.

Delegelerin yolculuk ve oturma giderlerini her baro kendi bütçesinden öder.

(Değişik: 2/5/2001-4667/61 m.) Genel Kurul toplantısının yeri, tarihi ve gündemi ile delegelerini gönderme lüzumu, toplantılardan en az otuz gün önce, barolara yazı ile bildirilir. Asıl üyenin mazereti olduğu takdirde, yedek üye Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna katılır ve oy kullanır.

Toplantılar

Madde 115. (Değişik: 22/1/1986-3256/17 m.) Birlik Genel Kurulu iki yılda bir evvelki genel kurulun tayin edeceği zaman ve yerde olağan toplantısını yapar. (Ek: 13/1/2004-5043/4 m.) Ancak, seçimli Genel Kurul toplantıları Ankara'da yapılır.⁴⁵

Birlik Yönetim Kurulu, gerekli gördüğü hallerde veya en az on baronun yönetim kurulları yazı ile isterse Genel Kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.

Adalet Bakanı, adaletin ve mesleğin genel menfaatleri ve hazırlanacak adli ve mesleki kanun tasarıları hakkında görüş ve düşüncelerini almak üzere Genel Kurulun olağanüstü toplantıya çağırılmasını Birlik Yönetim Kurulundan isteyebilir.

Birlik Genel Kurulu Başkanlık Divanının seçimi hakkında 85 inci maddenin birinci fıkrası hükmü kıyasen uy-

⁴⁵ Bu değişiklik, 13/1/2004 tarihli ve 5043 sayılı Kanun'un 8. maddesi gereğince Türkiye Barolar Birliği'nin ilk seçimli 28. Olağan Genel Kurulu'ndan sonra yürürlüğe girmiştir.

gulanır. Birlik organlarında görev alanlar, Başkanlık Divanına seçilemezler.

Görüşme ve Karar Yeter Sayısı

Madde 116. Birlik Genel Kurulu, üyelerinin en az dörtte biri katılmadıkça toplantı ve görüşme yapamaz.

Birinci fıkrada yazılı yeter sayı olmadığı hallerde, toplantı bir ay geçmemek üzere başka bir güne bırakılır. Bu ikinci toplantıya da üyelerin en az beşte biri katılmadığı takdirde, toplantı bu sayı elde edilinceye kadar bir ay sonraki tarihlere bırakılır.

87 inci maddenin 3, 4 ve 5 inci fıkraları ve 88 inci madde hükmü Birlik Genel Kurulu toplantıları ve görüşmeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

Görevleri

Madde 117. Birlik Genel Kurulunun görevleri şunlardır:

1. Birlik Yönetim, Disiplin ve Denetim Kurulları üyeleri ile Birlik Başkanı'nı seçmek,
2. Kuruluş amacı içindeki işlere dair hazırlanan raporları ve gündemdeki maddeleri görüşüp karara varmak,
3. Birlik Yönetim Kuruluna talimat vermek,
4. (Değişik: 22/1/1986-3256/18 m.) Birliğin hesaplarını incelemek, bütçesini onaylamak, Birlik Yönetim Kurulunun çalışmalarından dolayı ibrası hakkında karar vermek,
5. Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegeleri seçmek, (Genel Kurul bu yetkisini Birlik Yönetim Kuruluna

verebilir.)⁴⁶

6. Gelecek Genel Kurul toplantı zaman ve yerini kararlaştırmak,

7. (Değişik: 22/1/1986-3256/18 m.) Adaleti ve mesleği ilgilendiren işler hakkında teklifte bulunmak, uyulması zorunlu meslek kurallarını tespit etmek,

8. (Değişik: 22/1/1986-3256/18 m.) Baroların birlik adına avukatlardan tahsil edeceği keseneğin miktarını her avukat için yıllık baro keseneğinin yarısından fazla olmamak üzere tespit etmek,

9. Birlik başkanı, başkan yardımcıları, genel sekreteri ve saymanının ücretleri ile yönetim, disiplin ve denetim kurulları üyelerine verilecek huzur hakları miktarını ve ödenme şeklini belli etmek,

10. (Değişik: 2/5/2001-4667/62 m.) Bu Kanununun 49 ve 75 inci maddelerinde Birliğe verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak,

11. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

II. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu

Kuruluşu

Madde 118. Birlik Yönetim Kurulu, Birlik Başkanı ile, Birlik Genel Kurulu tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilen on üyeden kurulur. Ayrıca on yedek üye seçilir.

Birlik Yönetim Kuruluna Birlik Başkanı başkanlık eder.

⁴⁶ Ek madde 2'ye bkz.

Seçim Dönemi

Madde 119. (Değişik: 14/11/1984-3079/2 m.) Birlik Yönetim Kurulunun görev süresi dört yıldır. Süresi dolan Birlik Yönetim Kuruluna mensup üyeler yeniden seçilebilirler.

90. maddenin 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı fıkraları ve 92 inci maddenin hükmü Birlik Yönetim Kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.⁴⁷

Toplantılar

Madde 120. Birlik Yönetim Kurulu ayda bir defa olağan toplantı yapar. Başkan veya Yönetim Kurulu üyelerinden birinin isteği ile kurul, acele hallerde her zaman olağan üstü toplantıya çağırılabilir.

Her toplantı sonunda, gelecek toplantının günü kararlaştırılır. Toplantı günü, üyelere çağrı mektubu ile bildirilir. Engeli olanlar, bunu en az yedi gün önce yazı ile bildirirler.

Belgeye bağlanmış yerinde bir engele dayanmaksızın üst üste üç toplantıya gelmeyen üye istifa etmiş sayılır.

Birlik Yönetim Kurulu, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. Şu kadar ki, on veya daha az üyenin katılmasıyla yapılan toplantılarda karar verilebilmesi için en az beş üyenin bir oyda birleşmesi şarttır. Oylarda eşitlik halinde, başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

⁴⁷ "Seçimlerin Yapılması" başlıklı ek madde 3'e bkz.

Görevleri

Madde 121. Birlik Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:

1. Birlik Genel Kurulunu toplantıya çağırarak ve gündem hazırlamak,
2. (Değişik: 22/1/1986-3256/19 m.) Birliği ve mallarını yönetmek,
3. (Değişik: 22/1/1986-3256/19 m.) İki yıllık bütçeyi hazırlayıp Genel Kurula sunmak,
4. Birlik Genel Kurulunca alınan kararları uygulamak,
5. (Değişik: 22/1/1986-3256/19 m.) Birlik adına gayrimenkul almak, satmak, ipotek etmek ve bu mallar üzerinde her türlü ayni haklar tesis eylemek ve kaldırmak, bu hususlarda ve diğer iktisabi ve iltizami işlemlerde Birlik Başkanı'na yetki vermek,
6. Birliğin ücretli memurlarının özlük işlerini düzenlemek ve yürütmek,
7. Birlik Yönetim Kurulu kararlarının özetini gösteren defterleri tutmak,
8. (Değişik: 2/5/2001-4667/63 m.) Avukatların, aynı büroda birlikte çalışanların ve avukatlık ortaklıklarının kayıtlarını, yönetmelikte gösterilen esas ve usullere göre tutmak, avukatlık ortaklığı tip ana sözleşmesini hazırlamak, avukatlık ruhsatnamelerini, kimlik belgelerini ve avukatlık ortaklığı yetki belgelerini düzenlemek ve bastırmak,
9. (Değişik: 22/1/1986-3256/19 m.) Birliğin genel durumu ile işlemleri ve çalışmalarını hakkında Birlik Genel Kuruluna rapor vermek ve çalışma ve hesaplarından dolayı

ibra istemek,

10. Kanunlarla başka bir merci veya organa verilmiş olmamak şartıyla, baroların kararlarına karşı yapılan itirazları incelemek ve karara bağlamak,

11. (Değişik: 2/5/2001-4667/63 m.) Bu kanunun 31, 44, 54 ve 77 nci maddeleri ile 83 üncü maddesinde Birliğe verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak,

12. Baro Genel Kurullarını olağanüstü toplantıya çağırarak,

13. Avukatların ve baroların hak ve menfaatlerinin korunması için ilgili mercilere gerekli başvurmalarda bulunmak,

14. Avukatlık mesleğinin gelişmesine, avukatların haklarının korunmasına ve sosyal durumlarının geliştirilmesine yarayacak incelemeleri yapmak, vardığı sonuçları ve teklifleri Birlik Genel Kuruluna sunmak.

15. Avukatlık mesleği ile ilgili olarak resmi yerlerden sorulacak hususlar hakkında gerekli düşünce ve görüşleri bildirmek,

16. Avukatların meslekte ilerlemesi için kitaplıklar açmak, mesleki yayında bulunmak, avukatların hazırlayacağı eserlerin yayımına yardımcı olmak,

17. Barolar arasında çıkan anlaşmazlıkları çözümlemek,

18. (Değişik: 2/5/2001-4667/63 m.) Mesleki dayanışmanın sağlanması ve devamlılığı için her türlü çalışmalarda bulunmak, mesleğe ve meslek mensuplarına yönelik hak ihlallerine karşı avukatlık mesleğini ve meslektaşlarını savunmak ve bu konularda her türlü yasal ve idari girişimde bulunmak,

19. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

20. (Ek: 2/5/2001-4667/63 m.; Mülga: 28/11/2006-5558/1 m.)

III. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Seçim ve Seçim Dönemi Bitmeden Ayrılma

Madde 122. Birlik Başkanı, Birlik Genel Kurulu tarafından, kendi üyeleri arasından dört yıllık bir dönem için seçilir. Yeniden seçilmek caizdir.

90 ıncı maddenin 2, 3 ve 6 ıncı fıkraları ile 96 ıncı maddenin 4 üncü fıkrası hükmü Birlik Başkanı hakkında da kıyasen uygulanır.

Görevleri

Madde 123. Birlik Başkanını görevleri şunlardır:

1. Birliği temsil ve Birlik Yönetim Kuruluna başkanlık etmek,

2. Birlik Genel Kurulu, Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu kararlarını yerine getirmek.

3. 121. maddeye göre verilecek yetki dairesinde birlik adına iltizam ve iktisapta bulunmak, yüklenmelere girişmek, Birliğe yapılan bağışları kabul etmek ve bütçeyi uygulamak,

4. Mahkeme ve resmi dairelerde birliği temsil edecek ve savunacak avukatları tayin etmek,

5. Yabancı barolar birlikleri, barolar ve hukuk kurumları ile ilişkiler kurmak ve yürütmek,

6. Meslek onuru ve bağımsızlığı ile ilgili işlerde kanunlar ve meslek kurallarının gereğini her türlü organlara karşı savunmak ve bu konuda doğrudan doğruya veya dolayısıyla kendisini göreve zorlayan hususları yapmak,

7. (Değişik: 22/1/1986-3256/20 m.) Birliğin çalışmaları hakkında Birlik Genel Kuruluna yazılı bir rapor vermek,

8. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

IV. Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı

Kuruluşu ve Seçimi

Madde 124. Birlik Başkanlık Divanı;

1. Türkiye Barolar Birliği Başkanı,
2. Türkiye Barolar Birliği iki başkan yardımcısı,
3. Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri,
4. Türkiye Barolar Birliği Saymanından ibarettir.

Divanın başkan dışındaki üyeleri, Birlik Yönetim Kurulu için yapılan her seçimden sonraki ilk toplantıda, bu Kurul tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilir.

Birlik Başkanlık Divanı üyelerinden biri süresi dolmadan önce ayrılırsa, kalan görev süresi için, bir ay içinde yenisi seçilir.

Birlik Başkanlık Divanının Görevleri

Madde 125. Birlik Başkanlık Divanı, kanunla veya Birlik Yönetim Kurulu kararıyla kendisine verilen görevleri yerine getirir.

Divan, Birlik mallarının yönetimi hakkında gerekli kararları alır ve aynı konuda, Birlik Yönetim Kurulunun isteğine göre, bu kurula yazılı veya sözlü bilgi verir.

(Ek: 2/5/2001-4667/64 m.) Gerekli hallerde baro başkanlarını görüşlerini almak üzere toplantıya çağırır.

Türkiye Barolar Birliği Başkan Yardımcılarının Görevleri

Madde 126. Birlik Başkan Yardımcıları, Birlik Başkanı tarafından verilecek görevleri yapar ve yetkileri kullanırlar.

Birlik başkanının bulunmadığı zamanlarda veya Birlik Başkanlığı herhangi bir sebeple boşalmışsa yenisi işe başlayıncaya kadar başkana ait yetkilerin kullanılması ve görevlerin yerine getirilmesi meslekteki kıdem sırasına göre başkan yardımcılara aittir.

Birlik Başkan Yardımcılarının da yokluğunda Birlik Yönetim Kurulunun meslekte en kıdemli üyesi başkana ait yetkileri kullanır ve görevleri yerine getirir.

Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreterinin Görevleri

Madde 127. Birlik Genel Sekreteri, Birlik Yönetim Kurulu toplantılarına ait tutanakları düzenler, Birliğin iç çalışmalarını ile yazı işlerini yönetir, Birlik kalemine gerekli direktifleri verir ve kalemin çalışmasını denetler.

Türkiye Barolar Birliği Saymanının Görevleri

Madde 128. Birlik Saymanı Birliğin mallarını Birlik Başkanlık Divanının kararları gereğince yönetmeye ve para alıp vermeye, bütçenin uygulanmasına dair her türlü gözetimi yapmaya yetkilidir.

(Değişik: 22/1/1986-3256/21 m.) Birlik Saymanı, para alma ve vermede düzenlenen kağıtları Birlik Başkanı, yokluğunda Birlik Başkan Yardımcılarından biri veya Birlik Genel Sekreteri ile birlikte imzalar.

V. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu⁴⁸

Kuruluşu

Madde 129. Birlik Disiplin Kurulu, Birlik Genel Kurulu tarafından kendi üyeleri arasından gizli oyla seçilen yedi üyeden kurulur. Ayrıca yedi yedek üye seçilir.

Kurul, seçimden sonraki ilk toplantısında kendi üyeleri arasından bir başkan seçer.

Seçim Dönemi

Madde 130. Birlik Disiplin Kurulu üyeleri dört yıl için seçilirler. Süresi dolan üye yeniden üye seçilebilir.

90 ıncı maddenin 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı fıkraları ve 92 nci madde hükmü Birlik Disiplin Kurulu üyeleri hakkında da kıyasen uygulanır.

⁴⁸ Geçici madde 16'ya bkz.

Toplantılar

Madde 131. Birlik Disiplin Kurulu ayda bir defa olağan toplantı yapar. Birlik Başkanını veya Birlik Disiplin Kurulu Başkanını yahut üyelerinden birinin isteği ile Kurul acele hallerde her zaman olağanüstü toplantıya çağrılabilir.

120 nci maddenin 2 ve 3 üncü fıkraları Birlik Disiplin Kurulu hakkında da kıyasen uygulanır.

Birlik Disiplin Kurulu, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve en az dört üyenin bir oyda birleşmesi ile karar verilir. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Görevi

Madde 132. Birlik Disiplin Kurulu bu kanunla verilen görevleri yapar ve yetkileri kullanır.

VI. Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu**Kuruluşu ve Görevi**

Madde 133. (Değişik: 22/1/1986-3256/22 m.) Birlik Genel Kurulu, Birliğin mali işlemlerini denetlemek üzere, dört yıl için kendi üyeleri arasından üç asıl ve üç yedek denetçi seçer.

Denetçiler gizli oyla seçilir. 90 ıncı maddenin 2, 3, 4, 5 ve 6 ıncı fıkraları ve 92 nci madde hükmü denetçiler hakkında da kıyasen uygulanır.

Birlik Denetleme Kurulunun çalışma usulü ile görev ve yetkileri yönetmelikte gösterilir.

ONUNCU KISIM

DİSİPLİN İŞLEM VE CEZALARI

DİSİPLİN İŞLEM VE CEZALARI

Disiplin Cezalarının Uygulanacağı Haller

Madde 134. (Değişik: 2/5/2001-4667/65 m.) Avukatlık onuruna, düzen ve gelenekleri ile meslek kurallarına uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlarla, mesleki çalışmada görevlerini yapmayan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmayanlar hakkında bu kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır.

Disiplin Cezaları

Madde 135. Disiplin cezaları şunlardır:

1. (Değişik: 22/1/1986-3256/23 m.) Uyarma; avukatın mesleğinin icrasında daha dikkatli davranması gerektiğinin kendisine bildirilmesidir.

2. Kınama; mesleğinde ve davranışında kusurlu sayıldığı için avukata bildirilmesidir.

3. (Değişik: 22/1/1986-3256/23 m.) On bin liradan yüz elli bin liraya kadar para cezası.

4. (Değişik: 2/5/2001-4667/66 m.) İşten çıkarma, avukatın

veya avukatlık ortaklığının üç aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere mesleki faaliyetlerinin yasaklanmasıdır.

5. Meslekten çıkarma; avukatlık ruhsatnamesinin geri alınarak avukatın adının baro levhasından silinmesi ve avukatlık unvanının kaldırılmasıdır. (Ek: 2/5/2001-4667/66 m.) Avukatlık ortaklığı için de baro avukatlık ortaklığı sicilinden silinmesidir.

Cezaların Uygulanma Şekli

Madde 136. Bu kanunun avukatların hak ve ödevleri ile ilgili altıncı kısmında yazılı esaslara uymayanlar hakkında ilk defasında en az kınama, tekrarında, davranışın ağırlığına göre, para veya işten çıkarma cezası ve 5 inci maddenin (a) bendinde yazılı bir suçtan kesin olarak hüküm giyme halinde meslekten çıkarma cezası uygulanır.

Beş yıllık bir dönem içinde iki veya daha çok defa disiplin cezasını gerektiren davranışta bulunan avukata her yeni suçu için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanır.

Bir defa işten çıkarılan avukat, beş yıllık dönem içinde bu kanunun altıncı kısmındaki kurallara aykırı davranışta bulunursa meslekten çıkarılır.

Savunma Hakkı

Madde 137. Avukatlar hakkında yapılacak kovuşturmalarda, isnat olunan hususun avukata açıkça ve yazılı olarak bildirilmesi, yazılı savunmasının istenmesi ve bu savunma için en az on günlük bir süre tanınması zorunludur.

Baroya Yazılmadan Önceki ve Meslekten Ayrıldıktan Sonraki Eylem ve Davranışlar

Madde 138. (Değişik: 2/5/2001-4667/67 m.) Baro levhasına kabul ve yazılmadan önceki eylem ve davranışlar, meslekten çıkarma cezasını gerektirmedikçe disiplin kovuşturmasına konu olamaz. Staj dönemi bu hükmün dışındadır.

Avukatın, avukatlıktan ayrılması, avukatlığı sırasındaki eylem ve davranışlarından dolayı disiplin kovuşturması yapılmasına engel değildir.

Kovuşturma Yetkisi ve Eksik Üyelerin Tamamlanması

Madde 139. Kovuşturmanın dayandığı şikayet veya ihbarın vaki olduğu yahut Cumhuriyet Savcısının kovuşturma isteğinde bulunduğu veya kovuşturmaya esas teşkil eden eylem veya davranışın re'sen haber alındığı tarihte avukat hangi baronun levhasında yazılı ise, disiplin kovuşturmasına karar verme ve kovuşturmayı yürütme yetkisi o baroya aittir.

Baro Başkanı, Baro Yönetim ve Disiplin Kurulu üyeleri, kendi haklarındaki kovuşturmalarla ilgili görüşme ve kararlara katılamazlar.

İkinci fıkranın kapsamına giren bir durumun mevcut olması veya ret yahut istinkaf sebepleriyle başkan ve üyelerin katılmaları yüzünden baro yönetim ve disiplin kurullarında toplantı yeter sayısı bulunamazsa, eksikler yedeklerle tamamlanır. Yedeklerin de herhangi bir sebeple görüşme veya karara katılmamaları yahut sayılarının yetişmemesi halinde, baro levhasında yazılı olup yönetim ve disiplin kurullarına seçilme yeterliği bulunan avukat-

lar arasından ad çekme yolu ile seçileceklerle eksikler tamamlanır.

Ceza Kovuşturmasının Disiplin Cezalarına Tesiri

Madde 140. Avukat hakkında başlamış olan ceza kovuşturması, disiplin işlem ve kararlarının uygulanmasına engel olmaz.

(Değişik: 22/1/1986-3256/24 m.) Şu kadar ki, disiplin işlem ve kararına konu teşkil edecek bir eylemde bulunmuş olan avukat hakkında aynı eylemlerden dolayı ceza mahkemesinde dava açılmış ise, avukat hakkındaki disiplin kovuşturması, ceza davasının sonuna kadar bekletilir. Bu halde Yönetim Kurulunun isteği üzerine Disiplin Kurulu, avukatın işten yasaklanmasına yer olup olmadığı hakkında 153 ve 154 üncü maddeler uyarınca bir karar vermek zorundadır.

Eylemin işlenmemiş veya sanığı tarafından yapılmamış olması sebebiyle beraat hali müstesna, beraatle sonuçlanmış bir ceza davasının konusuna giren eylemlerden dolayı disiplin kovuşturması, o eylemin ceza kanunları hükümlerinden ayrı olarak başlı başına disiplin kovuşturmasını gerektirir mahiyette olmasına bağlıdır.

Baro yönetim kurulları hükümlülükle sonuçlanan bir ceza davasının konusunu teşkil eden eylemlerden dolayı ayrıca disiplin kovuşturması açmak zorundadırlar.

Disiplin Kovuşturmasının Açılması

Madde 141. Disiplin kovuşturması, Yönetim Kurulu tarafından verilen bir kararla açılır.

Yönetim Kurulu, ivedilikle ve her halde ihbar, şikayet veya istek tarihinden itibaren en çok bir yıl içinde disiplin kovuşturması hakkında bir karar vermeye mecburdur.

Yönetim Kurulu, ilgilinin ihbar ve şikayeti veya Cumhuriyet Savcısının isteği üzerine yahut re'sen, disiplin kovuşturması açılmasına karar vermeye esas olacak soruşturmanın yapılması görevini kendi üyelerinden birine verebilir. Soruşturma ile görevlendirilen üye, delilleri toplar, gerekli gördüğü kimselerin ifadelerini yeminle de alabilir; hakkında soruşturma yapılan avukatı da dinledikten veya dinlemek için verilen süre dolduktan sonra dosyayı bir raporla Yönetim Kuruluna verir. (Ek: 2/5/2001-4667/68 m.) Yönetim Kurulu, soruşturma maksadıyla her türlü adli ve idari mercilerden bilgi ve belge isteyebilir, ilgili dosyaları veya örneklerini isteyip, inceleyebilir.

Şikayet, ihbar veya istem konusu eylem veya davranış hakkında kovuşturma açılmasına yer olmadığına dair Yönetim Kurulu tarafından verilecek kararlar ilgililere ve Cumhuriyet Savcısına tebliğ olunur.

Disiplin Kovuşturmasına Yer Olmadığına Dair Kararlara İtiraz

Madde 142. Baro Yönetim Kurulunun, disiplin kovuşturmasına yer olmadığına dair kararlarına karşı, tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde şikayetçi veya Cumhuriyet Savcısı tarafından Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz olunabilir.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından dosya üzerinde yapılacak inceleme sonunda şikayet, ihbar veya istem konusu incelemeye değer mahiyette görü-

lürse, evvelki karar kaldırılarak, disiplin kovuşturmasının açılması için dosya evvelki kararı veren baroya gönderilir. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun bu kararları kesindir.

Baro Yönetim Kurulunun disiplin kovuşturmasına yer olmadığına dair kararları süresi içinde itiraz edilmezse kesinleşir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/69 m.) Birinci fıkra gereğince yapılan itiraz üzerine, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından verilen itirazın reddine dair kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir.

8 inci maddenin 6 ve 7 nci fıkraları hükümleri bu halde de kıyasen uygulanır.

Aynı Eylemden Dolayı Yeniden İnceleme

Madde 143. Disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına dair kararın konusuna giren eylemlerden dolayı yeniden inceleme yapılabilmesi, yeni delillerin bulunmasına ve bu kararın kesinleştiği tarihten üç yıl geçmemiş olmasına bağlıdır.

Disiplin Kurulunda Duruşma

Madde 144. (Değişik: 22/1/1986-3256/25 m.)

(Değişik: 2/5/2001-4667/70 m.) Disiplin kovuşturması açılmasına karar verilen hallerde, Yönetim Kurulunun iletmesi üzerine, Disiplin Kurulu, incelemesini evrak üzerinde yapar. Disiplin Kuruluna gönderilen dosya içinde avukatın sicili de bulunur. Avukatın isteği veya Disiplin Kurulunca gerek görülmesi halinde, inceleme duruşmalı olarak yapılır.

Duruşma gizli olur.

Disiplin Kurulu incelemeyi ivedilikle ve her halde kararın kendisine gelişi tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde sonuçlandırmak zorundadır. Ceza davasının sonucunun beklenmesini gerektiren haller saklıdır.

Gıyapta Duruşma

Madde 145. Çağrıyla uymayan avukatın gıyabında duruşma yapılır. Şu kadar ki, duruşmaya gelmediği takdirde duruşmanın gıyabında yapılacağına davetiyeye yazılması şarttır.

Delillerin Gösterilmesi ve İncelenmesi

Madde 146. Disiplin Kurulu, delillerin gösterilme ve incelenme şeklini, istek veya feragatle yahut evvelce verilmiş kararlarla bağlı olmaksızın takdir ve tayin eder.

Tanık ve Bilirkişi Dinlenmesi

Madde 147. Tanık ve bilirkişinin duruşmaya çağırılma-

sı veya üyelerden biri tarafından yahut istinabe yoluyla dinlenmesi veya yazılı ifadesinin okunmasıyla yetinilmesi, Disiplin Kurulunun takdirine bağlıdır.

Ancak, bir olayın delili yalnız bir tanığın şahsi bilgisinden ibaret ise, bu tanık her halde dinlenir.

Duruşma Tutanağı

Madde 148. Duruşma tutanağı, Disiplin Kurulu Başkanını görevlendireceği bir üye veya katip tarafından tutulur.

Duruşma dışında dinlenenlere ait tutanakların duruşmada okunması zorunludur.

İstinabe Talimatının Yerine Getirilmesi

Madde 149. İstinabe yoluyla verilen talimat, baro merkezinde Disiplin Kurulu veya bu kurulun bir üyesi, diğer yerlerde o baronun Disiplin Kurulunca görevlendirilecek bir avukat tarafından yerine getirilir.

Tanık ve Bilirkişinin Çağrılması

Madde 150. (Değişik: 23/1/2008-5728/335 m.)

Tanıklar ve bilirkişiler Tebligat Kanunu hükümlerine göre çağrılır.

Usulüne göre çağrılıp da hukuken geçerli bir mazareti olmaksızın gelmeyen veya kanuni bir sebep olmaksızın tanıklık yahut bilirkişilikten veya yemin etmekten çekinen kimseler hakkında Ceza Muhakemesi Kanununun tanık-

DISİPLİN İŞLEM
VE CEZALARI

lıkla ilgili hükümleri uygulanır. Bu fıkra hükmüne göre gerekli kararları vermeye Baronun bulunduğu il merkezindeki sulh ceza hâkimi yetkilidir. Sulh ceza hâkimi bu kararları disiplin kurulunun tutanak örneği üzerinden verir.

Disiplin Kurulu Üyelerinin Reddi ve İstinkafı

Madde 151. Disiplin Kurulu üyeleri, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda yazılı sebeplerle reddedilebilir ve istinkaf edebilirler.

Ret istemi, reddi istenen üyeden başkalarının katılmasıyla incelenir.

Ret ve istinkaf sebebiyle kurulun toplanamaması halinde 139 uncu maddeye göre işlem yapılır.

Kararların Tebliği

Madde 152. Disiplin Kurulu kararlarının onanmış bir örneği ilgililerden başka, baronun bulunduğu il merkezindeki Cumhuriyet Savcısına da tebliğ olunur.

İşten Yasaklanma

Madde 153. Hakkında meslekten çıkarma cezasını gerektirebilecek mahiyette bir işten dolayı kovuşturma yapılmakta olan avukat Disiplin Kurulu kararıyla, tedbir mahiyetinde işten yasaklanabilir.

Kararın verilmesinden önce ilgilinin dinlenmiş veya dinlenmek üzere çağrılmış olup da belirtilen günde gelmemiş olması şarttır. (Ek: 2/5/2001-4667/71 m.) Ancak, ba-

roya bildirdiği büro adresine tebligat yapılamayan avukatın ayrıca çağrılması ve dinlenmesi zorunlu değildir.

Disiplin Kurulu, bu karara esas olacak delillerin hangi sınır dahilinde gösterilip inceleneceğini, istekle bağlı olmaksızın, serbestçe takdir eder.

Karar, hakkında kovuşturma yapılan avukata gerekçeyle birlikte tebliğ olunur ve bu karar verildiği tarihte yürürlüğe girer. Ancak, karara karşı Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kuruluna itiraz olunabilir. İtiraz kararın uygulanmasını durdurmaz. Bu husustaki itirazlar ivedilikle ve en geç bir ay içinde karara bağlanır. İtiraz yerinde görülürse karar kaldırılır.

İşten yasaklanma kararı, yargı organları ile sair mercilere Baro Başkanlığı tarafından derhal duyurulur.

İşten Yasaklanmanın Zorunlu Olduğu Haller

Madde 154. (Değişik: 8/5/1984-3003/7 m.)

(Değişik: 2/5/2001-4667/72 m.) Haklarında meslekten çıkarma cezası verilen veya⁴⁹ 42 nci madde uyarınca geçici olarak görevlendirilmiş olup, yapılan işlerin ücretini iş sahibinden aldığı halde aynı maddenin son fıkrası gereğince kabule değer bir sebep olmaksızın ilgili merciiye ödememiş olan avukatların işten yasaklanmaları zorunludur.

(Değişik: 2/5/2001-4667/72 m.) Yukarıdaki fıkrada belir-

⁴⁹ Bu aradaki "... veya Devletin şahsiyetine karşı cürümlerden veya rüşvet, sahtecilik, hırsızlık, dolandırıcılık, inancı kötüye kullanma ve yalan yere tanıklık cürümlerinden biri ile hakkında kamu davası açılan..." şeklindeki cümle, Anayasa Mahkemesi'nin 1/3/1985 tarihli ve E. 1984/12, K. 1985/6 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

DISİPLİN İŞLEM
VE CEZALARI

tilen işten yasaklanma sebeplerinin meydana gelmesinden itibaren iki ay içinde Disiplin Kurulunca haklarında işten yasaklama kararı verilmeyen avukatlar Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunun doğrudan vereceği kararla işten yasaklanırlar.

İşten Yasaklanmanın Hükümleri

Madde 155. İşten yasaklanmış olanlar bu tarihten itibaren avukatlığa ait yetkileri hiçbir şekilde kullanamazlar. Bu hüküm avukatın eşi ile reşit olmayan çocuklarına ait işlerde uygulanmaz.

Birinci fıkrada yazılı yasağa aykırı hareket eden avukat hakkında 135 inci maddenin 4 ve 5 inci bentlerinde yazılı cezalardan biri uygulanır.

Mahkemeler, resmi daireler işten yasaklanan avukatları kabul etmemekle görevlidirler.

İşten Yasaklanma Kararının Kaldırılması

Madde 156. (Değişik: 2/5/2001-4667/73 m.) İşten yasaklanma kararı, kovuşturmanın durdurulmuş veya avukatlığa engel olmayan bir ceza verilmiş olması hallerinde kendiliğinden kalkar.

İşten yasaklanma kararı, bu kararın verilmesine esas olan hal ve şartların bulunmadığı veya sonradan kalktığı sabit olursa, Disiplin Kurulu tarafından kaldırılır.

Disiplin Kurulu Kararına Karşı İtiraz

Madde 157. Disiplin Kurulu kararlarına karşı, Cumhuriyet Savcısı ve ilgililer, tebliğ tarihinden itibaren otuz

gün içinde Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kuruluna itiraz edebilirler.

Birlik Disiplin Kurulu, disiplin davalarını dosya üzerinde inceler. Ancak, işten veya meslekten çıkarma cezasına yahut işten yasaklanmaya dair kararların incelenmesi sırasında, ilgili avukatın isteği üzerine veya kendiliğinden duruşma yapılmasına karar verebilir.

145 ve 146 ıncı maddeler, Birlik Disiplin Kurulu hakkında da uygulanır.

Birlik Disiplin Kurulunda duruşmaya raportör üyenin işi izah etmesiyle başlanır. Bu üyenin duruşmadan önce raporunu imzalayıp dosyaya koymuş bulunması gereklidir.

Raportör üyenin izahından sonra ilgili avukat ve varsa vekilleri gerekli izahlarda bulunurlar. Bunlardan itirazı yapmış olan taraf önce dinlenir. Son söz, hakkında disiplin kovuşturması yapılanındır.

Birlik Disiplin Kurulu, inceleme konusu kararın onanmasına veya kovuşturmanın derinleştirilmesi için kararın bozularak dosyanın ilgili baroya gönderilmesine karar verebileceği gibi, yeniden incelemeyi gerektirmeyen hallerde, uygun görmediği kararı kaldırarak işin esası hakkında karar verebilir veya verilmiş olan kararı düzelterek onaylayabilir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/74 m.) Birlik Disiplin Kurulunun, itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türki-

ye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. Şu kadar ki, uyarma, kınama ve para cezasına ilişkin kararlar kesin olup, Bakanlığın onayına tabi değildir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/74 m.) 8 inci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri burada da kıyasen uygulanır.

Delillerin Serbestçe Takdiri, Ceza Vermenin Amacı ve Cezadan Mahsup⁵⁰

Madde 158. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu ve barolar disiplin kurulları, gösterilen delilleri, soruşturma ve duruşmadan edinecekleri kaniya göre serbestçe takdir ederler.

(Değişik: 2/5/2001-4667/75 m.) Bu kurullar disiplin cezalarının verilmesinde; avukatlık onurunu, düzen ve gelenekleri ile meslek kurallarını ve itibarını korumak, mesleğin amaç ve gereklerine ve adalete uygun olarak yeri-ne getirilmesini sağlamak ilkelerini göz önünde tutarlar.

(Ek: 22/1/1986-3256/26 m.) İşten yasaklanan avukata sürelili olarak işten çıkarma cezası verilmesi halinde, işten yasaklandığı süre cezadan mahsup edilir.

⁵⁰ Bu madde başlığı, 22/1/1986 tarihli ve 3256 sayılı Kanun'un 26. maddesiyle, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Kovuşturma ve Ceza Zamanaşımı

Madde 159. Disiplin cezasını gerektirecek eylemlerin işlenmesinden itibaren üç yıl geçmiş ise kovuşturma yapılamaz. Yönetim Kurulunca işe el konulmuş ise bu süre işlemez.

Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin işlenmesinden itibaren dört buçuk yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

Disiplin cezasını gerektiren eylem aynı zamanda bir suç teşkil ediyor ve bu suç için kanun daha uzun bir zamanaşımı süresi koymuş bulunuyorsa, birinci ve ikinci fıkralardaki süreler yerine bu zamanaşımı süresi uygulanır.

Disiplin Kararlarının Uygulanması ve Cezaların Sicilden Silinmesi⁵¹

Madde 160. (Değişik: 22/1/1986-3256/27 m.)

Disiplin cezalarına ait kararlar kesinleşmedikçe uygulanamaz.

Meslekten çıkarma ve işten çıkarma cezalarından başka bir disiplin cezası verilen avukatlar, uyarma, kınama ve para cezalarının uygulanmasından itibaren beş yıl geçtikten sonra Disiplin Kuruluna başvurarak bu disiplin cezalarının sicillerinden silinmesini isteyebilirler.

İlgilinin yukarıdaki fıkrada yazılı süre içerisinde disiplin cezası almamış olması halinde, disiplin cezasının silinmesine karar verilir ve sicil dosyasındaki disiplin bölümü çıkartılarak yenisi düzenlenir.

⁵¹ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 22/1/1986 tarihli ve 3256 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Tanık ve Bilirkişi Gideri

Madde 161. Disiplin işlemleri dolayısıyla çağrılan her tanık ve bilirkişinin, kaybettiği zaman ve harcadığı mesaiye uygun bir tazminata hakkı vardır; bunlardan çağrıya uymak için yolculuk etmek zorunda olanlara yolculuk ve ikamet giderleri de verilir. Şikayetçi ve hakkında kovuşturma yapılan avukat, dinlenmesini istedikleri tanık ve bilirkişiye ait giderleri evvelden öderler.

Avukata veya üçüncü bir kişiye yükletilmeyen veya borçludan alınma imkanı kalmayan giderler baroya yüklenir.

Şikayet edenden, şikayetin mahiyeti ve yapılacak disiplin soruşturma ve kovuşturmasının genişliği göz önünde bulundurularak 10 liradan 200 liraya kadar avans alınabilir. Yapılan işlemlere, alınan avansın yetmemesi halinde, tamamlanması her zaman istenebilir. Avans ve tamamlanması istenen miktar ilgilisi tarafından ödenmedikçe işlem yapılmayabilir.

Para Cezası veya Giderlerin Tahsili

Madde 162. Para cezasına veya giderlerin ödenmesine dair olan kararlar İcra ve İflas Kanununun ilamların yerine getirilmesi hakkındaki hükümlerine göre yerine getirilir. Para cezaları baroya gelir yazılır.

İcra takibi genel hükümlere göre baro tarafından vekalet verilecek avukat eliyle yürütülür.

ON BİRİNCİ KISIM
AVUKATLIK SÖZLEŞMESİ⁵²

Avukatlık Sözleşmesinin Kapsamı⁵³

Madde 163. (Değişik: 2/5/2001-4667/76 m.)

Avukatlık sözleşmesi serbestçe düzenlenir. Avukatlık sözleşmesinin belli bir hukuki yardımı ve meblağı yahut değeri kapsamı gerekir. Yazılı olmayan anlaşmalar, genel hükümlere göre ispatlanır. Yasa'ya aykırı olmayan şarta bağlı sözleşmeler geçerlidir.

Avukatlık ücret tavanını aşan sözleşmeler, bu kanunda belirtilen tavan miktarında geçerlidir. İfa edilmiş sözleşmenin geçersizliği ileri sürülemez. Yokluk halleri hariç, avukatlık sözleşmesinin bir hükmünün geçersizliği, bu sözleşmenin tümünü geçersiz kılmaz.

AVUKATLIK
SÖZLEŞMESİ

⁵² Bu kısmın başlığı, "Avukatlık Ücreti" iken 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'un 76. maddesiyle, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁵³ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Avukatlık Ücreti⁵⁴

Madde 164. (Değişik: 2/5/2001-4667/77 m.)

Avukatlık ücreti, avukatın hukuki yardımının karşılığı olan meblağı veya değeri ifade eder.

Yüzde 25'i aşmamak üzere, dava veya hükmolunacak şeyin değeri yahut paranın belli bir yüzdesi avukatlık ücreti olarak kararlaştırılabilir.

İkinci fıkraya göre yapılacak sözleşmeler, dava konusu para dışındaki mal ve haklardan bir kısmının aynen avukata ait olacağı hükmünü taşıyamaz.

Avukatlık asgari ücret tarifesi altında vekalet ücreti kararlaştırılamaz. Ücretsiz dava alınması halinde, durum Baro Yönetim Kuruluna bildirilir. (Değişik: 13/1/2004-5043) Avukatlık ücretinin kararlaştırılmamış olduğu veya taraflar arasında yazılı ücret sözleşmesinin bulunmadığı yahut ücret sözleşmesinin belirgin olmadığı veya tartışmalı olduğu veya ücret sözleşmesinin ücrete ilişkin hükmünün geçersiz sayıldığı hallerde; değeri para ile ölçülebilen dava ve işlerde asgari ücret tarifelerinin altında olmamak koşuluyla ücret itirazlarını incelemeye yetkili merci tarafından davanın kazanılan bölümü için avukatın emeğine göre ilamın kesinleştiği tarihteki müddeabihin değerinin %10'u ile %20'si arasındaki bir miktar avukatlık ücreti olarak belirlenir. Değeri para ile ölçülemeyen dava ve işlerde ise avukatlık asgari ücret tarifesi uygulanır.

Dava sonunda, kararlar tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekalet ücreti avukata aittir. Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, haczedilemez.

⁵⁴ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Ücret Dolayısıyla Müteselsil Sorumluluk**Madde 165.** (Değişik: 2/5/2001-4667/78 m.)

İş sahibinin birden çok olması halinde bunlardan her biri, sulh veya her ne suretle olursa olsun taraflar arasında anlaşmayla sonuçlanan ve takipsiz bırakılan işlerde her iki taraf avukat ücretinin ödenmesi hususunda müteselsil borçlu sayılırlar.

Avukatın Hapis Hakkı ve Avukatlık Ücretinin Rüşhanlı Bulunması

Madde 166. Avukat, müvekkili tarafından verilen veya onun namına aldığı malları, parayı ve diğer her türlü kıymetleri, avukatlık ücreti ve giderin ödenmesine kadar, kendi alacağı nispetinde elinde tutabilir.

Avukat, sözleşme ile kararlaştırılan ve hakim tarafından takdir olunan ücretinden dolayı, kendi çalışması sonucunda müvekkilin muhafaza ettiği veya kazandığı mallar ve davadaki diğer taraftan ilam gereğince tahsil edilecek para yahut alınacak mallar üzerinde diğer alacaklılara nazaran rüşhan hakkını haizdir. Rüşhan hakkı, vekaletnamenin düzenlenme tarihine, vekaletname umumi ise iş sahibi adına ücret konusu işten dolayı ilk yapılan resmi başvurma tarihine göre sıra alır. (Ek: 2/5/2001-4667/79 m.) İş sahibinin iflası halinde avukatın vekalet ücreti alacağı da rüşhanlıdır. Ancak; 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü saklıdır.

Bir ilamın cebri icra yoluyla infazına girişildiğinde, icra dairesi, takip talebinde bulunan tarafın ilamda adı yazılı olan avukatına, icra emri ile aynı zamanda düzenleyece-

ği bir bildiriye, gideri takip talebinde bulunandan alınmak suretiyle, derhal tebliğ eder. Bu bildiri tebliğ edilmedikçe icranın sonraki safhalarına geçilemez. Avukata yapılacak tebliğin giderleri hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 59 uncu maddesi hükmü uygulanır.

Avukatın ölümü halinde, mirasçılara intikal eden avukatlık ücreti alacakları da, avukat alacakları gibi rüçhanlıdır. Şu kadar ki, üçüncü fıkrada yazılı bildirim zorunluğ bu kimseler hakkında uygulanmaz.

Anlaşmazlıkların Hakem Yoluyla Çözümü

Madde 167. (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 3/3/2004 tarihli ve E. 2003/98 , K. 2004/31 sayılı Kararı ile.)

Avukatlık Ücret Tarifesinin Hazırlanması⁵⁵

Madde 168. (Değişik: 2/5/2001-4667/81 m.)

Baronun yönetim kurulları, her yıl Eylül ayı içerisinde, yargı yerlerindeki işlemler ile diğer işlemlerden alınacak avukatlık ücretinin asgari hadlerini gösteren birer tarife hazırlayarak Türkiye Barolar Birliğine gönderirler.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca, baro yönetim kurullarının teklifleri de göz önüne alınmak suretiyle uygulanacak tarife o yılın Ekim ayı sonuna kadar hazırlanarak Adalet Bakanlığına gönderilir. (Ek: 16/6/2009-5904/35 m.) Şu kadar ki hazırlanan tarifede; genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim, harç

⁵⁵ Geçici madde 15, Asgari Ücret Tarifesi'nin hazırlanmasını düzenlemektedir.

ve benzeri mali yükümlülükler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davalar ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasından doğan her türlü davalar için avukatlık ücreti tutarı maktu olarak belirlenir. Bu tarife Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya tarife onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı tarifeyi bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu tarife, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. 8 inci maddenin altıncı fıkrası hükümleri kıyasen uygulanır.

Avukatlık ücretinin takdirinde, hukuki yardımın tamamlandığı veya dava sonunda hüküm verildiği tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır.

Yargı Mercilerince Karşı Tarafa Yükletilecek Avukatlık Ücretinin Miktarı

Madde 169. (Değişik: 31/10/1980-2329/2 m.)

Yargı mercilerince karşı tarafa yükletilecek avukatlık ücreti, avukatlık ücret tarifesinde yazılı miktardan az ve üç katından fazla olamaz.

(Mülga: 2/5/2001-4667/82 m.)

Madde 170. (Mülga: 22/1/1986-3256/29 m.)

İşi Sonuna Kadar Takip Etme Zorunluluğu ve Başkasını Tevkil

Madde 171. (Değişik: 2/5/2001-4667/83 m.) Avukat, üzerine aldığı işi kanun hükümlerine göre ve yazılı sözleşme olmasa bile sonuna kadar takip eder.

Avukata verilen vekaletnamede başkasını tevkile yetki tanınmış ise, yazılı sözleşmede aksine açık bir hüküm olmadıkça, işi başka bir avukatla birlikte veya başka bir avukata vererek takip ettirebilir. Vekaletnamede, bunun düzenlendiği tarihten sonra açılacak veya takip edilecek bütün dava ve işlerde vekalet ve başkasını tevkile genel şekilde yetki verilmişse, avukat, bu tarihten sonraki dava ve işlerde müvekkilinden ayrıca vekalet almaya lüzum kalmaksızın işi başka bir avukatla birlikte veya başka bir avukata vererek takip ettirebilir.

İkinci fıkradaki hallerde, avukatın müvekkile karşı sorumluluğu devam eder. Birlikte takip ettiği veya işi tamamen devrettiği avukatların kusurlarından ve meydana getirdikleri zarardan dolayı müvekkile karşı hem şahsen hem de diğer avukatla birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur. Şu kadar ki, bu hüküm, 12 nci maddede yazılı bir iş sebebiyle başka bir yerde çalışmak zorunluğunda olduğu için işi tamamen başkasına devreden avukatlar hakkında uygulanmaz.

Avukat tarafından işe başka avukatlar teşrik edilmiş ise, avukat bundan dolayı ayrı bir ücret isteyemeyeceği gibi, işi birlikte takip eden avukat da müvekkilden herhangi bir ücret isteyemez. İş tamamen başka bir avukata bırakılmış ise, tevkil eden ve tevkil olunan avukatlar ücret sözleşmesindeki miktarı aşmamak şartıyla, harcadıkları mesaiye karşılık olan ücreti müvekkilden isteyebilirler.

Ancak, tevkil eden avukat müvekkilden peşin ücret almışsa, harcadığı mesaiye karşılık olan miktarın fazlasını tevkil ettiği avukata ödemekle yükümlüdür.

İş Sahibinin İş Başka Bir Avukata Vermesi

Madde 172. İş sahibi, ilk anlaşmayı yaptığı avukatının yazılı muvafakatı ile başka avukatları da işin kovuşturma ve savunmasına katabilir.

İş sahibi, ilk avukatın muvafakatını kendisine tevdi veya tebliğ edilecek bir yazı ile en az bir haftalık süre vererek talep eder. Avukat bu süre içinde cevap vermemişse muvafakat etmiş sayılır.

İlk avukatın muvafakat etmemesi halinde, vekalet akdi kendiliğinden sona erer. İş sahibi, muvafakat etmeyen avukata ücretin tamamını ödemekle yükümlüdür.

İlk avukatın muvafakatı ile işin başka avukatlar tarafından da takibi halinde iş sahibi, ilk avukatın ücretinden kısıntı yapamaz. Bu halde avukatların müvekkile karşı sorumluluğu konusunda 171 inci maddenin üçüncü fıkrası hükmü uygulanır.

Avukatlık Ücretinin Belli Bir İşe Hasredilmesi

Madde 173. Sözleşmede aksine bir hüküm yoksa, kararlaştırılan avukatlık ücreti yalnızca avukatın üzerine almış olduğu işin karşılığı olup, mukabil dava, bağlantı ve ilişki bulunsa bile başka dava ve icra kovuşturmaları veya her türlü hukuki yardımlar ayrı ücrete tabidir.

Avukata tevdi edilen işin yapılması veya yapıldıktan sonra sonucunun alınması için gerekli bütün vergi, resim,

harç ve giderler iş sahibinin sorumluluğu altında olup, avukat tarafından ilk istekte avukata veya gerektiği yere ödenir. Bu harcamaların avukat tarafından yapılabilmesi için, yeteri kadar avansın iş sahibi tarafından verilmiş olması gerekir. Avukatın iş için yapacağı yolculuk masrafları ve bulunduğu yerden ayrılma tazminatı, anlaşma gereğince iş sahibi tarafından ayrıca ödenir. Bu giderler peşin olarak ödenmedikçe avukat yolculuğa zorlanamaz. Bu hükmün aksine sözleşme yapılabilir.

Avukatın İşi Takipten Vazgeçmesi, Azli ve Ücretin Gününde Ödenmemesi

Madde 174. Üzerine aldığı işi haklı bir sebep olmaksızın takipten vazgeçen avukat hiçbir ücret isteyemez ve peşin aldığı ücreti geri vermek zorundadır.

Avukatın azli halinde ücretin tamamı verilir. Şu kadar ki, avukat kusur veya ihmalden dolayı azledilmiş ise ücretin ödenmesi gerekmez.

Anlaşmaya göre avukata peşin verilmesi gereken ücret ödenmezse, avukat işe başlamakla zorunlu değildir. Bu sebeple doğabilecek her türlü sorumluluk iş sahibinin dir. Yazılı sözleşmedeki diğer ödeme şartlarının yerine getirilmemesinden dolayı avukat işi takip etmek ve sonucunu elde etmekten mahrum kalırsa sorumluluk bakımından aynı hüküm uygulanır.

İş Sahibinin Adresi

Madde 175. İş sahibinin verdiği vekaletnamede yazılı adrese avukat tarafından yapılacak her tebliğ, kendisine yapılmış sayılır. Adres değişiklikleri en geç üç gün içinde

iş sahibi tarafından taahhütlü mektupla avukata bildirilir.

AVUKATLIK
SÖZLEŞMESİ

İş sahibinin adresine gönderilecek yazıların tebliğ edilememesinden veya adres değişikliklerinin bildirilmemesinden doğan sorumluluk iş sahibine aittir.

ON İKİNCİ KISIM

ADLİ MÜZAHERET^{56, 57}

ADLİ
MÜZAHERET

Adli Yardımın Kapsamı⁵⁸

Madde 176. (Değişik: 2/5/2001-4667/84 m.)

Adli yardım, avukatlık ücretlerini ve diğer yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanlara bu kanunda yazılı avukatlık hizmetlerinin sağlanmasıdır.

Adli Yardım Bürosu⁵⁹

Madde 177. (Değişik: 2/5/2001-4667/85 m.)

Adli yardım hizmeti, baro merkezlerinde, baro yönetim kurullarınca avukatlar arasından oluşturulan Adli Yardım Bürosu tarafından yürütülür. Baro Yönetim Kurulu, ayrıca baro merkezi dışında avukat sayısı beşten çok olan her yargı çevresinde de bir avukatı Adli Yardım Bü-

⁵⁶ TBB Adli Yardım Yönetmeliği'ne bkz.

⁵⁷ 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun ile 176, 177, 178, 179, 180 ve 181. maddeler, kenar başlıkları ile birlikte değiştirildiği halde "Adli Müzaheret" bölüm başlığına dokunulmadığından, metne ayrı şekilde işlenmiştir.

⁵⁸ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁵⁹ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

rosu temsilcisi olarak görevlendirebilir. Büro ve temsilciler, Baro Yönetim Kurulunun gözetimi altında çalışırlar.

Adli Yardım İstemi⁶⁰

Madde 178. (Değişik: 2/5/2001-4667/86 m.)

Adli yardım istemi, Adli Yardım Bürosuna veya temsilcilerine yapılır. İstek sahibi, isteminde haklı olduğunu gösterdiği delillerle kanıtlamak zorundadır.

Yardım isteminin reddi halinde, ilgilisi yazı veya sözle Baro Başkanına başvurabilir. Baro Başkanını vereceği karar kesindir.

Adli Yardımın Yapılışı⁶¹

Madde 179. (Değişik: 2/5/2001-4667/87 m.)

Adli yardım isteminin kabulü halinde; büro gerekli işlemleri yapmak üzere bir veya birkaç avukatı görevlendirir. Görevlendirilen avukat, görev yazısının kendine ulaşmasıyla, avukatlık hizmetlerini yerine getirmek yükümlülüğü altına girer.

Bu yükümlülük, ilgilinin gerekli belge ve bilgileri isteye rağmen vermemesi veya vekaletname vermektan kaçınmasıyla sona erer.

Ayrıca görevlendirilen avukat da bu işi yapmaktan çekinmek isterse görevin kendisine bildirildiği tarihten iti-

⁶⁰ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁶¹ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

baren on beş gün içinde o işin tarifede belirlenen ücretini baroya ödemek zorundadır.

Büro, görevlendirilen avukatın işi yürütmesiyle ilgili aşamaları izler.

18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ve 4/4/1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlardaki adli yardıma ilişkin hükümler saklıdır.

Büronun Gelir ve Giderleri⁶²

Madde 180. (Değişik: 2/5/2001-4667/88 m.)

Adli yardım bürosunun gelirleri şunlardır:

a. (Değişik: 28/3/2007-5615/26 m.) İki yıl öncesine ait kesin hesap sonuçlarına göre tespit edilen toplam miktarlar esas alınarak 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan harçların yüzde ikisi ile idarî nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının yüzde ikisi,

b. Baroya düşecek paylar ile kamu ve özel kurum ve kuruluşlarından, il veya belediye bütçelerinden baroya yapılan yardımlar,

c. Bu amaçla yapılan her türlü bağışlar,

d. Adli yardım görevinden çekilen avukatların yatıracığı ücret,

e. Adli yardımla görevlendirilen avukatın aldığı ücretin yüzde 10 ile davadan haklı çıkan adli yardımdan ya-

⁶² Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

rarlanan kişinin avukat ücretinden başka, yararlandığı kısmın yüzde 5'i.

Büronun giderleri şunlardır:

- a. Adli yardımla görevlendirilen avukatlara gerektiğinde ödenecek ücretler,
- b. Büroda görevlendirileceklere ödenecek ücretler,
- c. Büro giderleri ve diğer giderler.

Adli yardım bürolarının gelir ve giderleri büro bütçesinin ayrı bölümlerinde gösterilir. Bu bölümde kalan gelir fazlasının bir sonraki yıla aynen aktarılması zorunludur.

Birinci fıkranın (a) bendine göre hesaplanacak ödenek, Maliye Bakanlığınca her yıl Mart ayının sonuna kadar Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılır. Bu paralar, münhasıran adli yardım için kullanılır ve yılı içinde harcanmayan paralar, ertesi yıla aynen aktarılır. Bu paraların barolar arasındaki dağıtımı ve kullanılmasına ilişkin hususlar, Türkiye Barolar Birliği tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(Ek: 28/3/2007-5615/26 m.) Maliye Bakanlığınca iki yıl öncesine ait kesin hesap sonuçlarına göre tespit edilen toplam tutarlar esas alınarak 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan harçların yüzde biri ile idarî nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının yüzde biri; her yıl Mart ayının sonuna kadar Türkiye Barolar Birliği adına açılan hesaba aktarılır ve zorunlu müdafî ve vekil görevlendirme ile ilgili carî giderler bu hesaptan ödenir. Bu hesap, münhasıran zorunlu müdafî ve vekil görevlendirme ile ilgili carî giderler için kullanılır ve yılı içinde harcanmayan paralar, ertesi yıla aynen aktarılır. Bu paraların barolar arasındaki dağı-

tımı, harcanması ve bu hizmet için çalıştırılacak personele ilişkin hususlar, Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı ile Türkiye Barolar Birliği tarafından birlikte çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yıllık Çalışma Raporu ve Yönetmelik⁶³

Madde 181. (Değişik: 2/5/2001-4667/89 m.)

Adli yardım bürosu, çalışmalarını her yıl sonu düzenleyecekleri bir raporla Baro Yönetim Kuruluna bildirir. Raporun bir örneği baroca Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

Adli yardım bürosunun kuruluşu, görevlendirilecek avukatların ve bunlara ödenecek ücretlerin belirlenmesi, büronun işleyişi, denetimi gibi konular Türkiye Barolar Birliğince çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

⁶³ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

ON ÜÇÜNCÜ KISIM ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Yönetmelik

Madde 182. (Değişik: 2/5/2001-4667/90 m.)

Bu kanunda düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan hususlar ile kanunun uygulanabilmesi için yönetmelikte yer alması gereken diğer konuları kapsayan yönetmelikler Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanarak Adalet Bakanlığına gönderilir. Yönetmelikler Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde karar verilmediği veya onaylandığı takdirde kesinleşerek yürürlüğe girer. Ancak, Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı yönetmelikleri bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu yönetmelikler, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış sayılarak yürürlüğe girer, aksi halde onaylanmamış sayılır ve sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. 8 inci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri burada da kıyasen uygulanır.⁶⁴

ÇEŞİTLİ
HÜKÜMLER

⁶⁴ 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la eklenen geçici madde 3'e ve "Yönetmelikler" bölümüne bkz.

Cumhuriyet Savcılarına Yapılacak Tebligat

Madde 183. Bu kanun gereğince Cumhuriyet Savcılına yapılacak tebligatta ilgili dosyanın da birlikte gönderilmesi şarttır.

Avukatlık Kıdemine Sayılacak Hizmetler

Madde 184. Dördüncü maddenin birinci fıkrasında sayılan hizmetlerden avukatlığa geçenlerin bu hizmetlerde geçen süreleri avukatlık kıdemine sayılır.

Dava Vekilleri Hakkında Uygulanacak Hüküm

Madde 185. Bu kanunun ikinci, dördüncü, beşinci, yedinci, sekizinci ve dokuzuncu kısmı ile 65 inci maddesi dışında kalan hükümleri dava vekilleri hakkında da kıyasen uygulanır.

(Mülga: 2/5/2001-4667/91 m.)

Topluluk Sigortasına Girmeleri Mutlak Şekilde Zorunlu Olanlar

Madde 186. (Mülga: 31/5/2006-5510/106 m.)⁶⁵

⁶⁵ 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'un 74. maddesi ile 5510 sayılı Kanun'un 108. maddesindeki yürürlük tarihi değiştirilerek, "2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe girer" şeklinde hükme bağlanmıştır.

Topluluk Sigortasına Girme Zorunluğu Şarta Bağlı Olanlar

Madde 187. (Mülga: 31/5/2006-5510/106 m.)⁶⁶

Topluluk Sigortasına Giremeyenler

Madde 188. (Mülga: 31/5/2006-5510/106 m.)⁶⁷

Madde 189. (Mülga: 26/2/1970-1238/6 m.)

Prim Borcunu Ödememenin Sonuçları

Madde 190. Topluluk sigortası primlerini, topluluk sözleşmesinde gösterilen zamanda ödemeyen avukatın adı Baro Yönetim Kurulunun kararıyla, birikmiş prim borcunu, sözleşmedeki şartlar dairesinde ödeyinceye kadar, baro levhasından silinir ve durum ilgili yerlere bildirilir.

Topluluk sigortası primini ödememenin sonuçları, prim borçlusunu avukatın şahsına münhasır olup, bu sonuçların aynı Topluluk Sigortası Sözleşmesine katılmış olan diğer sigortalılara veya baroya sirayeti hakkında bir hüküm sözleşmesiyle konulamaz. (Ek: 2/5/2001-4667/92 m.) 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 140 ıncı maddesi hükmü barolar hakkında uygulanmaz.

⁶⁶ 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'un 74. maddesi ile 5510 sayılı Kanun'un 108. maddesindeki yürürlük tarihi değiştirilerek, "2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe girer" şeklinde hükme bağlanmıştır.

⁶⁷ 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'un 74. maddesi ile 5510 sayılı Kanun'un 108. maddesindeki yürürlük tarihi değiştirilerek, "2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe girer" şeklinde hükme bağlanmıştır.

Tip Sözleşmenin Hazırlanması ve

Topluluk Sözleşmesine Giriş

Madde 191. (Mülga: 31/5/2006-5510/106 m.)⁶⁸

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 192. 3499 sayılı Avukatlık Kanunu ile ek ve taddilleri, geçici 7 inci madde hükümleri saklı kalmak şartıyla, yürürlükten kaldırılmıştır.

Değiştirilen Kanun Hükümleri Hakkında

Madde 193. (Bu madde 21/12/1953 tarih ve 6207 sayılı Kanununun 1, 4 ve 5 inci maddelerinin değiştirilmesi ile ilgili olup anılan kanundaki yerlerine işlenmiştir.)

1086 Sayılı Kanunun Değiştirilen Hükümü

Madde 194. (Bu madde 18/6/1927 tarih ve 1086 sayılı Kanununun 61 inci maddesinin değiştirilmesi ile ilgili olup, anılan kanundaki yerine işlenmiştir.)

Emekliliğe Tabi Görevden Önceki Avukatlığın Kıdeme Sayılması

Madde 195. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

(Değişik: 2/5/2001-4667/93 m.) Bu kanun gereğince topluluk sigortasına girmiş olup sigortalılığı devam eden bir

⁶⁸ 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanun'un 74. maddesi ile 5510 sayılı Kanun'un 108. maddesindeki yürürlük tarihi değiştirilerek, "2008 yılı Ekim ayı başında yürürlüğe girer" şeklinde hükme bağlanmıştır.

avukat emekliliğe tabi bir göreve veya hizmete atandığı yahut seçildiğinde, sigortalılığına esas alınan avukatlık süresinin dörtte üçü kıdemine eklenerek intibakı yapılır ve görev veya hizmet aylığı ile emeklilik keseneğine esas aylığı yükseltilir.⁶⁹

Madde 196-198. (Mülga: 26/2/1970-1238/6 m.)

Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Kamu İktisadi Teşebbüslerinde Görevli Avukatlar

Ek Madde 1. (Ek: 8/5/1984-3003/8 m.)

Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli olarak avukatlık görevinde çalışanların baro levhasına yazılmaları isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar hakkında bu kanunun avukatlık mesleğine kabul ve ruhsatname verilmesine ilişkin hükümleri aynen uygulanır. Bunlar, görevlerinin gereği olan işleri yaparken baro levhasına kayıtlı avukatların yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler. Baroya kaydını yaptırmayan avukat, çalıştığı yer barosuna bilgi verir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca baro levhasına yazılmak istemediklerini bildiren adayların, sadece avukatlık mesleğine kabullerine ve adlarına ruhsatname düzenlenmesine karar verilerek kanunda öngörülen diğer işlemler, aynen yerine getirilir.

⁶⁹ Bu maddede belirtilen sigortalılığa esas avukatlık süresinin kıdemine eklenecek olan 2/3 oranı; 15/5/1975 tarihli ve 1897 sayılı Kanun'un, 657 sayılı Kanun'un 36. maddesini değiştiren 1. maddesiyle 3/4 oranına yükseltilmiş; 4667 sayılı Kanun'un 93. maddesi ile 657 sayılı Kanun'un 36. maddesine uyumlu hale getirilmiştir.

Birinci fıkrada sözü edilen görevlerden ayrılma halinde, avukatlık mesleğinin yapılabilmesi, baro levhasına yazılmakla mümkündür.

Bu kanunun avukatlar hakkında öngördüğü disiplin işlem ve cezaları, bu maddede sözü edilen avukatlar hakkında da avukatın sürekli görev yaptığı yer barosunca uygulanır.

Yurt Dışında Temsil⁷⁰

Ek Madde 2. (Ek: 8/5/1984-3003/8 m.; Değişik: 2/5/2001-4667/94 m.)

Avukatlar, Türkiye Barolar Birliğini veya baroları temsil etmek üzere uluslararası toplantı ve kongrelere Adalet Bakanlığına bilgi vermek suretiyle katılabilirler.

Seçimlerin Yapılması

Ek Madde 3. (Ek: 8/5/1984-3003/8 m.)

Barolar ile Türkiye Barolar Birliğinin bu kanuna göre gizli oyla yapılacak organ seçimlerine ilişkin işlemler, aşağıdaki esaslara göre yargı gözetimi altında gerçekleştirilir.

(Değişik: 2/5/2001-4667/95 m.) Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az on beş gün önce, baro seçimleri için levhaya kayıtlı (...) ⁷¹ avukatlar, Türkiye Barolar Birliği seçimleri için de genel kurula barolarca seçilen asıl ve ye-

⁷⁰ Bu madde başlığı, hüküm ile birlikte, 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁷¹ Bu arada yer alan "avukatlardan genel kurula katılma hakkına sahip" ifadesi, 14/7/2004 tarihli ve 5218 sayılı Kanun'un 2. maddesiyle madde metninden çıkartılmıştır.

dek delegeler ile doğal delegeleri belirleyen liste, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hakime verilir. Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde görevli hakim, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Toplantı tarihleri, gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurularak görüşmelerin bitimine göre seçimlerin ilçe seçim kurulu başkanının gözetiminde yapılması sağlanır. Üye sayısı dört yüzü aşan barolarda görüşmeler cumartesi günü sonuçlandırılır ve seçimlere pazar günü dokuzda başlanır ve oy verme işi saat 17.00'de sona erer.

Hakim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak avukatları belirleyen liste ile yukarıdaki fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar Adalet dairesi ve baro ilan yerlerinde asılmak sureti ile üç gün süre ile ilan edilir.

İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hakim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili baro veya Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

Hakim, kamu görevlileri veya aday olmayan avukatlar arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de belirler. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula yaşlı üye başkanlık eder.

Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

Dört yüz kişiden fazla üyesi bulunan barolarda her dört yüz kişi için bir oy sandığı bulunur ve her seçim sandığı için ayrı bir kurul oluşturulur. Yüze kadar olan üye fazlalığı sandık sayısında nazara alınmaz. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır ve sandıkların konacağı yerler hakim tarafından belirlenir.

Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması halinde tutanaklar, hakim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hakim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hakim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili baro ile Türkiye Barolar Birliğine bildirir.

(Değişik: 28/5/1988-3464/2 m.) Oy verme işlemi, gizli oy açık tasnif esasına göre yapılır. Listede adı yazılı bulunmayan avukat oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin baro veya resmi kuruluşça verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, organlara göre birlikte veya

ayrı ayrı her şekilde düzenlenen oy pusulalarının, üzerinde ilçe seçim kurulu mührü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından verilecek zarfa konulması suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki zarflara konulan oylar geçersizdir. Asıl üyenin mazereti olduğu takdirde yedek üye Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna katılır ve oy kullanılır.

(Değişik: 2/5/2001-4667/95 m.) Hakim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama tespit etmesi halinde; bu tespite konu olan organla sınırlı olmak üzere seçimlerin iptaline karar verir. Bu takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği pazar gününü tespit ederek ilgili baroya veya Türkiye Barolar Birliğine bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

İlçe seçim kurulu başkanı hakime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücret ve diğer seçim giderleri, Türkiye Barolar Birliği ve ilgili baroların bütçelerinden karşılanır.

(Değişik: 23/1/2008-5728/336 m.) Seçimler sırasında sandık kurulu başkanı ve üyelerine karşı görevleriyle bağlantılı olarak işlenen suçlar kamu görevlilerine karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Seçimlerin düzen içerisinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hakimin ve sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara, eylemin ağırlığına göre bu kanunda yazılı disiplin cezaları verilir.

Denetim

Ek Madde 4. (Ek: 8/5/1984-3003/8 m.)

Adalet Bakanlığı, Barolar ve Türkiye Barolar Birliği organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarını ve mali işlemlerini yönetmelikte belirlenecek esaslara göre denetlemeye yetkilidir. Bu idari ve mali denetim, adalet müfettişlerince yapılır.

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

7 Temmuz 1969 tarihinden sonra 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86 ncı maddesi gereğince barolarla Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak sözleşmelere esas teşkil eden ilk tip sözleşme, bu kanunun geçici 10 uncu maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliğinin yapacağı ilk toplantıyı takip eden üç ay içinde Çalışma Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliği ve Sosyal Sigortalar Kurumu arasında yapılacak görüşmelerle tespit edilir. Hazırlanan tip sözleşme, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından, bir hafta içinde bütün barolara gönderilir. Topluluk sigortasına girmeye mecbur olan avukatların bağlı buldukları barolar, tip sözleşmeye göre topluluk sigortası sözleşmesi yapmak üzere tip sözleşmenin baroya gelişi tarihinden itibaren iki ay içinde Sosyal Sigortalar Kurumu'na başvururlar. Sözleşmeler, baronun başvurma tarihinden itibaren en geç üç ay içinde yürürlüğe konur.

A. Topluluk sigortasına tabi oldukları tarihe otuz yaşını geçmiş bulunan avukatlardan, elli beş yaşını doldurmakla beraber 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesinde yazılı şartları yerine getiremediklerinden

yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayan ve;

a. Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki on yıl içinde en az iki bin gün baro levhasında kayıtlı avukat olduklarını tevsik eden,

b. Sigortalılık süresince her yıl en az ortalama iki yüz gün sigorta primi ödemiş olan,

c. En az beş yıl sigortalı bulunan avukatlara, sigortalılık süresi on beş yılı doldurmuş olanlar gibi Sosyal Sigortalar Kanununun 61 inci maddesindeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

(a) bendinde sözü geçen avukatlık süresi, avukatların sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç iki yıl içinde ilgili barolardan alınarak Sosyal Sigortalar Kurumuna verilecek belgelerle tespit edilir.

Barolar bu çalışma belgelerini düzenlemekten kaçınırlarsa, sigortalı avukatların ilgili baro ve yönetim kurulu başkan ve üyelerinden zarar ve ziyan istemek hakları saklıdır.

Avukatlık süresini gösteren belgelerin gerçeğe uymadığı bir hükümle tespit edildiği takdirde gerek bunu düzenleyenler gerekse ilgili sigortalılar, Sosyal Sigortalar Kurumunun bu yüzden uğrayacağı zararları yüzde 50 fazlasıyla ve kanuni faizi ile birlikte adı geçen Kurum'a ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında ayrıca ceza kovuşturması da yapılır.

B. Topluluk sigortasına tabi oldukları tarihte otuz yaşını geçmiş bulunan avukatlardan, elli yaşını doldurup, er-

ken yaşlanmış oldukları tespit edilen ve Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ıncı maddesinde yazılı şartları yerine getiremediklerinden aylık bağlanmasına hak kazanamayanlara (A) fıkrasındaki şartlarla, sigortalılık süreleri on beş yılı doldurmuş olanlar gibi, Sosyal Sigortalar Kanununun 61 inci maddesindeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

Geçici Madde 2. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte TC Emekli Sandığındaki emekliliğe esas teşkil eden hizmetleri toplamı en az on beş yıl olan avukatlardan;

A. (Değişik: 26/2/1970-1238/3 m.)

Emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetten 7 Temmuz 1969 tarihinden önce her ne sebeple olursa olsun ayrılmış olanlar, kendilerine emeklilik veya malullük aylığı bağlanmamış olmak şartı ile, 7 Temmuz 1969 tarihine kadar sosyal sigortaya da tabi olmaksızın geçen fiili avukatlık sürelerinin tamamını veya bu sürenin emekliliğe esas olan eski hizmetlerinin süresi ile birlikte yirmi beş yılı doldurmaya yetecek kısmını aşağıdaki hükümlere göre borçlanabilirler.

Fiili avukatlık süresinin tamamını borçlananlar aşağıdaki (B) bendi hükümlerine göre TC Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirebilirler. Bunlardan TC Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirmek istemeyenlerle fiili avukatlık süresinin bir kısmını borçlanmak suretiyle emekliliğe esas hizmet sürelerini yirmi beş yıla çıkarmış olanlara aşağıdaki hükümlere göre emekli aylığı bağlanır.

B. Emekli keseneği ödedikleri memuriyet veya hizmetten bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte veya daha sonra her ne sebeple olursa olsun ayrılanlar, toplam süre otuz

yılı geçmemek üzere, TC Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirebilirler.

(A) bendine göre borçlanabilmek için ilgilinin, listesine yazılı bulunduğu baronun topluluk sigortasına katıldığı tarihten itibaren üç ay içinde bu baro aracılığı ile TC Emekli Sandığına yazılı olarak başvurması zorunludur. Borçlanılacak miktar, ilgilinin TC Emekli Sandığına evvelce kesenek ödediği memuriyet veya hizmette son aldığı maaş yahut ödenek derecesindeki kıdeminden itibaren o memuriyet veya hizmetin asgari terfi süresi nazara alınarak iki veya üç yılda bir terfi etmiş sayılmak suretiyle TC Emekli Sandığı Kanunu hükümleri dairesinde, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadarki fiili avukatlık süresi için ödemesi gereken keseneklerin (Kurum hissesi dahil) tamamıdır. Ancak, kesenekler ve kurum hissesi ait oldukları geçmiş yıllarda yürürlükte bulunan TC Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre hesaplanır.

Borçlanılan süre ile TC Emekli Sandığına tabi eski memuriyet veya hizmet süreleri toplamı otuz yılı geçemez. Fiili avukatlık süresinin bu miktarı aşan kısmı için borçlanmak mümkün değildir.

Borçlanılacak miktar, ilgilinin talebine göre, TC Emekli Sandığı tarafından yapılacak tebligat üzerine en geç bir ay içinde toptan veya on yıl içinde on eşit taksitle ödenir. TC Emekli Sandığına tabi eski memuriyet veya hizmetlerinden ayrılırken keseneklerini almış olanlar bunun tamamını kanuni faizi ile birlikte, borçlanılan miktarın tamamının veya ilk taksitinin ödenmesi süresi içinde sandığa iade ile yükümlüdürler. Kesenekleri süresi içinde iade etmeyenlerin bu madde hükümlerinden faydalanmaları mümkün değildir.

Borçlanan kimseler emekliliğe esas olan eski memuriyet veya hizmet sürelerine borçlandıkları sürenin eklenmesi suretiyle hesaplanacak süre üzerinden ve borçlandıkları miktarın tamamını ödedikleri tarihten itibaren 5434 sayılı Kanuna göre emekli aylığına hak kazanırlar. Emekli aylığına hak kazanabilmesi için toplam süresinin yirmi beş yıl olması yeterlidir.

Taksitle ödemede, borcun tamamını ödeyemeden ölen veya TC Emekli Sandığına göre malul olan avukatların kendilerine veya hak sahibi mirasçılara ölüm veya maluliyeti takip eden ay başından itibaren 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre malullük yahut dul ve yetim aylığı bağlanır. Şu kadar ki, ödenmemiş yıllık taksitlerin her biri on iki eşit parçaya bölünerek o yılın malullük veya dul ve yetim aylıklarından kesilir ve artan miktar hak sahiplerine ödenir.

Taksitle ödemede, bir taksiti zamanında ödemeyen ve TC Emekli Sandığına yapılan tebligat üzerine bir ay içinde bu borcunu yerine getiremeyenlerin borçlanma durumuna son verilir ve ödedikleri miktara tekabül eden sürenin eski memuriyet veya hizmetlerine eklenmesi suretiyle hesaplanacak süre üzerinden TC Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

Yukarıdaki fıkralar gereğince kendilerine veya hak sahibi mirasçılara emekli, malullük veya dul ve yetim aylığı bağlanarlara borçlanmadan önceki fiili memuriyet veya hizmetlerin tutarı üzerinden TC Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre ikramiye ödenir.

(B) bendinden faydalanabilmek için ilgilinin, TC Emekli Sandığına kesenek ödediği memuriyet veya hizmetten ayrılmasını takip eden bir ay içinde Sandığa dilekçe ile

başvurması ve kendisine emekli aylığı bağlanmamış veya kesenekleri iade edilmemiş olması gereklidir. (A) bendinin ikinci fıkrası delaletiyle (B) bendinden faydalananlar için bu süre borçlanma taleplerinin kabul edildiğinin Sandıkça kendilerine tebliği tarihinden başlar.

(B) bendinden faydalanmak dileği ile yapılan başvurunun TC Emekli Sandığına kabul edildiğinin ilgiliye tebliğini takip eden aybaşından itibaren sandığa kesenek ödeme yükümlülüğü doğar. Kesenekler (Kurum hissesi dahil) her ayın ilk haftası içinde doğrudan doğruya veya TC Emekli Sandığının belirteceği bir banka aracılığı ile sandığa ödenir.

Kesenek ve kurum hissesi, ilgilinin TC Emekli Sandığına kesenek ödediği evvelki memuriyet veya hizmette son iktisap ettiği maaş veya ödeneğindeki kıdeminden başlamak üzere o memuriyet veya hizmetin en az yükselme süresine göre iki veya üç senede bir terfi ediyormuşçasına yürütülecek maaş dereceleri üzerinden hesaplanır.

(B) bendi uyarınca TC Emekli Sandığı ile ilgileri devam edenlerin emekliliğe esas sürelerinin otuz yılı doldurduğu, sandıkla ilgilerinin kesilmesini yazılı olarak istedikleri, öldükleri yahut TC Emekli Sandığı Kanununa göre malul duruma girdikleri veya borçlanma hükümlerinde gösterildiği şekilde sandık tarafından verilen bir aylık süre içinde ödememekte temerrüt ettikleri takdirde bu durumların husule geldiği tarihi takip eden aybaşından itibaren sandıkla ilgileri kesilir ve toplam süreleri üzerinden kendilerine yahut hak sahibi mirasçalarına 5434 sayılı Kanun uyarınca emekli, malullük dul veya yetim aylığı bağlanır. Bu kimselere ödenecek ikramiye hakkında borçlanma ile ilgili hükümler kıyasen uygulanır.

Geçici 3, 4 ve 5 inci maddeler uyarınca borçlandıkları süre ile birlikte emekliliğe esas hizmetleri tutarı on beş yıl veya daha fazla olanlar da bu maddenin (B) bendi hükümünden faydalanabilirler.

(Ek: 26/2/1970-1238/3 m.) Bu madde hükümlerinden faydalananların, (A) bendi uyarınca borçlandıkları veya (B) bendi uyarınca TC Emekli Sandığı ile ilgilerini devam ettirdikleri sürelerin tamamı, emekliliğe tabi görevden son defa ayrıldıkları maaş veya ödenekteki kıdemlerine eklenmek suretiyle bu görev veya hizmetin en az yükselme süresine göre iki veya üç yılda bir terfi etmiş veya ediyormuşçasına intibakları yapılır.

(Ek: 26/2/1970-1238/3 m.) Bu maddenin 9 uncu fıkrasında TC Emekli Sandığına başvurma için konulmuş bir aylık süreyi geçirmiş olanlar, 1 Ocak 1971 tarihine kadar başvurmaları şartı ile bu madde hükümlerinden faydalanabilirler.

Geçici Madde 3. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

7 Temmuz 1969 tarihinde veya bu tarihle 1 Ocak 1971 tarihi arasında TC Emekli Sandığında iştirakçi durumunda bulunanların, emeklilik keseneği ödedikleri görev veya hizmetten önce TC Emekli Sandığı Kanununa tabi olmadan ve sosyal sigortalar kapsamına da girmeden geçirdikleri fiili avukatlık sürelerinin daha önce başka kanunlarla borçlanılan süreler ile birlikte on beş yılı geçmeyecek kısmı, 5434 sayılı Kanuna 23 Şubat 1965 gün ve 545 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile eklenen maddedeki esaslara göre borçlanmaları şartı ile emekliliğe esas hizmetlerine eklenir. Şu kadar ki, bu kimselerin adlarına borç kay-

dedilecek miktar borçlandırılan sürenin geçtiği tarihlerde kesilen kesenek ve karşılıklar oranına göre tespit olunur.

Bu madde hükmünden faydalanmak için, ilgilinin, 1 Nisan 1971 tarihine kadar TC Emekli Sandığına yazılı olarak başvurması şarttır.

Geçici Madde 4. (Değişik: 26/2/1970-1238/1 m.)

7 Temmuz 1969 tarihinde veya bu tarihle 1 Ocak 1971 tarihi arasında TC Emekli Sandığında iştirakçi durumunda bulunanlardan, emekli keseneği ödedikleri görev veya hizmetten önce TC Emekli Sandığına tabi olmadan ve Sosyal Sigortalar kapsamına da girmeden avukatlık yapan ve ondan önce de emekliliğe tabi bir görev veya hizmette bulunanların TC Emekli Sandığı ile ilişkileri bulunan devreler arasındaki fiili avukatlık sürelerinin daha önce başka kanunlarla borçlanılan süreler ile birlikte on beş yılı geçmeyecek kısmı Geçici 3 üncü madde uyarınca borçlanmaları şartı ile aynı madde hükümlerine göre emekliliğe esas hizmetlerine eklenir.

Geçici 3 üncü maddenin son fıkrası hükmü bu halde de uygulanır.

Geçici Madde 5. Geçici 2, 3 ve 4 üncü maddelerin kapsamına giren avukatların bu maddeler gereğince borçlandıkları fiili avukatlık sürelerinden önce Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamına giren hizmetleri de mevcutsa, sosyal sigortalar kapsamına giren hizmetler 5/1/1961 tarihli ve 228 sayılı Kanununun aylık bağlanmasına ilişkin esasları dairesinde TC Emekli Sandığındaki hizmetler (borçlanılan süreler dahil) ile birleştirilir.

Bu madde hükmünden faydalanmak isteyenlerin, TC Emekli Sandığı'na başvurmalarının şekli ve süresi hakkında Geçici 3 üncü madde hükmü kıyasen uygulanır.

Geçici Madde 6. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Avukatlar Yardımlaşma Sandığında üye bulunan avukatlar, levhasına yazılı oldukları baroya müracaat ederek sandıktaki kayıtların silinmesini isteyebilirler.

Yukarıdaki fıkra gereğince sandıktan kayıtları silinen avukatların sandıktaki alacaklarının, üyelik süresi ve sandık mevcuduna göre kendilerine ödenmesi şekli, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde ilgili Baro Yönetim Kurulu tarafından hazırlanıp Baro Genel Kurulunca onaylanan bir yönetmelikle tespit edilir.⁷²

Geçici Madde 7. (Mülga: 30/1/1979-2178/8 m.)

Geçici Madde 8. Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce siyasal bilgiler okulu veya fakültesinden mezun olup da eksik kalan derslerden hukuk fakültesinde sınav vermiş olanlar, bu Kanunun uygulanmasında hukuk fakültesi mezunu sayılırlar.

Geçici Madde 9. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Yargıtayda hukuk mezunu başkatip olarak en az dört yıl süre ile hizmet etmiş olanlar, 3 üncü maddenin (c) bendindeki kayıttan vareste tutulurlar.

⁷² Bu madde 10/5/2001 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Geçici Madde 10. Ankara Baro Başkanı, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde Ankara'da toplanıp Türkiye Barolar Birliği Başkanı ile Birlik Yönetim Kurulu, Birlik Disiplin Kurulu ve Birlik Denetleme Kurulu üyelerini ve yedeklerini seçecek olan ilk genel kurul için delegelerini seçip göndermelerini ve toplantı yer, gün ve saatini, toplantı gününden en az bir ay önce barolara bildirir. Belirtilen günde toplantıyı açarak yerini en yaşlı delegeye bırakır.

Geçici Madde 11. 708 sayılı Kanunun 2 ve 7 inci maddelerinde ve 2573 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde yazılı mülazemet süresini 3499 sayılı Avukatlık Kanununun yürürlüğü tarihinde bitirmiş olanlar 3 üncü maddenin (a), (b) ve (c) bentlerinde ve 5 inci maddede gösterilen şartlara sahip oldukları takdirde baro levhasına yazılırlar.

Bu kanunun uygulanmasında Medresetulkuzat ve Nüvâp Mektebi mezunları hukuk mezunu sayılır.

Geçici Madde 12. Gerek 3499 sayılı Kanun ve gerekse bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra dava vekaleti ruhsatnamesi ile 708 sayılı Kanunun 5 inci maddesine dayanılarak avukatlık ruhsatnamesi verilemez.

Ancak, hukuk fakültesi veya mektebinden mezun olmadıkları hâlde 3499 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce hakimlik veya savcılık sınıflarında, 3499 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce veya sonraki görev sürelerinin toplamı dört yılı doldurmuş olanlara 3 üncü maddenin (b) ve (c) bentlerindeki kayıtlardan varestede tutulmak şartıyla avukatlık ruhsatnamesi verilir. Sicilleri itibariyle görevlerinden çıkarılmış olanlar hakkında bu hüküm uygulanmaz.

Geçici Madde 13. 3499 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte dava vekaleti ruhsatnamesine sahip olanlar, beş avukat bulunmayan yerlerde vekalet icra edebilirler. Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce 3499 sayılı Kanunun (Muvakkat IV üncü) maddesi uyarınca beş avukat bulunmayan yerlerde dava vekilliği yapmakta olanların kazanılmış hakları saklıdır.

(Değişik: 2/5/2001-4667/96 m.) Dava vekillerinin, mesleklerini icra edebilmeleri için, o yerin bağlı olduğu baroca tutulan bir listeye yazılmaları şarttır. Listeye yazılmak için yapılan başvuru üzerine barolar, istemin kabul veya reddine dair kararlarını bir ay içinde vermek zorundadır. Bu süre içinde karar verilmez yahut ret kararı verilir ise ilgili şahıs; karar verilmemiş ise bir aylık sürenin sonunda, istem reddedilmiş ise ret kararının tebliği tarihinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. 8 inci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri burada da kıyasen uygulanır.

Listeye yazılma, bu kanunun dava vekillerine tanıdığı hak ve yetkilerden faydalanmak ve yükümlere tabi olmak bakımından, baro levhasına yazılmanın sonuçlarını doğurur.

Listenin barolarca nasıl düzenleneceği, listeye yazılmak için yapılacak başvurma hakkındaki işlemler listenin mahkemelere, Cumhuriyet Savcılıklarına, icra ve iflas dairelerine ve diğer resmi mercilere bildirilme tarzı ve listeden kaydın silinmesi şekli bu Kanunun 182 nci maddesinde yazılı yönetmelikte gösterilir.

Geçici Madde 14. 3499 sayılı Kanunla ek ve değişikliklerine göre kurulmuş olan barolar, bu Kanun hükümlerine göre görevlerine devam ederler.

Geçici Madde 15. 168 inci madde uyarınca hazırlanacak asgari ücret tarifesi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yapılır ve yeni tarife yürürlüğe girinceye kadar eski tarife uygulanır.

Geçici Madde 16. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu görevine başlayınca kadar, avukatlık haysiyet divanındaki dosyalar, bu Kurula devredilmek üzere Ankara Baro Başkanlığınca teslim alınır.

Geçici Madde 17. Yargı mercileri, Cumhuriyet Savcılıkları, icra memurlukları nezdinde başkatiplik, zabıt katipliği, zabıt katibi muavinliği yahut icra memurluğu veya yardımcılığı görevlerinden birini en az on yıl süre ile yapmış olan kimseler, bu kanunun 3 üncü maddesi uyarınca avukatlık mesleğine kabul için aranılan tahsil, staj (...) ⁷³ dışındaki şartları haiz olurlar ve 5 inci maddede yazılı

⁷³ 28/11/2006 tarihli ve 5558 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle bu arada yer alan "ve sınav" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

ÇEŞİTLİ
HÜKÜMLER

engeller kendilerinde bulunmazsa, en az üç avukat veya dava vekili olmayan bir yerde, o yerin bağlı olduğu baroca tutulan listeye yazılmak şartıyla, münhasıran o yerin hukuk mahkemeleri ve icra ve iflas dairelerinde dava ve iş takip edebilirler.

Bu kimseler, münhasıran vekalet görevini yapabilecekleri yerde, listeye yazılma tarihinden itibaren üç ay içinde bir büro açmak zorundadırlar. Bu zorunluluğa uymayanların adları listeden silinir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 61 inci maddesinin son fıkrası gereğince vekalet görevini yapanlar, geçmiş adalet hizmetine ait şarta bakılmaksızın, birinci fıkrada, yazılı diğer şartlara sahip oldukları takdirde, o yerin bağlı bulunduğu baroca tutulan listeye yazılmak suretiyle, münhasıran o yerdeki hukuk mahkemeleri ve icra ve iflas dairelerinde vekalet görevini yapmaya devam ederler. Ancak, listeden herhangi bir suretle adları silinenler, birinci fıkrada yazılı şartların tamamına sahip olmadıkça bir daha listeye yazılamazlar. Bu kimseler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde listeye yazılmak için başvurmak ve yazılma tarihinden itibaren üç ay içinde bir büro açmak zorundadırlar. Aksi halde listeye yazılmazlar; listeye yazılmışlarsa adları listeden silinir.

(Değişik: 26/2/1970-1238/4 m.) Yukarıdaki fıkralar uyarınca vekalet görevini yapmak hakkı o yer avukat veya dava vekilleri sayısının üçü bulması halinde kendiliğinden sona erer. Sona erme tarihinden itibaren üç ay içinde, ilgili şansın aynı baro bölgesi içinde üç avukat veya dava vekili bulunmayan başka bir yere naklederek büro açması halinde, listedeki kaydı, nakledilen yer işaret edilmek

suretiyle devam eder. İlgili üç aylık süre içinde başka bir baroya başvurduğu takdirde, dosyası getirilmek suretiyle başvurduğu baronun listesine kaydı yapıp ayrıldığı baronun listesinden de adı silinerek vekalet görevine devam eder. Üç aylık süre içinde aynı baro bölgesindeki başka bir yere nakil yapılarak büro açılmaması veya bu süre dolmadan başka bir baroya nakil için başvurulmaması halinde ilgilinin adı listeden silinir.

Geçici 13 üncü maddenin listeye yazılma için yapılacak başvurma ile ilgili ikinci fıkrası hükmü bu kimseler hakkında da kıyasen uygulanır.

Listeyle ilgili olup, geçici 13 üncü maddenin son fıkrasında gösterilen hususlar ve bu maddeye göre vekalet görevini ifa edecekler verilecek yetki belgesinin neleri ihtiva eyleyeceği 182. maddede yazılı yönetmelikte gösterilir.

Bu kanunun 2, 4, 5, 7, 8, 9, 11 ve 12 nci kısmı ile 49, 57, 58, 59, 60, 61, 62 ve 65 inci maddeleri dışında kalan hükümleri bu maddenin kapsamına giren kimseler hakkında da kıyasen uygulanır.

Baro giriş ve yıllık kesenekleri bu maddenin kapsamına giren kimselerden alınmaz.

(Değişik: 26/2/1970-1238/4 m.) Bu maddenin üçüncü fıkrası 7 Temmuz 1977 tarihinde yürürlükten kalkar.

Geçici Madde 18. (Ek: 26/2/1970-1238/5 m.)

Geçici 3 ve 4 üncü maddeler uyarınca borçlanılarak emekliliğe esas hizmetlerine eklenen sürelerin üçte ikisi, ilgililerin halen buldukları görevin veya hizmetin en az yükselme süresine göre iki veya üç yılda bir değer-

lendirilmek suretiyle intibakları yapılır ve böylece görev veya hizmet aylıkları ile emeklilik keseneğine esas aylıkları yükseltilir.

Geçici Madde 19. (Ek: 1/4/1981-2442/2 m.)

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, bu Kanunun 1 inci maddesi ile Avukatlık Kanununun 14 üncü maddesine eklenen fıkrada belirtilenlerin sıkıyönetim askeri mahkemelerinde almış oldukları davalar Avukatlık Kanununun hükümleri dairesinde üç ay içinde devredilir.

Geçici Madde 20. (Ek: 25/6/2002-4765/1 m.)

10/5/2001 tarihinden önce ilk öğretim veya orta öğretimde öğretmenlik görevi ile avukatlık mesleğini birlikte yapanlar ve aynı durumda olup avukatlık stajını yapmakta olanlar hakkında 11 inci madde hükmü uygulanmaz.⁷⁴

(Mülga: 28/11/2006-5558/1 m.)

Geçici Madde 21. (Ek: 13/1/2004 - 5043/7 m.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 7/2/2008 tarihli ve E. 2005/128, K. 2008/54 sayılı Kararı ile.)

Geçici Madde 22. (Ek: 18/2/2009 - 5838/29 m.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmemiş baro keseneği borcunun tamamının, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde ödenmesi ha-

⁷⁴ Bu madde, 25/6/2002 tarihli ve 4765 sayılı Kanun'un 2. maddesi gereğince, 10/5/2002 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir.

linde, işlemiş faiz borcu silinir. Baro keseneğinin ödenmesine bağlı olarak yürütülen levhadan ve sicilden silme işlemleri, altı ay süreyle durdurulur.

Ek Geçici Madde 1. (Ek: 31/10/1980-2329/3 m.)

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, değiştirilen 168 inci madde hükümleri uyarınca hazırlanacak ilk tarifeler yürürlüğe girinceye kadar açılan davalar veya başlayan hukuki yardımlarla ilgili olarak değer veya miktarın bir milyar lirayı aşan bölümü için takdir edilecek nispi avukatlık ücretinin hesabında, yürürlükte olan tarifelere bakılmaksızın, binde bir oranı uygulanır.

Madde 199. (Bu madde 3/4/1930 tarih ve 1580 sayılı Belediye Kanunu ile 13/3/1929 tarihli İdari Umumiyei Vilayat Kanununa birer ek madde eklenmesi ile ilgili olup getirdiği hükümler ilgili kanunlardaki yerlerine işlenmiştir.)

Kanunun Yürürlük Tarihi

Madde 200. Bu kanun yayımı tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girer.

Kanunu Yürüten Makam

Madde 201. Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**19/3/1969 TARİHLİ VE 1136 SAYILI KANUN'DAN
SONRA YÜRÜRLÜĞE GİREN KANUNLARLA
EKLENEN GEÇİCİ HÜKÜMLER**

**I. 22/1/1986 Tarihli ve 3256 Sayılı Kanunun
Geçici Maddeleri⁷⁵**

Geçici Madde 1. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 11 inci maddesi hükmü uyarınca, avukatlık ve avukatlık stajıyla birleşmeyen ilköğretimde öğretmenlik görevinde bulunulması sebebine dayanılarak;

A. Yapmış oldukları stajın geçerli sayılmamasından dolayı aynı Kanunun 72 nci maddesinin (b) bendi uyarınca adları baro levhasından silinmiş bulunanlarla staj bitim belgesi almış oldukları halde aynı sebeple baro levhasına yazılma istemleri reddedilenler, levhaya yazılmalarına dair Baro Yönetim Kurulu kararları Adalet Bakanlığınca onaylanmayanlar veya baro levhasına yazılmamış olanlar, başvurdukları takdirde başkaca engellerinin bulunmaması kaydıyla baro levhasına yazılırlar ve avukatlık yapabilirler.

B. Adları staj listesinden silinmiş olanlar, başkaca engelleri bulunmadığı takdirde bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içerisinde başvurmaları halinde, yeniden staj listesine yazılırlar ve silme kararından önce yaptıkları staj geçerli sayılarak stajlarına devam ederler. Bunlardan adları staj listesinden silinmesi gerekenler hakkında, başkaca engelleri yoksa silme işlemi yapılmaz.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 1136 sa-

⁷⁵ Avukatlık Kanunu madde 72'ye eklenen 2. fıkraya ve 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanun'la eklenen geçici madde 1'e bkz.

yılı Avukatlık Kanununun 11 inci maddesi hükmü uyarınca, avukatlık ve avukatlık stajıyla birleşmeyen diğer işlerde bulunulması sebebine dayanılarak, yapmış oldukları stajın geçerli sayılmamasından dolayı aynı Kanunun 72 nci maddesinin (b) bendi uyarınca adları baro levhasından silinmiş bulunanlarla staj bitim belgesi almış oldukları halde aynı sebeple baro levhasında yazılma istemleri reddedilenler, levhaya yazılmalarına dair Baro Yönetim Kurulu kararları Adalet Bakanlığınca onaylanmayanlar veya baro levhasına yazılmamış olanlar, başvurdukları takdirde avukatlıkla birleşmeyen işlerinden ayrılmış olmaları ve başkaca engellerinin bulunmaması kaydıyla baro levhasına yazılırlar. Bu şekilde avukatlık stajı yaptıktan sonra baro levhasına yazılmış bulunanların da avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşmamaları ve başkaca engelleri bulunmaması şartıyla kayıtları silinmez. Adları staj listesinden silinenler, avukatlıkla birleşmeyen işlerinden ayrılmış oldukları ve başkaca engelleri bulunmadığı takdirde bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içerisinde başvurmaları halinde, yeniden staj listesine yazılırlar ve silme kararından önce yaptıkları staj geçerli sayılarak stajlarına devam ederler. Bunlardan adları staj listesinden silinmesi gerekenler hakkında başkaca engelleri yoksa silme işlemi yapılmaz.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce avukatlıkla bağdaşmayan bir işle uğraştıkları sırada avukatlık stajını yapan veya yapmakta bulunanlar hakkında;

- a. Cezai takibat yapılmaz,
- b. Daha önce başlamış olan takibatlar durdurulur.

Hükmolunan cezalar ceza mahkumiyetlerinin sonuçlarını da kapsamak üzere affedilmiştir.

Bu suretle cezaları bütün sonuçlarıyla affedilmiş olan avukat ve avukat stajyerleri hakkında, bu mahkumiyetlerine dayanılarak Avukatlık Kanununun, avukatlığa kabul edilmemeye ve ruhsatnameleri geri alınmak suretiyle iptal ve adları bir daha yazılmamak üzere levhadan silinmeye dair hükümleri uygulanmaz.

Geçici Madde 2. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk baro genel kurul toplantısı, kanunun yayımını izleyen ikinci yılın Ekim ayının ilk haftası içinde yapılır.

Geçici Madde 3. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Baro Disiplin Kurulu üyesi olanlar ile baro ve Birlik Denetleme Kurulu üyesi bulunanlar, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra, yönetim kurulu seçimlerinin yapılacağı ilk genel kurul toplantısına kadar görevlerine devam ederler.

Geçici Madde 4. Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce siyasal bilgiler okulu veya fakültesinden mezun olup da eksik kalan derslerden hukuk fakültesinde sınav vermiş olanlar, bu Kanunun uygulanmasında hukuk fakültesi mezunu sayılırlar.

**II. 2/5/2001 Tarihli ve 4667 Sayılı
Kanunun Geçici Maddeleri**

Geçici Madde 1. (Mülga birinci fıkra: 28/11/2006-5558/1 m.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 11 inci maddesi hükmü uyarınca, avukatlık ve avukatlık stajıyla birleşmeyen diğer işlerde bulunulması sebebine dayanılarak, yapmış oldukları stajın geçerli sayılmamasından dolayı aynı Kanunun 72 nci maddesinin (b) bendi uyarınca adları baro levhasından silinmiş bulunanlarla staj bitim belgesi almış oldukları halde aynı sebeple baro levhasına yazılma istemleri reddedilenler, levhaya yazılmalarına dair baro yönetim kurulu kararları Adalet Bakanlığınca onaylanmayanlar veya baro levhasına yazılmamış olanlar, başvurdukları takdirde avukatlıkla birleşmeyen işlerinden ayrılmış olmaları ve başkaca engellerin bulunmaması kaydıyla baro levhasına yazılırlar. Bu şekilde avukatlık stajı yaptıktan sonra baro levhasına yazılmış bulunanların da avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşmamaları ve başkaca engellerinin bulunmaması şartı ile kayıtları silinmez. Adları staj listesinden silinenler, avukatlıkla birleşmeyen işlerinden ayrılmış oldukları ve başkaca engelleri bulunmadığı takdirde bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde başvurmaları halinde yeniden staj listesine yazılırlar ve silme kararından önce yaptıkları staj geçerli sayılarak stajlarına devam ederler. Bunlardan adları staj listesinden silinmesi gerekenler hakkında başkaca engelleri yoksa silme işlemi yapılmaz.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce avukatlıkla bağdaşmayan bir işle uğraştıkları sırada avukatlık

stajını yapan veya yapmakta bulunanlar hakkında;

a. Cezai takibat yapılmaz,

b. Daha önce başlamış olan takibatlar durdurulur.

Hükmolunan cezalar ceza mahkûmiyetlerinin sonuçlarını da kapsamak üzere affedilmiştir.

Bu suretle cezaları bütün sonuçlarıyla affedilmiş olan avukat ve avukat stajyerleri hakkında, bu mahkûmiyetlerine dayanılarak Avukatlık Kanununun avukatlığa kabul edilmemeye ve ruhsatnameleri geri alınmak suretiyle iptal ve adları bir daha yazılmamak üzere levhadan silinmeye dair hükümleri uygulanmaz.

Geçici Madde 2. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kurulmuş olan barolar hakkında 77 nci maddenin bu Kanunla değişik birinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

Geçici Madde 3. Bu Kanun gereğince düzenlenecek yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkartılır.

**6207 SAYILI
AVUKATLAR
YARDIMLAŞMA
KANUNU**

*Kanun Numarası: 6207; Kabul Tarihi: 21/12/1953;
RG: 29/12/1953-8595; Düstur Tertip 3, Cilt 35, Sayfa 222.*

AVUKATLAR YARDIMLAŞMA KANUNU¹

AVUKATLAR
YARDIMLAŞMA
KANUNU

Madde 1. (Değişik: 19/3/1969-1136/193 m.)

Her baro merkezinde Baro Genel Kurulu kararıyla (Avukatlar Yardımlaşma Sandığı) kurulabilir.

Sandığa üye olmak isteğe bağlıdır.

Sandıkların kurulmasından amaç, yardıma muhtaç oldukları Baro Yönetim Kurullarınca kabul edilen veya yönetmeliklerde gösterilecek süre ile üye olup da ihtiyarlığı, hastalığı yahut maluliyeti gibi sebepler yüzünden fiilen çalışamayacak hale gelerek barolarla ilgisini kesen avukatlar ile avukatlık yapmakta iken ölenlerin daha evvelden gösterecekleri kimselere, göstermedikleri takdirde yönetmeliklerde gösterilecek mirasçılarına tespit olunacak şekil ve miktarda yardımları sağlamak ve düzenlemektir.

Sandıkların idareleri ile çalışma tarzları ve 2 nci maddenin giderlere ait (a) fıkrasında yazılı istihkak şartları, oranları, miktarları ve 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri ile 4 üncü maddenin ikinci fıkrasında yazılı duhuliyeye, aidat ve katılma paylarını ödemeyenler hakkında uygulanacak esaslar Baro Yönetim Kurulları tarafından hazırlanıp, genel kurullarca kabul edilen yönetmeliklerde gösterilir.

¹ Avukatlık Kanunu geçici madde 6'ya bkz.

Sandıkların idare ve temsili Baro Yönetim Kurullarına aittir.

Madde 2. Sandıkların varidatı şunlardır:

- a. 3. maddede yazılı yardımlaşma pulları hasılatı;
- b. Sandık azalarından bir defaya mahsus olmak üzere alınacak duhuliyeler;
- c. Sandık azalarından alınacak aylık aidat;
- d. Bağışlar;
- e. Diğer varidat.

Sandıkların masrafları şunlardır:

- a. 1 inci maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen istihkak şartları, nispetleri, miktarları talimatnamelerde tespit edilecek olan yardım ve tahsisler;
- b. İdare masrafları;
- c. 1 inci maddenin üçüncü fıkrası haricinde kalan ve yardımlaşma gayesine uygun fevkalade masraflar.

Sandıkların varidat ve masrafları ile bütün muameleleri her türlü vergi ve resimlerden muaftır.

Madde 3. Yardımlaşma pulları; avukatların, Avukatlık Kanununun 23 üncü maddesinde yazılı faaliyetleri yaparlarken tanzim veya ibraz edecekleri yahut verecekleri bilumum evraka yapıştırılır. Ancak; yardım pulu yapıştırılmamış veya eksik yapıştırılmış evrak kabul edilirse de noksanları ikmal ettirilir.

Avukatlar, pulların bedellerini kendileri öderler. Hiç bir suretle müvekkillerinden alamazlar.

Pullar (20) kuruştan az ve (100) kuruştan fazla olamaz.

Pullar Maliye Vekaleti'nce hazırlanarak maliyet bedelleri ile barolara verilir.

Hangi evraka kaç kuruşluk pul yapıştırılacağı talimatnamelerde gösterilir.

Madde 4. (Değişik: 19/3/1969-1136/193. m.)

Yardımlaşma Sandığına üye olmayan avukatlarla, adli müzaherete nail olan kimselerin vekaletini alan avukatlar 3. madde hükmünden ayrıktırlar.

Yardımlaşma Sandığına üye olan avukatlar 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde gösterilen duhuliyeye ve aidattan başka, yönetmeliklerde tespit edilecek maktu aylık katılma payı da verirler.

Madde 5. (Değişik: 19/3/1969-1136/193 m.)

Pul bedelini müvekkilinden aldığı sabit olan veya 3 üncü maddenin birinci fıkrası hükmüne aykırı olarak mercince uygun bir mehil tayini suretiyle yapılan ihtara rağmen pul yükümlülüğünü yerine getirmeyen veya tamamlamayan avukattan Baro Disiplin Kurulu kararı ile ilk defasında (50) ve her tekerrüründe (100) lira para cezası alınır ve Avukatlık Kanununun 162 nci maddesi gereğince tahsil edilerek Sandığa gelir kaydolunur.

Madde 6. 3499 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 7 nci babında yazılı meslek sigortasına müteallik hükümler ilga edilmiştir.

Madde 7. Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

Madde 8. Bu Kanun hükümlerini icraya adalet vekili memurdur.

YÖNETMELİKLER

- TBB Avukatlık Kanunu Yönetmeliği
- TBB Avukatlık Staj Yönetmeliği
- TBB Staj Kredi Yönetmeliği
- TBB Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu Yönetmeliği
- TBB Avukat Ortaklığı Yönetmeliği
- TBB Reklam Yasağı Yönetmeliği
- TBB Adli Yardım Yönetmeliği

**TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ
AVUKATLIK KANUNU
YÖNETMELİĞİ**

RG: 19/6/2002-24790

TBB AVUKATLIK KANUNU YÖNETMELİĞİ
DİZİNİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç Kapsam ve Dayanak

	MaddeNo:	Sayfa No:
Amaç	1	179
Kapsam	2	179
Hukuki Dayanak.....	3	180

İKİNCİ BÖLÜM

Avukatlık Mesleğine Kabul

Başvurma ve Eklenecek Belgeler	4	180
İstisnalar	5	182
Adli Sicil Araştırması	6	183
Staj Dosyasının Getirilmesi.....	7	183
Başvuru Dilekçesinin Kaydı	8	183
İsteğin Kabulü	9	184
İsteğin Reddi ve İtiraz	10	185
İtirazın İncelenmesi.....	11	185
İtirazın Sonuçları	12	186
Avukatlık Ruhsatnamesi, Ant ve Avukatlık.....	13	187

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yalnız Avukatların Yapabileceği İşler ve Kılık

Yalnız Avukatların Yapabileceği İşler.....	14	188
Kooperatif ve Anonim Şirketler.....	15	189
Uzlaşma Müzakereleri	16	190
Uzlaşma Tutanağının Şekli.....	17	191
Vekaletname Örneği ve Yetki Belgesi.....	18	192
Onaylama ve Tebligat Yapabilme Hakkı.....	19	193
Kılık.....	20	193

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Başka Baroya Nakil

Başvurma.....	21	194
İnceleme.....	22	195
Karar	23	195
İstemın Kabulü ve Reddi	24	196

BEŞİNCİ BÖLÜM

Levhadan ve Avukatlık Ortaklığı Sicilinden Silinme ve Yeniden Yazılma

Levhadan ve Avukatlık Ortaklığı Sicilinden Silinme.....	25	197
Yeniden Yazılma	26	198
Bir Daha Yazılmamak Üzere Levhadan Silinme.....	27	198

ALTINCI BÖLÜM

Baroların Kuruluşu ve Baro Genel Kurulları

Kuruluş.....	28	199
Yeni Baro Kurulması	29	200
Baro Genel Kurulunun Oluşumu	30	200
Toplantılar.....	31	201
Olağan Toplantılar.....	32	201
Olağanüstü Toplantılar.....	33	202
Toplantılara Çağrı ve Gündem	34	203
Yoklama Cetveli	35	203
Genel Kurul Başkanlık Divanı	36	204
Söz Alma Sırası ve Süresi.....	37	204
Önergelerin Görüşülmesi	38	204
Görüşme Sonucu Oylama	39	204
Toplantı Düzeni.....	40	205
Toplantıya Ara Verme ve Erteleme....	41	205

YEDİNCİ BÖLÜM

Baro Yönetim Kurulları ve Baroların Çalışmaları

Yönetim Kurulu Toplantısı.....	42	206
Oylama Şekli ve Karar.....	43	206
Tutanak.....	44	207
İdari İşlemlerin Yürütülmesi.....	45	207
Sorumluluk	46	207
Baro Bölgesindeki		
Adliye Merkezlerinde Temsilciler	47	208
Başvurma.....	48	208
Yetkili İmzalar	49	209
Görevlendirme.....	50	209
Tutulacak Defterler	51	209

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Seçim

Seçim İşlerinin Yürütülmesi	52	210
Adayların Tespiti	53	211
Oy Pusulaları	54	211
Oy Verme	55	211
Oy Vermenin Bitimi ve Sayım.....	56	211

DOKUZUNCU BÖLÜM

Denetleme Kurulu

Görevleri.....	57	213
Rapor Düzenlenmesi	58	214
Olağanüstü Toplantıya Çağrı.....	59	214

ONUNCU BÖLÜM

Türkiye Barolar Birliğinin İşlemleri

İdari İşler	60	214
Denetleme Kurulu.....	61	215
İtirazlarla İlgili Dosyadaki Eksiklikler.....	62	215

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Disiplin İşlemleri

Genel Kural	63	215
Soruşturma.....	64	216
İhbar veya Şikayet.....	65	216
İlk İnceleme	66	217
Soruşturma Yapılması Görevi.....	67	217

Disiplin Kovuşturmasına		
Yer Olmadığı Kararı	68	218
İtirazlar	69	218
Disiplin Kovuşturması Açılması.....	70	219
Baro Disiplin Kurulu Kararına		
İtiraz	71	220
Resmi ve Özel Kuruluşların		
İncelemeye İzin Vermeleri.....	72	220

ON İKİNCİ BÖLÜM

Denetim

Barolar ve Türkiye Barolar Birliğinin		
Denetimi	73	221

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sürekli Avukatlık Hizmetlerinde Uygulanacak Esaslar

Sözleşme Yapılması ve Sözleşmede		
Bulunması Gereken Hükümler	73/A	222
Serbest Meslek Makbuzu veya		
Bordro Düzenlenmesi ve		
Baroya İbraz	73/B	224
Kanuna Uygun Davranmayan		
Tüzel Kişiler ve Yıllık Rapor	73/C	224
Disiplin Sorumluluğu.....	73/D	225

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Dava Vekilleri.....	74	225
Dava ve İş Takipçileri.....	75	226
Yürürlükten Kaldırılan Hükümler.....	76	227
Geçici Madde 1.....		227
Mevcut Sözleşmelerin		
Uyumu	Geçici Madde 2	227
Yürürlük	77	227
Yürütme.....	78	227

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
AVUKATLIK KANUNU YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Amaç

Madde 1. Bu Yönetmelik, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun uygulanması amacıyla düzenlenmiştir.

Kapsam

Madde 2. (Değişik: RG 27/6/2009 - 27271)

Bu Yönetmelik, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Ancak, 1136 sayılı Kanunun 55 inci maddesine dayanılarak çıkarılan Türkiye Barolar Birliği Reklam Yasağı Yönetmeliğinde, 176 ila 181 inci maddelerine dayanılarak çıkarılan Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliğinde, 44 üncü maddesinin (B) bendine dayanılarak çıkarılan Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliğinde, 27 nci maddesine dayanılarak çıkarılan Türkiye Barolar Birliği Staj Kredi Yönetmeliğinde ve 23 üncü mad-

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
AVUKATLIK
KANUNU
YÖNETMELİĞİ

desine dayanılarak çıkarılan Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinde düzenlenen hususları kapsamaz.

Hukuki Dayanak

Madde 3. Bu Yönetmelik, Avukatlık Kanununun 182 nci maddesi gereğince çıkarılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Avukatlık Mesleğine Kabul

Başvurma ve Eklenecek Belgeler

Madde 4. (...)Avukatlık Kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz olanlar levhasına yazılmak üzere, diledikleri baroya başvurabilirler.

Başvurma dilekçe ile olur. Dilekçeye aşağıdaki belgeler ikişer adet eklenir;

a. Nüfus cüzdanının onaylanmış örneği,

b. Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birinin bitirildiğini gösteren belge ya da lisans diplomasının aslı veya onaylanmış örneği,

Yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca Türkiye hukuk fakültelerinden herhangi birinin

¹ 27/6/2009 tarihli ve 27271 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan TBB Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2. maddesiyle, bu arada yer alan "Avukatlık sınavını başaran ya da" kelimeleri, madde metninden çıkarılmıştır.

programına göre eksik kalan derslerden usulüne uygun başarılı sınav vermiş olduklarını belgelendirmek zorundadırlar.

c. Staj bitim belgesi,

d. (...)²

e. Levhasına yazılmak üzere başvuru alan baro bölgesinde ikamet edildiğine dair belge,

f. Avukat adayının Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel halleri bulunmadığına dair imzalı beyanı,

g. Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen yerden alınacak ve başvuru alan Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (a) bendinde yazılı suçlardan hükümlü bulunmadığını gösteren arşivli adli sicil belgesi,

h. Başvurunun yapıldığı baro levhasında kayıtlı iki avukat tarafından ayrı ayrı düzenlenmiş, başvuru alan avukatın durumu hakkında tanıtma kağıdı,

ı. Başvuru sahibinin avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmasına engel vücut veya akılca malul olmadığına dair resmi tabipliklerin birinden alınacak rapor.

Baro yönetim kurulu sağlık incelemesinin baro merkezinin bulunduğu resmi bir hastanenin sağlık kurulu tarafından yapılmasını da isteyebilir.

² 27/6/2009 tarihli ve 27271 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan TBB Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 4. maddesiyle, "Avukatlık Kanununun 4. maddesi kapsamında olmayanlar için avukatlık sınavının başarılı olduğuna dair belge," şeklindeki (d) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

İstisnalar

Madde 5. a. Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde yazılı belgelerden, staj dosyasında bulunanların ayrıca başvuru dilekçesine eklenmesi gerekmez.

b. Avukatlık Kanununun 4 üncü maddesi yoluyla levhaya yazılma isteğinde bulunanlar için; bu Yönetmeliğin 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a), (b), (e) ve (f) bentlerinde yazılı belgeler aranır. Bu kişilerin sicil özetleri Baro Başkanlıkları'nca ilgili dairelerden istenir.

c. Yabancı hukuk fakültesini bitiren yabancı avukatlardan Türk uyruğuna geçmiş olanlar için, 4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (c) bendinde³ yazılı belgeler aranmaz. Ancak bu kişiler başvuru dilekçelerine, ayrıca aşağıdaki belgeleri de eklemek zorundadırlar.

1. Yabancı ülkede yazılı bulunduğu baro veya benzeri kuruluş tarafından verilmiş, beş yıl süre ile mahkemelerin her derecesinde avukatlık yaptığını gösteren belge.

2. Başvurduğu baro yönetim kurulu tarafından yapılmış; başvuru sahibinin avukatlık, mesleğini yürütmeye yeterli ölçüde Türkçe bildiğini kanıtlayan sınav başarı belgesi; bu sınav yazılı ve sözlü olarak iki aşamada yapılır.

3. Türkiye hukuk fakültelerinden herhangi birinin programına göre noksan kalan derslerden usulüne uygun olarak yapılan sınavı başarı ile verdiği dair resmi belge.

³ 27/6/2009 tarihli ve 27271 sayılı *Resmi Gazete*'de yayımlanan TBB Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 3. maddesiyle, bu arada yer alan "(c) ve (d) bentlerinde" ibaresi, "(c) bendinde" şeklinde değiştirilmiştir.

Adli Sicil Araştırması

Madde 6. Avukatın levhasına yazılma isteğinde bulunduğu baro başkanlığınca Cumhuriyet Savcılığı aracılığı ile adli sicil müdürlüğünden adli sicil araştırması yapılır.

Staj Dosyasının Getirilmesi

Madde 7. Staj bitim belgesi aldığı barodan başka bir baro levhasına yazılma isteminde bulunanların staj dosyaları ilgili barodan getirtilerek incelenir ve bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesine göre eksik olan belgeler tamamlattırılır.

Başvuru Dilekçesinin Kaydı

Madde 8. Bu Yönetmeliğin 4, 5, ve 7 nci maddesine göre eklenmesi gereken belgelerde herhangi bir eksiklik bulunmadığı ve adli sicil araştırması ile sağlık incelemesi sonucu alındığı takdirde, başvuru dilekçeleri Baro Başkanlığı tarafından kabul edilerek deftere yazılır.

Başvuru dilekçesinin kayıt tarihini ve numarasını tespit eden iki nüsha belge düzenlenir. Bu belgelerden biri adaya verilir, diğeri başvuru dilekçesine eklenir. Avukatlık Kanununun 7 nci maddesinde yazılı bir aylık süre, bu tarihten itibaren işlemeye başlar.

Belgelerde eksiklik bulunması halinde başvuru dilekçesi, belgeler tamamlanuncaya kadar kabul edilmez.

İsteğin Kabulü

Madde 9. Başvuruyu kabul eden baro yönetim kurulu, başvuranın avukatlık mesleğine kabul ile levhasına yazılması konusunda, başvurma dilekçesinin kabul edildiği tarihten itibaren bir ay içinde gerekçeli kararını verir. Karar ile kararın dayanağı dosya, karar tarihinden itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. 19/12/2001 tarihli ve 24615 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinin 4 üncü maddesi uyarınca evvelce Türkiye Barolar Birliğine gönderilen evrakın, Birliğe gönderilen dosyaya konmasına lüzum yoktur. Türkiye Barolar Birliğince düzenlenecek avukatlık ruhsatname bedeli ve ruhsat harcının ödendiğine ilişkin belgeler ile avukatın başı açık ve erkek avukatların kravatlı olarak çekilmiş (6x9) büyüklüğünde iki adet cübbeli fotoğrafı da Türkiye Barolar Birliğine gönderilen dosyaya eklenir.

Türkiye Barolar Birliği, kararın kendisine ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde uygun bulma ya da bulmama konusunda bir karar verir ve bu kararını, dosya ile birlikte, onaylanmak üzere Adalet Bakanlığına gönderir. Türkiye Barolar Birliğinin bu kararı, Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya onaylandığı takdirde kesinleşir. Adalet Bakanlığı, uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, uygun bulmama gerekçesi ile birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına ve ilgili baroya bildirilir.

Adalet Bakanlığının ikinci fıkra uyarınca verdiği kararlara karşı Türkiye Barolar Birliği, aday ve ilgili baro; Adalet Bakanlığının uygun bulmayıp bir daha görüşülmek üzere geri göndermesi üzerine Türkiye Barolar Birliğince verilen kararlara karşı ise, Adalet Bakanlığı, aday ve ilgili baro idari yargı merciine başvurabilirler.

Baro kesinleşen kararı derhal uygulamak zorundadır.

İsteğin Reddi ve İtiraz

Madde 10. Baro yönetim kurulunca, levhaya yazılma isteğinin reddedilmesine veya kovuşturma sonucuna kadar beklenmesine karar verilmesi halinde aday, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde kararı veren baro vasıtasıyla Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir. Adaya itiraz edildiğini belirten bir belge verilir.

Posta gideri itirazcıdan alınır.

İtirazın İncelenmesi

Madde 11. İtiraz, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından, dosyanın geldiği tarihten itibaren bir ay içinde incelenerek, karara bağlanır. Türkiye Barolar Birliği tarafından, bu süre içinde karar verilmezse itiraz reddedilmiş sayılır. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca yapılan incelemede belgelerde eksiklik tespit edilerek, eksikliklerin tamamlattırılması veya tamamlatılmak üzere dosyanın iadesine karar verilmesi halinde bu bir aylık süre; eksik belgelerin tamamlandığı veya dosyanın Türkiye Barolar Birliğine intikal ettirildiği tarihten itibaren başlar.

Türkiye Barolar Birliğinin; itirazın kabul veya reddi hakkındaki kararları onaylanmak üzere, karar tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına gönderilir. Bu kararlar, Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça bir karar verilmediği veya onaylandığı takdirde kesinleşir. Adalet Bakanlığınca yapılan incelemede belgelerde eksiklik tespit edilerek, eksikliklerin tamamlattırılması veya tamamlatılmak üzere dosyanın iadesine karar verilmesi halinde bu iki aylık süre; eksik belgelerin tamamlandığı veya dosyanın Adalet Bakanlığına tekrar intikal ettirildiği tarihten itibaren başlar.

Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gerekçesi ile birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca 2/3 çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır. Sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına ve ilgili baroya bildirilir.

Adalet Bakanlığının bu madde uyarınca verdiği kararlara karşı Türkiye Barolar Birliği, aday ve ilgili baro; Adalet Bakanlığının uygun bulmayıp bir daha görüşülmek üzere geri göndermesi üzerine Türkiye Barolar Birliğince verilen kararlara karşı ise, Adalet Bakanlığı, aday ve ilgili baro idari yargı merciine başvurabilirler.

İtirazın Sonuçları

Madde 12. İtirazın kabulüne ilişkin kararın Adalet Bakanlığınca onaylanması veya onaylanmış sayılması yoluyla kesinleşmesi halinde bu Yönetmeliğin 9, 10, ve 13 üncü maddeleri gereğince işlem yapılarak aday baro levhasına yazılır, ruhsatnamesi verilir.

İtirazın reddine ilişkin karar Adalet Bakanlığınca onaylanarak veya onaylanmış sayılarak kesinleştiği takdirde adayın kimliği, Türkiye Barolar Birliği tarafından gereği yapılmak üzere tüm barolara duyurulur.

Adayın kimliği Türkiye Barolar Birliğinde bu iş için tutulan özel bir deftere yazılır.

Ret ve bekleme sebepleri kalkmadıkça hiç bir baro o kimseyi levhasına yazamaz.

Avukatlık Ruhsatnamesi, Ant ve Avukat Kimliği

Madde 13. Avukatlık ruhsatnamesi ve avukat kimliği, Türkiye Barolar Birliği tarafından tek tip olarak bastırılır ve düzenlenir.

Türkiye Barolar Birliği, mesleğe kabul edilen adayın dosyasındaki bilgilere göre ruhsatnameyi düzenleyerek, soğuk damga ile fotoğrafını mühürler ve ruhsatname defterine kaydeder. Türkiye Barolar Birliği Başkanınca imzalanmış ruhsatname, baro başkanı tarafından imzalanmak üzere barosuna gönderilir ve imza tamamlandıktan sonra ilgilisine verilir. Mesleğe kabul edilen adayın avukat kimliği de, ruhsatname ile birlikte ilgilisine verilmek üzere Türkiye Barolar Birliği tarafından düzenlenerek barosuna gönderilir.

Adayın Avukatlık Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca "hukuka, ahlaka, mesleğin onuruna ve kurallarına uygun davranacağıma namusum ve vicdanım üzerine ant içerim" şeklinde ant içtiği ve ruhsatnamesinin verildiğine ilişkin bir tutanak düzenlenerek bu tutanak, baro yönetim kurulu üyeleri ve ant için avukat tarafından imzalanır.

Ant içmeyen adaya ruhsatnamesi verilmez.

Aday, ruhsatnamesini aldıktan sonra, "Avukat" unvanını kazanır.

Durum ve ruhsatnamenin alındığına ilişkin belge, Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Türkiye Barolar Birliği arşiv kartı bu yazıya eklenir.

Türkiye Barolar Birliği tarafından tek tip olarak bastırılan ve barolardan gelen bilgilere göre düzenlenen kimlikler ilgisine verilmek üzere barosuna gönderilir.

Avukat kimliği resmi belge niteliğindedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yalnız Avukatların Yapabileceği İşler ve Kılık

Yalnız Avukatların Yapabileceği İşler

Madde 14. Dava açmaya yeteneği olan herkes kendi davasına ait evrakı düzenleyebilir, davasını bizzat açabilir ve işini takip edebilir.

Kanun işlerinde ve hukuki meselelerde mütalaa vermek, mahkeme, hakem ve yargı yetkisini taşıyan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek yalnız baroda kayıtlı avukatlar tarafından yapılabilir.

Yukarıda belirtilen konularda, avukatlar dışında hiç kimse evrak düzenleyemez ve takipte bulunamaz. Bu konularda iş takibi yapamaz.

Kooperatif ve Anonim Şirketler

Madde 15. 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 272 nci maddesinde öngörülen esas sermaye miktarının beş katı veya daha fazla esas sermayesi bulunan anonim şirketler ile üye sayısı yüz veya daha fazla olan yapı kooperatifleri sözleşmeli bir avukat bulundurmak zorundadır.

(...)⁴

(...)⁵

(...)⁶

⁴ 27/6/2009 tarihli ve 27271 sayılı *Resmi Gazete*'de yayımlanan TBB Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 4. maddesiyle, "Birinci fıkrada sözü edilen kuruluşların sözleşmeli avukat bulundurma zorunluluğuna aykırı davranışlarının ilgililerce mahallin en büyük mülki idare amirliğine bildirilmesi üzerine, mahallin en büyük mülki idare amirliğince şikayet edilen kuruluşların şikayete konu dönem içerisinde sözleşmeli avukat çalıştırıp çalıştırmadıklarını ilgili kuruluş ile yapacakları yazışma veya görevlendirecekleri memur aracılığıyla mahallinde tespit ettikten sonra, sözleşmeli avukat çalıştırmadığı tespit edilen kuruluşların avukat çalıştırmadıkları her ay için, sanayi sektöründe çalışan on altı yaşından büyük işçilerin suç tarihinde yürürlükte bulunan asgari ücretinin bir aylık brüt tutarı kadar para cezası ile cezalandırılmalarına karar verilir. Verilen bu kararlar 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgililere tebliğ edilir." şeklindeki 2. fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

⁵ 27/6/2009 tarihli ve 27271 sayılı *Resmi Gazete*'de yayımlanan TBB Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 4. maddesiyle, "Mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından şikayet üzerine kesilen bu cezalara karşı, ilgili, tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine itiraz edebilir. Sulh ceza mahkemesinin itiraz üzerine verdiği kararlar kesindir." şeklindeki 3. fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

⁶ 27/6/2009 tarihli ve 27271 sayılı *Resmi Gazete*'de yayımlanan TBB Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 4. maddesiyle, "Bu cezalar, 21/7/1953 tarihli ve 6183

Uzlaşma Müzakereleri

Madde 16. Avukatlık Kanununun 35/A maddesine göre avukatlar, dava açılmadan veya dava açılmış olup da henüz duruşma başlamadan önce kendilerine intikal eden iş ve davalarda, tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konulara inhisar etmek kaydıyla müvekkilleriyle karşı tarafa ve karşı taraf vekiline yönelttikleri uzlaşma teklifinin kabulü halinde uzlaşma müzakerelerini yönetirler.

Uzlaşma müzakereleri sırasında avukatlar, taraflara hukuki durumları hakkında bilgi verir, çözüm önerilerinde bulunur ve uzlaşmaları konusunda tarafları teşvik ederler.

Avukatlar, uzlaşma müzakereleri sırasında, uyuşmazlığın tarafları arasında yansız bir şekilde hareket etmeye ve taraflardan hiçbirinin etkisi altında kalmaksızın tarafları uzlaştırmaya özen gösterirler.

Uzlaşma önerisinde bulunan avukat, önerinin kabulü halinde, uzlaşma müzakerelerinin yapılacağı yeri ve zamanı karşı tarafa bildirir.

Uzlaştırma müzakereleri, aksi kararlaştırılmadıkça yalnızca uzlaşmazlığın taraflarının ve avukatlarının katılımıyla gerçekleştirilir.

Uzlaşma müzakereleri sırasında taraflarca veya avukatlarınca yapılan beyan ve ikrarlar, uzlaşmanın sağlanamaması halinde geçerli olmayıp, uzlaşma konusuyla ilgili olarak açılmış ve daha sonra açılacak davalarda taraflar

sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tahsil edilir ve hazineye gelir kaydedilir." şeklindeki 3. fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

aleyhine delil olarak kullanılamaz. Uzlaşma müzakereleri esnasında anlaşmazlık konusunda beyan edilen hususlar taraflarca ve avukatlarınca hiçbir şekilde açıklanamaz.

Uzlaşma Tutanağının Şekli

Madde 17. Uzlaşma müzakereleri sonunda anlaşma sağlanması halinde uzlaşma konusu ve uzlaşma sonucunda alınan kararlar, müzakerelere katılan avukatlar ve anlaşmazlığın taraflarınca en az iki nüsha olarak tanzim olunacak bir tutanakla tespit edilir ve imza altına alınır.

Bu tutanağın şu hususları içermesi gerekir:

a. Müzakerelere katılan avukatların adı, soyadı, adres ve bağlı oldukları baro sicil numaraları,

b. Tutanağın düzenlendiği yer ve tarihi,

c. Tarafların ve varsa kanuni temsilcilerinin, tercüman, tanık ve bilirkişilerin kimlik ve ikametgahları; alacaklı taraf yabancı ülkede oturuyorsa Türkiye'de göstereceği ikametgahı,

d. Taraflar arasındaki uyuşmazlığın kısa ve özlü bir şekilde anlatılması ve uzlaşmanın konusu,

e. Uzlaşma sonunda varılan anlaşma,

f. Uzlaşma müzakerelerine katılan tarafların ve avukatların imzaları.

Uzlaşma sonucu kısmında, uyuşmazlığın ne şekilde çözüldüğünün, uzlaşma giderlerinin, uzlaşma dava açıldıktan sonra yapılmışsa, yargılama harç ve giderlerinin paylaşılma şeklinin, tarafların talep sonuçlarından her biri hakkında verilen karar ile taraflara yüklenen borçla-

rın ve tanınan hakların, mümkünse sıra numarası altında birer birer, açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gerekir.

Bu şekilde düzenlenen uzlaşma tutanağının aslı, tutanağı düzenleyen avukat ya da avukatlarda kalır ve örneği taraflara verilir.

Vekaletname Örneği ve Yetki Belgesi

Madde 18. Avukatın çıkaracağı vekaletname örneğinde; vekaletnameyi düzenleyen mercinin adı, kayıt numarası, düzenleme tarihi ile avukatın adı, soyadı, vergi numarası, imzası ve ayrıca vekil edenin adı, soyadı, adresi ve yetki kapsamının ne olduğunun bulunması zorunludur.

Avukatlar veya avukatlık ortaklıkları, başkasını tevkil etme yetkisini taşıdıkları tüm vekaletnameleri kapsayacak şekilde tek bir genel ya da ayrı ayrı özel yetki belgesi düzenleyerek; bir başka avukatı veya avukatlık ortaklığını müvekkilleri adına vekil tayin edebilirler. Vekaletname hükmünde olan bu yetki belgesi; tüm yargı mercileri ile resmi ve özel kişi, kurum ve kuruluşlar için hukuken vekaletname işlev ve etkisi taşır. Yetki belgesinde yetki verenin ve yetkilendirilenin adı, soyadı, barosu, sicil ve vergi numarası ve bu maddenin birinci fıkrasında yazılı hususların yer alması gereklidir.

Vekaletname ve yetki belgesinin asıl ve örnekleri ibraz edilirken, vekaletname pulu yapıştirılması zorunludur.

Baro tarafından 1/4/1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve adli yardımdan görevlendirilen avukat, görevlendirildiği işle ilgili olarak başka bir avukata yetki veremez, bu konuda yetki ilgili baroya aittir.

Onaylama ve Tebligat Yapabilme Hakkı

Madde 19. Vekaletname örneklerinin asıllarına uygunluğunu onaylama şekli, Avukatlık Kanununun 56 ncı maddesine göre avukatların örneklerinin aslına uygunluğunu onaylamaya yetkili oldukları diğer belgelerde de uygulanır.

Avukat, usulüne uygun olarak düzenlenen ve kendisine verilmiş olan vekaletnamelerin örneklerini çıkarıp aslına uygunluğunu imzası ile onaylayarak kullanabilir. Asıllarının verilmesi kanunda açıkça öngörülmemeyen hallerde avukat, takip ettiği işlerde, aslı kendisinde olan her türlü kağıt ve belgenin örneğini de onaylayarak kullanabilir. Avukatın onayladığı bu örnekler ile vekaletname örnekleri bütün yargı mercileri, resmi daire ve kurumlar ile gerçek ve tüzel kişiler için resmi örnek hükmündedir.

Aslı olmayan vekaletname veya diğer kağıt ve belgelerin örneğini onaylayan ya da aslına aykırı örnek veren avukat, Avukatlık Kanununun 56 ncı maddesinin üçüncü fıkrasına göre cezalandırılır.

Avukatlar, vekalet aldıkları işlerde, ilgili yargı mercii aracılığı ile ve bu yargı merciinin tebligat konusunda bir kararı olmaksızın, diğer tarafa adli kağıt ve belge tebliğ edebilirler. Tebliğ edilen kağıt ve belgelerin birer nüshası, gerekli harç, vergi ve resim ödenmek şartıyla, ilgili yargı merciinin dosyasına konur.

Kılık

Madde 20. Avukatlar, mahkemelerde, Türkiye Barolar Birliği ve baro disiplin kurullarında görev yaparken ve

avukatlık ant içme törenlerinde, Türkiye Barolar Birliğinin belirlediği resmi kılığı giymek zorundadırlar.

Türkiye Barolar Birliğince belirlenen resmi kılık, Türkiye Barolar Birliği ve baro genel kurullarında ya da yargı kuruluşları mensuplarının resmi kılıkları ile katıldıkları resmi törenlerde de giyilebilir.

Avukatlar, mahkemelerde münhasıran vekalet görevi ifa ettikleri davalar dışında resmi kılık giyemezler.

Avukatlar, mesleki ve yargısal faaliyetleri sırasında Meslek Kuralları'nın 20 nci maddesine uygun davranmak zorundadırlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Başka Baroya Nakil

Başvurma

Madde 21. Nakil için başvuru, avukatın levhasına yazılmak istediği baro yönetim kuruluna yazı ile yapılır.

Başvuru yazısında, istekte bulunan avukatın levhasında kayıtlı olduğu baronun adı, baro sicil numarası, ruhsatname tarih ve numarası, sosyal güvenlik yönünden hangi statüye tabi bulunduğu, levhasına yazılmak istediği baro bölgesindeki tebligat adresini bildirmesi şarttır.

Başvuru yazısına; ikametgah belgesi, avukatların başı açık ve erkekler için kravatlı çekilmiş iki adet 6x9 büyüklüğünde cübbeli fotoğrafı eklenir.

İnceleme

Madde 22. Başvurunun yapıldığı baro yönetim kurulu nakil istemi üzerine;

a. Avukatın levhasına yazılı olduğu barodan, avukatın nakil isteğinde bulunduğunu da bildirerek; baroya aiddat borcu, yaşlılık sigortası prim borcu olup olmadığını, disiplin kovuşturması altında bulunup bulunmadığını ve gerekli gördüğü diğer hususları sorar.

b. Türkiye Barolar Birliğine avukatın nakil yoluyla levhasına yazılmak istediğini bildirir, ruhsatname tarih ve numarasını belirterek, avukatın bu konudaki bildirisini doğrular.

c. Gerekli gördüğü diğer incelemeleri yapar.

Karar

Madde 23. Baro yönetim kurulu, avukatın, istek sırasında levhasına yazılı olduğu baroya yıllık kesenek borcu, Sosyal Sigortalar Kurumuna (...)’ prim borcu olduğunu veya disiplin kovuşturması altında bulunduğunu tespit ederse, bu engeller ortadan kalkıncaya kadar işlem yapılmamasını kararlaştırır ve avukata, nakil isteği hakkında bir karar verilebilmesi için borçlarının ödenmesinin ve/veya disiplin kovuşturmasının sonuçlanmasının gerektiğini tebliğ eder.

Avukatın; levhasına yazılı olduğu baroya yukarı-

⁷ 27/6/2009 tarihli ve 27271 sayılı *Resmî Gazete*’de yayımlanan TBB Avukatlık Kanunu Yönetmeliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 4. maddesiyle, bu arada yer alan “yaşlılık sigortası” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

da sözü edilen türde borçları yoksa ya da yapılan tebliğat üzerine bu borçlarının ödendiği, avukatın borçlu olduğu baro tarafından düzenlenecek bir belge ile kanıtlanmışsa; avukat disiplin kovuşturması altında bulunmuyor ya da hakkındaki disiplin kovuşturmasının sonuçlandığı, kovuşturma yapan baronun bu konudaki yazısı ile kanıtlanmışsa; nakil isteminde bulunulan baro yönetim kurulu nakil istemini inceler ve istemin kabulü veya reddine dair bir karar verir.

İstemın Kabulü ve Reddi

Madde 24. İstemın kabulü kararı ile birlikte avukat o baronun levhasına yazılmış olur. Baro levhasına yazılma günü, derhal Türkiye Barolar Birliğine ve avukatın önceden yazılı olduğu baroya bildirilir. Avukatın nakil öncesi kayıtlı bulunduğu baro bu bildirim üzerine, naklin gerçekleştiği baro levhasına kayıt tarihi itibariyle avukatın adını kendi baro levhasından siler. Avukatın baro sicil ve sigorta dosyaları naklettiği baroya gönderilir. Avukatın naklettiği baronun adı, Türkiye Barolar Birliğine ve Adalet Bakanlığı'na bildirilir.

Avukattan, naklettiği baro levhasına kaydı yapılırken giriş keseneği alınır.

(Mülga: RG 19/8/2005-25911)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Levhadan ve Avukatlık Ortaklığı Sicilinden Silinme ve Yeniden Yazılma

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
AVUKATLIK
KANUNU
YÖNETMELİĞİ

Levhadan ve Avukatlık Ortaklığı Sicilinden Silinme

Madde 25. Avukatın baro ve Türkiye Barolar Birliği keseneklerini ödememekte direndiği ya da topluluk sigorta primlerini zamanında ödemediği veya Avukatlık Kanununun 72 nci maddesinde yazılı levhadan silinmeyi gerektiren nedenlerden birinin varlığının tespit edilmesi ya da avukatın yazılı istemi üzerine; levhasına yazılı olduğu baro yönetim kurulu tarafından, avukatın adının levhadan silinmesine karar verilir.

Baro yönetim kurulu levhadan silme kararı almadan önce avukata tebligat yaparak tebliğden itibaren on gün içinde cevap vermesini ister; bu tebligatta avukata ayrıca, gün ve saati yazılarak dinlenmek üzere yönetim kurulunda hazır bulunması da bildirilir.

Avukatın yazılı cevabı alındıktan, sözlü açıklamaları dinlendikten veya süresi içinde yazılı cevap vermediği ya da yapılan çağrıya uymadığı bir tutanakla tespit edildikten sonra, baro yönetim kurulu levhadan silme hakkında bir karar verir. Karar gerekçeli olur ve avukata tebliğ edilir. Bu karara karşı Avukatlık Kanununun 71 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uyarınca işlem yapılır.

Yeniden Yazılma

Madde 26. Avukat, Avukatlık Kanununun 74 üncü ve bu Yönetmeliğin 27 nci maddelerine göre levhadan silin-

miş olmadıkça, silinmesini gerektiren hallerin sona erdiğini kanıtlayarak yeniden levhaya yazılma isteminde bulunabilir.

Baro yönetim kurulu başvuru üzerine, öncelikle avukatın bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde yazılı belgelerden hangilerini tekrar baroya vermesi gerektiğine karar verir. Tekrar yazılma isteminde bulunan avukat dilekçesine;

a. Levhadan silinmesine sebep olan olayın ortadan kalktığını kanıtlayan belgeyi,

b. Levhadan silinme kararının kesinleşme tarihi ile tekrar yazılma istemi tarihi arasında bir yıldan fazla bir süre geçmiş ise bu süre içinde meşgul olduğu işi kanıtlayan belge ile levhasına yazılmak istediği baro bölgesinde ikamet ettiğine ilişkin belgeyi eklemek zorundadır. Bu durumdakiler hakkında baro, ayrıca adli sicil incelemesi de yapar.

Bir Daha Yazılmamak Üzere Levhadan Silinme

Madde 27. Baro yönetim kurulu aşağıdaki durumların varlığı halinde avukatın bir daha yazılmamak üzere levhadan silinmesine karar verir.

a. Yargı organları tarafından verilen ceza kararı ile meslekten çıkarılanlar,

b. Haklarında Avukatlık Kanununun 135 inci maddesinin beş numaralı bendi uyarınca meslekten çıkarma cezası verilmiş olanlar,

c. Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (a) bendinde yazılı olan suçlardan hüküm giyenler.

Adı levhadan silinen avukat, Avukatlık Kanununun 71 inci maddesinde yazıldığı şekilde bu karara itiraz edebilir.

Avukatlık Kanununun 8 inci maddesinin altıncı ve yedinci fıkraları hükmü ile bu Yönetmeliğin 11 inci maddesi bu konuda da kıyasen uygulanır.

Avukatlık Kanununun 74 üncü maddesine göre adları baro levhasından silinenlerin kimlikleri ruhsatnamenin geri alınıp alınmadığı da belirtmek suretiyle Türkiye Barolar Birliği ve Adalet Bakanlığı'na bildirilir.

Durum Türkiye Barolar Birliğince *Resmi Gazete*'de yayımlanır ve ayrıca yargı organları ile adli teşkilata duyurulmak üzere ağır ceza merkezindeki Cumhuriyet Başsavcılıklarına ve idari mercilere duyurulmak üzere valiliklere de bildirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Baroların Kuruluşu ve Baro Genel Kurulları

Kuruluş

Madde 28. Avukatlık Kanununun 77 nci maddesine göre kurulmuş bulunan baroların kanuni organlarını kurabilme olanağını sonradan yitirmeleri halinde, Türkiye Barolar Birliği bu baroya kayıtlı avukatların en yakın baroya bağlanmasına karar verir.

Protokolde barolar, İl Cumhuriyet Başsavcısının yanında yer alır.

Yeni Baro Kurulması

Madde 29. Baro bulunmayan bir ilin bölgesi içinde otuz avukatın sürekli olarak çalıştığına anlaşılması, o ilde yeni bir baro kurulmasını gerektirir.

Türkiye Barolar Birliği, bağlı buldukları bölge barosundan baro kurmak isteyen avukatların ad ve adresleriyle, kaç yıldan beri orada oturduklarını ve meslek kıdemlerini belirten listeyi göndermelerini ister.

Yeni baro kurulması için gerekli yasal koşulların sağlanmasından sonra Türkiye Barolar Birliği, baronun kurulacağı il merkezinde ikametgahu bulunan avukatlardan en kıdemlisini, kuruluşu gerçekleştirmek üzere görevlendirir.

Görevli avukatın seçeceği ve başkanlığını yapacağı dört kişilik kurucu kurul, en geç altı ay içinde yeni baronun kuruluşunu tamamlar ve Türkiye Barolar Birliğine bildirir. Baro bu bildirimle tüzel kişilik kazanır. Baronun kuruluşu, Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirir.

Avukatlık Kanununun 77 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca baro kurulmasını gerektiren koşulların mevcudiyeti, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından saptandığı hallerde de, bu madde hükmü uygulanır.

Baro Genel Kurulunun Oluşumu

Madde 30. Genel kurul baronun en yüksek organıdır.

Baro genel kurulu levhada yazılı bütün avukatlardan oluşur. Aşağıda yazılı kimseler genel kurula katılamaz.

a. Levhaya yazılmasına karar verilmiş olmakla birlikte, henüz mesleki andını içmemiş olanlar,

b. Avukatlık Kanununun 71 inci maddesinin son fıkrası gereğince işten yasaklanmış olanlar.

c. Baro ve Türkiye Barolar Birliğine kesenek borcu olanlar.

Toplantılar

Madde 31. Baro genel kurulu olağan ve olağanüstü olmak üzere iki türlü toplanır.

Baro levhasında yazılı avukat, gerek olağan gerek olağanüstü genel kurul toplantılarına katılmak ve oy kullanmakla yükümlüdür. Bu toplantılara haklı bir neden olmaksızın gelmeyenlere veya oy kullanmayanlara, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından, o baroya kayıtlı avukatların yıllık keseneğinin üçte biri miktarında para cezası verilir. Bu para cezaları baro başkanlığınca tahsil edilir ve baro bütçesine gelir kaydedilir.

Toplantıyı terk edenlerle toplantıya katılmayanların, genel kurul toplantısı sona ermeden önce, öztürlerini, baro başkanı veya başkanlık divanına bildirmeleri gereklidir.

Olağan Toplantılar

Madde 32. Baro olağan toplantıları, iki yılda bir ekim ayının ilk haftası içinde yapılır. Bu toplantıların gündemini baro yönetim kurulu belirler.

Aşağıda yazılı hususların gündemde bulunması zorunludur;

- a. Açılış ve genel kurul başkanlık divanının seçimi,
- b. Yönetim kurulunun geçmiş dönem çalışmaları ve işlemleri hakkında hesap raporu ile denetleme kurulu raporlarının okunup görüşülmesi ve karara bağlanması,
- c. Takip eden yıl bütçesinin okunması, görüşülmesi ve karara bağlanması,
- d. Seçim süreleri sona eren baro başkanı, yönetim kurulu, disiplin kurulu ve denetleme kurulu asıl ve yedek üyeleriyle Türkiye Barolar Birliği delegeleri seçimlerinin yapılması.

Genel kurul, istek üzerine gündeme yeni bir madde eklenmesine karar veremez. Yeni bir toplantı yapılması kararı bu hükmün dışındadır.

Olağanüstü Toplantılar

Madde 33. Baro genel kurulu;

- a. Türkiye Barolar Birliği,
- b. Baro başkanı,
- c. Baro yönetim veya denetleme kurulları tarafından olağanüstü toplantıya çağrılabilir.

Ayrıca, levhada yazılı avukatların beşte birinin yazılı istemi ile de baro başkanı, genel kurulu on beş gün içinde toplantıya çağırmak zorundadır.

Avukatların olağanüstü toplantı isteğinin kabul ve uygulanabilmesi için görüşme konularının yazılı olarak belirtilmesi şarttır. Sebebi belirtilmemiş olağanüstü toplantı istekleri dikkate alınmaz.

Bu Yönetmeliğin 34 üncü maddesinin birinci fıkrası hükümleri, olağanüstü toplantılarda da kıyasen uygulanır.

Toplantılara Çağrı ve Gündem

Madde 34. Genel kurulun olağan toplantısının yapılacağı yer, toplantı saati ve gündemi ile ilk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantının yeri, günü ve saati, baro çevresi adalet dairelerinde ve baronun uygun bir yerinde en az otuz gün önceden başlamak üzere, genel kurulun toplanacağı tarihe kadar duyurulur. Bu duyuru, tebligat hükmündedir.

Yönetim kurulu toplantı tutanaklarıyla çalışma raporunun, kesin hesap ve denetçi raporunun ve bütçenin, yeterli sayıda örneklerinin, olağan toplantı çağrısının yapılmasıyla birlikte, baroda avukatların incelemesine sunulması gereklidir.

Yoklama Cetveli

Madde 35. Genel kurul toplantılarında, baro levhasında yazılı avukatların baro sicil numaraları sırasına uygun olarak ad ve soyadlarının yer aldığı bir yoklama cetveli düzenlenir.

Avukatın toplantıya katılabilmesi, yoklama cetvelinde adının karşısını imzalamasıyla mümkündür. Avukatlık Kanununun 87 nci maddesinde yazılı toplantı yeter sayısı sağlarsa, Başkan genel kurul toplantısını açar.

İtiraz halinde, cetvele göre ad okumak suretiyle yoklama yapılır, sonuç kesindir.

Genel Kurul Başkanlık Divanı

Madde 36. Olağan ve olağanüstü genel kurul toplantılarında; öncelikle bir başkan, bir başkan vekili ile iki üyeden oluşan bir başkanlık divanı seçilir. Seçim, her aday için ayrı ayrı ve genel kurulda aksine karar alınmamışsa işari oyla yapılır. Kullanılan oyların en çoğunu alanlar seçilir.

Baro başkanı ile yönetim ve denetleme kurulu üyeleri, başkanlık divanına seçilemezler.

Söz Alma Sırası ve Süresi

Madde 37. Başkan, söz isteyenlere sırası ile söz verir. Ancak, baro başkanı ile yönetim kurulu üyelerine ve Türkiye Barolar Birliğini ilgilendiren konularda da Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna seçilmiş delegelere öncelik tanınır.

Başkanlık divanı, usul hakkında yapılacak konuşmalara öncelik verilmesine karar verebilir.

Önergelerin Görüşülmesi

Madde 38. Gündem maddeleri ile ilgili önergelerin görüşülmesi sırasında, önerge sahibinin açıklaması dışında, önergenin lehinde ve aleyhinde konuşmak üzere en az birer konuşmacıya da söz verilir.

Görüşme Sonucu Oylama

Madde 39. Bir gündem maddesinin görüşülmesi; söz isteyenlerin konuşmalarının bitmesiyle veya yeterlik

önergesinin kabul edilmesiyle tamamlanmış olur.

Başkan, görüşülmesi tamamlanan konuyu ve ileri sürülen görüşleri özetleyerek genel kurulun oyuna sunar. Avukatlık Kanununda ve bu Yönetmelikte aksine hüküm bulunmadıkça; kararlar toplantıda hazır bulunan üyelerin açık oylarıyla ve oyçokluğu ile alınır.

Genel kurul toplantısında, görüşüleceği gündemde belirtilmemiş konular hakkında karar verilemez, yeni bir toplantı kararı bu hükmün dışındadır.

Toplantı Düzeni

Madde 40. Genel kurul başkanlık divanı, toplantının ve görüşmelerin düzenini korumakla görevlidir. Toplantı ve görüşme düzenini bozan avukata ihtar verilebileceği gibi, oy hakkı saklı kalmak kaydıyla, konuşulan hususun sonuna kadar toplantıdan çıkarılmasına da karar verilebilir.

Toplantıya Ara Verme ve Erteleleme

Madde 41. Toplantı, aşağıda yazılı durumlarda ertelenebilir.

a. Toplantıya devam edilemeyecek kadar düzenin bozulması,

b. Toplantıya katılan avukatların, üye sayısı altmışa kadar (altmış dahil) olan barolarda en az 1/3'ünün, dört yüze kadar (dört yüz dahil) olan barolarda 1/5'inin, dört yüzden çok olanlarda 1/10'unun toplantı salonunda bulunmadığı yoklama sonucu anlaşılması.

Başkanlık divanı bu maddenin (a) bendindeki durumun tespiti halinde, toplantıya en fazla iki saat ara verir; bu maddenin (b) bendindeki durumun saptanması halinde ise başkanlık divanı toplantıyı on beş günü geçmemek üzere başka bir güne erteler. Ertelenen toplantı önceki toplantının devamı niteliğindedir. Önceki toplantıda görevli bulunanlar bu toplantıda da görevlidirler.

YEDİNCİ BÖLÜM

Baro Yönetim Kurulları ve Baroların Çalışmaları

Yönetim Kurulu Toplantısı

Madde 42. Yönetim kurulu, üyelerinin salt çoğunluğu ile toplanır.

Başkanın bulunmadığı toplantıya, başkan yardımcısı; yardımcının da bulunmadığı toplantıya, en kıdemli üye başkanlık eder.

Oylama Şekli ve Karar

Madde 43. Yönetim kurulu tarafından aksi kararlaştırılmadıkça, oylama açık olarak yapılır. Başkan, tartışılması biten konuyu, sicil numarası sırasına göre en kıdemsiz üyeden başlayarak oylar, en son kendi oyunu kullanır.

Toplantıya katılan üyelerin sayısı ne olursa olsun, kararlar, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur. Baro başkanı veya yönetim kurulu üyeleri, ilgili oldukları işlerin görüşülmesine katılamazlar ve oy kullanamazlar.

Tutanak

Madde 44. Yönetim kurulu toplantı tutanakları, genel sekreterler tarafından tutulur. Tutanağa kurulun aldığı kararlar yazılır. Karar alınmadan önce yapılan tartışmaların tutanağa yazılması yönetim kurulunun kararına bağlıdır. Tutanak, toplantıda hazır bulunanlar tarafından imzalanır. Karara karşı olanlar karşı oy nedenlerini yazarak tutanağı imzalarlar.

İdari İşlemlerin Yürütülmesi

Madde 45. Baro idari işlemleri, baro başkanı, başkanlık divanı ve görevli personel tarafından yürütülür.

Baro başkanı, aynı zamanda baro idari teşkilatının da başıdır.

Avukatların ve diğer kişilerin başvuru yeri baro başkanlığıdır.

Sayman; para alma ve verme işlemlerinde düzenlenen kağıtları; başkan ile birlikte, başkanın yokluğunda da başkan yardımcısı veya genel sekreter ile birlikte imzalar.

Baro başkanı veya yönetim kurulu, levhada yazılı avukatlara veya avukat stajyerlerine, geçici olmak kaydıyla idari işlerin yürütülmesinde görev verebilir.

Hizmetler ücretsizdir.

Sorumluluk

Madde 46. Baro başkanı, başkanlık divanı ve üyeleri baro idari işlemlerinin yürütülmesinden dolayı öncelikle yönetim kuruluna karşı sorumludurlar.

Genel kurul karşısında sorumluluk yönetim kuruluna aittir.

Baro Bölgesindeki Adliye Merkezlerinde Temsilciler

Madde 47. Baro yönetim kurulu, bölgesindeki adliye merkezlerinde iki yıl için görev yapmak üzere, bir temsilci atar.

Temsil görevini üstlenen avukat kendisine, uygun göreceği en fazla iki yardımcı seçer ve yönetim kurulunun onayına sunar.

Temsilci, Avukatlık Kanunu ve baro yönetim kurulunun kararları doğrultusunda ve onların gözetiminde görev yapar. Baro yönetim kurulu, staj ve baroya ait diğer görev ve etkinlikleri düzenler ve gözetir. İlgili defter ve kayıtları tutarlar, üyeler, kurum, resmi daireler ve baro arasındaki koordinasyona yardımcı olurlar. Adli yardım ve CMUK temsilcilikleri baro temsilciliği ile birleşebilir.

Temsilcinin görevinin; sürenin dolması, istifa, göreve son verilme ve başka nedenlerle sona ermesi halinde, yerine baro yönetim kurulunca yeni temsilci atanır. Yeni atanan temsilci, eski temsilcinin süresini tamamlar.

Başvurma

Madde 48. Herhangi bir idari işlemin yapılmasına ilişkin başvurular, yazılı olarak baroya yapılır.

Baro başkanı veya varsa görevlendirdiği başkanlık divanı üyesi tarafından görülüp ilgisine havale edilmemiş başvurular, deftere kaydedilmez ve işlem görmez. Aynı kural resmi başvurularla ilgili evrak hakkında da uygulanır.

Yetkili İmzalar

Madde 49. Baro başkanı, başkan yardımcısı ya da kıdemli üye veya başkanın görevlendirdiği bir yönetim kurulu üyesi tarafından imzalanmamış yazılar, baro adına düzenlenemez.

Görevlendirme

Madde 50. Baro başkanı idari bir işlemin görülmesi için, varsa başkanlık divanından yoksa yönetim kurulundan bir üyeyi, ayrıca görevlendirebilir.

Tutulacak Defterler

Madde 51. Başkanlık divanı ve yönetim kurulu, baro idari işlerinin en iyi şekilde yürütülebilmesi için gerekli tedbirleri alır, tutulacak defterleri ve dosyaları belirler.

- a. Genel kurul tutanak ve karar,
- b. Yönetim kurulu karar,
- c. Gelen ve giden evrak,
- d. Disiplin kararları esas,
- e. Soruşturma esas,
- f. Baro gelir ve giderleri,
- g. Adli yardım,
- h. CMUK,
- ı. Avukatlık ortaklığı sicil,
- j. Vekalet pulu,

k. (...) ⁸

esas ve karar konularında defter tutulması zorunludur.

Defterlerin yönetim kurulu tarafından sayfa numaraları belli edilerek ve kaç sayfadan ibaret olduğu defterin başına ve sonuna yazılmak suretiyle mühür ve imza ile onaylanması şarttır. Gereken durumlarda bu defterlerin tamamı veya bir kısmı dosya şeklinde düzenlenebilir.

Başkanlık, defter kayıtları ve dayanağı belgelerin düzenli bir şekilde saklanması için gerekli tedbirleri alır.

Barolar, kayıtlarını, bu madde uyarınca tutmakla yükümlü oldukları defterler dışında, ayrıca bilgisayar ortamında da tutabilirler.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Seçim

Seçim İşlerinin Yürütülmesi

Madde 52. Üye sayısı dört yüzü aşan barolarda görüşmeler Cumartesi günü sonuçlandırılır. Oy verme işlemi Pazar günü saat 09.00' da başlar saat 17.00' de sona erer.

Üye sayısı dört yüzden az (dört yüz dahil) olan barolarda görüşmeler ve seçimler aynı gün yapılabilir. Gündemdeki konuların görüşülmesinden sonra seçim süresinin başlangıç ve bitiş saatini seçim sandık kurulu belirler.

⁸ 27/6/2009 tarihli ve 27271 sayılı *Resmi Gazete*'de yayımlanan TBB Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 4. maddesiyle, "Hakem kurulu" şeklindeki (k) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

Adayların Tespiti

Madde 53. Organlara aday olanların isimleri seçim saatine kadar seçim sandık kuruluna ayrı ayrı veya liste halinde verilir.

(...)⁹

Oy Pusulaları

Madde 54. Oy verme zarflarının mühürlenmiş olması gerekir. Oy pusulalarının mühürlü olması gerekmez. Oy pusulası el ile yazılabileceği gibi basılmış veya çoğaltılmış olabilir. Oy pusulasında yazılı isim çizilip yerine başkası yazılabilir.

Oy Verme

Madde 55. Oy verme gizli olur. İlçe seçim kurulu tarafından belirlenmiş seçim sandık kurulu, oy vermenin gizli ve her türlü etkiden uzak düzenli bir şekilde yürütülmesinden sorumludur.

Oy Vermenin Bitimi ve Sayım

Madde 56. Genel kurula katılan avukatların tümünün oyunu kullanması ya da oy verme süresinin dolmasından

⁹ 27/6/2009 tarihli ve 27271 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan TBB Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 4. maddesiyle, "Baro ve Türkiye Barolar Birliği kesenek borcu nedeniyle genel kurula katılma hakkı olmayanlar; seçme ve seçilme hakkını kullanamazlar, aday olamazlar ve aday gösterilemezler." şeklindeki 2. fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

sonra oy verme işlemi sona erer. Durum bir tutanakla tespit edilir ve açık sayım yapılır.

a. Sandıktan çıkan oy zarfları sayılır.

b. Zarf sayısının verilen oy sayısından fazla olması halinde, fazla olan miktarda zarf rastgele alınarak açılmadan yok edilir.

c. Zarflar teker teker açılır ve oy pusulası çıkan zarflar ayrı ayrı olmak üzere sıralanır. Birden fazla oy pusulası çıkan zarflar sayıma katılmaz.

d. Üye tam sayısının yarısından en az bir fazla ad yazılı bulunmayan oy pusulası geçersizdir.

e. Seçilecek üye sayısından daha fazla ad yazılı bulunan oy pusulasında, sondan başlanarak fazla adlar hesaba katılmaz.

f. Oyların sayımı yapılır ve sonuç en çok oy alandan en az oy alana doğru sıralanarak bir tutanakla tespit ve ilan olunur.

Adayların aldıkları oylarda eşitlik olması halinde, meslek kıdemi fazla olan, kıdemlerin eşitliği halinde ise adayların en yaşlısı ön sırada yer alır.

Seçim sonuçlarını belirtir tutanağın bir örneği Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

Bu kurallar tüm organ seçimlerinde geçerlidir.

Yönetmeliğin bu bölümünde yer alan seçime ilişkin hükümler ile Yönetmeliğin Altıncı Bölümündeki genel kurul toplantısına ilişkin hükümler; Türkiye Barolar Birliği için de kıyasen uygulanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Denetleme Kurulu

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
AVUKATLIK
KANUNU
YÖNETMELİĞİ

Görevleri

Madde 57. Denetleme kurulunun görevi baronun mali işlerini incelemektir.

Kurul, denetleme görevini en az iki ayda bir yapar. Bunun şeklini ve yöntemini kendisi kararlaştırır. Ancak, denetim sırasında aşağıdaki hususların yerine getirilmesi zorunludur.

a. Baro gelir ve gider hesaplarının ve kayıtların dayanaklarının incelemesini yapmak,

b. Kayıtların usulüne göre yapılıp yapılmadığını tespit etmek,

c. Gider kayıtlarının; bütçeye, genel kurul ve Yönetim Kurulu kararı ile mevzuata uygunluğunu incelemek,

d. Baro yönetim kurulu tarafından kendilerine tevdi edilen hesap raporlarını incelemek ve varsa usulsüzlük ve hataları tespit etmek,

e. CMUK hesaplarının denetimini yapmak.

Denetçiler, inceleme sonunda üç nüsha rapor düzenlerler. Bu raporlardan biri denetleme kurulunun karar ve rapor dosyasına konur, biri yönetim kuruluna verilir, diğeri de dönem sonunda bu Yönetmeliğin 58 inci maddesine göre hazırlanacak yıllık raporlara eklenir.

Baro yönetim kurulu; denetleme kurulunun çalışmalarını kolaylaştırmak ve istenilen belge ve kayıtları denet-

leme kurulunun incelemesine hazır bulundurmak zorundadır.

Denetleme kurulunun görev süresi, baro genel kurulunun bir toplantı dönemidir.

Rapor Düzenlenmesi

Madde 58. Baro denetleme kurulu, dönem sonunda genel kurula sunulmak üzere, baronun iki yıllık mali işlerini gösteren bir rapor düzenler.

Olağanüstü Toplantıya Çağrı

Madde 59. Baro denetleme kurulu, incelemeleri sırasında baro mali işlerinde ve kayıtların tutulmasında düzensizlikler ve açıklar tespit eder ve bu düzensizliklerin devam ettiği sonucuna varırsa veya mevcut düzensizlikleri vahim görürse; bu konuda bir rapor düzenler ve baro genel kurulunun olağanüstü toplantıya çağırılmasına karar verir. Genel kurul, Avukatlık Kanununun 84, 85 ve 87 nci maddelerine göre toplanarak karar verir.

ONUNCU BÖLÜM

Türkiye Barolar Birliğinin İşlemleri

İdari İşler

Madde 60. Avukatlık Kanunu ve bu Yönetmelik hükümleri gereğince baro kararlarına karşı yapılan itirazlar, kararı veren baro aracılığıyla veya doğrudan Türkiye Barolar Birliğine yapılır.

Türkiye Barolar Birliği başkanı protokolde, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının yanında yer alır.

Denetleme Kurulu

Madde 61. Bu Yönetmelikte yer alan baro denetleme kurullarının çalışma biçim ve yöntemleri, Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu hakkında da uygulanır.

İtirazlarla İlgili Dosyadaki Eksiklikler

Madde 62. Türkiye Barolar Birliği Yönetim ve Disiplin Kurulları, itirazın inceledikleri dosyada noksan gördükleri hususları tamamlamak üzere dosyayı, kararı veren kurula iade edebilir. Böyle bir durumda noksan tamamlanuncaya kadar inceleme yapılmaz ve Türkiye Barolar Birliğinin karar verme süresi işlemez.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Disiplin İşlemleri

Genel Kural

Madde 63. Disiplin kovuşturmalarında; isnat olunan hususların ilgiliye açıkça ve yazılı olarak bildirilmesi, yazılı savunmasının istenmesi ve savunma için en az on günlük bir süre tanınması şarttır. Disiplin işlemleri; soruşturma ve disiplin kovuşturması olmak üzere iki bölümden oluşur. Disiplin kovuşturmasının açılmasına veya açılmasına yer olmadığına karar verilebilmesi, soruşturmanın yapılmasına bağlıdır.

Avukatlık Kanununa ve Meslek Kurallarına aykırı davranışlar, disiplin kovuşturmasını gerektirir.

Soruşturma

Madde 64. Avukat hakkında soruşturma;

- a. İlgilinin ihbar veya şikayeti,
- b. Cumhuriyet Savcısının isteği,
- c. Baro yönetim kurulunca görülecek lüzum üzerine yapılır.

İhbar veya Şikayet

Madde 65. İhbar veya şikayet, yazılı ya da sözlü olarak yapılır.

a. Sözlü ihbar veya şikayet, herhangi bir kişinin baroya başvurması ve hakkında ihbarda bulunduğu avukatı belirtip, iddialarını açıklamasıyla yapılmış olur.

b. Yazılı ihbar veya şikayet, bu konuda baroya verilecek yazı ile yapılır.

Her iki durumda da başvuran kişinin açık kimliği ve adresi, ihbar veya şikayet olunan avukatın kimliği, ihbar veya şikayet konusu, maddi olaylar ve ihbar gününün belirtilmesi zorunludur. Sözlü ihbar veya şikayette bu hususlar, baro başkanı veya yönetim kurulu üyelerinden biri ile ihbar veya şikayette bulunan kişi ve katip tarafından imzalanacak bir tutanakla tespit edilir.

Şikayet edenden, şikayetin mahiyeti ve genişliği göz önünde bulundurularak, baro başkanınca masraf avansı

istenebilir. Talep edilen avans ve tamamlanması istenen miktar ilgilisi tarafından ödenmedikçe, işlem yapılmayabilir.

İlk İnceleme

Madde 66. Yönetim kurulu, acil durumlar dışında, ihbar veya şikayetin yapılmasından sonra yapacağı ilk toplantıda ihbar veya şikayeti inceler.

İhbar veya şikayette bulunanın kimliği, adresi ve imzası bulunmayan istekler işleme konamaz. Ancak yönetim kurulu lüzum gördüğü durumlarda ihbar veya şikayet konusu olay hakkında kendiliğinden soruşturma yapabilir.

Soruşturma Yapılması Görevi

Madde 67. Şikayet veya ihbar ya da istek konusu olan husus, yönetim kurulunun üyeleri arasından görevlendirileceği biri tarafından incelenir. Bu üye delilleri toplar, ihbar veya şikayette bulunanları dinleyebilir ve gerekli göreceği kimselerin ifadelerini yeminli olarak da alabilir. Dayanak olan veya lüzum görülen dava ve icra dosyaları görevli üye tarafından incelendikten ve hakkında ihbar veya şikayette bulunulan avukat dinlendikten veya dinlenmek üzere verilen süre dolduktan sonra düzenlenecek rapor yönetim kuruluna verilir.

Yönetim kurulu, soruşturma raporunu eksik görürse daha önce görevlendirdiği üyeyi veya diğer bir üyeyi eksikliğinin tamamlattırılması için görevlendirebilir.

Yönetim kurulu, ivedilikle ve her halde şikayet, ihbar

veya istek tarihinden itibaren en çok bir yıl içinde disiplin kovuşturması hakkında bir karar vermek zorundadır.

Disiplin Kovuşturmasına Yer Olmadığı Kararı

Madde 68. Yönetim kurulu dosyayı ve raporu inceleyerek, aleyhinde şikayet veya ihbarda bulunulan avukat hakkında disiplin kovuşturması açılmasını gerektirecek bir durumun mevcut olmadığını tespit ederse disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına karar verir.

Bu kararda; ihbar veya şikayette bulunanın adı ve adresi, şikayet olunan avukatın kimliği, isnat olunan fiil, yapılan inceleme ve deliller ile gerekçe belirtilir.

Karar, ilgili dosya eklenerek Cumhuriyet Savcılığına resmi yazı ile bildirilir; hakkında soruşturma açılmış bulunan avukata ve varsa şikayetçiye tebliğ olunur.

Şikayetçiye tebligat, Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılır. Şu kadar ki, karar örneğinin elden verilerek tebliği de mümkündür. Bu takdirde tebligatın yapıldığı tarih, tebellüğ eden şikayetçinin adı ve soyadı bir tutanakla tespit edilerek şikayetçi ile baro adına başkatip ve ilgili memur tarafından imzalanır. Cumhuriyet Savcısına gönderilen resmi yazının bir örneği, yazıyı alan tarafından yazının alındığı tarih belirtilerek imzalanır. Tebligat parçaları veya tutanakla savcılık alındısı dosyaya konur.

İtirazlar

Madde 69. Baro yönetim kurulunun disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığı kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde; ilgili Cumhuriyet Savcılığı

ile şikayet eden tarafından, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kuruluna itiraz edilebilir. Baro, itiraz dilekçesini, dosyayı da ekleyerek Türkiye Barolar Birliğine gönderir. Dosyanın Türkiye Barolar Birliğine gidiş dönüş posta gideri itiraz edenden alınır. İtirazın Cumhuriyet Savcılığınca yapılması halinde posta gideri ilgili baro tarafından ödenir.

Türkiye Barolar Birliğinin; itirazın reddi hakkındaki kararları onaylanmak üzere, karar tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına gönderilir. Bu kararlar, Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça bir karar verilmediği veya onaylandığı takdirde kesinleşir.

Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gerekçesi ile birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca 2/3 çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır. Sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına ve ilgili baroya bildirilir.

Adalet Bakanlığının bu madde uyarınca verdiği kararlara karşı Türkiye Barolar Birliği, şikayetçi ve ilgili baro; Adalet Bakanlığının uygun bulmayıp bir daha görüşülmek üzere geri göndermesi üzerine Türkiye Barolar Birliğince verilen kararlara karşı ise, Adalet Bakanlığı, şikayetçi ve ilgili baro idari yargı mercine başvurabilirler.

Disiplin Kovuşturması Açılması

Madde 70. Baro yönetim kurulunun disiplin kovuşturması açılmasına karar vermesi halinde; dosya derhal baro disiplin kuruluna gönderilir ve Avukatlık Kanununun

144 üncü ve sonraki maddeleri uyarınca işlem yapılır.

Disiplin kurulu kararı, ilgililer ile Cumhuriyet Savcısı-na bu Yönetmeliğin 68 inci maddesine göre tebliğ olunur.

Baro Disiplin Kurulu Kararına İtiraz

Madde 71. Cumhuriyet Savcısı ve ilgililer, disiplin kurulu kararının tebliğinden itibaren otuz gün içinde, Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kuruluna itiraz edebilirler.

İtiraz dilekçesi ilgili baroya verilir. Baro dosya ile birlikte itiraz dilekçesini Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu Başkanlığına gönderir. Dosyanın Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kuruluna gidiş dönüş posta gideri itiraz edenden alınır. İtirazın Cumhuriyet Savcılığınca yapılması halinde gider baro tarafından ödenir.

Resmi ve Özel Kuruluşların İncelemeye İzin Vermeleri

Madde 72. Resmi ve özel kuruluşlarla yargı mercileri, gerçek ve tüzel kişiler; baroların, Yönetim Kurulunca görevlendirilen üyelerinin, baro disiplin kurulunun ve Türkiye Barolar Birliği Yönetim ve Disiplin Kurullarının isteği üzerine soruşturma, kovuşturma veya itiraz konusu ile ilgili dosya ve belgelerin incelenmesine izin verirler.

İncelemenin başka bir baro bölgesinde istinabe yoluyla yapılması gereken hallerde de bu madde hükümleri uygulanır.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Denetim

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
AVUKATLIK
KANUNU
YÖNETMELİĞİ

Barolar ve Türkiye Barolar Birliğinin Denetimi

Madde 73. Barolar ve Türkiye Barolar Birliğinin idari ve mali denetimi, hazırlanacak program dahilinde adalet müfettişlerince yapılır.

İdari denetim; barolar ve Türkiye Barolar Birliği organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarını tespite yönelik olup, bu sebeple tüm kayıt, işlem, defter, her türlü evrak ve belgelerin incelenmesi suretiyle yapılır.

Mali denetim;

a. Barolar ve Türkiye Barolar Birliğinin gelir ve giderlerin incelenmesi,

b. Giderlerin amacına ve usulüne uygun olup olmadığı,

c. Gelirlerin yasal kaynaklara dayalı ve zamanında eksiksiz olarak kayıtlara intikal ettirilip ettirilmediği,

d. Üye keseneklerinin tahsil edilip edilmediği,

e. Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin vaktinde ödenip ödenmediği,

f. Ölüm yardımı keseneklerinin hak sahiplerine ödenmek üzere Türkiye Barolar Birliğine vaktinde gönderilip gönderilmediği,

g. Barolar ve Türkiye Barolar Birliğinin, memur ve hizmetlilerin prim ve stopaj vergileri ile ücretlerini, baroların

avukatlara ait Sosyal Sigortalar Kurumu prim borçlarını zamanında ödeyip ödemedikleri,

h. Baro hesaplarında herhangi bir suiistimal bulunup bulunmadığı,

1. CMUK hesaplarının denetimi hususlarını kapsar.

Denetimin amacına uygun ve sağlıklı yürütülebilmesi için, denetim süresince yetkililer müfettişlere yardımcı olur. İstenilen bilgi ve belgeler geciktirilmeden temin edilir.

Yapılan denetimde, mahallinde giderilmesi mümkün aksaklıklar dışında öneriye değer hususlar ilgili baroya ve Türkiye Barolar Birliğine bildirilir. Müteakip denetimde bu hususlara uyulup uyulmadığı üzerinde durulur.

Denetim sırasında idari ve mali konularda tespit edilecek organların usulsüzlük ve yolsuzluklarından dolayı yapılan soruşturma sonunda düzenlenecek fezlekeli evrak Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığına tevdi edilir.

(Ek bölüm: RG 6/9/2008-26989)

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sürekli Avukatlık Hizmetlerinde Uygulanacak Esaslar

Sözleşme Yapılması ve Sözleşmede Bulunması Gereken Hükümler

Madde 73/A. Sürekli avukatlık hizmeti içeren çalışma şekillerinde, 1136 sayılı Avukatlık Kanununa ve Avukat-

lık Asgari Ücret Tarifesine uygun, yazılı sürekli avukatlık hizmetleri sözleşmesi düzenlenmesi zorunludur. Bu sözleşme taraf sayısından bir fazla nüsha olarak hazırlanır. Birer nüshası taraflara, bir nüshası da sözleşmenin tarafı olan avukat tarafından kayıtlı olduğu baroya verilir. Sözleşme metninde uyuşmazlık çıkması halinde baroda saklanan nüshaya itibar edilir.

Her baro sözleşmeler için ayrıca bir kayıt defteri tutar ve bu deftere yıl bağlantılı sıra numarasına göre sözleşmeler kayıt edilir. Kaydı yapılan sözleşme kayıt sıra numarasına göre sözleşmeler klasöründe, bir fotokopisi de avukatın sicil dosyasında saklanır.

Sözleşmede;

a. İş sahibinin adı, soyadı, mesleki ya da ticari unvanı, adresi, vergi/TC kimlik numarası,

b. Avukatın/avukatlık bürosunun/avukatlık ortaklığının adı, soyadı, unvanı, vergi/TC kimlik numarası,

c. İşin tanımı,

ç. Avukatlık ücreti ve bu ücretin ödenme şekli,

d. Sözleşme hükümlerinin Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi değişikliklerine uyarlanacağı,

e. Süresi,

g. Sona erme koşulları,

ğ. İşin harç ve giderlerinin iş sahibine ait olduğu, bunların peşin olarak ya da avukatın ilk talebinde derhal ödenmesi gerektiği, sözleşmede yazılı adresin avukatın bu konudaki taleplerini ileticeği adres olduğu, bu adrese yapılan tebligatların iş sahibine yapılmış sayılacağı,

h. Sözleşmeden doğacak uyuşmazlıkların 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 516 ncı ve ilgili maddeleri kapsamında tahkim yolu ile çözülebileceği, hakem heyetinin birisi hakem kurulu başkanı olmak üzere, asgari on yıllık hukukçu olarak fiilen görev yapmış üç hukukçudan oluşacağı, hakem kuruluna görevlendirilenin avukatın kayıtlı olduğu baro merkezinde bulunan ve uyuşmazlığa bakmakla görevli mahkemece taraflardan birinin sürekli avukatlık hizmetleri sözleşmesi örneğini de ekleyerek yapacağı yazılı başvuru üzerine yapılacağı hükümleri¹⁰

yer alır.

Serbest Meslek Makbuzu veya Bordro Düzenlenmesi ve Baroya İbraz

Madde 73/B. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu kapsamındaki sürekli avukatlık hizmeti içeren çalışma şekillerinde sözleşmelere göre tahsil edilen avukatlık ücretine ilişkin serbest meslek makbuz veya bordro örnekleri, her yıl sonunda avukat tarafından bir liste ekinde kayıtlı olduğu baro başkanlığına sunulur. Bu belgeler avukatın sicil dosyasında saklanır.

Kanuna Uygun Davranmayan Tüzel Kişiler ve Yıllık Rapor

Madde 73/C. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı davranan tüzel kişi-

¹⁰ Bu fıkra hakkında, Danıştay 8. Dairesi'nin 28/01/2009 tarihli ve E. 2008/10116 sayılı kararıyla yürütmenin durdurulması kararı verilmiştir.

ler, merkezlerinin bulunduğu yer barosu tarafından takip edilerek haklarında suç duyurusunda bulunulur. Baro başkanlığı bu konudaki çalışmaların sonuçlarını sözleşmeye taraf olan avukatları da içeren bir rapor ile her yıl sonunda Türkiye Barolar Birliğine bildirir.

Disiplin Sorumluluğu

Madde 73/D. 73/A ve 73/B maddelerine aykırı davranışlar ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi altında vekalet ücreti kararlaştırılması Meslek Kurallarına aykırılık oluşturur.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM¹¹

Çeşitli Hükümler

Dava Vekilleri

Madde 74. Avukatlık Kanununun Geçici 13 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca dava vekilliği yapmaları kabul edilenler, barolarca düzenlenen listeye yazılmakla yükümlüdürler.

Dava vekilleri listesinde, dava vekillerinin adları ve soyadları dava vekilliği ruhsatnamelerinin tarihi, Bakanlık sicil ve baro listesinde kayıt sıra numarası gösterilir. Lis-

¹¹ 6/9/2008 tarihli ve 26989 sayılı RG'de yayımlanan Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesiyle, Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nin on ikinci bölümünden sonra gelmek üzere on üçüncü bölüm eklenmiş, mevcut on üçüncü bölüm, on dördüncü bölüm olarak metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

te, isim alfabe sırasına göre düzenlenir. Her adli yılın başında 31 Aralık tarihine kadar, baro listesinde yazılı dava vekillerinin isimlerinin yer aldığı liste düzenlenerek avukatlar listesine eklenip Adalet Bakanlığı ile Türkiye Barolar Birliği ile dava vekillerinin vekalet icra edebilecekleri yer Cumhuriyet Savcılıklarına, en büyük idare amirine, o yer yargı mercilerine, icra ve iflas dairelerine ve noterlerine gönderilir.

Dava vekillerinin listeye yazılmak için başvurmalarına, listeden silinmelerine ve istemlerinin reddine dair kararlar karşılığında, avukatlarla ilgili hükümler kıyasen uygulanır.

Dava ve İş Takipçileri

Madde 75. Avukatlık Kanununun Geçici 17 inci maddesi hükümleri saklı kalmak üzere bu Yönetmeliğin 74 üncü maddesi ile avukatlık mesleğine kabul, yalnız avukatların yapabileceği işler, başka baroya nakil, disiplin işlemlerine ilişkin hükümleri dava ve iş takipçileri hakkında da kıyasen uygulanır.

Dava ve iş takipçileri, Avukatlık Kanununun Geçici 17 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca buldukları yerdeki avukat veya dava vekilleri sayısı üçü bulmadıkça listesine yazılı oldukları baro veya başka bir baro bölgesindeki bir yere nakledilemezler.

Dava ve iş takipçilerine verilecek yetki belgesi Türkiye Barolar Birliğinin belirleyeceği örneğe göre düzenlenir.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 76. 20/2/1973 tarihli ve 14454 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan Avukatlık Kanunu Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1. Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği tarafından düzenlenen avukat kimlikleri dışındaki kimlikler, 1/1/2003 tarihinden sonra avukat kimliği olarak kullanılamaz.

Mevcut Sözleşmelerin Uyumu

Geçici Madde 2. (Ek: RG 6/9/2008-26989)

Bu Yönetmeliğin onüçüncü bölüm hükümlerinin yürürlük tarihinden önce düzenlenen sürekli avukatlık hizmetleri sözleşmeleri, 31/12/2008 tarihine kadar bu Yönetmelikle uyumlu hale getirilir ve sözleşmenin tarafı olan avukatların Yönetmelikten doğan yükümlülükleri aynı süre için devam eder.

Yürürlük

Madde 77. Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 78. Bu Yönetmelik hükümleri Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.

**TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ
AVUKATLIK STAJ
YÖNETMELİĞİ**

RG: 19/12/2001-24615

TBB AVUKATLIK STAJ YÖNETMELİĞİ

DİZİNİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Madde No: Sayfa No:

Amaç.....	1.....	235
Kapsam.....	2.....	235
Hukuki Dayanak.....	3.....	236

İKİNCİ BÖLÜM

Staja Başvurma ve Staj Listesine Yazılma

Başvurma.....	4.....	236
İnceleme.....	5.....	237
Sağlık İncelemesi.....	6.....	238
İlan.....	7.....	238
İtiraz.....	8.....	238
Karar.....	9.....	238
Türkiye Barolar Birliğine Gönderme... ..	10.....	240

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mahkemelerde Staj

Mahkemelerde ve Adalet Dairelerinde Staj.....	11.....	240
--	---------	-----

Staj Sıra ve Süreleri	12.....	240
Stajın Yapılışı	13.....	241

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Avukat Yanında Staj

Avukat Yanında Staj.....	14.....	242
Engel Durumlar.....	15.....	243
Avukat Yanında Staja Başlama	16.....	243
Avukatın Yükümlülüğü.....	17.....	244
Stajın Yapılışı	18.....	244
Stajyerin Yapabileceği İşler.....	19.....	245
Raporlar.....	20.....	245
Denetim	21.....	246

BEŞİNCİ BÖLÜM

Staj Eğitimi

Baronun Staj Eğitim Görevi.....	22.....	246
Staj Eğitiminin Temel İlke ve Yöntemleri.....	23.....	247
Staj Kurulları	24.....	248

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Meslek Kurallarına Uyuma		
Yükümlülüğü.....	25.....	248
Kimlik Belgesi.....	26.....	248
Dosya Tutma Yükümlülüğü.....	27.....	249
Stajın Uzaması	28.....	249

Staj Eğitiminin Tamamlanması	29	249
Staj Bitim Belgesinin Alınması	30	250
Stajın Nakli	31	250
Staj Listesinden Silinme	32	250
Geçici Madde 1		251
Yürürlük	33	251
Yürütme	34	251

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
AVUKATLIK STAJ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç

Madde 1. Bu Yönetmeliğin amacı avukatlık stajının hukuk bilgilerini bilimsel verilerden ayrılmaksızın ve bilimin yöntemlerini kullanarak somut olaylara uygulayabilen, yargılama süresince yargılama faaliyetinin yönetimine ve kararın oluşumuna etkin biçimde katılabilen, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hak arama özgürlüğünün yaşama geçmesi için uğraş veren, insan haklarına saygılı, demokrasi ve hukukun üstünlüğünden ayrılmayan, bağımsız ve özgür avukatların yetişmesi için hukuksal, sanatsal, eğitsel olanakların sağlanmasıdır.

Kapsam

Madde 2. Bu Yönetmelik, barolar nezdinde yapılacak avukatlık stajının yapılış amacı ile biçim ve yöntemlerinin belirlenmesini kapsamaktadır.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
AVUKATLIK
STAJ
YÖNETMELİĞİ

Hukuki Dayanak

Madde 3. Bu Yönetmelik, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 23 üncü maddesi gereğince düzenlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Staja Başvurma ve Staj Listesine Yazılma

Başvurma

Madde 4. Avukatlık stajını yapmak isteyen aday, baroya dilekçe ile başvurur.

Dilekçeye aşağıdaki belgelerin asılları ile onanmış ikişer örneğinin eklenmesi zorunludur.

a. Nüfus cüzdanı,

b. Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirildiğini gösteren belge veya lisans diploması (yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca, Türkiye hukuk fakülteleri programına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş olduklarını belgelemek zorundadırlar.),

c. Stajyer listesine yazılmak için başvuru alan baronun bölgesinde ikamet ettiğini gösterir ikametgah belgesi,

d. Stajyer adayının Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendi ve 5 inci maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel hallerinin bulunmadığına dair imzalı bildiri kağıdı,

e. Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (a) bendin-

de yazılı hükümlülüklerinin bulunmadığına dair arşivli adli sicil belgesi,

f. Başvurduğu baro levhasına kayıtlı iki avukat tarafından ayrı ayrı düzenlenmiş, stajyer adayının durumu hakkında avukatlık meslek ilke ve kurallarına uyacağı düşüncesini içeren bildiri kağıtları,

g. Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmadığına dair resmi bir hastanenin uzman hekimliğince düzenlenmiş sağlık raporu.

Belgelerde eksikliği bulunan adayın başvurusu eksik belgeler tamamlarıncaya kadar işleme konulmaz.

İnceleme

Madde 5. Başvurma dilekçesinin kabulüyle birlikte Baro Başkanı levhada yazılı avukatlardan birini, stajyer adayının avukatlık mesleğine kabul için gerekli nitelikleri taşıyıp taşımadığı ve avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşıp uğraşmadığını araştırmak ve sonucu hakkında rapor düzenlemek üzere görevlendirir.

Görevlendirilen avukat, geçerli özrü dışında bu görevi kabul etmek ve en geç on beş gün içinde rapor vermek zorundadır.

Baro, adayın başvurusunun incelenebilmesi için gerek duyduğunda, avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşıp uğraşmadığını araştırma amacıyla, sosyal güvenlik kuruluşlarından ve adayın özelliğine göre ilgili kişi veya kuruluşlardan bilgi isteyebilir.

Sağlık İncelemesi

Madde 6. Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (g) bendinde belirtilen rapora rağmen, baro, stajyer adayının görevini sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel, vücutça ve akılca malullüğü bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla sağlık incelemesine başvurabilir. Sağlık incelemesi resmi bir hastanenin sağlık kurulu tarafından yapılır.

İlan

Madde 7. Başvurma dilekçesinin kabulü ve işlemlerin tamamlanmasından sonra stajyer adayının isteği ilan edilir. İlanın, işlemlerin tamamlanmasından itibaren en geç on gün içinde yapılması gerekir. İlan süresi on beş gündür. İlan, fotoğraflı bir yazının baronun ve Adalet Komisyonunun bulunduğu adliye binasının uygun bir yerine asılmak suretiyle yapılır. İlanın asıldığı ve indirildiği günler baro tarafından bir tutanakla tespit edilir.

İtiraz

Madde 8. Adayın stajyer listesine yazılma istemine karşı, her avukat veya stajyer yahut diğer ilgili kişiler itiraz edebilirler.

İtiraz dilekçe ile yapılır. İtiraz eden dilekçesine kimliğini ve açık adresini yazmak zorundadır. Dilekçeye itiraz nedenleri yazılıp, varsa kanıtları da ekler.

Karar

Madde 9. Yönetim kurulu, itiraz süresinin bitmesinden itibaren bir ay içinde, Avukatlık Kanununun 19 uncu

maddesinde belirtilen rapor ile dosya içinde bulunan belgeleri göz önünde bulundurarak adayın stajyer listesine yazılıp yazılmaması hakkında gerekçeli bir karar verir. Karar ilgiliye tebliğ edilmekle beraber, bir örneği de incelenmek üzere dosyası ile o yer Cumhuriyet Savcılığına verilir.

Bu karar aleyhine, baro yönetim kurulu üyeleri kararın verildiği toplantıya katılıp katılmadıklarına bakılmaksızın, karar tarihinden itibaren, o yer Cumhuriyet Savcısı kararın kendisine verildiği, ilgilisi ise kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on beş gün içinde Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilirler. Birinci fıkrada yazılı süre içinde bir karar verilmemiş olması halinde talep reddedilmiş sayılır. Bu takdirde bir aylık sürenin bitiminden itibaren on beş gün içinde aday Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilir.

Türkiye Barolar Birliğinin itiraz üzerine verdiği kararlar, Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlıkça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Ancak, Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesi ile birlikte, Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır; sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir.

Adalet Bakanlığının yukarıdaki fıkra uyarınca verdiği kararlara karşı Türkiye Barolar Birliği, aday ve ilgili baro; Adalet Bakanlığının onaylamayıp geri göndermesi üzerine Türkiye Barolar Birliği tarafından verilen kararlara kar-

şısı ise, Adalet Bakanlığı, aday ve ilgili baro, idari yargı merciiine başvurabilir.

Türkiye Barolar Birliğine Gönderme

Madde 10. Adayın başvurusu ve başvurusuna eklediği belgelerin birer örneği, baro başkanı tarafından onaylanarak Türkiye Barolar Birliğine gönderilir. Avukatlık Kanununun 22 nci maddesinin iki ve üçüncü fıkralarında yazılı hallerde, adayın yanında staj yapacağı avukatın yazılı olmasına ait belge aranmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mahkemelerde Staj

Mahkemelerde ve Adalet Dairelerinde Staj

Madde 11. Stajyer listesine kaydı kesinleşen aday, baro bölgesindeki ağır ceza mahkemelerinden hangisinde staj yapmak istiyorsa, barodan alacağı belge ile o yer Adalet Komisyonu Başkanlığına başvurur.

Staj Sıra ve Süreleri,

Madde 12. Mahkeme ve adalet dairelerinde staj, aşağıdaki sıra ve sürelerde yapılır;

- a. Cumhuriyet Savcılıklarında bir ay,
- b. Ağır ceza mahkemesinde bir ay,

- c. Asliye ceza mahkemesinde on beş gün,
- d. Sulh ceza mahkemesinde on beş gün,
- e. Sulh hukuk mahkemesinde on beş gün,
- f. Asliye hukuk mahkemesinde (ticaret, iş, tapulama dahil) bir buçuk ay,
- g. İcra tetkik ve icra dairesinde bir ay.

Adalet Komisyonu gerekli gördüğü takdirde bu sırayı değiştirebilir ve stajyerin isteği üzerine ticaret, iş veya tapulama mahkemesinde staj yapılmasını sağlar.

Staj yapılan baro bölgesinde idari yargı mahkemeleri varsa; staj, Cumhuriyet Savcılıkları ile idari yargı merciinde on beşer gün olarak yapılır.

Stajın Yapılışı

Madde 13. Staj; baronun, Cumhuriyet Savcısının ve hakiminin denetiminde yapılır. Stajyer, staj eğitim programını aksatmadan; duruşmalarda, keşiflerde, soruşturmalarda, kararın görüşülmesinde ve yazılmasında hazır bulunur. Kendisine verilen dosya ve kararları inceler ve rapor hazırlar.

Stajyerler kendilerine verilen işlerden sorumludur. Ancak stajda, kalem görevlileri, stajyerler ve iş sahipleri arasındaki ilişkilerde karşılıklı saygı esastır. Stajyer meslek onurunu zedeleyecek davranışlardan kaçınmak zorundadır.

Adliyede yapılan staj dönemi için, mahkeme ve adalet dairelerinde stajyerlere ayrılmış bir staj defteri ile devam çizelgesi bulunur. Staj devam çizelgesi stajyer tarafından her gün imzalanır. Staj eğitim çalışmaları veya baroca dü-

zenlenen konferans, panel, sempozyum gibi etkinlikler nedeniyle staj devam çizelgesine imza atamayan stajyer, özrünü belgelemek koşuluyla imza yükümlülüğünden kurtulur. Staj sonunda devam çizelgesi Cumhuriyet Savcısı veya hakim tarafından devam yönünden onaylanır.

Staj kesintisiz olarak yapılır. Stajyerin haklı nedenlerle devam edemediği günler Avukatlık Kanununun 23 üncü maddesinde belirtildiği şekilde tamamlattırılır. Haklı nedenlerin kanıtlanması stajyerin yükümlülüğündedir.

Stajın yapıldığı yere göre Adalet Komisyonu başkanı ve baro başkanı haklı bir engelin bulunması halinde, yanında staj yaptığı avukatın da görüşünü alarak stajyere otuz günü geçmemek üzere izin verebilir.

Adliyede yapılan staj dönemi için, bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen sürelerin her birinin bitiminde; stajyerin varsa devam etmediği günleri, stajyere verilen görevleri ve stajyerin genel olarak ilgi ve başarı derecesi ile meslek ilke ve kurallarına yakınlığını belirten iki nüsha rapor düzenlenerek, biri Adalet Komisyonuna diğeri barosuna gönderilir.

Mahkemelerde yapılan staj sırasında staj kurulu, yoksa yönetim kurulu stajı denetler ve gözetir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Avukat Yanında Staj

Avukat Yanında Staj

Madde 14. Avukatlık stajının kalan altı ayı, staj yapılan baro levhasına kayıtlı, meslekte en az beş yıl kıdemli (bu

beş yıllık kıdem hesabına Avukatlık Kanununun 4 üncü maddesinde yazılı hizmette geçen süreler dahildir) ve bağımsız bürosu olan bir avukat yanında yapılır. Avukatlık ortaklıklarında, bu Yönetmelikteki koşulları taşıyan ortak avukat bulunması halinde staj yapılabilir.

Engel Durumlar

Madde 15. Yanında staj yapılacak avukat hakkında avukatlığa engel bir suçtan dolayı son soruşturma açılmasına karar verilmemiş olması veya avukatın geçmiş beş yıl içinde disiplin kurulunca verilmiş kesinleşmiş bir kararla para veya işten çıkarma cezalarından biri ile cezalandırılmamış olması gerekir. Yanında staj yapılmakta olan avukatın, Avukatlık Kanununun 15 inci maddesi gereği disiplin kurulu kararı ile tedbir mahiyetinde işten yasaklanması halinde, baro başkanı stajyerin hangi avukatın yanında staja devam edeceğine karar verir.

Avukat Yanında Staja Başlama

Madde 16. Avukat yanında staja başlayabilecekleri Adalet Komisyonunca bildirilenler, evvelce dilekçelerinde gösterdikleri ve olurlarını aldıkları avukat yanında staja başlarlar.

Baro yönetim kurulu, avukat yanında stajın başlmasına ilişkin yazısında, staj eğitim programı hakkında bilgi vererek, stajyerin eğitim programına katılmasının sağlanmasını ister ve stajın Yönetmelik ilkelerine uygun yapılması için alınması gereken önlemleri, uygulanması gereken staj eğitim ve değerlendirme kurallarını bildirir.

Avukatın Yükümlülüğü

Madde 17. Avukat, stajyerini hukukun üstünlüğü ilkesine, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hukuk bilgilerini somut olaylara uygulayabilecek nitelikte, bağımsız ve özgür bir avukat olarak yetiştirmekle yükümlüdür.

Bu yükümlülük kapsamında avukat, stajyeri Avukatlık Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen duruşmalara ve cezaevi görüşmelerine birlikte gitmek, mahkemeler ve idari makamlardaki işleri takip etmek, dava dosyalarını ve yazışmaları düzenlemek imkanını sağlayarak eğitir. Stajyere bu işler dışında bir iş yüklenemez.

Avukat, stajyerin baro eğitim çalışmalarına katılmasını, devamını ve başarısını denetlemekle yükümlüdür.

Stajın Yapılışı

Madde 18. Stajyer, staj eğitim çalışmalarını aksatmamak koşuluyla, avukatla birlikte duruşmaları izler. Avukatın yazılı olur vermesi halinde bizzat Avukatlık Kanununda belirtilen mahkemelerdeki duruşmalara girer. Mahkemeler ve idari makamlardaki işleri takip eder. Dava dosyalarını hazırlar, gerekli araştırmaları yapar, yazışmaları düzenler, icra takipleri yapar, takip hukukunun aşamalarına eylemli biçimde katılır. Stajyer stajını yaparken meslek ilke ve kurallarına ve Yönetmelikte yer alan kurallara uygun davranmakla yükümlüdür.

Staj kesintisiz yapılır. Stajyerin stajı sırasında haklı nedenlere dayanarak devam edemediği günler, engelin kalkmasından sonraki bir ay içinde başvurması halinde; mahkemelerde staj sırasında Adalet Komisyonu başkanının ve avukat yanında staj sırasında ise baro yönetim

kurulunun kararı ile tamamlattırılır. Ayrıca baro başkanı, haklı nedenlerin bulunması halinde, yanında staj yaptığı avukatın ve staj kurulunun da görüşünü alarak stajyere otuz günü aşmamak üzere izin verebilir.

(İptal: Danıştay 8. Dairesi'nin 17/9/2003 tarih ve E. 2002/638, K. 2002/334 sayılı kararı ile.)

Stajyerin Yapabileceği İşler

Madde 19. Stajyer, avukat yanında staja başladıktan sonra, avukatın yazılı oluru ile onun gözetim ve sorumluluğu altında, sulh hukuk, sulh ceza mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde avukatın takip ettiği dava ve işlerle ilgili duruşmalara girebilir ve icra müdürlüklerindeki işleri yürütebilir.

Bu yetki, staj bitim belgesinin verilmesi veya staj listesinden adının silinmesi ile sona erer.

Stajyer, yanında staj yaptığı avukatın yazılı oluru ile dava dosyalarından fotokopi ve benzeri yollarla örnek alabilir.

Stajyer ayrıca vekaletname veya yazılı olur olmaksızın, dava ve takip dosyalarını inceleyebilir.

Raporlar

Madde 20. Yanında staj yapılan avukat, ilk üç ayın bitiminde ve staj süresinin sonunda birer rapor verir. Son rapor kesin rapor olup, raporlarda stajyerin staja devamı, mesleki ilgisi, meslek ilke ve kurallarına yakınlığı, katıldığı duruşmalar, yetki belgesi ile yürüttüğü işler, yaptığı

araştırmalar ile uygulamalar ve benzeri çalışmalar değerlendirilir.

Denetim

Madde 21. Baro yönetimi, staja başlama veya staja başlanılan avukatın değiştirilmesi konusunda; yanında staj yapılacak avukatın bu Yönetmelikte belirlenen nitelikleri taşıyıp taşımadığı, büro olanaklarının stajyerin eğitimine elverişli olup olmadığı hakkında karar vermeye yetkilidir. Ayrıca, baro yönetim kurulu veya yetki verilmesi halinde staj kurulu, stajın devamı süresince stajyerin, bu Yönetmeliğin amaç maddesinde belirlenen eğitim programına, meslek kurallarına uygun staj yapıp yapmadığını denetler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Staj Eğitimi

Baronun Staj Eğitim Görevi

Madde 22. Her baro, kendi örgütsel oluşumu içinde, stajyerin, özgür, bağımsız, meslek ilkelerine bağlı, uygulamada karşılaştığı sorunları hukuk devleti ilkelerine ve hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak çözümleyebilecek, adil ve etkin bir yargılamaya ulaşmak amacıyla yargının kurucu bir ögesi olarak görev yapan avukatlar yetiştirmek için staj eğitimi çalışmalarını yapar.

Barolar, Avukatlık Kanunu ve Yönetmelik hükümleri ile kendilerine verilen staj eğitim görevinin; bilimsel ilke-

lere uygun ve sürekli olarak yerine getirilmesi amacıyla staj eğitim birimleri oluşturabilirler. Bu birimlerin kuruluşu, işleyişi, yetki ve sorumlulukları ile benzeri konular her baronun kendi genel kurulunca bu Yönetmelikteki ilkelere göre kabul edeceği iç yönetmeliklerle belirlenir.

(Mülga: RG 1/3/2006-26095)

Staj eğitim birimlerinde stajyerlere verilecek eğitim, avukat yanında yapılan staj süresinden sayılır ve stajın kesintisiz yapılacağı kuralına aykırı olarak nitelendirilemez.

Staj Eğitiminin Temel İlke ve Yöntemleri

Madde 23. Avukatlık stajının bu Yönetmeliğin amaç maddesine uygun bir şekilde yapılabilmesi, stajyerin avukatlık hukuku ve meslek kuralları bilgilerini edinebilmesi, hukuk kurallarını somut olaylara uygulayabilme yeterliliklerini artırma avukatlık staj eğitiminin temel ilkesidir.

Bu ilke doğrultusunda staj eğitim birimlerinde bir yıllık avukatlık stajı süresi içinde önceden hazırlanan ve duyurulan yıllık eğitim programı dahilinde en az yüz yirmi saatlik bir staj eğitimi verilir. Bu eğitim süresinin en az altmış saati düzenli olarak meslek ilke ve kuralları ile uygulamada avukat konularına ayrılır.

Bunların dışında barolar, staj eğitiminin nasıl yapılacağını, hangi konulardan oluşacağını yörelerinin de özelliklerini göz önüne alarak, çıkaracakları iç yönetmelikte gösterirler. Ayrıca seminer çalışmaları yapılır. Panel, sempozyum gibi kültürel etkinlikler düzenlenir.

Staj Kurulları

Madde 24. Baro Yönetim kurulu, kanun ve yönetmelik gereği vermekle yükümlü olduğu staj eğitimini daha kapsamlı ve verimli kılabilmek, uygulamada birliği ve kurumsallaşmayı sağlamak için staj kurulu kurmaya yetkilidir.

Staj kurulunun oluşumu, görevlendirme yöntemi ve baro yönetim kurulu tarafından bu kurula devredilecek yetkilerin kapsamı, kullanılış biçimi, kurulun çalışma şekli ve benzeri konular iç yönetmelikte belirlenir. Staj kurulu üyesi avukatların görev süresi üç yıldır. Görev süresi biten avukat yeniden görev alabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Meslek Kurallarına Uyma Yükümlülüğü

Madde 25. Stajyerler meslek kurallarına, bu Yönetmelik ve barolar tarafından çıkarılacak iç yönetmeliklere ve Türkiye Barolar Birliği ilke kararlarına uymakla yükümlüdürler.

Kimlik Belgesi

Madde 26. Staj listesine yazılan stajyere barosunca, Türkiye Barolar Birliği tarafından tek tip olarak bastırılan seri numaralı resimli Stajyer Avukat Kimlik Belgesi verilir. Staj bitim belgesinin verilmesi ya da staj listesinden silinme hallerinde verilen kimlik geri alınır.

Dosya Tutma Yükümlülüğü

Madde 27. Staj eğitim birimlerinde her stajyer için bir dosya açılır. Staj listesine yazılma aşamasına kadar sunulan ve oluşturulan belgeler ile staj eğitimi aşamasında stajyerin devam ve eğitimine yönelik her türlü bilgi ve belge bu dosyada saklanır. Staj eğitiminin tamamlanması ile bu dosya Baro Yönetim Kuruluna sunulur.

Stajın Uzaması

Madde 28. Mahkeme ve savcılık raporları ile yanında staj yapılan avukatın raporlarında veya baroların staj eğitiminde yetersizliği belirlenen stajyerin stajı, staj kurulunun önerisi ile baro yönetim kurulu kararıyla altı aya kadar uzatılabilir.

Staj Eğitiminin Tamamlanması

Madde 29. Staj eğitiminin tamamlanmasından sonra stajyere staj eğitimi bitirme belgesi verilir. Bu belgenin verilmesi için; stajyerin eğitim programına katılmış olması gerekir. Ayrıca katıldığı zorunlu ve seçimli eğitim çalışmalarından yazılı sözlü anlatım, hukuksal nitelendirme, meslek ilke ve kurallarına uygunluk yönünden başarılı bulunmuş, bireysel çalışma raporunun kabul edilmiş olması, avukatlığı mesleğin saygılığına ve bu Yönetmeliğin amaç maddesinde yer alan ilkelere uygun olarak yapacağına yönelik kanaat uyandırmış olması gerekir.

Staj Bitim Belgesinin Alınması

Madde 30. Baro yönetim kurulu staj süresini tamamlayarak staj eğitimini bitirme belgesini alan stajyere, staj dosyasındaki belge ve raporları inceleyerek yeterli bulunduğu takdirde, yapacağı ilk toplantıda staj bitim belgesi verilmesi konusunda karar verir.

Stajın Nakli

Madde 31. Stajın nakli mümkündür. Bu konuda Avukatlık Kanununun 68, 69 ve 70 inci maddelerinin, staja aykırı düşmeyen kuralları uygulanır. Nakil ile gelinen baroda staj eğitimini kısmen veya tamamen aldığı anlaşılan stajyerin staj eğitiminden kısmen veya tamamen muaf tutulması mümkündür.

Staj Listesinden Silinme

Madde 32. Avukatlık stajı için Avukatlık Kanununun ve Yönetmeliğin öngördüğü şart ve nitelikleri yitirenler, esasen bu şart ve niteliklere sahip olmadıkları staja başladıktan sonra anlaşılanlar, staj listesinden silinme isteminde bulunanlar, stajın kesintisiz yapılacağı kuralına uymayanlar, Meslek Kurallarına ve Yönetmelik ile belirlenen esaslara yazılı uyarıya rağmen uymamakta ısrar gösterenlerin adı, baro yönetim kurulu kararı ile staj listesinden silinir.

Baro yönetim kurulunun listeden silmeye dair kararı ile stajyerin itirazı konusunda Avukatlık Kanununun 71 inci maddesindeki usul uygulanır.

Geçici Madde 1. Baroların 1/1/2002 tarihine kadar bu Yönetmeliğe uygun staj eğitim programlarını yapmaları zorunludur.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
AVUKATLIK
STAJ
YÖNETMELİĞİ

Yürürlük

Madde 33. Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 34. Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ
STAJ KREDİ
YÖNETMELİĞİ**

RG: 19/12/2001-24615

TBB STAJ KREDİ YÖNETMELİĞİ
DİZİNİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Madde No: Sayfa No:

Kapsam.....	1.....	259
Amaç.....	2.....	259
Hukuki Dayanak.....	3.....	259

İKİNCİ BÖLÜM

Kredinin Kaynağı

Kredinin Kaynağı.....	4.....	260
Yapıştırılacak Pulun Bedeli	5.....	260
Pulların Basımı	6.....	260
Pulların Dağıtımı.....	7.....	261

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kredi Miktarının Belirlenmesi

Kredinin Miktarı.....	8.....	261
-----------------------	--------	-----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Stajyerin Krediden Yararlandırılması

Kredi Başvurusu.....	9.....	261
Başvuruya Eklenecek Belgeler	10.....	262
Kredi Başvurusunun Kabul veya Reddi.....	11.....	263
Kredi Süresi.....	12.....	263
Kredinin Ödenmesi.....	13.....	263
Stajın Nakli.....	14.....	264

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kredinin Durdurulması ve Kesilmesi

Durdurma Nedenleri.....	15.....	264
Kredinin Kesilme Nedenleri.....	16.....	265
Soruşturma Yapılması.....	17.....	265

ALTINCI BÖLÜM

Kredi Borcunun Tespiti

Ödenmesi veya Silinmesi

Kredi Borcunun Tespiti ve Bildirimi ..	18.....	266
Kredi Borcunun Ödenmesi.....	19.....	267
Aylık Taksitlerin Ödenmemesi.....	20.....	267
Kredi Borcunun Silinmesi.....	21.....	268

YEDİNCİ BÖLÜM

Kredilerden Arta Kalan Miktarın Kullanımı

Kredilerden Arta Kalan Miktar.....	22.....	268
Dağıtım Esasları	23.....	268
Kullanım Esasları	24.....	269

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Tebliğat Adresi	25.....	269
Geçici Madde 1	269
Yürürlük	26.....	270
Yürütme.....	27.....	270

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
STAJ KREDİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Kapsam

Madde 1. Bu Yönetmelik; avukat stajyerlerine Türkiye Barolar Birliğince verilecek kredinin ilke ve koşulları ile dağıtım esaslarını kapsamaktadır.

Amaç

Madde 2. Bu Yönetmeliğin amacı; kredinin ilke ve koşulları, kimlere verileceği, miktarı, geri ödeme şekli, geri ödmeden gelen paralar ile kredi ödemelerinden sonra arta kalan miktarın avukatlara destek ve meslekte gelişmeyi sağlamak için barolar ve Türkiye Barolar Birliği arasında dağıtım ve kullanım esaslarının belirlenmesidir.

Hukuki Dayanak

Madde 3. Bu Yönetmelik 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 27 nci maddesi gereği düzenlenmiştir.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
AVUKATLIK
STAJ KREDİ
YÖNETMELİĞİ

İKİNCİ BÖLÜM

Kredinin Kaynağı

Kredinin Kaynağı

Madde 4. Stajyerlere verilecek kredinin kaynağı olan Staj Kredi Fonu (SKF); avukatların ve Avukatlık Kanununun Geçici 13 ve Geçici 17 inci maddeleri gereği avukatlık yetkilerini kullanan dava vekili ve dava takipçilerinin yetkili mercilere sundukları vekaletname veya yetki belgelerinin asıl ve suretlerine yapıştırılacak pul bedelleri ile verilen kredilerin geri ödenmesinden oluşacak fon ve bunların getirilerinden oluşur. Vekaletname ibraz etmek zorunda olan tüm kurum ve kuruluşlar da vekaletname ya da yetki belgesi asıl ve suretlerine pul yapıştırmak zorundadırlar.

Yapıştırılacak Pulun Bedeli

Madde 5. Vekaletname, yetki ve benzeri belgelere yapıştırılacak pulun bedeli, pulun yapıştırıldığı tarihte yürürlükte olan 2/7/1964 tarih ve 492 sayılı Harçlar Kanununun yargı harçları bölümünde yer alan ve vekaletname örnekleri için kullanılan harç tarifesinde belirtilen miktar kadardır.

Pulların Basımı

Madde 6. Staj kredi pulları Türkiye Barolar Birliği tarafından bastırılır.

Pulların Dağıtımı

Madde 7. Staj kredi pullarının, bedeli karşılığı barolara dağıtım şekline Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu karar verir. Dağıtımın bedel karşılığında bir kuruluşa yaptırılması da mümkündür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kredi Miktarının Belirlenmesi

Kredinin Miktarı

Madde 8. (Değişik: RG 22/10/2005-25974) Her yıl Ocak ayında, staj kredi fonundan stajyerlere verilecek kredinin miktarı, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca belirlenir. Miktarın belirlenmesinde; barolarda staj yapan stajyerlerin sayısı, fonda toplanan para miktarı göz önünde bulundurulur.

Belirlenecek yeni miktar, belirleme tarihinden sonra staj eğitimine başlayanlara uygulanır. Belirlenen yeni miktarın önceki dönemden fazla olması durumunda kredi alan stajyer, kredi alma için öngörülen biçimsel koşulları yerine getirmesi halinde aradaki farktan yararlandırılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Stajyerin Krediden Yararlandırılması

Kredi Başvurusu

Madde 9. (Değişik: RG 22/10/2005-25974)

Krediden yararlanabilmek için herhangi bir baronun

staj listesine yazılmış olmak ve stajyerin, ailesinin mal varlığı ve aylık gelir durumuna göre, ailesinin katkısıyla stajını yapamayacak mali durumda olması gerekir. Kredi almak isteyen stajyer, kredi başvuru formunu doldurarak diğer belgelerle birlikte listesine yazılı olduğu baroya başvurur.

Baro, başvuru dosyasını Türkiye Barolar Birliğine ivedilikle gönderir.

Başvuruya Eklenecek Belgeler

Madde 10. (Değişik: RG 22/10/2005 - 25974)

Kredi başvurusuna;

a. Türkiye Barolar Birliği tarafından belirlenen başvuru formu,

b. Staj kredi talebi tanıtım ve mali durum bildirim formu,

c. Stajyerin staj listesinde kayıtlı olduğunu gösteren baro yazısı,

d. Stajyerin üstleneceği yükümlülükler, geri ödemenin biçimi ve tebligat adresi ile kefile ilgili belgelerin yer aldığı kredi sözleşmesi,

e. Kredinin ödenmesi için gereken diğer bilgi ve belgeler,

eklenir.

Kredi Başvurusunun Kabul veya Reddi**Madde 11.** (Değişik: RG 22/10/2005-25974)

Kredi isteminin koşullara uygunluğu Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun yetkilendirdiği üyeleri tarafından incelenerek kabul veya ret edilir. Kredi başvurusu ile ilgili karar 30 gün içinde stajyere ve barosuna bildirilir. Ret kararları aleyhine, stajyer tarafından, kendisine yapılan tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde, Türkiye Barolar Birliğine itiraz edilebilir. İtirazlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunda incelenir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

Kredi Süresi**Madde 12.** (Değişik: RG 3/7/2002-24804)

Staj listesinde yazılı stajyere kredi, talep tarihinden başlayarak öngörülen yasal staj süresince verilir. Kredi talep eden stajyer; staj süresinden daha kısa süreli kredi talep ediyorsa bu istemini başvuru formunda belirtmek zorundadır. Haklı nedenlerle stajın uzaması halinde uzayan süre için kredi ödemesine devam edilir. Ancak, Avukatlık Kanununun 25 inci maddesinde yer alan stajın uzatılması durumlarında uzayan süre için kredi verilmez.

Kredinin Ödenmesi**Madde 13.** (Değişik: RG 3/7/2002-24804)

Kredi tahsis edilen stajyer için Türkiye Barolar Birliğinde bir dosya açılır ve krediden yararlanan stajyer ile ilgili kayıt ve ödemeler bu dosyada saklanır. Uyumsuzluk ve uyumsuzluk durumunda bu dosya içeriği esas alınır.

Kredi başvurusu kabul edilen stajyere kredi tahsis nımarası verilir. Kredi ödemeleri için Türkiye Barolar Birliği bir banka ile anlaşabileceği gibi günün koşullarına göre hızlı, pratik ve güvenli bir başka ödeme sistemine de geçebilir. Kredi ödemeleri staj süresince aylık peşin taksitlerle yapılabileceği gibi fon hesaplarının müsait olması koşulu ile üç aya kadar peşin ödeme de yapabilir. Banka kanalıyla ödemelerde stajyerin hesabına yatırılan taksitler yatırıldığı tarihte stajyere ödenmiş sayılır.

Stajın Nakli

Madde 14. Stajyerin, stajını başka bir baroya nakletmesi halinde kredi ödemeleri devam eder. Nakli yapan ve nakil istemini kabul eden barolar, nakil ve kabul tarihlerini Türkiye Barolar Birliğine en seri iletişim araçları ile bildirirler.

Türkiye Barolar Birliği, kredi ödemelerine, nakli yapılan stajyerin barosunun bulunduğu yerdeki bir bankada açılacak yeni hesapta devam eder.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kredinin Durdurulması ve Kesilmesi

Durdurma Nedenleri

Madde 15. Stajyerin, Avukatlık Kanununun olanak tanıdığı durumlar nedeniyle stajına ara verdiği hallerde, bu durum barosu tarafından Türkiye Barolar Birliğine bildirilir ve stajyere yapılan kredi ödemeleri durdurulur. Enge-

lin kalkmasından sonra ödemelere kaldığı yerden devam edilir.

Kredinin Kesilme Nedenleri

Madde 16. (Değişik: RG 24/05/2008-26885)

Kredi almakta olan stajyerin, bir başka Baroya nakil dışındaki nedenlerle adının staj listesinden silinmesi, staja başlama anındaki niteliklerini yitirmesi, kredi isteminde bulunurken yaptığı başvurunun veya beyanlarının aksinin ortaya çıkması, Avukatlık Kanunu ve bu kanun gereği çıkartılan yönetmelikler ile meslek kurallarında gösterilen esaslara uyulmadığının tespiti, verilen görevlerin yerine getirilmemesi gibi durumlarda, kredi ödemesine son verilir. Bu durumda kredi borcunun tamamı ihtar çekilmesi-ne gerek kalmadan otuz gün sonra muaccel hale gelir. Bu borç, yasal faiziyle borçludan ve kefillerinden müştereken ve müteselsilen tahsil edilir.

Soruşturma Yapılması

Madde 17. (Değişik: RG 22/10/2005-25974)

Türkiye Barolar Birliği, staj kredi birimi tarafından, stajyerin beyanlarının doğruluğu resmi kurumlar aracılığı ile soruşturulur.

Stajyerin kredi almasına engel bir durum ortaya çıktığında, bu engel kayıtlı olduğu baro tarafından soruşturulur.

Soruşturma süresince kredi verilmesine devam olunur. Soruşturma sonucu verilen rapor Türkiye Barolar Birliğine bildirilir ve stajyere tebliğ edilir. Stajyer on gün için-

de bu rapora karşı Türkiye Barolar Birliği'ne itiraz edebilir. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca, soruşturma sonucuna ilişkin rapor ve varsa stajyerin itirazı incelenir. İnceleme sonucu verilen kredinin kesilmesi kararı kesindir.

Kredinin kesilmesine ilişkin karar tarihinde stajyerin kredi borcunun tamamı muaccel hale gelir.

Soruşturmada, Avukatlık Kanununun soruşturma yöntemine ve savunma hakkına ilişkin kuralları uygulanır.

Soruşturma sonucunda verilen raporda, kredi başvurusunun yapılması aşamasında yapılan beyanların aksi saptandığında stajyer hakkında disiplin kovuşturması açılır.

ALTINCI BÖLÜM

Kredi Borcunun Tespiti, Ödenmesi veya Silinmesi

Kredi Borcunun Tespiti ve Bildirimi

Madde 18. (Değişik: RG 12/2/2005-25725) Stajyere aylık olarak ödenen kredi, ödeme tarihleri itibariyle stajyerin hesabına borç olarak yazılır. Geri ödeme miktarı, muacceliyet tarihindeki borç miktarına faiz ilave edilerek tespit edilir ve tespit edilen bu toplam borç miktarı stajyere ve kefillerine bildirilir. Faiz oranı 31/12/2004 tarihine kadar yüzde 30 bu tarihten sonra yüzde 10'dur. Faiz basit faiz olup bir yıllık süre için hesaplanır ve Yönetmeliğin 19 uncu maddesinde belirlenen süre içinde borcun tamamı ödendiği takdirde faiz talep edilmez.

Kredi Borcunun Ödenmesi**Madde 19.** (Değişik: RG 22/10/2005-25974)

Stajyerin kredi borcu, staj bitim tarihinden itibaren yirmidört ay sonra muaccel hale gelir. Bu Yönetmeliğin 18 inci maddesi uyarınca hesaplanan toplam borç muacceliyet tarihinden itibaren kredi kullanım taksit sayısını geçmemek koşulu ile aylık taksitler halinde geri ödenir. Toplam borcun muacceliyet tarihinden önce tamamen geri ödenmesi durumunda herhangi bir faiz talep edilmez.

Kredi borcundan, kefiller de müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Avukatlık Kanununun 25 inci maddesi nedeniyle uzatılan staj süreleri, kredi geri ödeme başlangıç tarihinin belirlenmesinde dikkate alınmaz.

Stajyerin, staj sonrası avukatlık dışında başka bir mesleğe girmesi halinde, kredi borcunun tamamı avukatlık dışındaki mesleğe giriş tarihinde muaccel hale gelir, avukatlık mesleğine girmiş olanlara tanınan ödeme kolaylıkları başka mesleğe girmiş olanlara tanınmaz.

Aylık Taksitlerin Ödenmemesi

Madde 20. Kredi borçlusunun, herhangi bir borç taksitini belirlenen sürelerinde ödememesi halinde kendisine ve kefillerine borcun on gün içinde ödenmesi konusunda yazılı bir uyarı yapılır. Uyarıya rağmen bu süre içinde de borç ödenmezse borcun tamamı muaccel hale gelir. Bu borç muacceliyet tarihinden başlayacak yasal faiziyle

birlikte borçlu ve kefillerinden müştereken ve müteselsilen tahsil olunur.

Kredi Borcunun Silinmesi

Madde 21. Stajı sırasında veya geri ödeme süresi içinde vefat eden ya da çalışamayacak derecede sakat kalmış olduğu, tam teşekküllü bir hastanenin sağlık kurulu tarafından belgelenen borçluların ödenmeyen kredi borçları silinir. Bu silinmeden kefilleri de yararlanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kredilerden Arta Kalan Miktarın Kullanımı

Kredilerden Arta Kalan Miktar

Madde 22. Pul bedellerinden, geri ödemelerden, bunların değerlendirilmesinden ve bağış gibi yollardan elde edilerek ve fonda toplanan paranın, dağıtılan krediden arta kalan miktarı avukatlık mesleğine destek ve meslekte gelişmeyi sağlamak için kullanılır.

Dağıtım Esasları

Madde 23. Kredi ödemelerinden arta kalan miktarın belirlenebilmesi için Türkiye Barolar Birliği tarafından her yılın Ocak ayı sonunda bir önceki yılın kesin hesabı çıkarılır. Yeni dönem pul bedelinin ve olası kredi isteklisi stajyer sayısının da belirlenmesinden sonra arta kalacağı anlaşılan miktarın; yüzde 25'i Türkiye Barolar Birliğinin he-

sabına, yüzde 30'u da barolar arasında eşit olarak paylaşılır. Kalan miktar, hesabı yapılan yıl sonu itibarıyla baro levhasında kayıtlı avukat sayısına oranlanarak baroların hesabına yatırılır.

Kullanım Esasları

Madde 24. Barolar, Staj Kredi Fonundan aktarılan paranın kullanımında; levhalarına kayıtlı avukatların ve stajyerlerinin sosyal güvenlik, sağlık ve meslek içi eğitim sorunlarının çözümü için üretecekleri ve Türkiye Barolar Birliğine bildirecekleri projelerin gerçekleşmesine öncelik verirler.

Aktarılan miktarın ne şekilde kullanılacağı baroların yönetimlerinde belirlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Tebliğat Adresi

Madde 25. Kredi alan veya kredi borçlusu sayılanlar ve müşterek ve müteselsil kefilleri, kredi başvurusunda tebliğat adresi olarak bildirdikleri adreste meydana gelecek değişiklikleri, değişiklikten bir hafta içinde yazılı olarak bildirmedikleri takdirde bilinen adrese yapılan tebliğat geçerli sayılır.

Geçici Madde 1. Avukatlık Kanununun 27 nci maddesi gereği 10/5/2001 tarihinden itibaren tahsil edilen pul bedellerinden oluşacak kaynaktaki birikim, stajyerlere ve-

rilecek toplam kredi miktarını karşılamadığı süre içinde stajyerlere kredi dağıtımı yapılamaz.

Kredi dağıtımına 1/1/2002 tarihinden itibaren başlanır.

Yürürlük

Madde 26. Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 27. Bu Yönetmelik hükümleri Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.

**TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ
SOSYAL YARDIMLAŞMA
VE DAYANIŞMA FONU
YÖNETMELİĞİ**

RG: 30/09/2005-25952

**TBB SOSYAL YARDIMLAŞMA VE
DAYANIŞMA FONU YÖNETMELİĞİ
DİZİNİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Madde No: Sayfa No:

Amaç ve Kapsam	1.....	277
Dayanak.....	2.....	277
Tanımlar	3.....	278

İKİNCİ BÖLÜM

Yönetim, İşleyiş, Görev ve Yetkiler

Temsil ve Yönetim	4.....	280
Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri	5.....	280
Yürütme Kurulu.....	6.....	281
Yürütme Kurulunun Görev ve Yetkileri	7.....	282
Fon Müdürlüğü.....	8.....	283
Fon Temsilcilikleri.....	9.....	284

Baro Görevli Yönetim Kurulu		
Üyesi	10.....	284
Tutulacak Kayıtlar	11.....	284

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetim

Denetim	12.....	285
Denetleme Kurulunun Görev ve Yetkileri	13.....	285

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Gelirler ve Giderler

Gelirler	14.....	286
Giderler.....	15.....	286

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sosyal Yardımlar ve Bütçe

Üyeler.....	16.....	287
Sosyal Yardımlar	17.....	288
Yardımlardan Yararlanma Yöntemi.....	18.....	290
Tahmini Bütçe ve Uygulama	19.....	290

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler20.....	291
Geçici Madde 1	291
Yürürlük.....21.....	291
Yürütme.....22.....	291

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
SOSYAL YARDIMLAŞMA VE
DAYANIŞMA FONU YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam

Madde 1. Bu Yönetmeliğin amacı, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 27/A maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği nezdinde kurulan Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonuyla ilgili usul ve esasları düzenlemektir. Bu Yönetmelik, Fonun kuruluşu, yönetimi, görev ve yetkileri, işleyiş ve denetimi, gelirlerinin kullanılması ile Fondan yararlanacak olanları ve yararlanma koşullarını kapsar.

Dayanak

Madde 2. Bu Yönetmelik Avukatlık Kanununun 27/A maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
SOSYAL
YARDIMLAŞMA
VE DAYANIŞMA
FONU
YÖNETMELİĞİ

Tanımlar

Madde 3. Bu Yönetmelikte geçen;

Kanun: 1136 sayılı Avukatlık Kanununu,

Yönetmelik: Türkiye Barolar Birliği Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu Yönetmeliğini,

Fon: Türkiye Barolar Birliği Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonunu,

Yönetim Kurulu: Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunu,

Yürütme Kurulu: Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu Yürütme Kurulunu,

Sosyal Yardım ve Dayanışma Yönergesi: Üyelerden elde edilecek gelirlerin elde edilmesine ilişkin usul ve esaslar ile Fon kapsamında bulunan sosyal yardımların yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen Yönergeyi,

Çalışma Yönergesi: Fon Müdürlüğünde ve fon temsilciliklerinde çalışacak personel ile baro görevli yönetim kurulu üyesinin görev ve yetkilerini ve Fon faaliyetleriyle ilgili tutulacak kayıtları düzenleyen Yönergeyi,

Çalışma Raporu: Yürütme Kurulunun bütçe dönemi içindeki Fon faaliyetlerine ve sonuçlarına ilişkin hazırlayacağı raporu,

İş Programı: Yürütme kurulunun bir sonraki bütçe dönemi içinde yapmayı plânladığı faaliyetleri gösterir programı,

Tahminî Bütçe: Yürütme kurulunca, bir sonraki takvim yılına ilişkin tahminî gelir ve gider hesaplamalarını gösterir bütçeyi,

Pul: Avukatların yetkili mercilere sunduğu vekâlet-namelere ve yetki belgelerinin asıl ve suretlerine avukatların yapıştıracağı vekâlet pulunu,

Vekâlet Pulu Satış Hesabı: Baroların aldığı vekâlet pullarının karşılığının yatırıldığı banka hesabını,

Avukat: Baro levhasına kayıtlı avukatı,

Çalışmayan Avukat: Yardıma muhtaç oldukları yönetim kurulunca kabul edilen ve hastalık, yaşlılık veya malûliyet gibi sebepler yüzünden fiilen mesleğini sürdüremeyen ve barolarda kaydı olmayan kişileri,

Stajyer Avukat: Baro stajyer listesine kayıtlı avukat adayını,

Bakmakla Yükümlü Olunan Eş: Kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbi olarak çalışmayan, buralardan gelir, aylık ve sağlık yardımı almayan eşi,

Bakmakla Yükümlü Olunan Çocuk: Kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tâbi olarak çalışmayan, buralardan gelir, aylık ve sağlık yardımı almayan onsekiz yaşına kadar, öğrenim görüyorsa yirmibeş yaşına kadar çocukları,

Üye: Fon kapsamında bulunan sosyal yardımlardan yararlanabilecek kişileri,

Sağlık Kuruluşu: Devlet hastaneleri, özel idare ve be-

lediye hastaneleri, sağlık ocakları, genel ve özel dal, eğitim, üniversite ve araştırma hastaneleri ile 2219 sayılı Hulusi Hastaneler Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmeliklere göre yatarak veya ayakta hasta tedavi etmek amacıyla kurulan ve Sağlık Bakanlığından gerekli ruhsat alınmak suretiyle faaliyet gösteren kuruluşlar ve bu kuruluşların yurt dışındaki benzeri kuruluşları,

Dayanışma Aidatı: Sosyal yardım kapsamına dâhil olmak için üyelerin ödeyeceği tutarı,

Katılım Payı: Yararlanan sosyal yardımların karşılığının Üyeler tarafından ödenen kısmını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yönetim, İşleyiş, Görev ve Yetkiler

Temsil ve Yönetim

Madde 4. Fon, Yönetim Kurulu tarafından temsil edilir. Yönetim Kurulu, Fonu, Yürütme Kurulunun görüş ve önerilerini alarak yönetir.

Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 5. Yönetim Kurulu;

a. Yürütme Kurulu üyelerini atar, Fonla ilgili işlerin yürütülmesi için sayman üyesini Fon işleriyle görevlendirir.

b. Fona ait nakitleri, menkul değerleri, menkul ve gayrimenkul malları, kuruluşları ve işletmeleri yönetir.

c. Fonun yıllık bilançosu ile çalışma raporunu onaylar.

d. Yürütme Kurulu tarafından hazırlanarak sunulan, bir sonraki yıl uygulanacak iş programını ve tahmini bütçeyi onaylar.

e. Fon için taşınmaz mallar satın alınması, bağış kabul edilmesi, bağışlanan veya satın alınan malların satılması ve bunlar üzerinde her çeşit aynı hakların kurulması, taşınmaz mallar üzerinde ipotek tesis edilmesi ve Fonun varlığının üyelerin yararına ve verimli şekilde işletilmesi konularında her türlü kararı alır ve iktisadi işletmeler kurar.

f. Fon Yürütme Kurulunun önerisi üzerine, bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinde yer alan sosyal yardımlardan;

1. Sağlık yardımlarının Fonun tesis edeceği sağlık kuruluş veya kuruluşlarından yahut doğrudan anlaşma yapacağı sağlık kuruluşlarından alınması,

2. Munzam emeklilik yardımının Yürütme Kurulu tarafından oluşturulacak emeklilik sistemi vasıtasıyla yapılması ve ayrıca üyelere hizmet vermek üzere huzurevi kurulması,

3. Sağlık ve munzam emeklilik yardımlarının Türkiye'de yerleşik özel sağlık sigorta şirketleri veya özel emeklilik fonları vasıtasıyla, bu hizmetleri veren kurum ve kuruluşlardan birlikte veya ayrı ayrı olmak üzere alınması ve sigorta şirketleri ile acente sözleşmesi yapılması,

konularında karar verir, üyelere alınacak dayanaşma aidatı ve katılım paylarının miktar ve esaslarını belirler,

g. Fon uygulama esaslarını içeren Yürütme Kurulunca hazırlanacak Yönergeleri onaylar.

Yürütme Kurulu

Madde 6. Bu Yönetmelikte öngörülen işlerin yapılabilmesi için, Yönetim Kurulunca aktüerya, sağlık sigortası, finans yönetimi ve benzeri konularda uzman olanlar arasından görevlendirilecek dört üye ve Yönetim Kurulunun görevlendirmiş olduğu sayman üyesinin katılımı ile beş kişilik Yürütme Kurulu oluşturulur.

Yürütme Kurulu çalışmalarını görevli Yönetim Kurulu sayman üyesi başkanlığında yürütür. Onun yokluğunda, toplantıya üyelere en yaşlı olan başkanlık eder. Toplantı ve karar yeter sayısı üç kişidir.

Yürütme Kurulu üyelerine, Yönetim Kurulunca belirlenecek miktarda ücret veya huzur hakkı ödenir.

Yürütme Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 7. Yürütme Kurulu;

a. Fonun ve üyelerin yararına araştırmalar yapar, öneriler geliştirir ve Yönetim Kurulunun verdiği yetki çerçevesinde; Fona ait nakit, menkul değerler, menkul ve gayrimenkul mallar, kuruluş ve işletmelerin yönetimiyle ilgili gerekli gördüğü her türlü sosyal ve ekonomik önlemleri alır.

b. Risk ve verimlilik ilkeleri bakımından Fon kaynaklarının rasyonel kullanımına yönelik portföy yatırımlarını plânlayıp gerçekleştirir.

c. Fonun yıllık bilançosu ve çalışma raporunu hazırlayarak Yönetim Kurulunun onayına sunar.

d. Bir sonraki yıl uygulanacak olan iş programı ile tahmini bütçeyi Yönetim Kurulunun onayına sunar; onaylanan programı tahmini bütçe limitleri içinde uygular.

e. Sosyal Yardım ve Dayanışma Yönergesi ile Çalışma Yönergesini hazırlayarak Yönetim Kurulunun onayına sunar.

f. Yönetim Kurulunca verilen Fon ile ilgili diğer işleri yapar.

Fon Müdürlüğü

Madde 8. Fon işlerinin yürütülmesinden sorumlu olmak üzere, Türkiye Barolar Birliği bünyesinde bir Müdürlük oluşturulur. Müdür, işlerin yürütülmesinden Yönetim Kuruluna ve Yürütme Kuruluna karşı sorumludur.

Fon işlerinin yürütülebilmesi için yeteri kadar sürekli ve geçici eleman çalıştırılır. Müdür ve diğer çalışanların atanma biçimleri, yetki ve sorumlulukları ile özlük hakları, Yürütme Kurulunca hazırlanacak ve Yönetim Kurulunca onaylanacak olan çalışma yönergesi ile belirlenir. Fon-da çalışacak sürekli ve geçici elemanlar Yürütme Kurulunun önerisi üzerine Yönetim Kurulunca belirlenerek karara bağlanır.

Fon Temsilcilikleri

Madde 9. Yürütme Kurulunun önerisi ve Yönetim Kurulunun kararıyla, iş yoğunluğu, coğrafi bölge, avukat sayısı ve diğer kısıtlar göz önünde bulundurularak, ihtiyaç duyulduğu takdirde, Fon temsilcilikleri kurulabilir. Temsilciliklerin görev ve yetki alanının hangi baro ya da baroları kapsayacağı kararda belirtilir. Bu karara uygun olarak temsilciliklerin görev ve yetki alanları, çalıştırılacak personele ilişkin düzenlemeler de çalışma yönergesinde gösterilir.

Baro Görevli Yönetim Kurulu Üyesi

Madde 10. Baro Yönetim Kurulları, her seçim dönemi ni takip eden ilk Yönetim Kurulu toplantısında kendi içinden bir üyesini belirleyerek Fonun, baro kapsamındaki çalışmalarında görevlendirir ve Yürütme Kurulu Başkanlığına bildirir. Baro görevli yönetim kurulu üyesinin Fon kapsamındaki çalışmalarına ilişkin düzenlemeler Çalışma Yönergesinde gösterilir.

Tutulacak Kayıtlar

Madde 11. Yürütme Kurulunun kararları, onaylı ve sıra numaralı karar defterlerine yazılır ve imzalanır. Fon hesapları tek düzen muhasebe esasına göre tutulur. Fon yönetimi ile ilgili tutulacak kayıtlar, Yürütme Kurulunca hazırlanıp Yönetim Kurulunca onaylanacak Çalışma Yönergesi ile belirlenir.

Fonu yükümlülük altına alacak yazılar, belgeler ile suretlerini, birlik saymanı birlik başkanı ile, birlik başkanının yokluğunda birlik başkan yardımcılarında biri veya birlik genel sekreteri ile birlikte imzalar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetim

Denetim

Madde 12. Fon gelirlerinden olan pul bedelleri mali yönden Sayıştayın denetimine tâbidir.

Fon gelir ve harcamaları her yıl Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu tarafından, ayrıca Adalet Bakanlığı tarafından, Kanunun ek 4 üncü maddesindeki esas ve usullere göre denetlenir.

Denetleme Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 13. Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu en az üç ayda bir Fonu denetlemekle yükümlüdür.

Denetçiler, yıl içinde yapacakları denetlemeler sırasında Fon Müdüründen gerekli bilgileri isteyebilir, Fonun evrak ve kayıtlarını inceleyebilir ve denetlemeye ilişkin raporlarını Yönetim Kurulu ve Yürütme Kuruluna yazılı olarak bildirirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Gelirler ve Giderler

Gelirler

Madde 14. Fonun gelirleri;

a. Kanununun 27 nci maddesinin ikinci fıkrasında sözü geçen;

1. Pul bedellerinin yarısı,

2. Vekalet Pulu Satış Hesabında tutulan paraların Fona ait kısmına isabet eden nemaları,

b. Fona yapılacak bağışlar,

c. Fonun sahip olduğu mal, kuruluş ve işletmelerden elde edilen gelirler,

d. Faizler, menkul ve gayrimenkul sermaye iratları,

e. Üyelerden elde edilecek gelirlerdir.

Giderler

Madde 15. Fonun giderleri;

a. Üyelere bu Yönetmelik çerçevesinde yapılacak yardımlar,

b. Fon ihtiyacı için alınacak menkul ve gayrimenkuller için yapılacak giderler,

c. İştirak edilen kuruluş ve işletmeler için ödenen sermayeler ve ilgili giderler,

d. Yürütme Kurulu üyelerine verilecek ücret veya huzur hakkı ile Fon Müdürlüğünde ve Fon temsilciliklerinde çalışanlara verilecek ücretler dâhil tüm yönetim giderleri,

e. Vekalet pulu maliyetlerinin yarısı,

f. Kira giderleri,

g. Bu Yönetmeliğin uygulanmasıyla ilgili yapılacak diğer giderlerdir.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
SOSYAL
YARDIMLAŞMA
VE DAYANIŞMA
FONU
YÖNETMELİĞİ

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sosyal Yardımlar ve Bütçe

Üyeler

Madde 16. Fon kapsamında sağlanan sosyal yardımlardan avukatlar yararlandırılır.

Ancak, aşağıda belirtilenler de Yönetim Kurulu kararıyla söz konusu sosyal yardımlardan tamamen veya kısmen yararlandırılabilir.

a. Avukatın bakmakla yükümlü olduğu eşi ve çocukları,

b. Çalışmayan avukat,

c. Çalışmayan avukatın bakmakla yükümlü olduğu eşi ve çocukları,

d. Stajyer avukatlar.

Sosyal Yardımlar

Madde 17. Yapılacak yardımlar aşağıda maddeler hâlinde belirtilmiştir. Buna göre;¹²

a. Sağlık Yardımları: Tıbbî bakım, tedavi ve cerrahî müdahaleyi gerektirecek bedenî rahatsızlıkla karşılaşılması durumunda üyelerin sağlığını koruma, çalışma ve kendi ihtiyaçlarını görme kabiliyetini yeniden kazandırma amacına yönelik ayakta ve/veya yatarak tedavi edilmesini kapsar.

b. Geçici İş Göremezlik Yardımı: Bu yardım, hastalık, analık ve olağan dışı hâller nedeniyle yapılır;

1. Hastalık Sebebiyle Yapılacak Geçici İş Göremezlik Yardımı: Avukatın hastalık, ameliyat gibi sağlık sorunları veya uğradığı kaza sonucu mesleki çalışmasını sürdürmemesi ve bu sürenin yirmi gün üzerinde olduğunu sağlık kuruluşundan alacağı raporla belgelemesi durumunda, geçici gelir kayıplarının karşılanabilmesi için yapılacak olan yardımdır.

2. Analık Sebebiyle Yapılacak Geçici İş Göremezlik Yardımı: Sadece bayan avukata ve bayan stajyere verilmek üzere, doğum yapması nedeniyle yapılacak olan yardımdır.¹³

¹² 14/8/2009 tarihli ve 27319 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan TBB Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesiyle, cümlelerin başında yer alan "Üyelere" kelimesi, madde metninden çıkarılmıştır.

¹³ 14/8/2009 tarihli ve 27319 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan TBB Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu Yönetmeliğinde Değişik-

3. Olağan Dışı Haller Nedeniyle Yapılacak Yardımlar: Kaza, organ yetmezliği, kanser ve kalp rahatsızlıkları gibi uzun süreli tedaviyi gerektiren ve güç çareli hastalıklarda, durumun sağlık raporuyla belgelenmesi şartıyla (1) numaralı alt bentte belirtilen yirmi günlük süre aranmaksızın Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek miktarda yardım yapılabilir.

c. Olağanüstü Yardım: Avukatın yangın, sel, deprem ve benzeri olaylar nedeniyle bürosu ve/veya meskeninin kullanılamayacak hâle gelmiş olması ve bunun barosunca hazırlanacak zarar tespit tutanağı ile belgelemesi durumunda ve ayrıca Yürütme Kurulunca lüzum görülen hâllerde olağanüstü yardım yapılabilir.

d. Cenaze Yardımı: Avukatın, çalışmayan avukatın ve stajyer avukatın, vefatı halinde, cenaze masraflarının karşılanabilmesi için yapılacak yardımdır.

e. Munzam Emeklilik Yardımı: Avukatlık hizmetlerinden emekli olanlara munzam emeklilik yardımı yapılabilir. Munzam emeklilik yardımı, Fonun kaynakları yeterli olduğunda, üyelerin sağlayacağı dayanışma aidatı ve katılım payları da dikkate alınarak yapılır.

lik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesiyle, "2) Analık Sebebiyle Yapılacak Geçici İş Göremezlik Yardımı: Sadece bayan avukata verilmek üzere, doğum yapmasından ötürü yapılacak olan yardımdır." şeklindeki (b) bendinin 2. alt bendi, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Yardımlardan Yararlanma Yöntemi

Madde 18. Sosyal yardımların hangilerinin ve ne nispette olacağı, ödemelerinin ne şekilde yapılacağı, Sağlık Yardımlarının sınır ve yüzdeleri, Geçici İş Göremezlik Yardımının günlük tutarı ile azamî ödeme tutarı, Yürütme Kurulunca hazırlanacak ve Yönetim Kurulunca onaylanacak Sosyal Yardım ve Dayanışma Yönergesinde düzenlenir.

Fon kapsamındaki sosyal yardımlardan faydalanmak isteğe bağlıdır. Bu yardımlardan, Fon Müdürlüğü tarafından istenen bilgi ve belgeleri ulaştırmak ve yükümlülükleri yerine getirmek suretiyle yararlanulabilir.

Üyeler, harcama belgelerini ödeme tarihinden itibaren bir yıl içinde ilgili fon birimine eksiksiz ibraz etmek zorundadırlar. Yararlanma hakkı, ödeme tarihinden itibaren bir yıl sonra sona erer.

Tahmini Bütçe ve Uygulama

Madde 19. Fonun bütçe dönemi takvim yılıdır. Yürütme Kurulu, bir sonraki takvim yılına ait gelirleri ve yapılacak faaliyetleri esas alarak hazırlayacağı tahminî bütçeyi en geç 15 Aralık tarihine kadar Yönetim Kuruluna sunar.

Yürütme Kurulu, bütçe ile ilgili işlemleri en geç üçer aylık dönemler itibariyle değerlendirerek, gelişmeler hakkında Yönetim Kuruluna yazılı olarak bilgi sunar. Değerlendirmeler sonucunda tahminî bütçe ve uygulama arasında önemli farklılıkların ortaya çıkması veya ihtimalinin

bulunması hâlinde, bunun nedenleri, alınacak önlemler ve öneriler Yönetim Kurulunun bilgi ve onayına sunulur.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
SOSYAL
YARDIMLAŞMA
VE DAYANIŞMA
FONU
YÖNETMELİĞİ

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 20. 9/2/2005 tarihli ve 25722 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan "Türkiye Barolar Birliği Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu Yönetmeliği" yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1. Bu Yönetmelikte belirtilen yardımlar için Türkiye Barolar Birliği tarafından 1/1/2004 tarihinden itibaren Türkiye Barolar Birliği Yardım Yönergesine uygun olarak yapılan ödemeler, bu Yönetmelik amaç ve kapsamı dâhilinde yapılmış sayılır ve Fon tarafından Türkiye Barolar Birliğine iade edilir.

Yürürlük

Madde 21. Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 22. Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ
AVUKATLIK ORTAKLIĞI
YÖNETMELİĞİ**

RG: 25/11/2001-24594

TBB AVUKATLIK ORTAKLIĞI YÖNETMELİĞİ
DİZİNİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

	Madde No:	Sayfa No:
Amaç	1.....	299
Kapsam.....	2.....	299
Hukuki Dayanak.....	3.....	300
Ortaklığın Niteliği ve Vergilendirme... 4.....		300

İKİNCİ BÖLÜM

Avukatlık Ortaklığının Kurulması

Ortaklık Sözleşmesi	5.....	300
Ortaklık Payı.....	6.....	301
Başvuru.....	7.....	301
Karar	8.....	303
İsteğin Kabulü	9.....	303
İsteğin Reddi ve İtiraz	10.....	304

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yabancı Avukatlık Ortaklıkları

Yabancı Avukatlık Ortaklıkları.....	11.....	305
-------------------------------------	---------	-----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Avukatlık Ortaklığı Tip Ana Sözleşmesi

Sözleşmenin Kapsamı.....	12.....	307
Ortaklığın Unvanı ve Adresi.....	13.....	308
Ortaklığın Süresi.....	14.....	309
Ortaklık Payları.....	15.....	309
Pay Devri.....	16.....	309
Ortaklar Kurulu.....	17.....	310
Ortaklar Kurulunun Görev ve Yetkileri.....	18.....	311
Ortaklığın Yönetimi ve Temsili.....	19.....	312
Yönetici Ortakların Yetkileri.....	20.....	313
Gelir ve Giderlerin Paylaşılması.....	21.....	313
Ortaklar Arasındaki İlişkiler ve Uyuşmazlıkların Çözümü.....	22.....	314
İş Bölümü.....	23.....	314
Denetim.....	24.....	315
Ortaklıktan Çıkma.....	25.....	315
Ortaklıktan Çıkarılma.....	26.....	316

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ortaklığın Sona Ermesi

Fesih	27.....	316
İnfisah	28.....	316
Tasfiye.....	29.....	317

ALTINCI BÖLÜM

Avukatlık Ortaklıklarının Birleşmesi ve Nakli

Birleşme ve Nakil	30.....	319
-------------------------	---------	-----

YEDİNCİ BÖLÜM

Defterler, Kayıt ve Belge Düzeni

Tutulması Zorunlu Defterler.....	31.....	320
Defterlerin Tasdiki.....	32.....	320
İş ve Dava Defteri.....	33.....	320
Pay Defteri.....	34.....	321
Karar Defteri	35.....	321
Gelir ve Gider Defteri.....	36.....	321
Demirbaş Defteri.....	37.....	322

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Vekaletname

Vekaletname ve Yetki Belgesi	38.....	322
Vekaletname Kayıt Defteri	39.....	323

DOKUZUNCU BÖLÜM

Disiplin Hükümleri ve Son Hükümler

Cezai Sorumluluk	40.....	323
Hukuki Sorumluluk.....	41.....	324
Yürürlük.....	42.....	324
Yürütme.....	43.....	324

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
AVUKATLIK ORTAKLIĞI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç

Madde 1. Bu Yönetmelik, avukatlık hizmeti vermek üzere faaliyette bulunacak tüzel kişiliği haiz avukatlık ortaklıklarının; kuruluş, işleyiş ve sona ermesine ilişkin kuralları belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
AVUKATLIK
ORTAKLIĞI
YÖNETMELİĞİ

Kapsam

Madde 2. Bu Yönetmelik, Türkiye’de kurulacak avukatlık ortaklıkları ile Türkiye’de salt yabancı hukuklar ve milletlerarası hukuk konularında danışmanlık hizmeti vermek üzere yabancı sermayeyi teşvik mevzuatı çerçevesinde ve mütekabiliyet esasına göre kurulabilecek olan Yabancı Avukatlık Ortaklıklarını kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3. Bu Yönetmelik, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 44 üncü maddesinin (B) bendi gereğince düzenlenmiştir.

Ortaklığın Niteliği ve Vergilendirme

Madde 4. Avukatlık ortaklığının çalışması meslek çalışması olup, ticari sayılmaz. Avukatlık ortaklıklarına vergilendirme bakımından şahıs şirketlerine ilişkin hükümler uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Avukatlık Ortaklığının Kurulması

Ortaklık Sözleşmesi

Madde 5. Avukatlık ortaklığı ana sözleşmesinin, Türkiye Barolar Birliği tarafından düzenlenecek avukatlık ortaklığı tip ana sözleşmesine (yabancı avukatlık ortaklığı tip ana sözleşmesine) uygun olarak hazırlanması ve tüm ortaklar tarafından imzalanması gerekir. Ana sözleşmede, Avukatlık Kanunu ve bu Yönetmeliğin hükümlerine aykırılık olmamak koşuluyla özel hükümlere de yer verilebilir.¹⁴

¹⁴ Örnekler bölümündeki tip ana sözleşmelerine bkz.

Ortaklık Payı

Madde 6. Ana sözleşmede ortakların taahhüt ettikleri ortaklığa katılım payı her ortak için ayrı ayrı gösterilir. Ortaklar, ortaklığa katılım payı olarak; mesleki faaliyetin gerçekleştirilmesine uygun gayrimenkul, menkul, nakit para, mesleki doküman, arşiv, bilgi ve emek taahhüt edebilirler. Taahhüt edilen katılım payları, ortaklığın tescilini müteakip, derhal ve eksiksiz olarak ortaklığın malvarlığına geçirilir.

Ortaklığın tescilinden sonra; ortaklığa katılım paylarında meydana gelebilecek her türlü değişiklik ana sözleşmenin tadil ve tescili ile hüküm ifade eder.

Ortaklığa katılım payı olarak gayrimenkul, araba ya da hisse senedi gibi menkul değerler taahhüt edilmişse, ortaklığın tescilini müteakip derhal bu tür karşılıkların resmi kayıtlarının da ortaklığa devri gerekir. Bu tür pay karşılıklarının ortaklık adına kayıt ve tescil işlemleri, kaydın bulunduğu yere, devri yapacak olan ortak ile ortaklık temsilcisinin birlikte başvurusu ile yapılır.

Başvuru

Madde 7. Avukatlık ortaklığı kurmak isteyen avukatlar; avukatlık ortaklığının kaydedileceği baroya ortakların tümünün imzaladığı bir dilekçe ile başvururlar. Başvuru dilekçesine ikişer nüsha olarak aşağıdaki belgeler de eklenir.

a. Her sayfası tüm ortaklarca ayrı ayrı imzalanmış ortaklık ana sözleşmesi,

b. Ana sözleşmede ortaklığa katılım payı karşılığı olarak taahhüt edilen gayrimenkul için tapu kaydının, araç için ruhsatnamenin, nakit para için banka dekontunun ve menkul değere ilişkin belgenin onaylanmış örnekleri,

c. Ortakların baro levhasına kayıtlı olduklarına ilişkin bağlı olunan barodan alınan belge, (mütekabiliyet esasına bağlı olmak kaydıyla yabancı avukatlık ortaklığı için aranmaz)

d. Ortakların nüfus cüzdanının (yabancı ortakların pasaportunun) onaylanmış örneği,

e. Yabancı avukatlık ortaklıkları için ayrıca;

1. Yabancı sermayeyi teşvik mevzuatı çerçevesinde Türkiye'de faaliyette bulunabileceğine ilişkin Hazine Müsteşarlığı Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünden alınmış izin belgesi,

2. Yabancı ortakların her birinin kayıtlı oldukları yabancı ülke barolarından aldıkları avukatlık ruhsatnamesi veya yetki belgesi ve mesleki faaliyetine devam etmesinde sakınca olmadığına dair tercüme edilmiş ve noterlikçe onanmış belge,

3. Yabancı ortakların her birinin vatandaşı olduğu ülke ile Türkiye Cumhuriyeti arasında Avukatlık Kanunu ve Yönetmelikleri hükümlerine uygun olarak yabancı avukatlık ortaklığı hususunda mütekabiliyet esasının olduğuna ve Türk avukatların da bu şahısların ülkelerinde eşit koşullarda avukatlık ortaklığı faaliyetlerinde bulunabileceklerine ilişkin ilgili makamlarca verilmiş belge.

Karar

Madde 8. Başvuru dilekçesi ve ekinde yer alması gereken belgeler eksiksiz olarak avukatlık ortaklığının kayıt ve tescil edileceği baro kalemine teslim edilmedikçe başvuru talebi işleme konmaz. Baro Yönetim Kurulu, avukatlık ortaklığının baroya ait Avukatlık Ortaklığı Siciline yazılması konusunda bir ay içinde karar verir. Bu süre içinde karar verilmediği takdirde başvuru reddedilmiş sayılır. Yazılma istemi, ancak kanun ve tip ana sözleşmeye aykırılık gerekçesi ile ret edilebilir. Ret kararları gerekçeli olarak yazılır.

İsteğin Kabulü

Madde 9. Avukatlık ortaklığı kurma başvurusu, Baro Yönetim Kurulu tarafından kanun ve yönetmeliğe uygun bulunduğu takdirde, Baro Avukatlık Ortaklığı Siciline yazılmasına karar verilir.

Baro bu karar doğrultusunda ortaklığı baro avukatlık ortaklığı siciline kaydeder ve ana sözleşmenin bir örneğini Türkiye Barolar Birliğine gönderir Avukatlık Ortaklığı Baro Avukatlık Ortaklığı Siciline yazılması ile tüzel kişilik kazanır. Avukatlık ortaklığının, Baro Avukatlık Ortaklığı Siciline yazılmasından önce ortaklık unvanı kullanılamaz ve ortaklık adına mesleki faaliyette bulunulamaz.

Avukatlık ortaklığına, baro avukatlık ortaklığı siciline kayıt olduğuna dair bir belge verilir.

İsteğin Reddi ve İtiraz

Madde 10. Baro Yönetim Kurulu, kanuna ilgili yönetmeliklere ve tip ana sözleşmeye aykırı bulduğu istemleri reddeder. İstem reddine ilişkin gerekçeli karar, ortaklık kurma talebinde bulunan ortaklara ayrı ayrı tebliğ edilir. Ana sözleşmede gösterilen adrese yapılan tebligat ortağa yapılmış sayılır.

Ortaklar bu karara karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde; kararı veren baro vasıtasıyla Türkiye Barolar Birliğine itiraz edebilirler. Posta masrafı itiraz edenlerden alınır. Talep halinde baro, itiraz tarihini tespit eden bir belge düzenleyerek ilgisine verir. Bu belge hiçbir vergi, harç ve resme tabi değildir.

Baro Yönetim Kurulunun ortaklığın sicile yazılması isteminin reddi hakkındaki kararları, süresi içinde itiraz edilmediği takdirde kesinleşir.

Türkiye Barolar Birliği, itiraz üzerine dosya üzerinde gerekli incelemeleri yaptıktan sonra, itirazı kabul veya ret eder. Türkiye Barolar Birliği itirazın kendisine ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde bir karar vermezse itiraz reddedilmiş sayılır.

Türkiye Barolar Birliği itirazın kabul ya da reddi hakkındaki kararlarını onaylamak üzere karar tarihinden itibaren bir ay içinde Adalet Bakanlığına gönderir. Bu kararlar Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde Bakanlık'ça karar verilmediği veya karar onaylandığı takdirde kesinleşir. Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı kararları bir daha görüşülmek üzere gösterdiği gerekçesi ile

birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu kararlar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca Bakanlığa gönderilmiş olan karardaki şekli ile üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde onaylanmış, aksi halde onaylanmamış sayılır. Sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir.

Adalet Bakanlığının kararına karşı Türkiye Barolar Birliği, aday ortaklar ve ilgili baro; Adalet Bakanlığının uygun bulmayıp bir daha görüşülmek üzere geri göndermesi üzerine Türkiye Barolar Birliğince verilen kararlara karşı ise Adalet Bakanlığı, aday ortaklar ve ilgili baro, idari yargı merciine başvurabilir.

Barolar kesinleşen kararları derhal yerine getirmeye mecburdurlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yabancı Avukatlık Ortaklıkları

Yabancı Avukatlık Ortaklıkları

Madde 11. Yabancı sermayeyi teşvik mevzuatı çerçevesinde faaliyet göstermek isteyen yabancı avukatlık ortaklıkları; faaliyette bulunacakları yer barosuna başvururlar. Yabancı Avukatlık ortaklığı, müttekabiliyet esası sınırları içinde Avukatlık Kanunu ve avukatlık ortaklığı düzenlemesine uygun olarak kurulmuş olmak kaydıyla faaliyette bulunurlar. Yabancı avukatlık ortaklığı da kuruluşu ilişkin olarak bu yönetmelik ve Avukatlık Kanununda

belirlenen şartları yerine getirmek ve belgeleri temin etmekle yükümlüdür.

Yabancı avukatlık ortaklıkları, sadece yabancı hukuklar ve uluslararası hukuk konularında danışmanlık hizmeti verebilirler. Bu sınırlamanın dışına çıkarak mesleki faaliyette bulunamaz ve avukatlık yapamazlar. Bu sınırlama; yabancı avukatlık ortaklığında çalışan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ya da yabancı avukatları da kapsar.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan birden fazla avukat birlikte ya da Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan ve olmayan avukatlar birlikte, birinci fıkrada yazılı koşullarla bir yabancı avukatlık ortaklığı kurmak istediklerinde, Türkiye’de faaliyet göstermek istedikleri yer barosuna başvururlar. Avukatlık Kanununda yer alan müteakibiyet ön koşulu nedeniyle yabancı avukatlık ortaklıklarının, Türkiye’de yabancı hukuklar ve uluslararası hukuk konularında danışmanlık hizmeti verebilmesi için, yabancı ortaklarından her birinin ülkesinde de Türk avukatlarına ve Türk avukatlık ortaklıklarına aynı esaslar çerçevesinde avukatlık hizmetleri verebilme imkanının tanınmış olması gerekir.

Avukatlık Kanunu ve Yönetmelikte öngörülen koşullara uygun olarak kurulacak yabancı avukatlık ortaklığını oluşturan ortakların baroya kayıtlı olması şartı aranmaz. Ancak, ortaklığın, faaliyette bulunacağı yer barosunun avukatlık ortaklığı siciline kaydolması zorunludur. Aksi halde ortaklık unvanı kullanılamaz ve ortaklık adına faaliyette bulunulamaz.

Yabancı avukatlık ortaklıkları ve ortakları da Avukat-

lık Kanunu, Yönetmelikleri ve Meslek Kurallarına uymakla yükümlüdürler.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
AVUKATLIK
ORTAKLIĞI
YÖNETMELİĞİ

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Avukatlık Ortaklığı Tip Ana Sözleşmesi¹⁵

Sözleşmenin Kapsamı

Madde 12- Avukatlık ortaklığı tip ana sözleşmesi aşağıdaki hususları kapsar:

- a. Ortakların adı soyadı, uyruğu ve açık ikamet adresleri, kayıtlı oldukları baro, baro sicil ve birlik numaraları,
- b. Ortaklığın unvanı ve adresi,
- c. Ortaklığın süresi,
- d. Ortaklık payları,
- e. Ortaklar arasındaki ilişkiler ve uyuşmazlıkların çözümü esasları,
- f. İş ve davalarla ilgili iş bölümü esasları,
- g. Yönetici ortakların yetkileri,
- h. Ortaklığın yönetimi ve temsili,
- ı. Ortaklar kurulu,
- j. Kurulun görev ve yetkileri,

¹⁵ Örnekler bölümüne bkz.

- k. Gelir ve giderin paylaşılması,
- l. Denetim,
- m. Ortaklıktan çıkma,
- n. Ortaklıktan çıkarılma,
- o. Pay devri ve hükümleri,
- p. Ortaklığın sona ermesi,
- r. Fesih, infisah,
- s. Tasfiye

Ortaklık ana sözleşmeleri tip ana sözleşmeye uygun olarak hazırlanır.

Ana sözleşmeye, Avukatlık Kanununa, Yönetmeliklerine, Meslek Kurallarına, hukuka, ahlaka, mesleğin onuruna ve bağımsızlığına aykırı hükümler konulamaz.

Ortaklığın Unvanı ve Adresi

Madde 13. Avukatlık ortaklığının unvanı, bir ya da birkaç ortağın ad ve/veya soyadlarına avukatlık ortaklığı ibaresi eklenerek belirlenir. Ortaklığın unvanında bulunan isim ve soyadlarının sahibi ortağın ortaklıktan ayrılması veya ölümü halinde bu kişinin adı ve/veya soyadının ortaklık unvanında kalıp kalmayacağı hususu ortaklarca avukatlık ortaklığı ana sözleşmesinde düzenlenir.

Avukatlık ortaklığının adresi ortaklık faaliyetlerinin sürekli olarak yürütüleceği adrestir.

Ortaklığın Süresi

Madde 14. Ortaklığın süresi, ortaklar tarafından ortaklık ana sözleşmesinde belli bir süre ile sınırlandırılabilir. Ana sözleşmede süre konulmadığı hallerde süresiz kurulmuş sayılır.

Ortaklık Payları

Madde 15. Ortaklık payları ve oranları, ortaklar arasında serbestçe kararlaştırılabilir. Sözleşmede aksine düzenleme olmadıkça ortakların ortaklık payları eşittir. Ortaklık payları rehin olunamaz.

Pay Devri

Madde 16. Ortaklık payı yalnızca ortaklara veya avukat olan üçüncü kişiye devredilebilir.

Ortaklar kurulu pay devrine onay verip vermemekte serbesttir.

Ortaklar, ana sözleşme ile her türlü pay devrini süreli veya süresiz olarak yasaklayabilirler.

Mirasçının avukat olmaması ya da ortaklığı kabul etmemesi, ortağın emeklilik ya da sağlık nedenleri ile avukatlığı bırakması, baro levhasından silinmesi, meslekten çıkması veya çıkarılması, ortaklıktaki payına haciz konulması hallerinde ortaklık payı gerçek değeri üzerinden ortaklara ya da ortaklar kurulu kararı ile avukat olan üçüncü kişiye devredilebilir. Bedelde anlaşmazlık halinde

Avukatlık Kanununun 44. maddesinin (B) bendine göre işlem yapılır.

Ortaklar Kurulu

Madde 17. Ortaklar kurulu pay sahiplerinden oluşur. Ortaklar kurulu ortaklığın en yetkili organıdır.

Ana sözleşme ile ortaklar kurulunun toplantı yer, zaman ve şekli ile toplantı ve karar nisapları serbestçe düzenlenir.

Ana sözleşmede bu konuda bir düzenleme olmaması halinde; ortaklar kurulu, ortaklardan birinin yazılı olarak belirleyip diğer ortaklara tebliğ edeceği gündemi görüşmek üzere toplantıya çağırılabilir. Ortaklara toplantı günü ve saati toplantıdan asgari üç gün önce yazılı olarak tebliğ edilmiş olmak kaydı ile ortakların en az 3/4'ünün hazır veya temsilen hazır bulunduğu hallerde ortaklar kurulu geçerli olarak toplanmış sayılır. Eğer bu nisaba ulaşılmazsa ortaklar aynı usulle ikinci kez çağırılır ve bu toplantıda hazır veya temsilen bulunan ortaklardan en az iki tanesinin bulunması yeterlidir. Ortaklar kurulu en az yılda bir kez Ocak ayı içinde toplanır.

Ortaklar kurulu toplantısında bir ortak diğer bir ortağa kendisini temsil için yetki verebilir. Bir kişide birden fazla ortağın temsil yetkisi bulunamaz. Ortaklar dışında başka bir kişi temsilci olarak görevlendirilemez.

Kurul kararları ortaklık karar defterine yazılır ve katılan ortaklarca imzalanır. Kararlara muhalif olan ortaklar muhalefet gerekçelerini yazarak kararları imzalarlar.

Ortaklar Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 18. Ortaklar kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a. Ortaklığın yönetim ve temsili ile yetkili olan ortakları belirlemek,

b. Yönetim ve temsile ilişkin yetki sınırlarını belirlemek,

c. Ortaklar dışında ortaklıkta çalışacak avukatların ve diğer yardımcı elemanların haklarına ilişkin genel kuralları belirlemek,

d. Ortaklar arasında ortaklığın faaliyetlerine ve iş bölümüne ilişkin genel kuralları belirlemek,

e. Yönetici ortak veya ortaklar tarafından hazırlanan bütçeyi aynen veya değiştirerek onaylamak,

f. Ortakların aylık olarak gelirden alacakları avanslar ve yıllık gelirin paylaşımı ile ortaklığın gelişimi için ayrılacak miktarı belirlemek,

g. Ortaklık payının, devir ve intikalinde yeni ortağın kabulü veya kabul edilmemesi konusunda karar vermek,

h. Ortaklıktan çıkmak isteyen veya payı haciz edilen ortağın payının satın alınması konusunda karar vermek,

ı. Ortakların ortaklıktan çıkarılmaları hususunda karar vermek,

j. Ortaklık faaliyetleri için gerekli olan yatırımlar konusunda karar vermek,

k. Ortaklık ana sözleşmesinde ihtiyaç duyulacak değişiklikler konusunda karar vermek,

l. İşin reddi gerektiği konusunda ortaklardan birinin talebi olduğunda, bu hususu karara bağlamak,

m. Ortaklık süresi bittiğinde ortaklığın devamına karar vermek,

n. Ortaklığın feshine karar vermek,

o. Ortaklığın feshi veya infisahı söz konusu olduğunda tasfiye görevlisini tayin etmek.

Ortaklığın Yönetimi ve Temsili

Madde 19. Ortaklığın hangi ortak veya ortaklar tarafından ne şekilde temsil ve ilzam edileceği ortaklık ana sözleşmesinde düzenlenebileceği gibi, ortaklar kurulunca alınacak kararlarla da belirlenebilir. Sözleşme veya ortaklar kurulunca alınmış kararlarla yönetim ve temsil ile ilgili olarak bir veya birden ziyade ortağın yetkili kılınmamış olması halinde ortaklığın yönetim ve temsilde tüm ortaklar yetkilidir.

Yönetim ve temsilde yapılan değişikliğe ilişkin kararın bir nüshası baroya bildirilir ve ortaklığın sicil dosyasında saklanır.

Yönetim ve temsile yetkili kişilerin imza sirküleri ile yetkiye ilişkin belgeleri, Baro Başkanlığınca onaylanır.

Yönetici Ortakların Yetkileri

Madde 20. Ortaklar kurulunca bir ya da birden fazla ortak, yönetici ortak olarak seçilebilir.

Yönetici ortakların seçilmeleri, görev süreleri, değiştirilme esasları, yetkileri, toplanma zamanları, toplantıya çağırılma şekli ve kararlar için gerekli çoğunluk nispetleri ana sözleşmede düzenlenir.

Yönetici ortaklar, kanun, yönetmelikler, ana sözleşme ve ortaklar kurulunun kararlarına göre ortaklığın faaliyetlerini yönetir, ortaklığı temsil ve ilzam eder, Ortaklar Kurulunun verdiği görevleri yerine getirir.

Ana sözleşme ve ortaklar kurulu kararı ile yönetici ortaklara ortaklık kar payı yanında ücret verilmesine de karar verilebilir.

Ortaklar kurulu kararı ile yönetici ortakların görevine her zaman son verilebilir, başka ortak görevlendirilebilir.

Yönetici ortakların yetkileri, diğer ortaklar ile çalışan avukatların mesleki bağımsızlıklarını ihlal eder nitelikte kullanılamaz.

Gelir ve Giderlerin Paylaşılması

Madde 21. Ortaklar öncelikle ortaklığın giderlerini karşılamakla yükümlüdürler. Ortaklar gelirin paylaşımını ana sözleşmede serbestçe kararlaştırırlar.

Ortaklar Arasındaki İlişkiler ve Uyuşmazlıkların Çözümü

Madde 22. Ortaklar; birbirleriyle, çalışanlarla ve üçüncü kişilerle olan ilişkilerinde avukatlık mesleğinin onuruna ve meslek kurallarına uygun davranmak zorundadırlar.

Ortaklar; birden fazla avukatlık ortaklığının ortağı olamaz, ortaklığın bürosu dışında büro edinemez ve bağımsız olarak dava ve iş takip edemezler. Aksine davranışlar ortaklıktan çıkarılma sebebi olup, ortaklığın, bu çeşit davranışta bulunan ortak hakkında tazminat hakkı ve Avukatlık Kanununun disipline ilişkin hükümleri saklıdır.

Avukatlık ortaklığında; ortakların kendi aralarında ve ortaklıkla ilgili her türlü uyuşmazlıklar, ortaklık payı devri ve intikalinde bedele ilişkin olarak üçüncü şahıslarla aralarında çıkacak anlaşmazlıklar, genel hükümlere göre çözümlenir.¹⁶

İş Bölümü

Madde 23. Ortaklar arasında işlerin takibi ve iş bölümünün ne şekilde yapılıp yürütüleceği ortaklık ana sözleşmesinde serbestçe belirlenir.

¹⁶ 13/6/2009 tarihli ve 27257 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan TBB Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesiyle, "Avukatlık ortaklığında; ortakların kendi aralarında ve ortaklıkla ilgili her türlü uyuşmazlıklar, ortaklık payı devri ve intikalinde bedele ilişkin olarak üçüncü şahıslarla aralarında çıkacak anlaşmazlıklar, Hakem Kurulu tarafından, Avukatlık Kanunu ve ilgili yönetmelik hükümlerine göre çözümlenir." şeklindeki 3. fıkra, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Ortaklara ve ortaklıkta çalışan avukatlara tevdi edilen işler, iş ve dava defterine kayıt edilir.

Denetim

Madde 24. Her ortağın ortaklık hakkında bilgi almaya ve ortaklığın defterlerini, iş ve dava evraklarını incelemeye hakkı vardır.

Ortaklar, ana sözleşmede avukatlık ortaklığının mali işlerini denetlemek üzere bir ya da birden çok kişiden oluşacak bir denetleme kurulu görevlendirirler. Denetleme kurulunun görev ve yetkileri ana sözleşmede düzenlenir.

Ortaklıktan Çıkma

Madde 25. Ana sözleşmede aksine düzenleme yok ise her ortak payını ortaklardan herhangi birine veya birkaçına veya ortak olabilme şartlarını haiz bir başka kişiye devrederek ortaklıktan çıkabilir. Ortaklıktan çıkmak isteyen ortak çıkma iradesini, payının değerini, payı devir alacak olanın kimliğini yazılı olarak ortaklığa ve tüm ortaklara bildirir. En son ortağa bildirim tarihinden itibaren iki ay içinde ortaklık, ortaklık payının devri ile ilgili kararını vermezse devire onay verilmiş sayılır.

(...)¹⁷

¹⁷ 13/6/2009 tarihli ve 27257 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan TBB Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 3. maddesiyle, "Ortakların pay devrine onay vermeleri halinde Avukatlık Kanunu'nun 44. maddesinin (B) bendi ve Türkiye Barolar Birliği Baro Hakem Kurulu Yönetmeliği hükümlerine göre işlem yapılır." şeklindeki 2. fıkra yürürlükten kaldırılmıştır.

Ortaklıktan Çıkarılma

Madde 26. Bir ortak şahsına ilişkin haklı sebeplerin mevcudiyeti halinde, ortaklar kurulu üye tam sayısının 3/4'ünün kararı ile ortaklıktan çıkarılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ortaklığın Sona Ermesi

Fesih

Madde 27. Ortaklar, ana sözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde, her zaman ortaklığın feshine karar verebilirler.

Ortaklığın fesih ve tasfiyesinde, ana sözleşmede hüküm bulunmaması halinde; Avukatlık Kanunu, Yönetmelik hükümleri ve genel hükümler uygulanır.¹⁸

İnfisah

Madde 28. Avukatlık ortaklığı aşağıdaki sebeplerden biri ile münfesi olur.

a. Ortakların ortaklıktan çıkması veya çıkarılması, ölümü, mirasçının avukat olmaması ya da ortaklığı kabul etmemesi, ortakların emeklilik veya sağlık nedenleri ile

¹⁸ 13/6/2009 tarihli ve 27257sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan TBB Avukatlık Ortaklığı Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 2. maddesiyle, "Ortaklığın fesih ve tasfiyesinde, ana sözleşmede hüküm bulunmaması halinde, Avukatlık Kanunu ve Yönetmelik hükümleri uygulanır." şeklindeki 2. fıkra, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

avukatlığı bırakması, baro levhasından silinmesi, meslekten çıkması veya çıkarılması, ortaklıktaki payına haciz konulması nedeni ile avukatlık ortaklığındaki ortak sayısının ikinin altına düşmesi,

b. Ana sözleşmede bir fesih sebebi belirlenmesi halinde onun gerçekleşmesi

c. Ana sözleşmede ortaklık için belirlenen sürenin uzatılmamış olması,

d. Avukatlık Kanununun 44 üncü maddesinin (B) bendinin (a/1) alt bendinde belirlenen işlemlerin üç ay içinde sonuçlandırılmamış olması,

e. Avukatlık ortaklığının diğer bir avukatlık ortaklığı ile birleşmesi,

f. Avukatlık ortaklığının Kanunun 135 inci maddesinin (5) nolu bendi fıkrası uyarınca avukatlık ortaklığı sicilinden silinmesi.

Tasfiye

Madde 29. Ortaklığın diğer bir ortaklıkla birleşmesi hali hariç olmak üzere infisah eden ortaklık tasfiye haline girer.

Tasfiye haline giren ortaklık tasfiye sonuna kadar tüzel kişiliğini tasfiye işleri ile sınırlı kalmak kaydı ile korur. Mesleki faaliyetine devam edemez. Ancak aldığı işleri tamamlar. Tasfiye haline giren ortaklığın ortakları bağımsız olarak mesleki faaliyette bulunabilirler.

Tasfiye haline giren ortaklık hakkında gerektiğinde Avukatlık Kanununun 42 nci maddesi hükmü kıyasen uygulanır.

Tasfiye haline giren ortaklığın durumu baro avukatlık ortaklığı siciline işlenir.

Ana sözleşmede ayrıca tasfiye görevlisi atanması için özel bir usul öngörülmemiş ise tasfiye işleri yönetici ortak veya yönetici ortaklar tarafından yapılır.

Ana sözleşme ile atanan tasfiye görevlileri ya da yönetici ortaklar, ortaklar kurulu tarafından her zaman azil edilebilirler.

Pay sahiplerinin birinin talebi ile Baro Yönetim Kurulu da haklı sebeplerin varlığı halinde tasfiye görevlilerinin yerine yenilerini atayabilir.

Tasfiye görevlisi görevine başlar başlamaz ortaklığın hal ve durumunu tespit eder ve baro yönetim kuruluna bildirir. Tasfiye görevlisinin durum tespit raporu göz önüne alınarak tasfiye görevlisi için baro yönetim kurulunca kendisine bir ücret takdir edilir. Bu ücretin ödenme şekli baro yönetim kurulunca belirlenir. baro yönetim kurulunun belirlediği bu ücreti, tasfiye halindeki ortaklar payları oranında Baronun göstereceği hesaba depo etmek zorundadırlar. Bu ödemelerin yapılmaması disiplin suçunu oluşturur.

Avukatlık ortaklığının borçlarının tasfiyesi şartı ile ortaklar kurulu oy birliği ile ortaklığa ait menkul ve gayri menkullerin ortaklar arasında taksimine karar verebilir.

Tasfiye görevlisi, tasfiye haline geçen ortaklık leh ve aleyhine açılan dava ve takiplere ilişkin her türlü gideri ortaklık malvarlığı bünyesinden karşılar.

Tasfiye sonunda, ortaklığın borçları ödendikten sonra ortaklığa ait mevcutlar pay sahipleri arasında payları oranında dağıtılır.

Tasfiye sonunda tasfiye görevlisinin bildirimini ile ortaklığın Baro Avukat Ortaklığı Sicilinden terkinin yapılır.

ALTINCI BÖLÜM

Avukatlık Ortaklıklarının Birleşmesi ve Nakli

Birleşme ve Nakil

Madde 30. Aynı baroya kayıtlı iki ayrı avukatlık ortaklığının, her birinin ortaklar kurulunca alınacak kararlar ile ortaklıklardan birinin adı ya da başka bir adla oluşturacakları yeni bir avukatlık ortaklığında birleşmeleri mümkündür. Bu takdirde tasfiye hükümleri uygulanmaz. Birleşme kararı veren her iki avukatlık ortaklığının hak ve vebeleri yeni oluşacak avukatlık ortaklığına intikal eder.

Avukatlık ortaklığı, Avukatlık Kanununun 68 inci maddesine göre nakil isteminde bulunabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Defterler, Kayıt ve Belge Düzeni

Tutulması Zorunlu Defterler

Madde 31. Avukatlık ortaklığı; iş ve dava defteri, pay defteri, karar defteri, gelir-gider defteri ve demirbaş defteri tutmak zorundadır. Defterlerin tutulmasından, ortaklığın yönetim ve temsili ile görevli ortak sorumludur. Avukatlık ortaklığınca tutulması zorunlu olan defterler, Türkiye Barolar Birliği tarafından bastırılır ve barolar aracılığı ile bedeli karşılığında temin edilir.

Defterlerin Tasdiki

Madde 32. Ortaklığın tutmakla yükümlü olduğu defterlerden gelir-gider defteri ve demirbaş defteri notere tasdik ettirilir. Tasdik zaman ve usulü 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenir.

Ortaklığın diğer defterler için Baro Başkanlığına yapacağı başvuru üzerine, baro tarafından defterlerin sayfa adedi belirlenip, tüm sayfaları baro mührü ile mühürlenir. Tasdike ilişkin olarak iki nüsha düzenlenen tutanaklardan biri ortaklık sicil dosyasında saklanır. Tasdik işlemi masrafı karşılığında baro tarafından yapılır.

İş ve Dava Defteri

Madde 33. İş ve dava defterine, ortaklığa gelen iş ve davalar geliş tarih ve sıra numarası verilerek kayıt edilir.

Bu kayıtta; gelen dava ve işin sahibi, niteliği, iş ve davanın önemli aşamalarına ve sonucuna ilişkin bilgiler ve işi takiple görevlendirilen avukatlar gösterilir.

Pay Defteri

Madde 34. Pay defterine, her ortak için ayrı bir sayfa açılır. Ortağın kimlik bilgileri, pay oranı, payı devir almış ise kimden aldığı, tarihi ve pay devri yaptığında payın kime devir edildiği bilgilerini kapsar. İntikallerde de gereken bilgiler kaydedilir.

Pay defterine bağlı olarak ayrıca her ortak için bir dosya tutulur. Ortaklığa katılım payı ve pay devrine ilişkin belgeler bu dosyada muhafaza edilir.

Karar Defteri

Madde 35. Ortaklar kurulunun ortaklık faaliyetlerine ilişkin aldığı tüm kararlar tarih ve sıra numarasına göre bu deftere yazılır ve karara katılanlar tarafından imzalanır. Kararlara muhalif olan ortaklar muhalefet gerekçesi yazarak kararları imzalarlar.

Gelir ve Gider Defteri

Madde 36. Ortaklığın mesleki faaliyet sebebiyle elde ettiği gelirler, serbest meslek makbuzuna dayalı olarak bu deftere kayıt edilir. Serbest meslek makbuzu gelirin tahsil edildiği tarihte düzenlenir. Ortaklığın yaptığı tüm gider-

ler de, belgeye dayalı olarak, gider tarih sırasına göre bu deftere kayıt edilir. Gelir ve gider defterine kayıtlı olan gelir ve giderin dayanağı olan belgeler, düzenledikleri tarihi takip eden yıl sonundan itibaren beş yıl doluncaya kadar saklanır. Özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

Demirbaş Defteri

Madde 37. Ortaklığın sahip olduğu menkul ve gayrimenkul mal varlığının tamamı iktisap tarih ve sırasına göre bu deftere kayıt edilir. Amortisman kayıtları da bu defterde gösterilir. Menkul demirbaşların yıpranması ve kullanılmaz hale gelmesi veya satılması halinde usulüne uygun şekilde kayıttan düşülür.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Vekaletname

Vekaletname ve Yetki Belgesi

Madde 38. Ortaklığın takip edeceği işlere ait vekaletnameler ortaklık adına düzenlenir.

Ortaklık, iş ve davayı takip edecek ortak veya çalışan avukatlarına usulüne uygun olarak düzenlenmiş yetki belgesi verir. Vekaletnamede tevkil yetkisi olması halinde ortaklık, ortakları ve çalışan avukatları dışında üçüncü bir avukata da yetki belgesi verebilir. Bu halde de ortaklığın kanun ve bu yönetmeliğe göre müteselsilen sorumluluğu devam eder.

Vekaletname Kayıt Defteri

Madde 39. Ortaklık adına iş ve dava takip etmek üzere alınan vekaletnameler, ortaklık vekaletname kayıt defterine; vekalet verenin kimlik bilgileri, vekaletnamenin düzenlendiği notere ait bilgiler, noter yevmiye numarası ve tarihini içerecek şekilde kayıt edilir ve bu kayıt sırasına göre ortaklıkça vekaletname asılları fihrist ile de irtibatlandırılarak arşivlenir.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
AVUKATLIK
ORTAKLIĞI
YÖNETMELİĞİ

DOKUZUNCU BÖLÜM

Disiplin Hükümleri ve Son Hükümler

Cezai Sorumluluk

Madde 40. Ortaklık, ortaklar hakkındaki disiplin takibatından bağımsız olarak disiplin takibinin konusunu oluşturamaz.

Her bir ortak ve ortaklıkta çalışan avukatlar mesleki görevlerinden dolayı Avukatlık Kanunu ve Meslek Kurallarına uygun davranmak zorundadır. Kanun ve Meslek Kurallarına aykırı davrananlar, eylemlerinden şahsen de sorumludur.

Ortağın ve ortaklıkta çalışanların disiplin suçu oluşturmuş işlem ya da eylemi, ortaklar kurulunun kararı ya da yönetici ortağın talimatı ile yerine getirilmiş ise; ya da ortaklık, Kanuna ve kurallara aykırı işlem ya da eylemleri itiyat haline getiren ortakları veya çalışan avukatları hakkında gerekli işlemleri yapmadığı takdirde, eylemin ağır-

lığına göre kanunda yazılı disiplin cezalarının muhatabı olur.

Hukuki Sorumluluk

Madde 41. Avukatlık ortaklığı, ortağın ve ortaklıkta çalışanların mesleki görevlere ilişkin eylem, işlem ve borçlarından dolayı bunlarla birlikte müştereken ve müteselsilen sınırsız olarak sorumludur. Ortaklığın ilgisine rücu hakkı saklıdır.

Yürürlük

Madde 42. Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 43. Bu Yönetmelik hükümlerini, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu yürütür.

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ
REKLAM YASAĞI
YÖNETMELİĞİ

RG: 21/11/2003-25296

TBB REKLAM YASAĞI YÖNETMELİĞİ
DİZİNİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

	Madde No:	Sayfa No:
Amaç.....	1	329
Kapsam.....	2	329
Hukuki Dayanak.....	3	330

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Büro.....	4	330
Tabela.....	5	330
Basılı Evrak	6	331
Telefon Rehberi	7	332
Medya İlişkileri.....	8	333
İnternet.....	9	334
İşbirliği.....	10	336
Yükümlülükler	11	336

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yönetmelik Hükümlerine Aykırılık12	336
Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat13	337
Geçici Madde 1	337
Yürürlük.....14	337
Yürütme.....15	337

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
REKLAM YASAĞI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Amaç

Madde 1. Bu Yönetmeliğin amacı; bu Yönetmelik kapsamında olanların, iş elde etmek için reklam sayılabilecek her türlü girişim ve eylemde bulunmalarının önlenmesidir. Avukatların mesleklerini özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmelerini, avukatlık sıfatının gerektirdiği saygı ve güvene yakışır şekilde hareket etmelerini, yargılama faaliyetindeki yerlerini ve işlevlerini olumsuzlaştıracak ve yargının görünümünü bozacak davranışlardan kaçınılmasını sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2. Bu Yönetmelik; avukatları, avukatlık ortaklıklarını, avukatlık bürolarını, avukat stajyerlerini ve dava vekillerini kapsar.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
AVUKATLIK
REKLAM
YASAĞI
YÖNETMELİĞİ

Hukuki Dayanak

Madde 3. Bu Yönetmelik 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 55 inci maddesi gereğince hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Büro

Madde 4. Mesleki faaliyetlerin yürütüldüğü büro; bu amaca elverişli ve mesleğin saygınlığına yaraşır nitelikte olmalıdır.

Tabela

Madde 5. Bu Yönetmelik kapsamında olanlar kullanacakları tabelada; avukatlık unvanı ile ad ve soyadı, varsa akademik unvanı, büronun bulunduğu kat ve büro/daire numarası telefon numarası, internet adresi ile e-posta adresi yer alabilir. Tabelada bu Yönetmelik'te belirlenenlerin dışında unvan, deyim, şekil, amblem ile Türkçe dışında yabancı dillerde ifade ve sair şekiller, işaret, resim, fotoğraf ve benzerlerine yer verilemez.

Aynı büroda birlikte çalışma halinde, avukatlardan birinin veya bir kaçının adı ve soyadı veya sadece soyadı yanında "avukatlık bürosu" ibaresinin ve avukatlık ortaklığı halinde de; ortaklık sözleşmesinde belirtilen ortaklığın adı ve unvanı yanında "avukatlık ortaklığı" ibaresinin de yer alması zorunludur.

Tabela, fiziki imkansızlık dışında, büronun bulunduğu binanın giriş kapısının yanına, giriş holü veya koridoruna, büro giriş kapılarının yanına asılabilir.

Bina cephelerine, büro balkonu ve pencerelerine birden fazla tabela asılamaz, benzeri yazılar yazılamaz. Tabela yerine ışıklı pano kullanılamaz, tabela ışık verici donanımla süslenemez. Tabelada en çok iki renk kullanılabilir.

Tabela (70 cm x 100 cm) boyutunu geçemez. Ancak birden fazla avukata ya da avukatlık ortaklığına ait tabelalar ile yüksek katlarda kullanılacak tabelalarda bu boyut (100 cm x 150 cm) ye kadar arttırılabilir.

Basılı Evrak

Madde 6. Başlıklı kağıtlar, kartvizitler ve diğer basılı evrak, reklam niteliği taşıyacak aşırılıkta olamaz.

Başlıklı kağıtlarda, kartvizitlerde ve diğer basılı evrakta; sadece avukatlık unvanı, varsa akademik unvan, adı ve soyadı, adres, telefon-faks numaraları, internet ve e-posta adresleri ile bağlı bulunulan; baro ve Türkiye Barolar Birliği sicil numaraları, vergi dairesi ile vergi sicil numarası yer alabilir.

Birlikte çalışma halinde; "avukatlık bürosu" ibaresi, avukatlık ortaklığı halinde "avukatlık ortaklığı" ibaresi ve ortaklıkta yer alan avukatların ad ve soyadlarının yer alması da zorunludur.

Ortaklığa mensup avukatların, başlıklı kağıtlarında,

kartvizitlerinde ve diğer basılı kağıtlarında; büro ya da ortaklığın adı yanında, kendi ad ve soyadlarını da kullanmalarını zorunludur.

Başlıklı kağıtlarda, kartvizitlerde ve diğer basılı kağıtta avukat unvanı ve akademik unvan dışında; emekli yargıç, emekli savcı, emekli noter, hukuk uzmanı, marka-patent vekili, sigorta uzmanı, bilirkişi, bakan, milletvekili ve benzeri sıfatlar kullanılamayacağı gibi kamu kurum ve kuruluşu ile özel kurum ve kuruluşlardaki, siyasi partilerdeki geçmiş ve mevcut görevler belirtilemez. Barolar ve Türkiye Barolar Birliği organlarında geçmişte görev alan avukatlar bu unvanlarını kullanamazlar. Halen görevli olanlar bu unvanlarını; ancak bu görevin ifasında ve bu görevleri ile sınırlı olmak kaydıyla kullanabilirler.

Başlıklı kağıtlarda, kartvizitlerde ve diğer basılı evrakta; avukatın veya avukatlık ortaklığının ad ve unvanını belirtme amacını aşan her türlü yazı, deyim, resim, kayıtlı bulunduğu baro veya Türkiye Barolar Birliği amblemi dışında amblem ve şekiller yer alamaz.

Avukatlık hizmeti, hiçbir unvan altında marka tesciline konu olamaz; bu yolda başvuruda bulunulamaz.

Telefon Rehberi

Madde 7. Bu Yönetmelik kapsamında olanlar, telefon rehberinin "meslekler" kısmına alfabetik sırada dizilmiş olmak ve diğer avukatlardan, avukat bürolarından ve avukatlık ortaklıklarından ayırt edici her hangi bir ifade, sembol, işaret ve saire kullanmamak koşulu ile; adı, soya-

dı, büro adresi, telefon ve faks numaraları, internet adresi ve e-posta adresini yayınlatabilirler.

Medya İlişkileri

Madde 8. Bu Yönetmelik kapsamında olanlar;

a. Adres değişikliğini, büro açılışını ve altı ayı aşan ara vermeden sonra yeniden mesleğe dönüşünü; avukatlık ortaklığına girişini ve çıkışını, reklam niteliğini taşımayacak şekilde, gazete ve sair yazılı basın yolu ile bir kez duyurabilirler. Avukatlık ortaklığının tescil ya da sona ermesi ya da ortaklardan birinin ayrılması ilan yolu ile duyurulabilir,

b. Yaşamları, kazançları, mesleki faaliyeti hakkında "reklam niteliğinde" yayınlarda bulunamaz, halen ya da eskiden takip ettiği, devam eden veya sonuçlanmış bir dava hakkında; dava ile özdeşleşip tarafların sözcüsü gibi hareket edemez, davanın hukuki boyutları içinde kalmak kaydıyla ve zorunlu haller dışında yazılı, işitsel ve görsel iletişim araçlarına ve internete görüntü, bilgi, demec veremez, açıklama yapamazlar,

c. Yazılı, işitsel ve görsel iletişim araçlarında ve internette röportaj, sohbet, konuşma, tartışma ve benzeri programlara katıldıklarında; reklam sayılabilecek her türlü davranıştan, avukatlık mesleğini zedeleyici her türlü açıklamadan kaçınmak zorundadırlar,

d. Avukat unvanı kullanarak yazılı, işitsel, görsel iletişim araçlarında ve internette yönetmen, düzenleyici, danışman ve sair sıfatlar ile dizi, sürekli yayın, süreli ya da

süresiz programlar hazırlayamaz, sunamaz, yönetemez, hazırlanmasına, sunulmasına ve yönetilmesine katılmazlar,

e. Gerek mahkemede temsil görevini yerine getirirken, gerek yazılı, işitsel ve görsel iletişim araçları ve internet ile ilişkisinde kendisini veya üzerinde çalışmakta olduğu hukuki işi reklam olabilecek nitelikte ön plana çıkaramazlar.

İnternet

Madde 9. Bu Yönetmelik kapsamında olanlar, internet dahil, teknolojinin ve bilimin olanak tanıdığı her tür ortamda avukatlık mesleğinin onur ve kurallarına, avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene, Türkiye Barolar Birliği tarafından belirlenen "Avukatlık Meslek Kuralları"na aykırı olmayacak şekilde kendisini ifade etme hakkına sahiptir.

Mesleki faaliyetlerini internet üzerinden sürdürmek, müvekkillerini bilgilendirmek, mesleki makalelerini ve bilimsel çalışmalarını yayınlamak amacıyla yalnızca "av.tr" uzantılı internet sitesi açabilir. Tabelada, basılı evraklarında ve internet sitesinde sadece av.tr uzantılı veya Türkiye Barolar Birliği'nin ya da bağlı bulunduğu barosunun verdiği e-posta adreslerini kullanabilir. İnternet sitesi üzerinden mesleki faaliyetini yürütürken avukatlık mesleğinin onur ve kurallarına, avukat unvanının gerektirdiği saygı ve güvene aykırı olmamak şartı ve gerekli güvenlik tedbirlerini alarak sır saklama yükümlülüğüne uygun

davranmak kaydı ile internetin kendine özgü araçlarını ve sadece ilgili kişinin ulaşabileceği, şifre-algoritma ile korunan internet sitesinin geri planında kişiselleştirilmiş "sanal ofis" benzeri uygulamaları kullanabilir. Bu uygulamalar ilgilisinin dışındakilerin kullanımına açılmaz.

Bu Yönetmelik kapsamında olanlar açacakları internet sitelerinde;

a. Site sahibi ya da sahiplerinin adı soyadı varsa akademik unvanı, avukatlık ortaklığı ise tescil unvanı, avukatlık bürosu ise büro unvanı, fotoğrafı, Türkiye Barolar Birliği ve baro sicil numaraları, mesleğe başlama tarihi, mezun oldukları üniversite, bildikleri yabancı dil, mesleki faaliyetin yürütüldüğü büro adresi, telefon ve faks numaraları, e-posta adresi gibi bilgilerin bulunmasını sağlar,

b. İş sağlama amacına yönelik olmamak ve meslektaşlarıyla haksız rekabete yol açmamak kaydıyla internet sitelerini arama motorlarına kayıt ederken anahtar kelime (keyword) olarak; "adı ve soyadı", "avukatlık ortaklığı unvanı", "avukatlık bürosu unvanı", "bulunduğu şehir ve kayıtlı oldukları baro" "avukat, hukuk, hukukçu, adalet, savunma, iddia, eşitlik, hak" dışında bir sözcük ya da tanıtım tümcesi kullanamaz,

c. İş sağlama amacına yönelik ve meslektaşlarıyla haksız rekabete yol açacak şekilde, internet kullanıcılarını kendi sitesine veya kendi sitesinden bir başka siteye yönlendirecek internet kısa yolları kullanamaz, kullanılmasına izin veremez ve reklam veremez ve alamaz.

İşbirliği

Madde 10. Bu Yönetmelik kapsamında olanlar, ülke içinde ve dışında işbirliği yaptıkları ve başka kentlerdeki avukatları, ortak avukat bürolarını ve avukatlık ortaklıklarını; irtibat bürosu ve benzeri tanımlarla, işbirliğini genelleştirecek ve süreklilik kazandıracak biçimde açıklamazlar, duyuramazlar.

Yükümlülükler

Madde 11. Bu Yönetmelik kapsamında olanlar; salt ün kazanmaya yönelik her tür girişim ve eylemlerden kaçınmak, iş elde etmek için reklam sayılabilecek herhangi bir girişim ve eylemde bulunmamak, üçüncü kişilerin kendileri için reklam sayılabilecek bu tür eylem ve davranışlarına izin vermemek, engel olmak için gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yönetmelik Hükümlerine Aykırılık

Madde 12. Bu Yönetmelik hükümlerine aykırılık tespiti halinde barolar tarafından resen soruşturma açılır.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 13. 14/11/2001 tarihli ve 24583 sayılı *Resmi Gazete*'de yayımlanan, Türkiye Barolar Birliği Reklam Yasağı Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1. 14/11/2001 tarihli ve 24583 sayılı *Resmi Gazete*'de yayımlanan, Türkiye Barolar Birliği Reklam Yasağı Yönetmeliğinin 9 uncu maddesi uyarınca halen kullanılmakta olan "gen.tr" uzantılı internet adresleri iş bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde "av.tr" uzantılı şekle dönüştürülür.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
AVUKATLIK
REKLAM
YASAĞI
YÖNETMELİĞİ

Yürürlük

Madde 14. Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 15. Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ
ADLİ YARDIM
YÖNETMELİĞİ**

RG: 30/3/2004-25418

TBB ADLİ YARDIM YÖNETMELİĞİ
DİZİNİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

	Madde No:	Sayfa No:
Amaç	1.....	343
Kapsam	2.....	343
Hukuki Dayanak.....	3.....	344

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Adli Yardım Bürosu ve Temsilcisi.....	4.....	344
Adli Yardım İstemi	5.....	345
Adli Yardımın Yapılışı	6.....	345
Ödenecek Ücret	7.....	348
Adli Yardım Bürosunun Gelirleri.....	8.....	348
Adli Yardım Bürosunun Giderleri.....	9.....	349
Adli Yardım Parasının		
Barolara Dağıtımı	10.....	350
Adli Yardım Bürolarının Denetimi.....	11.....	351
Yürürlükten Kaldırılan Hükümler	12.....	352
Yürürlük	13.....	352
Yürütme.....	14.....	352

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
ADLİ YARDIM YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Amaç

Madde 1. Bu Yönetmeliğin amacı, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 176-181 inci maddeleri uyarınca, adli yardımla ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Adli yardımın amacı, bireylerin hak arama özgürlüklerinin önündeki engelleri aşmak ve hak arama özgürlüğünün kullanımında eşitliği sağlamak üzere, avukatlık ücretini ve yargılama giderlerini karşılamak üzere bulunmayanların avukatlık hizmetlerinden yararlandırılmasıdır.

Kapsam

Madde 2. Bu Yönetmelik, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 180 inci maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılan paraların, barolar arasında dağıtımı ve kullanılması ile adli yardım bürosunun kuruluşunu, görev ve yetkilerini, görevlendirilecek avukatların ve ücretlerinin belirlenmesini, işleyişini ve denetimini kapsar.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
ADLİ
YARDIM
YÖNETMELİĞİ

Hukuki Dayanak

Madde 3. Bu Yönetmelik 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 176-181 inci maddeleri uyarınca düzenlenmiştir

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Adli Yardım Bürosu ve Temsilcisi

Madde 4. Her baro merkezinde, Baro yönetim kurulu tarafından belirlenip görevlendirilecek, yeterli sayıda avukattan oluşan bir adli yardım bürosu kurulur. Baro Yönetim Kurulu ayrıca, baro merkezi dışında, avukat sayısı beşten fazla olan her yargı çevresinde bir avukatı, adli yardım bürosu temsilcisi olarak görevlendirebilir. Gerektiğinde, yeteri kadar temsilci yardımcısı da görevlendirilir.

Adli yardım bürosu ve temsilcileri, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununda öngörülen görevler ile baro yönetim kurullarının Avukatlık Kanunu ve yönetmelikler çerçevesinde vereceği görevleri yerine getirirler.

Adli yardım bürosu ve temsilcileri, işlerini adli yardımdan sorumlu Baro Yönetim Kurulu üyesinin sorumluluğunda ve denetiminde yürütürler.

Adli yardım bürosu ve temsilcilerine, hizmetin yürütülebilmesi için adli yardım ödeneğinden karşılanmak

üzere yeterli mekan, büro donanımı ve personel sağlanır.

Barolar, avukat stajyerlerine, adli yardım bürosu ve temsilciliklerinde eğitim amacıyla geçici süreli görevler verebilirler.

Adli Yardım İstemi

Madde 5. Adli yardım istemi, hizmetin görüleceği yer adli yardım bürosuna ve temsilciliklerine yapılır. Başvurularında, adli yardım başvuru formu doldurulur ve adli yardım esas defterine kaydedilir.

Adli yardım bürosu ve temsilcilikleri, istem sahibinden gerekli bilgi ve belgeleri ister, istemin haklılığı konusunda uygun bulacağı araştırmayı yapar, gerektiğinde karar verir. Bu araştırmada, kamu ve özel kurum ve kuruluşları, adli yardım bürosuna ve temsilciliklerine yardımcı olurlar.

Adli yardım isteminin reddi halinde istemde bulunan; tebliğden itibaren on gün içinde yazılı veya sözlü olarak Baro Başkanına başvurabilir. Baro başkanı yedi gün içinde karar verir, bu karar kesindir. Süresinde karar verilmediği takdirde talep ret edilmiş sayılır.

Adli yardım görevi serbest çalışan avukatlara eşitlik ilkesi esaslarına göre verilir.

Adli Yardımın Yapılışı

Madde 6. a. Adli yardım isteminin kabulü halinde, durum bir tutanakla tespit edilir. İstem sahibinden, işin so-

nunda maddi bir yarar elde etmesi halinde, avukata ödenen para ile elde edilecek maddi yararın %5'ini baroya ödeyeceğine; adli yardım isteminin haksız olduğunun sonradan anlaşılması halinde, görevlendirilen avukata ödenen ücretin iki katı ve yapılmış masrafları yasal faizleri ile geri vereceğine ilişkin taahhütname alınır.

Vekaletname masrafı adli yardım faslından ödenebilir.

Yargılama giderlerini karşılayamayacaklar için 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 465-472 nci maddeleri gereğince adli müzaheret talebinde bulunulur. Bu talebin reddi halinde ilgisi, avukatlık ücreti dışındaki diğer yargılama giderlerini karşılamak durumundadır. Aksi halde, adli yardım istemi reddedilebilir.

Ancak, yargılama giderlerinin karşılanamayacağının açıkça anlaşılması ve adli yardım talebinde bulunanın haklılığı açısından kesin veya kuvvetli bir kanı oluşması halinde, adli yardım bürosunun veya adli yardım temsilcisinin önerisi üzerine baro yönetim kurulu kararıyla adli yardım fonundan karşılanır.

Davanın reddi halinde iade olunacak harç, adli yardım fonuna aktarılır.

b. Adli yardım isteminin kabulüyle, gerekli iş ve işlemleri yapmak ve yürütmek üzere bir veya birkaç avukat görevlendirilir. Görev yazısının bir örneği de istem sahibine verilir ve gerekli bilgi, belge ve vekaletname ile birlikte görevlendirilen avukata başvurusu istenir. Görevlendirilen avukat, görevlendirme yazısının, işe ve ilgiye ait bil-

gi, belge ve vekaletnamenin, adli müzaheret istemi reddedilmiş ise iş için zorunlu masraf avansının kendisine ulaşması ile avukatlık hizmetlerini yerine getirmek yükümlülüğü altına girer.

Görevlendirilen avukatın yükümlülüğü, istek sahibinin hizmetin görülebilmesi için gerekli belge ve bilgiler ile avukatlık ücreti dışındaki zorunlu yargılama giderlerini vermemesi veya vekaletname vermekten kaçınması ile sona erer. Görevlendirilen avukat, bu durumu gecikmeden, kendisini görevlendiren adli yardım bürosuna ya da temsilciliğine bildirir.

c. Görevlendirmede, avukatların mesleki faaliyet alanlarına ilişkin beyanları dikkate alınır.

d. Görevlendirilen avukat, bu işi yapmaktan haklı bir neden olmaksızın çekinmek isterse, görevin kendisine bildirildiği tarihten itibaren on beş gün içinde, o işin tarifede belirlenen ücretini baroya ödeyerek görevden çekilebilir.

e. Görevlendirilen avukat, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hükümlerine göre işi sonuna kadar takip etmekle yükümlüdür. Bağlantı ve ilişki bulunsa bile başka dava ve icra takipleri veya benzeri hukuksal işlemler, görev konusu iş kapsamında kabul edilmez.

f. Adli yardım bürosu ve temsilcilikleri, görevlendirilen avukatın hizmeti yerine getirmesi ile ilgili aşamaları izler. Avukat, işin hangi aşamasında olursa olsun, kendisinden istenen bilgi ve belgeleri vermek zorundadır. Hizmetin sonunda da, bu konudaki raporunu ve hizmetin sona erdiğini gösterir belgeleri adli yardım bürosuna ya da temsilciliğine iletir.

Ödenecek Ücret

Madde 7. (Değişik: RG 18/12/2008-27084) Adli yardım-
la görevlendirilen avukata, görevlendirmeye konu iş için
asgari ücret tarifesinde gösterilen maktu ücretin üç katına
kadarı baro yönetim kurulu kararı ile peşin ödenir. Aynı
işe birden fazla avukat görevlendirilemez. Ancak görev-
den çekilen avukatın yerine görevlendirilen yeni avukata
ayrıca ücret ödenir.

Ceza davalarında şahsi davacı ve müdahil vekiline,
1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereğince
yapılacak hukuki yardımlar için avukatlık ücret tarifesi-
nde belirlenen maktu ücret ödenir.

Yargıtayda görülecek duruşmalı işlerde ayrıca,
Ankara'ya gidiş-geliş otobüs ücreti ödenir. Adli yardım-
dan yararlananın veya vekilinin talebi halinde Ankara Ba-
rosundan görevlendirilecek avukat aracılığı ile Yargıtay-
daki duruşma takip edilebilir.

Tüm masraflar belgeye dayandırılır. Belgesiz ödeme
yapılamaz.

(Mülga: RG 20/10/2007-26676)

Adli yardım görevini haklı nedenler dışında tamam-
lamayan avukat, aldığı ücretin iki katını baroya ödemek-
le yükümlüdür.

Adli Yardım Bürosunun Gelirleri

Madde 8. Adli yardım bürosunun gelirleri şunlardır:

- a. Türkiye Barolar Birliğinden baroya gönderilecek adli yardım ödeneği,
- b. Kamu ve özel kurum ve kuruluşlarından, il veya belediye bütçelerinden baroya yapılan yardımlar,
- c. Bu amaçla yapılan her türlü bağışlar,
- d. Adli yardım görevlerinden çekilen ve haklı neden olmaksızın hizmeti sonuçlandırmayan avukatlardan geri alınan ücretler,
- e. Taahhütname gereği ilgiliden alınan paralar,
- f. Yardımdan yararlanan ilgili lehine ilamda belirlenen harca esas değerın %5'i.

Adli Yardım Bürosunun Giderleri

Madde 9. Adli yardım bürosunun giderleri şunlardır:

- a. Adli yardımla görevlendirilecek avukatlara ödenecek ücretler ve zorunlu yol giderleri, gerektiğinde vekaletname, dava harç ve masrafları,
- b. Büro personelinin ücretleri,
- c. Büro donanımı, kırtasiye, kira ve diğer giderler.

Adli yardım paraları, münhasıran adli yardım hizmetlerinde kullanılır ve baro bütçesinin ayrı bölümlerinde gösterilir. Bu bölümden kalan gelir fazlası, bir sonraki yılın aynı faslına aktarılır.

Adli Yardım Parasının Barolara Dağıtımı

Madde 10. Türkiye Barolar Birliği, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 180 inci maddesi uyarınca tahsil edilen parayı bütçesinin adli yardım faslına aktararak, bankada açacağı ayrı bir hesapta toplar. Bu hesapta toplanan paranın % 10'u Türkiye Barolar Birliğinin adli yardım giderleri ve adli yardım dengeleme fonu için ayrılır, kalanı barolara gönderilir.

Her baroya (5) temel puan verilir. Verilen (5) temel puana;

a. Her (25) üye avukat için (1) puan,

b. Her (50.000) nüfus için (1) puan,

c. Kalkınmada öncelikli yöre barolarına (3) puan eklenerek adli yardım ödenek puanı saptanır.

Puanlamada 0.5'in altındaki küsuratlar dikkate alınmaz, bunu aşan küsuratlar ise (1) puana tamamlanır.

Barolara gönderilecek adli yardım payı aşağıdaki şekilde hesaplanır:

$$\text{Baro adli yardım ödeneği} = \frac{\text{TBB toplam adli yardım parası} \times 0.90 \times \text{baro adli yardım ödenek puanı}}{\text{Tüm baroların adli yardım puanları toplamı}}$$

Yıl içinde barolara gönderilmiş olan ödenekler, yıl sonunda barolara ayrı ayrı bildirilir.

Barolar, kendi paylarına düşen adli yardım ödeneğinin yıl içinde bitmesi halinde, adli yardım bürosunun gerçekleşen harcamalarını, ödeneğin gerekçesini ve bekleyen işleri içeren rapor ile Türkiye Barolar Birliği adli yardım dengeleme fonundan ek ödenek isteyebilirler. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından, istemin uygun bulunması halinde ek ödenek gönderilir. Barolara gönderilen ödenek yıl içinde kullanılmaz ise bir sonraki yıla aktarılır.

Barolar her yılın sonunda adli yardım yıl sonu raporu düzenleyerek Türkiye Barolar Birliğine gönderirler. Türkiye Barolar Birliğindeki kayıtlar ile bu raporlar esas alınarak hesap mutabakatları sağlanır.

Barolara tahsis edilen ödenek, dört taksit halinde ödenir. Barolar kendilerine tahsis edilen ilk ödemedен sonra üçer aylık rapor düzenler ve Türkiye Barolar Birliğine gönderir.

Raporların Yönetmeliğe uygunluğu tespit edildikten sonra bir sonraki ödeme yapılır. Takip eden diğer ödemelerde de aynı usul uygulanır.

Adli Yardım Bürolarının Denetimi

Madde 11. Baro yönetim kurulu, adli yardım bürosu ve temsilciliklerinin çalışmalarını her zaman denetleyebilir. Baro denetçileri ayrıca mali açıdan adli yardım bürosu ve temsilciliklerini de kapsayan çalışmalarını, her 2 ayda bir düzenleyeceği raporla, baro yönetim kuruluna bildirir.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 12. 14/11/2001 tarih ve 24583 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanan Adli Yardım Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 13. Bu Yönetmelik 10/3/2004 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14. Bu Yönetmelik hükümleri Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.

BELGELER

- TBB Meslek Kuralları
- Avrupalı Avukatların Tabi Olduğu Meslek Kuralları
- Avukatların Rolüne Dair Temel Prensipler (Havana Kuralları)
- Avrupa Konseyi Avukatlık Mesleğinin İcrasındaki Özgürlükler Hakkında 9 Numaralı Tavsiye Kararı
- BM Yargı Bağımsızlığı Temel Prensipler
- Uluslararası Avukatlar Birliği Morelia Şartı
- 21. Yüzyılda Avukatlık Meslek Kurallarına Dair Turin İlkeleri

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ MESLEK KURALLARI

TBB'nin 8-9 Ocak 1971 tarihli IV. Genel Kurulu'nda kabul edilmiş ve 26 Ocak 1971 tarihli TBB Bülteni'nde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

TBB MESLEK KURALLARI
DİZİNİ

I. Genel Kurallar	359
II. Yargı Organlarıyla ve Adli Mercilerle İlişkiler	361
III. Meslektaşlar Arası Dayanışma ve İlişkiler	362
IV. İş Sahipleriyle İlişkiler	364
V. Avukatların Barolarla ve TBB ile İlişkileri	366
VI. Yürürlük, Uygulama Alanı	367

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
MESLEK KURALLARI

I. Genel Kurallar

1. Türk avukatları, baroların ve Türkiye Barolar Birliği'nin bağımsızlığı gereğine inanmışlar ve bu konuda kendilerine gerek kişi, gerek kuruluş olarak düşen görevleri başarıya kararına varmışlardır.

2. Mesleki çalışmasında avukat, bağımsızlığını korur; bu bağımsızlığı zedeleyecek iş kabulünden kaçınır.

3. Avukat, mesleki çalışmasını kamunun inancını ve mesleğe güvenini sağlayacak biçimde ve işine tam bir sadakatle yürütür.

4. Avukat, mesleğin itibarını zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan kaçınmak zorundadır. Avukat, özel yaşantısında da buna özenmekle yükümlüdür.

5. Avukat, yazarken de, konuşurken de düşüncelerini olgun ve objektif bir biçimde açıklamalıdır. Mesleki çalışmasında avukat, hukukla ve yasalarla ilgisiz açıklamalardan kaçınmalıdır.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
MESLEK
KURALLARI

6. Avukat, iddia ve savunmanın hukuki yönü ile ilgilidir. Taraflar arasında anlaşmazlığın doğurduğu düşmanlıkların dışında kalmalıdır.

7. Avukat, salt ün kazandırmaya yönelen her türlü gereksiz davranıştan titizlikle kaçınmalıdır.

a. Avukat, yalnız adres değişikliğini, reklam niteliğini taşımayacak biçimde, ilan yoluyla duyurabilir.

b. Avukatın başlıklı kağıtları, kartvizitleri, büro levhaları reklam niteliği taşıyabilecek aşırılıkta olamaz.

c. Avukat, telefon rehberinde meslekler kısmında adres yazdırabilir. Bunun dışında farklı büyüklükte harflere ya da ilan niteliğinde yazılara yer veremez.

d. Ortak büro kuran avukatlar, büronun reklam aracı olmamasına, hukuk bürosu olma niteliğini yitirmemesine dikkat ederler.

8. Avukat kendine iş sağlama niteliğindeki her davranıştan çekinir.

9. Avukat, kanunen bulunduğu başkaca mevki ve olanaklarının mesleki çalışmalarına etkili olmamasına dikkat eder.

Avukat, mesleki çalışması dışında kişisel anlaşmazlıklarda, avukatlık sıfatının özelliklerinden yararlanamaz.

10. Avukat, aynı dava için birbirine karşı isteklerde bulunamaz.

11. Avukat, Türkiye Barolar Birliği'nce kabul olunan mesleki dayanışma ve düzen gereklerine uygun davranmak zorundadır.

12. Avukat, bürosunun görevin vakarına uygun biçimde tutulmasına çaba gösterir.

13. Uzunca bir süre bürosundan uzak kalmak zorunda bulunan avukat, işlerine bakacak, müvekkillerini kabul edecek meslektaşının adını barosuna bildirir.

14. Avukat meslek kuruluşlarınca verilen görevleri, haklı sebepler dışında, kabul etmek zorundadır.

15. Mesleki çalışmasından ötürü aleyhine açılan dava layihasının bir örneğini, avukat barosuna verir. Baronun hukuki anlaşmazlıklardaki arabuluculuk teklifini kabul etmek zorundadır.

16. Avukat, kendisiyle ilgili her türlü belgeleri baroda görmek hakkını haizdir.

II. Yargı Organlarıyla ve Adli Mercilerle İlişkiler

17. Hakim ve savcılarla ilişkilerinde, avukat, hizmetin özelliklerinden gelen ölçülere uygun davranmak zorundadır. Bu ilişkilerde karşılıklı saygı esastır.

18. Avukat, daha önce hakim, savcı, hakem ya da başka resmi bir sıfatla incelediği işte görev alamaz.

19. Hakim ve savcı ile hısımlık ya da evlilikten gelen engelleri gösteren, kanun hükmünde yazılı derece dışında kalan hısımlıklar ve başkaca yakınlıklarda, avukat, meslek onuruna en uygun biçimde takdirini kullanır.

20. Avukatlar ve avukat stajyerleri, mesleğe yaraşır bir kılık ve kıyafetle, başları açık olarak mahkemelerde görev yaparlar. Duruşmalara, Türkiye Barolar Birliği'nce şekli saptanmış cübbe ile ve temiz bir kıyafetle çıkarlar. Erkek

avukatlar, iklim ve mevsim koşullarının elverdiği ölçüde kravat takarlar.¹

21. Avukat duruşmayı terk edemez. Ancak kişisel veya meslek onurunun zorunlu kıldığı hallerde duruşmalardan ayrılabilir. Bu durumda avukat derhal baroya bilgi verir.

22. Avukat savunma için zorunlu olmadıkça davanın uzaması sonucuna varacak isteklerden kaçınır.

23. Hakimin reddi, savcılarının ve başkaca adalet görevlilerinin reddi veya şikayet edilmesi konusunda ve genellikle konuşmalarında ve yazılarında avukat, kanunun gerektirdiği gerekçeleri amacı aşmayacak biçimde açıklar.

Ret veya şikayet dileklerinin bir örneği de baroya verilir.

24. Avukat, ilerde tanık olarak dinlenecek kimselerden, istisnai olarak bazı hususları öğrenmek mecburiyetinde kalmış olursa, onları etkilemiş olma şüphesi altına düşmekten kaçınmalıdır. Avukat, tanıklara tavsiyelerde bulunamaz, ne şekilde tanıklık edecekleri veya hakim önünde nasıl hareket edecekleri hakkında talimat veremez.

25. Avukat, mahkeme kalemlerinde, icra dairelerinde ve her türlü mercilerde çalışan görevlilerle olan ilişkilerinde de meslek onuruna ve ağırbaşlılığına uygun tutum ve davranışlarını korur.

III. Meslektaşlar Arası Dayanışma ve İlişkiler

26. Hiçbir avukat, bir meslektaşının mesleki tutum ve

¹ Türkiye Barolar Birliği'nin 27-28 Mayıs 1989 tarihinde Giresun'da yapılan XX. Olağan Genel Kurul kararıyla değişik metin.

davranışları hakkındaki düşüncelerini kamuoyuna açıklayamaz. Bu yoldaki şikayetlerin mercii yalnız barolardır.

27. Hiçbir avukat, herhangi bir meslektaşı özellikle hâsim vekili meslektaşı hakkında küçük düşürücü nitelikteki kişisel görüşlerini açıkça belirtemez.

Bir avukat, başka bir avukata karşı asıl ya da vekil sıfatıyla takip edeceği davayı kendi barosuna bir yazı ile bildirir.²

Bu kural, bilgi verme yükümlülüğü ile bağlı olarak baroların ve Türkiye Barolar Birliği'nin üçüncü şahısların aleyhine veya üçüncü şahısların barolar ve TBB aleyhine açacağı davalar için de geçerlidir.³

Resmi ya da özel kuruluşlarda bağımlı olarak birlikte çalışan avukatlar, kadro görevleri ne olursa olsun, adalet ve eşitlik ilkelerinden ayrılmamaya ve iş dağıtımı, denetimi ve her türlü iş ilişkilerinde meslek dayanışmasına ve onuruna uymayan davranışlardan kaçınmaya özen göstermekle yükümlüdürler.⁴

28. Bir başka baro bölgesinde ilk kez bir davaya giden avukat, o yer Baro Başkanı'na nezaket ziyaretinde bulunmaya gayret eder.

29. Bir meslektaşının ölümü veya başkaca nedenlerle, Baro Başkanı'nca görevlendirilen avukat, kabul edilebilir bir neden göstermeksizin bu görevi reddedemez.

² Türkiye Barolar Birliği'nin 12-13-14 Ocak 1978 tarihinde Ankara'da yapılan XI. Genel Kurulu'nda kabul edilmiştir.

³ Türkiye Barolar Birliği'nin 12-13-14 Ocak 1978 tarihinde Ankara'da yapılan XI. Genel Kurulu'nda kabul edilmiştir.

⁴ Türkiye Barolar Birliği'nin 10-11-12 Ocak 1980 tarihinde Ankara'da yapılan XIII. Genel Kurulu'nda kabul edilmiştir.

30. Mesleki çalışmada avukatlar arasında usule ilişkin işlemlerde ve dosya incelemelerinde dayanışma gereği sayılabilecek yardımlar ve kolaylıkla esirgemezler.

Duruşmaya geç kaldığı için hakkında gıyap kararı alınan avukat hemen gelmişse, diğer taraf vekili olan avukat, gıyap kararının kaldırılmasını veya düzeltilmesini istemek zorundadır.

Bir başka yerdeki duruşmasına mazereti nedeniyle gidemeyen avukat, karşı taraf avukatı bir başka yerden geliyorsa, mazeretini önceden meslektaşına bildirmelidir.

Avukatlar arasında "özeldir" kaydı taşıyan yazışmalar, yazanın rızası alınmadan açıklanamaz.

31. Avukat hasım tarafın ancak avukatı ile görüşebilir.

(Hasımın avukatı yok ise) avukatın hasımla teması zorunlu sınırlar içinde kalır. Hasım tarafla her temasından sonra avukat müvekkiline bilgi verir.

32. Avukat, dava türü ve usulü ne olursa olsun, mahkemeye verdiği layiha ve önemli belgelerin birer örneğini (istenmese de) karşı taraf vekili meslektaşına verir.

33. Yanına stajyer almayı kabul eden avukat, stajyerlerin iyi yetişmesi için gerekli dikkati ve ilgiyi gösterir ve olanaklarını hazırlar.

IV. İş Sahipleriyle İlişkiler

34. Avukat, müvekkiline davanın sonucu ile ilgili hukuki görüşünü açıklayabilir. Fakat bunun bir teminat olmadığını özellikle belirtir.

35. Avukat aynı davada, birinin savunması öbürünün

savunmasına zarar verebilecek durumda olan iki kişinin birden vekaletini kabul etmez.

36. Bir anlaşmazlıkta taraflardan birine hukuki yardımda bulunan avukat, yararı çatışan öbür tarafın vekaletini alamaz, hiçbir hukuki yardımda bulunamaz.

Ortak büroda çalışan avukatlar da, yararları çatışan kimseleri temsil etmemek kuralı ile bağlıdır.

37. Avukat meslek sırrı ile bağlıdır.

a. Tanıklıktan çekinmede de bu ölçüyü esas tutar.

Avukat, davasını almadığı kimselerin başvurması nedeniyle öğrendiği bilgileri de sır sayar. Avukatlık sırrının tutulması süresizdir, meslekten ayrılmak bu yükümü kaldırmaz.

b. Avukat, yardımcılarının, stajyerlerinin ve çalıştırdığı kimselerin de meslek sırrına aykırı davranışlarını engelleyecek tedbirler alır.

38. Avukat, kendisine teklif edilen işi gerekçe göstermeden de reddedebilir. Takdirine esas olan nedenleri açıklamak zorunda bırakılamaz.

Avukat, zamanının ve yeteneklerinin erişemediği bir işi kabul etmez.

Avukat, davayı almaktan ve kovuşturılmaktan çekinme hakkını müvekkiline zarar vermeyecek biçimde kullanmaya dikkat edecektir.

39. İş sahibi anlaşmayı yaptığı avukattan sonra ikinci bir avukata da vekalet vermek isterse, ikinci avukat işi kabul etmeden önce, ilk vekalet verilen avukata yazıyla bilgi vermelidir.

40. Avukat kesin olarak zorunlu bulunmadıkça, müvekkili adına basına açıklamada bulunamaz. Açıklamalarda, adalete etkili olmak amacı güdülemez.

41. Avukat baktığı davada, görevini savsayarak ya da kötüye kullanarak, müvekkili zararına kendisine bir yarar sağlayamaz.

42. Avukat, işle ilgili giderleri karşılamak üzere, avans isteyebilir. Avansın işin gereğini çok aşmamasına, avansın yapılan harcamaların müvekkile zaman zaman bildirilmesine ve işin sonunda avansın kalan paranın müvekkile geri verilmesine dikkat edilir.

43. Müvekkil adına alınan paralar ve başkaca değerler geciktirilmeksizin müvekkile duyurulur ve verilir.

Müvekkille ilgili bir hesap varsa, uygun sürelerde durum yazıyla bildirilir.

44. Avukat, müvekkilinden meslektaşlarına yönelecek sataşmaları önlemeye çalışır; gerekirse vekillikten çekilebilir.

45. Avukat "hapis hakkı"nı alacağı ile oranlı olarak kullanabilir.

46. Adli müzaheretle görülen işler, başkaca işlere gösterilen özenle yürütülür.

47. Ücret davası açacak avukat, önce Baro Yönetim Kurulu'na bilgi verir. Bu konuda Baro Yönetim Kurulu'nun görüşünü bildirme yetkisi vardır.

V. Avukatların Barolarla ve TBB ile İlişkileri

48. Baro Başkanlığı, Baro Yönetim ve Disiplin Kuru-

lu üyelikleri ile Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, Yönetim Kurulu üyeliği, Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu Başkanlığı ve üyeliği görevleri bir kişide birleşemez.

VI. Yürürlük, Uygulama Alanı

49. Yukarıdaki meslek kurallarının sürekli gelişimini sağlamak üzere barolar, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu'na, gündeme ilişkin hükümlere uyma şartı ile yeni teklifler getirebilir.

50. Yukarıda yazılı meslek kuralları, Türkiye Barolar Birliği'nin 8-9 Ocak 1971 tarihli IV. Genel Kurul Toplantısı'nda kabul edilmiş ve Türkiye Barolar Birliği Bülteni'nde yayımı tarihinde yürürlüğe girmesine karar verilmiştir.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
MESLEK
KURALLARI

AVRUPALI AVUKATLARIN TABİ OLDUĞU MESLEK KURALLARI

Avrupalı Avukatların Tabi Olduğu Meslek Kuralları ilk defa, 28 Ekim 1988 tarihinde yapılan, CCBE Genel Kurul Toplantısında kabul edilmiştir. 28 Kasım 1998, 6 Aralık 2002 ve 19 Mayıs 2006 tarihlerinde yapılan Genel Kurul Toplantılarında değişiklikler yapılmıştır. 20 Ağustos 2007 tarihinde yapılan Olağanıüstü Genel Kurul Toplantısında CCBE Tüzüğü'nde yapılan değişiklikler de işbu Kurallarda göz önüne alınmıştır.

**AVRUPALI AVUKATLARIN TABİ OLDUĞU
MESLEK KURALLARI
DİZİNİ**

1. GİRİŞ	
1.1. Avukatın Toplumdaki Görevi.....	373
1.2. Meslek Kurallarının Niteliği	374
1.3. Kuralların Amacı	375
1.4. <i>Ratione Persona</i> (Kişi Bakımından) Uygulama Alanı	376
1.5. <i>Ratione Materiae</i> (Madde Bakımından) Uygulama Alanı	376
1.6. Tanımlar	377
2. GENEL İLKELER	
2.1. Bağımsızlık	378
2.2. Güven ve Dürüstlük	378
2.3. Sır Saklama.....	378
2.4. Diğer Baro ve Meslek Örgütlerinin Kurallarına Uyuma	379
2.5. Avukatlıkla Bağdaşmayan Faaliyetler	380
2.6. Kişisel Reklam	380
2.7. Müvekkilin Çıkarı	381
2.8. Avukatın Müvekkiline Karşı Sorumluluğunun Sınırı	381
3. MÜVEKKİLLERLE İLİŞKİLER	
3.1. Vekaletin Kabulü ve Sona Ermesi	381
3.2. Çıkar Çatışması	381

3.3. <i>Pactum de Quato Litis</i> (Hasılı Davaya İştirak Sözleşmesi -Dava Sonucuna Ortaklık Sözleşmesi-)	383
3.4. Ücretlerin Düzenlenmesi	383
3.5. Alacağa Mahsuben Ödeme	383
3.6. Avukat Olmayanlarla Ücret Paylaşımı	384
3.7. Dava Masrafları ve Adli Yardım Konusunda Bilgilendirme	384
3.8. Müvekkil Parası	385
3.9. Mesleki Sorumluluk Sigortası	386
4. MAHKEMELERLE İLİŞKİLER	
4.1. Mahkemede Geçerli Meslek Kuralları	386
4.2. Duruşmaların Adilane Yürütülmesi	386
4.3. Mahkemelerde Davranış	386
4.4. Yanlış veya Yanıltıcı Bilgi	387
4.5. Hakemler ve Diğer Kişilerle İlişkiler	387
5. AVUKATLAR ARASINDAKİ İLİŞKİLER	
5.1. Meslektaşlık Ruhı	387
5.2. Farklı Üye Devlet Avukatları Arasında İşbirliği	388
5.3. Avukatlar Arasında İletişim	388
5.4. Tavsiye Ücreti	388
5.5. Karşı Tarafıta İletişim	389
5.7. Ücretlerle İlgili Sorumluluk	389
5.8. Mesleki Gelişimin Sürdürülmesi	390
5.9. Farklı Üye Devlet Avukatları Arasındaki Uyuşmazlıklar	390

AVRUPALI AVUKATLARIN TABİ OLDUĞU MESLEK KURALLARI

1. GİRİŞ

1.1. Avukatın Toplumdaki Görevi

Hukukun üstünlüğüne saygı esasına dayalı olarak kurulmuş bulunan bir toplumda, avukat özel bir role sahiptir. Avukatın görevleri, kendilerine verilen talimatları yasanın izin verdiği sınırlar içinde sadakatle yerine getirmekle başlayıp sona ermez. Bir avukat, kendisine hak ve özgürlüklerinin savunulması ve sağlanması görevini güvenle verenlerin çıkarlarına olduğu kadar adaletin sağlanmasına da hizmet etmek zorundadır. Avukat, müvekkilinin sadece davasını takip etmekle görevli olmayıp, aynı zamanda onun danışmanıdır. Bir toplumda avukatın mesleki işlevine saygı göstermek, o toplumda demokrasi ve hukukun üstünlüğünün varlığı için zorunlu bir koşuldur.

Dolayısıyla, avukatın üstlendiği görev, ona (bazen birbiriyle çelişkili görünseler de) aşağıda sayılanlara karşı çeşitli hukuki ve ahlaki yükümlülükler getirir ve yükler;

- Müvekkile,
- Nezdinde müvekkilin davasını savunduğu veya adına hareket ettiği mahkemeler ve diğer yetkili makamlara,

AVRUPALI
AVUKATLARIN
TABİ OLDUĞU
MESLEK
KURALLARI

- Genel olarak hukuk mesleği camiasına ve özel olarak bu topluluğun her bir mensubuna,
- Kendi koyduğu meslek kurallarına saygıyla bağlı olan özgür ve bağımsız bir hukuk mesleğinin var olduğu ve bunun devletin ve diğer çıkar odaklarının güçlerine karşı insan haklarının sağlanmasında esaslı bir güvence olduğu topluma.

1.2. Meslek Kurallarının Niteliği

1.2.1. Avukatların, bütün uygar toplumlarda vazgeçilmez kabul edilen mesleklerini gerektiği gibi yürütebilmek için uydukları meslek kuralları, tamamen kendi serbest iradeleriyle ortaya konulan mutabakatlarıyla oluşmuştur. Avukatın bu kurallara uymaması, disiplin cezalarıyla sonuçlanabilir.

1.2.2. Her baro veya meslek örgütünün bazı kuralları kendi geleneklerinden kaynaklanır. Bu kurallar, üye devletlerin mesleki örgütlenme biçimlerine ve mesleki faaliyet alanlarına, yargısal ve yönetsel yöntemlerine ve ulusal mevzuatına göre uyarlanır. Bu kuralların ne ait oldukları koşul ve çevrelerinin dışına taşınmaları ne de nitelikleri itibarıyla genelleştirilemeyecek oldukları halde, bunlara genel uygulanma alanı sağlamaya girişilmesi mümkün olmadığı gibi arzu da edilmez.

Bununla birlikte, her baro ve meslek örgütünün kendi özel kuralları aynı değerler üzerine kurulmakla birlikte, çoğu kez ortak bir temele işaret ederler.

1.3. Kuralların Amacı

1.3.1. Avrupa Birliği ve Avrupa Ekonomik Bölgesi'nin süregelen entegrasyonu ve Avrupa Ekonomik Bölgesi dahilinde avukatların sınır ötesi faaliyetlerinin giderek sıklaşması sonucunda; hangi baro veya meslek örgütüne üye olurlarsa olsunlar, Avrupa Ekonomik Bölgesi'nde faaliyet gösteren tüm avukatların, sınır ötesi faaliyetleri açısından tabi olacakları ortak kuralların belirlenmesi, kamu çıkarından kaynaklanan bir ihtiyaca dönüşmüştür. Bu kuralların ihdas edilmesinin özel bir amacı da, 77/249 sayılı Avrupa Ekonomik Topluluğu Direktifi'nin 4 ve 7.2 maddeleriyle 98/5 sayılı Avrupa Birliği Direktifi'nin 6 ve 7. maddelerinde belirtilen "çifte deontoloji"nin uygulanmasından kaynaklanan zorlukların giderilmesidir.

1.3.2. Hukuk mesleğini CCBE aracılığıyla temsil eden kuruluşlar, bu belgede bulunan meslek kurallarıyla ilgili olarak aşağıdaki maddelerde hüküm bulan şu hususları önerirler:

- Bu meslek kurallarının Avrupa Birliği ve Avrupa Ekonomik Bölgesi'nin bütün baro ve meslek örgütlerinin bir ortak uzlaşısı olarak kabul edilmeleri;

- Avrupa Birliği ve Avrupa Ekonomik Bölgesi avukatlarının sınır ötesi faaliyetleri açısından, ulusal veya AET'ye ait düzenlemelere uyum içinde ve mümkün olduğunca kısa sürede fiilen uygulanabilir kurallar olarak kabul edilmeleri;

- Uyum süreçlerinde yapılacak tüm ulusal deontoloji veya mesleki kural değişikliklerinde göz önünde bulundurulmaları.

Bu kuruluşlar, ulusal deontoloji ve meslek kurallarının, mümkün olduğunca işbu belgedeki kurullarla uyumlu olarak yorumlanma ve uygulanması dileklerini de ifade etmektedirler.

Bu belgedeki kuralların avukatların sınır ötesi faaliyetleri kapsamında fiilen uygulanabilir kurullar olarak kabul edilmesinden sonra, ilgili avukatın, mensubu olduğu baro veya meslek örgütünün kurallarına uyma yükümlülüğü, söz konusu kuralların bu belgedeki kurullarla uyumluluğu ölçüsünde sürecektir.

1.4. Ratione Persona (Kişi Bakımından) Uygulama Alanı

Bu kurullar, 77/249 sayılı Avrupa Ekonomik Topluluğu ve 98/5 Avrupa Birliği direktiflerinde tanımlanan avukatlarla CCBE'nin yedek ve gözlemci üyesi devletlerin avukatlarına uygulanacaktır.

1.5. Ratione Materiae (Madde Bakımından) Uygulama Alanı

Aşağıdaki kurullar, bir üye devletin yalnızca kendi sınırları içinde uygulanmakta olan deontoloji ve meslek kurallarının uyum sürecine konu olması hedefi göz ardı edilmeksizin, avukatın Avrupa Birliği ve Avrupa Ekonomik Bölgesi'ndeki sınır ötesi faaliyetlerine uygulanır. Sınır ötesi faaliyet terimi:

a. Avukatların kendi devletleri dışında, diğer üye devletlere mensup avukatlarla yürüttükleri tüm mesleki temasları ve;

b. Avukatın kendi devleti dışındaki üye devletlerin herhangi birinde bizzat bulunarak veya bulunmadan, yürüttüğü mesleki faaliyetleri ifade eder.

1.6. Tanımlar

Bu belgede yer alan;

“Üye Devleti” terimi, Avrupa Birliği’ne üye bir devleti veya avukatlık faaliyeti 1.4. madde kapsamında bulunan diğer bir devleti;

“Kendi Üye Devleti” terimi, avukatın avukatlık ruhsatı veya unvanını aldığı üye devleti;

“Ev Sahibi Üye Devlet” terimi, avukatın sınır ötesi faaliyetlerini sürdürdüğü herhangi bir üye devleti;

“Yetkili Makam” terimi, ilgili üye devletin meslek kuralları koymak ve avukatlara ilişkin disiplin kurallarını yürütmekle sorumlu meslek kuruluş(ları) veya makam(lar)ını;

“77/249/EEC sayılı Direktif”, avukatların hizmetlerini etkin bir şekilde ifa etme serbestisine ilişkin 22 Mart 1977 tarih ve 77/249 sayılı Konsey direktifini;

“98/5/EC sayılı Direktif”, bir avukatın ruhsatını/yetkisini aldığı devlet dışındaki üye devlette mesleğini sürekli icra edebilmesine olanak sağlayan 16 Şubat 1998 tarih 77/249/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi direktifini ifade eder.

2. GENEL İLKELER

2.1. Bağımsızlık

2.1.1. Bir avukatın yapmak durumunda olduğu birçok görevi, kendi kişisel çıkarları ve dış baskılardan kaynaklananlar başta olmak üzere, onun her türlü etkiden arınmış mutlak bağımsızlığını gerektirir. Bu bağımsızlık, adaletin gerçekleşmesine duyulan güven açısından bir yargıcın tarafsızlığı kadar gereklidir. Bu yüzden, bir avukat bağımsızlığının zedelenmesinden kaçınmakla ve ne müvekkilini ne mahkemeyi ne de üçüncü şahısları memnun etmek kaygısıyla meslek ilkelerinden ödün vermemekle yükümlüdür.

2.1.2. Bu bağımsızlık, davalar kadar hasımsız işlerde de gereklidir. Bir avukatın, bir müvekkiline; yalnızca ona kendini beğendirmek niyetiyle, kendi kişisel çıkarlarına hizmet etmek üzere veya dış baskılarla verdiği danışmanlık hizmetinin hiçbir değeri yoktur.

2.2. Güven ve Dürüstlük

Güven ilişkisi yalnızca bir avukatın onuru, dürüstlüğü ve açık sözlülüğünden kuşku duyulmaması halinde var olabilir. Avukatlar için bu geleneksel değerler mesleki yükümlülüklerdir.

2.3. Sır Saklama

2.3.1. İfa edilen hizmetin bir gereği olarak, müvekkilin başkalarına açıklamayacağı şeyleri avukatına açıklaması

ya da avukatın kendisine duyulan güven temelinde mahremiyet taşıyan başka bilgilere erişmesi söz konusu olabilir. Sırların saklanacağından emin olunmadıkça güvenden bahsedilemez. Sır saklama yükümlülüğü, avukatın birincil ve temel hak ve görevidir.

Avukatın sır saklama yükümlülüğü, müvekkilin çıkarına olduğu kadar adaletin gerçekleşmesine de hizmet eder. Bu yüzden, sır saklama yükümlülüğü devlet tarafından özel bir korunmaya tabidir.

2.3.2. Avukat, mesleğinin icrası esnasında edindiği bütün bilgilerin gizliliğine saygı gösterir.

2.3.3. Sır saklama yükümlülüğü zamanla sınırlı değildir.

2.3.4. Bir avukat, hizmetin ifası sürecinde kendisiyle birlikte çalışan meslektaşlarının ve yanında çalıştırdığı herkesin sır saklama yükümlülüğüne uymalarını sağlar.

2.4. Diğer Baro ve Meslek Örgütlerinin Kurallarına Uyma

Sınır ötesi hukuk hizmeti veren bir üye devlet avukatı, sınır ötesi faaliyet gösterdiği ev sahibi üye devletin meslek kurallarına uymakla yükümlü olabilir. Avukatların, herhangi bir mesleki faaliyetin icrasında, kendilerini etkileyecek olan bu kurallar hakkında bilgi edinmeleri bir görevdir.

CCBE üyesi kuruluşlar, diğer avukatların güncel meslek kurallarının bir suretine CCBE Sekreteryası'ndan ulaşabilmelerini sağlamak üzere, kendi meslek kurallarını Sekreteryaya tevdi etmekle yükümlüdür.

2.5. Avukatlıkla Bağdaşmayan Faaliyetler

2.5.1. Avukatlar, işlevlerini gerektiği şekilde bağımsız ve adaletin gerçekleşmesine uyumlu olarak gerçekleştirebilmek için bazı faaliyetleri yürütmekten yasaklanabilirler.

2.5.2. Herhangi bir ev sahibi üye devlet mahkemesi veya kamu otoritesi nezdinde bir müvekkili temsil eden veya savunan avukat, söz konusu ev sahibi üye devlet avukatlarının yürütemeyecekleri faaliyetleri belirleyen kurallara uymak zorundadır.

2.5.3. Mesleğini bir ev sahibi üye devlette büro açmak suretiyle icra eden bir avukat, hukuk mesleğiyle ilgisi bulunmayan ticari veya diğer bir işle doğrudan iştigal etmek isterse, o üye devletin avukatları için geçerli olan yasaklara veya avukatlıkla bağdaşmayan faaliyetlere ilişkin kurallara uyacaktır.

2.6. Kişisel Reklam

2.6.1. Bir avukat, verdiği bilgilerin yanlış ve aldatıcı olmaması, sır saklama yükümlülüğüne ve mesleğin diğer temel değerlerine aykırı olmaması kaydıyla, sunduğu hizmetlerle ilgili olarak kamuyu bilgilendirme hakkına sahiptir.

2.6.2. Bir avukatın 2.6.1. sayılı fıkra hükümlerine uygun olmak koşuluyla yazılı basın, radyo, televizyon, elektronik ticari iletişim araçları ve diğer vasıtalarla kişisel reklamını yapmasına izin verilir.

2.7. Müvekkilin Çıkarı

Bir avukat, bütün yasa hükümleri ve meslek kurallarına uymak koşuluyla, müvekkilinin çıkarını her zaman en iyi şekilde gözetmek ve müvekkilinin çıkarını kendi veya meslektaşlarının çıkarlarından önde tutmak zorundadır.

2.8. Avukatın Müvekkiline Karşı Sorumluluğunun Sınırı

Bir avukat, müvekkiline karşı olan sorumluluğunun sınırlarını, kendi üye devleti ve ev sahibi üye devletin yasalarının izin verdiği ölçüde ve tabi olduğu meslek kurallarına uygun olarak, kendisi belirleyebilir.

3. MÜVEKKİLLERLE İLİŞKİLER

3.1. Vekaletin Kabulü ve Sona Ermesi

3.1.1. Bir avukat vekaletini almadıkça kimserin davasını takip edemez. Yine de, herhangi bir kişi adına hareket eden bir avukatın veya yetkili bir makamın kendisine vekalet vermesi üzerine, kendisi vekalet almadığı halde dava takibi yapabilir.

Avukat, kendisine vekalet veren özel veya tüzel kişinin kimliği, hukuki ehliyeti ve yetkisi hakkında kuşku duyarlsa, söz konusu kişinin kimliğini, yetkisi ve hukuki ehliyetini belirlemek için makul ölçüde gayret göstermek zorundadır.

3.1.2. Bir avukat müvekkiline sunduğu temsil ve danışmanlık hizmetini zamanında, basiretli bir şekilde ve özenle yürütür. Bir avukat kendisine verilen vekaletin gerek-

lerini yerine getirmeyi kişisel sorumluluğu olarak kabul eder ve kendisine güvenle tevdi edilen işle ilgili gelişmelerden müvekkilini bilgilendirir.

3.1.3. Bir avukat mesleki bilgi ve becerisinin yetersiz kalacağını bildiği veya bilmesi gereken bir işi, o iş için yeterli bilgi ve beceriye sahip olan başka bir avukatla işbirliği yapmaksızın almaz.

Bir avukat iş yoğunluğunu dikkate alarak, zamanında yerine getiremeyeceği işler için vekalet kabul etmez.

3.1.4. Bir avukat, müvekkilini yeni bir avukat bulana kadar zarara uğrama ihtimaliyle karşı karşıya bırakacak biçim ve koşullarda kendisine tevdi edilen işi bırakamaz.

3.2. Çıkar Çatışması

3.2.1. Bir avukat, aralarında çıkar çatışması olan veya olma riski belirgin bulunan iki veya daha fazla sayıda müvekkile aynı konuda danışmanlık veya temsil hizmeti veremez, onlar adına hareket edemez.

3.2.2. Bir avukatın iki ya da daha fazla müvekkili arasında çıkar çatışması çıkarsa ve kendisine duyulan güvenin sarsılma tehlikesi veya bağımsızlığının zedelenme ihtimali doğarsa, müvekkillerinin tamamının vekaletinden çekilmek zorundadır.

3.2.3. Bir avukatın yeni bir müvekkili temsil etmesi, eski müvekkilinin güvenini yitirme ihtimalini doğuracaksa veya eski müvekkilinin işleri hakkında sahip olduğu bilgiler, yeni müvekkiline haksız bir avantaj sağlayacaksa, avukat, yeni müvekkilin vekaletini üstlenmekten kaçınmalıdır.

3.2.4. Avukatlar ortaklık halinde çalışıyorlarsa, yukarıdaki 3.2.1 ila 3.2.3 numaralı maddeler bu ortaklık ve tüm üyelerine uygulanacaktır.

3.3. *Pactum de Quato Litis* (Hasılı Davaya İştirak Sözleşmesi -Dava Sonucuna Ortaklık Sözleşmesi-)

3.3.1. Avukatlar *pactum de quato litis* (dava sonucuna ortaklık sözleşmesi) yapamaz.

3.3.2. "*Pactum de quato litis*", bir avukatın, müvekkilin taraf olduğu bir konuda, o konuyla ilgili bir sonuca ulaşılmadan önce yapılan ve müvekkilin sonuçta elde edeceği parasal veya herhangi bir kazancın bir kısmını avukata ödemeyi taahhüt ettiği sözleşmeyi ifade eder.

3.3.3. Avukatlık ücreti, davanın müddeabihıyla oranlı olarak ödenecekse ve bu oran resmi makamlarca onaylanmış bir ücret tarifesine göre ve avukat üzerinde yetkisi olan bir makamın denetimi altında belirleniyorsa; bu usul, *pactum de quato de litis* sayılmaz.

3.4. Ücretlerin Düzenlenmesi

Bir avukatın talep edeceği ücret, müvekkile açıkça bildirilmeli, adil ve makul olmalı, avukatın tabi olduğu yasa ve meslek kurallarıyla uyum içinde bulunmalıdır.

3.5. Alacağa Mahsuben Ödeme

Bir avukat alacağı ücrete ve/veya yapacağı harcamalara mahsuben ödeme yapılmasını talep ederse, bu talep

makul bir tahmini ücreti ve olası harcamaları geçemez.

Böyle bir ödeme yapılmadığı takdirde, 3.1.4. bent hükümleri saklı kalmak üzere, avukat davadan çekilebilir veya davaya bakmayı reddedebilir.

3.6. Avukat Olmayanlarla Ücret Paylaşımı

3.6.1. Bir avukat, tabi bulunduğu yasa ve meslek kurallarının üçüncü bir kişiyle iş ortaklığı ve işbirliği yapmasına izin verdiği haller dışında, ücretlerini avukat olmayan bir kişiyle paylaşamaz.

3.6.2. 3.6.1. bent hükmü, ölen veya emekliye ayrılan bir avukatın işlerini üstlenen bir başka avukatın; ölen avukatın varislerine veya emekliye ayrılan avukata ücret, komisyon veya benzer ödemeler yapmasına engel değildir.

3.7. Dava Masrafları ve Adli Yardım Konusunda Bilgilendirme

3.7.1. Avukat, her zaman müvekkilinin uyuşmazlığını en düşük mali külfetle gidermeye gayret göstermeli ve uygun aşamalarda, varsa alternatif çözüm yollarına gitme veya sulh olma konularında müvekkiline önerilerde bulunmalıdır.

3.7.2. Bir avukat, adli yardımın mümkün olduğu halde, müvekkilini bundan yararlanabileceği konusunda bilgilendirmelidir.

3.8. Müvekkil Parası

3.8.1. Avukatlar, müvekkilleri veya üçüncü şahıslar adına ellerine geçen paraları (bundan böyle "müvekkil parası" olarak belirtilecek) bir kamu otoritesinin denetimine tabii bulunan bir banka veya benzer kurum hesabına (bundan böyle "müvekkil hesabı" olarak belirtilecek) yatıracaktır. Müvekkil hesabı, avukatın diğer hesaplarından ayrı olacak; avukat tarafından tahsil edilen paraların tamamı, müvekkilin başka şekilde değerlendirilmesi yönünde bir talebi olmadıkça, bu hesaba yatırılacaktır.

3.8.2. Avukat, müvekkil parasıyla ilgili tüm işlemleri gösterecek tam ve doğru kayıtları tutacak ve müvekkil hesabını, tuttuğu diğer hesaplardan ayıracaktır. Bu kayıtların ulusal mevzuat gereği belirli bir süre muhafaza edilmek zorunluluğu olabilir.

3.8.3. Ulusal mevzuatın açıkça izin verdiği haller veya bankaların aldığı harçlar dışında, müvekkil hesabı avukatın herhangi bir müdahalesiyle borçlu bakiye veremez. Bu tür hesaplar hiçbir nedenle teminat veya kefalet olarak gösterilemez. Müvekkil hesabıyla başka bir banka hesabı arasında takas, birleşme yapılamayacağı gibi; müvekkil hesabındaki müvekkil parası, avukatın bankaya olan borcunu kapatmak için de kullanılamaz.

3.8.4. Müvekkil paraları, derhal veya bildirdikleri koşullarda müvekkillere transfer edilmelidir.

3.8.5. Avukat, yazılı olarak bilgi vermeden, müvekkil hesabından kendi hesabına avukatlık ücreti transfer edemez.

3.8.6. Üye devletlerdeki yetkili makamlar, gizlilik kuralları veya hukuk mesleğine ilişkin ayrıcalıklar saklı olmak kaydıyla, müvekkil parasına ilişkin her belgeyi onaylama ve inceleme yetkisine sahiptir.

3.9. Mesleki Sorumluluk Sigortası

3.9.1. Avukatlar, mesleğin icrasından kaynaklanabilecek hukuki sorumluluklara karşı, mesleki faaliyetleri nedeniyle karşılaşılabilecekleri risklerin nitelik ve boyutlarıyla sınırlı olmak kaydıyla, makul ölçüde sigortalanacaklardır.

3.9.2. Sigortalanma zorunluluğunu yerine getiremediği takdirde, avukat bu durumu ve sonuçlarını müvekkile bildirmek zorundadır.

4. MAHKEMELERLE İLİŞKİLER

4.1. Mahkemede Geçerli Meslek Kuralları

Mahkeme veya bir heyet önünde dava takip eden veya duruşmaya çıkan avukat, o mahkeme veya heyetin daha önce belirlenen meslek kurallarına uymalıdır.

4.2. Duruşmaların Adilane Yürütülmesi

Bir avukat, duruşmaların adilane bir şekilde yürütülmesine daima gereken özeni göstermelidir.

4.3. Mahkemelerde Davranış

Bir avukat, mahkemeye karşı gerekli saygı ve nezaketi

gösterirken, müvekkilinin çıkarlarını; kendi çıkarlarını ve kendisi veya üçüncü şahıslar bakımından ortaya çıkabilecek sonuçlarını düşünmeksizin, onurlu ve korkusuz bir biçimde savunacaktır.

AVRUPALI
AVUKATLARIN
TABİ OLDUĞU
MESLEK
KURALLARI

4.4. Yanlış veya Yanıltıcı Bilgi

Bir avukat hiçbir zaman mahkemeye, bilerek, yanlış veya yanıltıcı bilgi sunmaz.

4.5. Hakemler ve Diğer Kişilerle İlişkiler

Bir avukatın mahkemelerle olan ilişkilerinde tabi olduğu kurallar, arada sırada başvurulsa dahi, hakem heyetleri, mahkeme ve mahkeme benzeri işlevleri üstlenmiş diğer kişilerle olan ilişkileri bakımından da geçerlidir.

5. AVUKATLAR ARASINDAKİ İLİŞKİLER

5.1. Meslektaşlık Ruhu

5.1.1. Meslektaşlık ruhu, müvekkillerin yararının gözetilmesi, gereksiz davalara ve mesleğin saygınlığını zedeleyecek diğer davranışlara meydan verilmemesi açısından, avukatlar arasında güven ve işbirliğine dayalı bir ilişkiyi gerektirir. Ancak bu ilişki hiçbir zaman mesleğin çıkarlarıyla müvekkilin çıkarlarının karşı karşıya getirilmesini gerektirmez.

5.1.2. Bir avukat üye devletlerin diğer tüm avukatlarını meslektaş olarak görmeli ve onlara karşı adilane ve nazik davranmalıdır.

5.2. Farklı Üye Devlet Avukatları Arasında İşbirliği

5.2.1. Başka bir üye devlet avukatı tarafından kendisine mesleki yeterliliğini aşan bir konuda iş teklifiyle karşılaşılan avukata düşen görev, bu işi kabul etmemektir. Böyle bir durumla karşılaşılan avukat, kendisine teklifte bulunan meslektaşına, talep edilen hizmeti yerine getirebilecek bir avukata ulaşması için gerekli bilgiyi edinmesi için yardımcı hazırlanmalıdır.

5.2.2. Bir üye devlet avukatı, diğer bir üye devlet avukatıyla işbirliği yaptığında; her ikisine de düşen genel görev, ilgili devletlerin hukuk sisteminde ve avukatlık meslek örgütlerinde, ehliyetleri ve yükümlülükleri arasında olabilecek farkları göz önünde bulundurmalıdır.

5.3. Avukatlar Arasında İletişim

5.3.1. Başka bir üye devletteki bir avukata ileti gönderen bir avukat, bu iletinin gizli kalmasını veya aleyhine kullanılmamasını istiyorsa, iletiyi göndermeden önce bu isteğini açıkça belirtmelidir.

5.3.2. İletinin alıcısı olacak avukat, iletinin gizliliğini veya aleyhine kullanılmamasını temin edemeyecekse, bu hususta göndericiyi gecikmeksizin bilgilendirmelidir.

5.4. Tavsiye Ücreti

5.4.1. Bir avukat, başka bir avukattan veya herhangi bir şahıstan, o avukatı bir müvekkile tavsiye (refere) ettiği veya yönlendirdiği için ücret, komisyon veya herhangi bir karşılık talep ve kabul edemez.

5.4.2. Bir avukat, kendisini bir müvekkile tavsiye (refere) etmesi için, hiç kimseye ücret, komisyon veya herhangi bir karşılık ödeyemez.

5.5. Karşı Tarafta İletişim

Bir avukat, bir davada veya meselede, başka bir avukat tarafından temsil edildiğini veya danışma hizmeti aldığını bildiği kişiyle, o kişinin avukatının muvafakati olmadan, o dava veya mesele hakkında doğrudan haberleşemez (bu tür bir haberleşme olduğu takdirde diğer avukatı bilgilendirmek zorundadır).

5.6. (6 Aralık 2002 tarihinde Dublin'de toplanan Genel Kurul kararıyla metinden çıkarılmıştır)

5.7. Ücretlerle İlgili Sorumluluk

Farklı üye devletlerin barolarının üyeleri arasındaki mesleki ilişkilerde, bir avukat başka bir avukatı önermekle yetinmeyip, kendisi işi bir muhabir avukata verir veya ondan danışma hizmeti isterse; müvekkil borcunu ödeyemeyecek durumda olsa dahi, tevkil eden avukat yabancı muhabire hak ettiği ücret, masraf ve avans harcamalarını ödemekle şahsen sorumludur. Yine de ilgili avukatlar aralarında işin başında konuyla ilgili özel düzenlemeler yapabilirler. Ayrıca tevkil eden avukat, her an kendi kişisel sorumluluğunu; gelecekteki sorumluluğundan imtina ettiğini yabancı avukata bildirmeden önce, tahakkuk eden ücret, masraf ve avans harcamaları tutarıyla sınırlayabilir.

5.8. Mesleki Gelişimin Sürdürülmesi

Avukatlar, mesleklerinin Avrupalılık boyutunu da makul biçimde göz önüne alarak mesleki bilgi ve becerilerini korumalı ve geliştirmelidirler.

5.9. Farklı Üye Devlet Avukatları Arasındaki Uyuşmazlıklar

5.9.1. Bir avukat, başka bir üye devletteki meslektaşının meslek kurallarını ihlal ettiğini düşünürse, bu konuda meslektaşının dikkatini çeker.

5.9.2. Farklı üye devlet avukatları arasında mesleki anlamda kişisel bir uyuşmazlık çıktığı takdirde, bu uyuşmazlığın öncelikle dostane şekilde çözümüne çalışılmalıdır.

5.9.3. Farklı üye devlet avukatları, aralarında dostane çözüm sağlanmasına fırsat vermek üzere, üyesi oldukları baro ve meslek örgütlerini bilgilendirmeksizin, birbirleri aleyhine 5.9.1 ve 5.9.2. bentlerde sözü edilen konularla ilgili işlem başlatmazlar.

**AVUKATLARIN
ROLÜNE DAİR
TEMEL PRENSİPLER
(HAVANA KURALLARI)**

*27 Ağustos-7 Eylül 1990 tarihleri arasında Havana'da toplanan Suçların Önlenmesine ve Suçların Islahı Üzerine Birleşmiş Milletler Konferansı tarafından kabul edilmiştir. *

**AVUKATLARIN ROLÜNE DAİR
TEMEL PRENSİPLER (HAVANA KURALLARI)
DİZİNİ**

Başlangıç.....	395
Avukata ve Adli Hizmetlere Ulaşma.....	397
Ceza Adaletiyle İlgili Konularda Özel Koruyucular.....	398
Avukatların Nitelikleri ve Eğitimi.....	399
Avukatların Görev ve Sorumlulukları.....	399
Avukatlık Faaliyetinin Güvencesi	400
İfade ve Örgütlenme Özgürlüğü	402
Avukatların Meslek Örgütleri.....	402
Disiplin İşlemleri.....	403

AVUKATLARIN ROLÜNE DAİR

TEMEL PRENSİPLER

(HAVANA KURALLARI)

Başlangıç

Dünya halkları, Birleşmiş Milletler Şartı'nda adaletin sürdürülebileceği koşulları yaratmak için verdikleri kararı teyit ettiklerinden ve ırk, cins, dil ve din ayırımı yapmaksızın insan haklarına ve temel özgürlüklere saygıyı geliştirme ve teşvik etme konusunda uluslararası işbirliğini gerçekleştirme amacı taşıdıklarını ilan ettiklerinden,

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi hukuk önünde eşitlik ile masumluk karinesi prensiplerine, hukuken kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir yargı yeri tarafından adil ve aleani olarak yargılanma hakkına ve kendisine suç isnat edilen bir kimsenin savunması için gerekli bütün güvencelelere yer verdiğinden,

Buna ek olarak, Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi de sebepsiz yere gecikmeden yargılanma hakkını ve hukuken kurulmuş bağımsız ve tarafsız yetkili bir mahkeme tarafından yargılama hakkını ilan ettiğinden,

Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi de, devletlerin Birleşmiş Milletler Şartı'na göre her yerde insan hak ve özgürlüklerine saygı gösterilmesi ve buna uyulması yükümlülüğünü hatırlattığından,

AVUKATLARIN
ROLÜNE DAİR
TEMEL
PRENSİPLER
(HAVANA
KURALLARI)

Herhangi Bir Biçimde Tutulan veya Hapsedilen Kişilerin Korunması İçin Prensipler Bütünü, tutulan bir kimse- nin bir avukatın yardımından yararlanma ve avukatla ile- tişim kurma ve avukatla görüşme hakkına sahip olmasını öngördüğünden,

Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, tu- tuklulara, özellikle hukuki yardım verilmesini ve avukat- la gizli bir biçimde görüşme imkanının sağlanmasını tav- siye ettiğinden,

Suçtan ve Yetki İstismarından Mağdur Olanlara Ada- let Sağlanmasına Dair Temel Prensipler Bildirisi, suç mağ- durlarının adalete ulaşmaları ve adil muamele görmeleri, zararların karşılanması, tazminat ve yardım almaları için uluslararası ve ulusal düzeyde alınması gerekli tedbirleri tavsiye ettiğinden,

Bütün insanların sahip olduğu ekonomik, sosyal ve kültürel veya kişisel ve siyasal nitelikteki insan hakları ve temel özgürlüklerin yeterli bir biçimde korunması, herke- sin bağımsız hukukçuların sağladığı adli hizmetlere etki- li bir biçimde ulaşma hakkına sahip olmasını gerektirdi- ğinden,

Avukatların meslek örgütleri, mesleki standartların ve meslek ahlakının yüceltilmesinde, üyelerinin baskıya, haklarının yersiz olarak kısıtlanmasına ve ihlal edilmesine karşı korunmasında, ihtiyacı bulunan herkese adli hizmet sağlanmasında ve hükümet ve diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak adaletin ve kamu yararının daha fazla gerçekleş- tirmesinde hayati bir role sahip olduğundan,

Avukatların görevlerini gereği gibi yerine getirmeleri- ni sağlama ve geliştirme konusunda üye devletlere yar-

dımcı olmak için formüle edilen aşağıdaki Avukatların Rolüne Dair Prensipler, ulusal mevzuat ve uygulama bakımından hükümetler tarafından dikkate alınır ve avukatlarla birlikte yargıçlar, savcılar, yürütme ve yasama organı mensupları gibi diğer kimselerin ve genel olarak halkın dikkatine sunulur. Bu prensipler mümkün olduğu kadar, avukatlık resmi statüsüne sahip olmadan avukatlık görevi yapan kimselere de uygulanır.

Avukata ve Adli Hizmetlere Ulaşma

1. Herkes haklarının varlığını tespit ettirmek, korumak ve ceza muhakemesinin her aşamasında haklarını savunmak için kendi seçtiği bir avukatın yardımına başvurma hakkına sahiptir.

2. Hükümetler, ırk, renk, etnik köken, cinsiyet, dil, sını, siyasal veya başka bir fikir, ulusal ve toplumsal köken, doğum, ekonomik veya başka bir statüye dayanan bir ayrımcılıkla hiç biri ayırım yapmaksızın, egemenlik yetkisine tabi olan ve ülke içinde bulunan herkesin, avukata etkili bir biçimde ve eşit olarak ulaşma hakkını sağlayan etkin usulleri ve ihtiyaçlarına karşılık verebilecek mekanizmalar kurar.

3. Hükümetler, yoksullara ve gerektiği takdirde mahrumiyet içinde bulunan diğer kimselere adli hizmet verilmesi için yeterli mali imkanlar ve başka kaynaklar sağlar. Avukatların meslek örgütleri bu hizmetlerin, imkanların ve kaynakların organize edilmesinde sunulmasında işbirliği yapar.

4. Hükümetler ve avukatların meslek örgütleri, kişilerin hukuka göre sahip oldukları haklar ve ödevler ile te-

mel özgürlüklerin korunmasında avukatların rolü konusunda halkı bilgilendirmek için programlar yaparlar. Yoksul ve mahrumiyet içindeki diğer kimselere yardım ederken, onların haklarını arayabilecekleri ve gerektiği takdirde avukatın yardımını isteyebilecekleri bir konuma ulaşmaları için özel bir dikkat gösterir.

Ceza Adaletiyle İlgili Konularda Özel Koruyucular

5. Hükümetler, gözaltına alınan veya tutulan veya cezai bir fiil ile suçlanan kimselerin, kendi seçtikleri bir avukatın yardımından yararlanma hakkına sahip oldukları konusunda yetkili makamlar tarafından hemen bildirimelerini sağlar.

6. Avukatı bulunmayan bu durumdaki kimselere, adaletin yararının gerektirdiği bütün olaylarda etkili bir hukuki yardım verilmesi için, suçun niteliğine uygun deneyim ve donanımına sahip bir avukat atanır; bu kimseler avukatlık hizmetinin karşılığını ödeyebilme imkanından yoksun ise, ücretini kendisinin ödemediği bir avukat hakkına sahiptir.

7. Hükümetler ayrıca, hakkında suç isnadı bulunsun veya bulunmasın, gözaltına alınan veya tutulan herkese hemen ve her ne olursa olsun gözaltına alınmasından ve tutulmasından itibaren kırk sekiz saat geçmeden avukata ulaşma hakkı sağlar.

8. Gözaltına alınan veya hapsedilen herkesin, bir avukat tarafından vakit geçirilmeden ziyaret edilmesi, kesin-tisiz biçimde iletişim kurabilmesi ve sansüre uğramadan tam bir gizlilik içinde görüşebilmesi için yeterli imkanlar, zaman ve kolaylık sağlanır. Kanun adamları, görüşmeleri gözle izleyebilir fakat dinleyemez.

Avukatların Nitelikleri ve Eğitimi

9. Hükümetler, avukatlık meslek örgütleri ve öğretim kurumları, avukatların gereği gibi eğitim ve öğrenim almalarını ve avukatlık meslek idealleri ve ahlaki görevleri ile ulusal ve uluslararası hukuk tarafından tanınmış olan insan haklarına ve temel özgürlüklere vakıf olmalarını sağlar.

10. Hükümetleri avukatların meslek örgütleri ve öğretim kurumları, hukuk mesleğine girişte ve mesleğin icrası dışında bir kimseye karşı ırk, renk, cinsiyet etnik köken din, siyasal veya başka bir fikir, ulusal veya toplumsal köken, mülkiyet, doğum, ekonomik veya başka bir statü gibi nedenlerle ayrımcılık yapılmamasını sağlar. Bir avukatın ilgili ülkenin vatandaşı olması şartı, ayrımcılık yapılması şeklinde anlaşılmaz.

11. Adli hizmete olan ihtiyaçları karşılanmayan grupların, toplulukların veya bölgelerin bulunduğu ülkelerin bulunduğu ve özellikle bu tür grupların değişik kültürlere, geleneklere ve dillere sahip olmaları veya geçmişte ayrımcılıktan ötürü mağdur edilmiş bulunmaları halinde; hükümetleri avukatların meslek örgütleri ve öğretim kurumları bu gruplara mensup meslek adaylarının adalet mesleğine girmeleri için özel tedbirler alır ve kendi gruplarının ihtiyaçlarına uygun şekilde eğitim ve öğretim görevlerini sağlar.

Avukatların Görev ve Sorumlulukları

12. Avukatlar adalet dağıtımında temel bir unsur olarak, her zaman mesleklerinin şeref ve itibarını korurlar.

AVUKATLARIN
ROLÜNE DAİR
TEMEL
PRENSİPLER
(HAVANA
KURALLARI)

13. Avukatların müvekkillerine karşı görevleri şunları içerir:

a. Müvekkillerine sahip oldukları haklar ve yükümlülükler ile müvekkillerinin haklarını ve yükümlülüklerini ilgilendirdiği ölçüde hukuk sisteminin işleyişi konusunda kendilerine bilgi vermek;

b. Müvekkillerine uygun yoldan her türlü yardımda bulunmak ve onların haklarını korumak için hukuki muamelede bulunmak;

c. Müvekkillerine mahkemeler, yargı yerleri ve eğer uygunsa idari makamlar önünde yardım etmek.

14. Avukatlar müvekkillerinin haklarını korurken ve adaletin gerçekleşmesine çalışırken, ulusal ve uluslararası hukukun tanıdığı insan haklarının ve temel özgürlükleri yüceltmeye çalışırlar ve hukuka ve hukukçuluk mesleğinin kabul görmüş standartlarına ve ahlaki kurallarına uygun biçimde serbestçe ve özenle hareket ederler.

15. Avukatlar her zaman müvekkillerinin menfaatlerine saygı gösterirler.

Avukatlık Faaliyetinin Güvencesi

16. Hükümetler avukatların;

a. Hiçbir baskı, engelleme, taciz veya yolsuz bir müdahaleyle gerek karşılığmadan her türlü mesleki faaliyeti yerine getirmelerini;

b. Yurt içinde ve yurt dışında serbestçe seyahat etme ve müvekkilleriyle görüşebilmelerini;

c. Kabul görmüş meslek ahlak kurallarına, görevleri-

ne, standartlarına uygun faaliyette buldukları için kovuşturma veya idari, ekonomik veya başka bir yaptırım- la sıkıntı çekmemelerini veya tehditle karşılaşmalarını sağlar.

17. Avukatlar görevlerini icra etmemeleri nedeniyle güvenlikleri tehdit edildiği takdirde, yetkili makamlar tarafından gerekli bir biçimde korunurlar.

18. Avukatlar görevlerini icra etmeleri nedeniyle müvekkilleriyle veya müvekkillerinin davalarıyla özdeşleştirilemezler.

19. Bir avukat ulusal hukuka ve uygulamaya göre ve bu prensiplerle bağdaşır bir biçimde müvekkil tarafından azledilmedikçe, huzurunda avukatlık yapma hakkına sahip olduğu mahkeme veya idari makam tarafından bu makamların önüne çıkma hakkından yoksun bırakılamaz.

20. Avukatlar, bir mahkeme, yargı yeri veya hukuki ya da idari bir makam önünde mesleki nedenlerle buldukları sırada veya konuyla ilgili yazılı veya sözlü taleplerinde yaptıkları beyanlardan ötürü hukuki v cezai muafiyetten yararlanır.

21. Yetkili makamların ellerinde veya denetimleri altında bulunan gerekli bilgileri, dosyaları ve belgeleri, avukatların müvekkillerine etkili bir hukuki yardım verebilmelerini sağlayacak yeterli bir sürede ulaşımlarını temin etmek, kamu makamlarının görevidir. Avukatların bu belgelere en kısa sürede ulaşımları sağlanır.

22. Hükümetler, avukatlar ile müvekkilleri arasında mesleki ilişkiler kapsamındaki bütün haberleşme ve görüşmelerin gizli olduğunu kabul eder ve buna saygı gösterir.

İfade ve Örgütlenme Özgürlüğü

23. Avukatlar, diğer vatandaşlar gibi ifade, inanç, örgütlenme ve toplanma özgürlüğüne sahiptir. Avukatlar özellikle, hukukla, adalet sistemiyle ve insan haklarının geliştirilmesi ve korunması ile ilgili konularda kamusal tartışmalara katılma ve yasal faaliyetleri veya yasal bir örgüte mensup olmaları nedeniyle mesleki kısıtlamalara maruz kalmaksızın, yerel, ulusal veya uluslararası örgütler kurma veya bunlara mensup olma ve bunların toplantılarına katılma hakkına sahiptir. Avukatlar bu hakları kullanırken, her zaman hukuka ve hukuk mesleğinin kabul görmüş standartlarına ve meslek ahlak kurallarına uygun davranırlar.

Avukatların Meslek Örgütleri

24. Avukatlar kendi menfaatlerini temsil etmek süreklilik taşıyan mesleki eğitim ve öğretimlerini geliştirmek ve meslek haysiyetlerini korumak için bağımsız meslek örgütleri kurma ve bunlara katılma hakkına sahiptir. Meslek örgütlerinin yönetim organları, üyeleri tarafından seçilir ve bu organlar dış müdahaleye maruz kalmadan görevlerini yapar

25. Avukatlık meslek örgütleri herkese etkili ve eşit bir biçimde adli hizmet verilmesi için ve avukatların usulsüz bir müdahale ile karşılaşmadan hukuka ve kabul görmüş meslek ahlak kurallarına ve standartlarına uygun olarak müvekkileri ile görüşebilmeleri ve onlara yardım edebilmeleri sağlamak için hükümetle işbirliği yapar.

Disiplin İşlemleri

26. Avukatın mesleki davranış kuralları, ulusal hukuka, geleneklere, uluslararası standartlara ve normlara uygun olarak kendi meslek örgütlerinin ilgili organları veya yasama organı tarafından düzenlenir.

27. Mesleki sıfatları nedeniyle avukatlar hakkında yapılan suçlamalar ve şikayetler, usulüne uygun olarak hızla ve adil bir biçimde takip edilir. Avukatlar, kendi seçtikleri bir avukattan yardım görme hakları da dahil, adil yargılanma hakkına sahiptir.

28. Avukatlar hakkında disiplin işlemleri, meslek örgütleri tarafından kurulan bağımsız bir disiplin komitesi, bağımsız bir kanuni makam veya bir mahkeme önüne getirilir ve bu işlemler bağımsız yargısal denetime tabidir.

29. Bütün disiplin işlemleri, mesleki davranış kurallarına ve diğer kabul görmüş mesleki standartlar ile hukuk mesleğinin ahlak kurallarına uygun olarak ve bu prensipler ışığında karara bağlanır.

**AVRUPA KONSEYİ
AVUKATLIK MESLEĞİNİN
İCRASINDAKİ ÖZGÜRLÜKLER
HAKKINDA 9 NUMARALI
TAVSİYE KARARI**

**AVRUPA KONSEYİ AVUKATLIK MESLEĞİNİN
İCRASINDAKİ ÖZGÜRLÜKLER HAKKINDA
9 NUMARALI TAVSİYE KARARI
DİZİNİ**

PRENSİP I

Avukatlık Mesleğinin İcrasındaki
Özgürlüğün Genel Prensipleri410

PRENSİP II

Hukuk Eğitimi, Staj ve Hukuk Mesleğine Giriş412

PRENSİP III

Avukatların Görevleri ve Rollerini413

PRENSİP IV

Tüm Şahısların Avukatlara Erişebilmesi414

PRENSİP V

Birlikler414

PRENSİP VI

Disiplin Soruşturması416

TASLAK GEREKÇE417

Giriş417

Tavsiyenin Kapsamı422

Prensiplerin Açıklaması Şerhi

PRENSİP I

Avukatlık Mesleğinin İcrasındaki
Özgürlüğün Genel İlkeleri.....423

PRENSİP II

Hukuk Eğitimi, Staj ve Hukuk Mesleğine Giriş426

PRENSİP III

Avukatların Görevleri ve Rollerini427

PRENSİP IV

Tüm Şahısların Avukatlara Ulaşabilmesi.....430

PRENSİP V

Birlikler431

PRENSİP VI

Disiplin ile İlgili İşlemler.....433

**AVRUPA KONSEYİ AVUKATLIK MESLEĞİNİN
İCRASINDAKİ ÖZGÜRLÜKLER HAKKINDA
9 NUMARALI TAVSİYE KARARI**

Avrupa Konseyi Statüsünün 15. maddesi (b) bendine dayanarak Bakanlar Kurulu, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin hükümlerini dikkate alarak;

Aralık 1990'da Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından onaylanan "Avukatların Rolü ile İlgili Birleşmiş Milletler Temel Prensipleri"ni dikkate alarak;

13 Ekim 1994'de Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilen "Hakimlerin Rolü, Etkinlikleri ve Bağımsızlığı ile İlgili 12 (94) Numaralı Tavsiye Kararını" dikkate alarak;

Avukatların ve oluşturdukları mesleki kuruluşların, insan haklarının ve temel hakların korunmasını sağlamakta oynadıkları temel rolün altını çizerek;

Hukuk devletinin güçlendirilmesinde, özellikle bireysel özgürlüklerin korunmasındaki görevleri ile yer alan avukatların mesleğin icrasındaki bağımsızlıklarının desteklenmesini arzularak;

Adil bir sistem olarak adaletin sağlanmasının, hangi merciden veya hangi sebeple olursa olsun, doğrudan doğ-

AVRUPA KONSEYİ
AVUKATLIK
MESLEĞİNİN
İCRASINDAKİ
ÖZGÜRLÜKLER
HAKKINDA
9 NUMARALI
TAVSİYE KARARI

ruya veya dolaylı sınırlama, tesir, baskı ve müdahaleye tabi olmaksızın avukatların mesleklerini ifa ederken sahip oldukları özgürlüklerinin korunmasını garanti altına alan bir sistem olması gereğinin farkında olarak;

Avukatların mesleki sorumluluklarını gereği gibi yerine getirmeleri gereksiniminin ve özellikle, yeterli bir eğitim almalarının ve mahkemeler ile müvekkillerine karşı olan sorumlulukları arasında bir denge kurma ihtiyacının farkında olarak;

Adalete ulaşmanın, ekonomik bakımdan zayıf durumda olan kişilere de avukatlık hizmetinin sunulması olduğu düşünülerek;

Üye devletlerin hükümetlerine, bu teklifin içerdiği prensiplerin aşamalı olarak uygulanması için, yeri geldiğinde gerekli gördüğü tedbirleri almalarını veya desteklemelerini tavsiye eder.

Bu tavsiyenin amacı bakımından "avukat" sözcüğü; ulusal yasaya uygun olarak dava açmaya, müvekkili adına hareket etmeye, hukukun uygulanmasına, müvekkili adına mahkemeye çıkmaya veya ona danışmanlık yapmaya ve onu temsil etmeye ehil ve yetkili olan ve Prensip 1. (2)'ye göre meslek örgütüne (baroya) kaydı kabul edilmiş kişidir.

PRENSİP I

Avukatlık Mesleğinin İcrasındaki Özgürlüğün Genel Prensipleri

1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ilgili maddeleri dikkate alınarak avukatlık mesleğinin icrasındaki öz-

gürlüğün ayırım gözetmeden, hükümet veya kamudan gelebilecek uygunsuz müdahalelere yer vermeyecek şekilde korunması, teşvik edilmesi ve bağımsızlık prensibine saygı gösterilmesi için gereken tüm tedbirler alınmalıdır.

2. Avukatlık mesleğine kaydolma başvurusu bağımsız bir meslek organı tarafından, değerlendirilmelidir. Uygulamadan doğan sebeplerle bu imkanınız olursa, kayıt başvurusu veya kaydın silinmesi ve bağlantılı disiplin meseleleri hakkında mahkemeye veya bağımsız bir özel organa başvuru hakkı mümkün olmalıdır. Mahkemece veya bağımsız özel organca alınacak tüm kararlar yargısal denetime tabi olmalıdır.

3. Avukatlar inanç, ifade, hareket, dernek kurma ve toplanma özgürlüğüne sahip olmalıdırlar ve özellikle adaletin sağlanması ve hukuku ilgilendiren konularla ilgili tartışmalarda yer alma ve hukuk reformları tavsiyesinde bulunma hakkına sahip olmalıdırlar.

4. Mesleki standartlara uygun olarak hareket eden avukatlar, herhangi bir yaptırıma veya baskıya tabi tutulmamalıdırlar veya bununla tehdit edilmemelidirler.

5. Avukatlar özgürlüğü kısıtlanmış olanlar da dahil olmak üzere müvekkillerine erişebilmesi, onların kendilerine özel olarak danışmasını sağlayabilmesi ve onları mesleki standartlara uygun olarak temsil etmelidirler.

6. Dosyaların, diğer dokümanların ve elektronik haberleşmenin içeriği de dahil olmak üzere avukat müvekkil ilişkisindeki gizliliği korumak için her türlü tedbirler alınır. Bu kaideye istisna ancak iç hukuka ve demokratik toplum gereklerine uygun olarak yürütülen cezai soruşturma sebebi ile ve yargısal veya başka bir bağımsız ta-

rafsız mercii tarafından kontrol edilerek izin verilmelidir.

7. Avukatların çıkmaya yetkili oldukları mahkemeye erişmeleri engellenmemeli ve müvekkillerinin haklarını mesleki kurallara göre savunurken ilgili her türlü dosyaya erişebilmelidirler.

8. Aynı davada avukatlık yapan tüm avukatlara mahkemece eşit biçimde davranılmalıdır.

PRENSİP II

Hukuk Eğitimi, Staj ve Hukuk Mesleğine Giriş

1. Hukuk eğitimi, mesleğe giriş ve devam etme cinsiyet veya cinsel tercih, ırk, renk, din, siyasi veya diğer fikirler, sosyal veya etnik köken, bir azınlığa mensup olma, mülkiyet, doğum ve fiziksel sebeplere dayanılarak reddedilmemelidir.

2. Mesleki girişin ön şartı olan ahlak ve yüksek standartta eğitim almış olma şartlarının ve avukatların devam eden eğitiminin sağlanması için gereken tüm tedbirler alınmalıdır.

3. Hukuk eğitimi, devam eden eğitim programları da dahil olmak üzere, hukuki beceriyi güçlendirmeye çabalamalı, ahlaki konuların ve insan hakları ile ilgili konuların farkına varılmasını sağlamalı ve avukatları müvekkillerinin haklarının korumaları, temin etmeleri ve müvekkillerinin haklarına saygı duymaları için eğitmeli ve bunun yanında adaletin uygun bir şekilde sağlanmasını desteklemelidir.

PRENSİP III

Avukatların Görevleri ve Rollerini

1. Barolar ve avukatların diğeri birlikleri, mesleki standartları ve diğeri davranış kurallarını hazırlamalı ve avukatların müvekkillerinin meşru haklarını savunurken adil, dikkatli ve bağımsız olmalarını sağlamalıdır.

2. Meslek sınırlarına, iç hukuka, yönetmeliklere ve meslek standartlarına uygun olmaksızın açığa vurulması durumunda uygun yaptırımlar uygulanmalıdır.

3. Avukatların müvekkillerine karşı görevleri aşağıdakileri de kapsar:

a. Müvekkillerinin hak ve yükümlülüklerini ve bunun yanında mali giderler de dahil olmak üzere davanın olası sonuçlarını bildirmek,

b. Davayı öncelikle barışçı yollardan çözmek,

c. Davayı müvekkillerinin haklarının yerine getirilmesi ve korunması için almak,

d. Menfaatlerin çatışmasını önlemek,

e. Makul bir şekilde üstesinden gelebileceklerinden daha fazla iş almamak.

4. Avukatlar yargıya saygı göstermeli ve mahkemele-re karşı olan görevlerini mesleki standartlara ve iç hukuk kurallarına uygun olarak yerine getirmelidirler. Herhangi bir durumda avukatların yargısal faaliyetten çekilmesi söz konusu olursa bu hal belirli bir süre ile sınırlı ve müvekkillerinin ya da hizmetlerinden yararlananların zarar görmeyeceği şekilde olmalıdır.

AVRUPA KONSEYİ
AVUKATLIK
MESLEĞİNİN
İCRASINDAKİ
ÖZGÜRLÜKLER
HAKKINDA
9 NUMARALI
TAVSİYE KARARI

PRENSİP IV

Tüm Şahısların Avukatlara Erişebilmesi

1. Herkesin bağımsız avukatlarca sağlanan hukuki hizmetlerden etkin bir şekilde yararlanması için tedbirler alınmalıdır.

2. Avukatların ekonomik bakımdan zayıf kişilere de hukuk hizmeti vermeleri teşvik edilmelidir.

3. Üye devletlerin hükümetleri, adaletin gereği olarak etkin hukuki hizmetlerin ekonomik bakımdan zayıf kişilere ve özellikle de özgürlükleri kısıtlanmış kişilere etkin avukatlarca bedelsiz olarak sağlanmasını güvence altına almalıdır.

4. Avukatlık ücretlerini düzenleyen kanun ve düzenlemeler avukatlara makul düzeyde kazanç sağlayıcı ve kamunun hukuk hizmeti ihtiyacını karşılayıcı nitelikte olmalıdır.

5. Avukatların müvekkillerine karşı ifa edecekleri hizmet ücretin kamusal fonlardan tamamen veya kısmen ödenmesinden etkilenmemelidir.

PRENSİP V

Birlikler

1. Avukatların diğer kişilerle veya tek başlarına, mesleki standartların yükseltilmesi, hak ve bağımsızlıklarının korunması amacını güden ulusal veya uluslararası birliklere katılmalarına veya birlikler kurmalarına izin verilmesi ve bu teşvik edilmelidir.

2. Barolar veya avukatların oluşturdukları diğer mesle-

ki birlikler, kendi kendini yöneten organlardır, yetkililerden ve kamudan bağımsızdırlar.

3. Baroların ve avukatların oluşturdukları mesleki birliklerin, üyelerini korumalarına ve üyelerinin bağımsızlıklarını ihlal eden her türlü saldırı ve usulsüz sınırlamaya karşı yapacakları savunmalara saygı gösterilmelidir.

4. Barolar ve diğer kuruluşlara aşağıda sayılanları da kapsayan, avukatların bağımsızlıklarını sağlamaları için teşvik edilmelidir ve bunun yanında:

a. Adaletin sağlanmasının korkusuzca savunulması ve teşvik edilmesi,

b. Avukatların toplumdaki yerinin korunması ve özellikle de itibarlarının, onurlarının ve dürüstlüklerinin gözetilmesi,

c. Adli yardım ve danışmanlık da dahil olmak üzere, ekonomik bakımdan yetersiz durumda olan kişilerin adalete ulaşabilmelerini sağlamak için hazırlanan projelerde avukatların yer almasının desteklenmesi,

d. Hukuk reformlarının, mevcut ya da tasarı halindeki yasalar hakkındaki tartışmaların desteklenmesi, teşvik edilmesi,

e. Meslek üyelerinin refahının sağlanması ve gerekli hallerde onlar ve ailelerine yardım edilmesi,

f. Özellikle, hükümetler arası, hükümet dışı ve avukatların oluşturdukları uluslararası organizasyonların çalışmaları göz önünde bulundurularak, avukatların rolünün geliştirilmesi için, diğer ülkelerdeki avukatlarla işbirliği yapılması,

g. Avukatlığın evrensel anlamda yeterliliğinin temin

AVRUPA KONSEYİ
AVUKATLIK
MESLEĞİNİN
İCRASINDAKİ
ÖZGÜRLÜKLER
HAKKINDA
9 NUMARALI
TAVSİYE KARARI

edilmesi ve avukatların disiplin ve davranış standartlarına uygun davranmasının gözetilmesi.

5. Barolar ve diğer mesleki kuruluşlar, avukatların haklarının uygun organlarca savunulması da dahil olmak üzere, şu hallerde lüzumlu şekilde harekete geçerler:

- a. Avukatların yakalanması veya tutuklanması,
- b. Avukatların dürüstlüğüne sorgulayan işlemlerle ilgili her türlü kararın alınması,
- c. Avukatların üstlerinin veya eşyalarının herhangi bir şekilde aranması,
- d. Avukatların zilyetliğinde bulunan dokümanlarına veya belgelerine el konulması,
- e. Avukatlar adına hareket edilmesini gerektiren basın raporları,

PRENSİP VI

Disiplin Soruşturması

1. Barolar veya avukatların oluşturdukları diğer birlikler tarafından hazırlanmış davranış kurallarında yer alan mesleki standartlara uygun davranmayan avukatlar hakkında disiplin soruşturması da dahil olmak üzere gerektiği gibi önlemler alınmalıdır.

2. Barolar ve avukatların oluşturdukları diğer mesleki birlikler, avukatları ilgilendiren disiplin soruşturmasının ifasına katılmaya yetkili ve sorumlu olmalıdırlar.

3. Disiplin soruşturması, avukatların söz konusu işlemlere katılmaları ve karara karşı yargısal denetimlere başvurmaları da dahil olmak üzere, Avrupa İnsan Hakla-

rı Sözleşmesi'nde düzenlenen hükümlere uygun icra edil-
melidir.

4. Avukatlar tarafından işlenen disiplin suçları hakkın-
da karar verilirken orantılılık ilkesine saygı gösterilmeli-
dir.

TASLAK GEREKÇE

Giriş

1. Avukatlık mesleğinin icrası her toplumun kültü-
rel, sosyal, politik ve tarihi ortamıyla her zaman sıkı iliş-
ki içinde olmuştur ve her demokratik toplumda, avukat-
lar adaletin yerine getirilmesinde ve insan haklarının ve
bireylerin temel özgürlüklerinin korunmasında önem-
li bir rol üstlenmişlerdir. 28 Ocak 1988 tarihinde Avrupa
Topluluğu Barolar ve Hukuk Kurumları Konseyi (Coun-
cil of the Bars and Law Societies of the European Commu-
nity/CCBE) tarafından kabul edilen Avrupa Topluluğun-
daki Avukatlar İçin Davranış Kuralları şu hususu belir-
tir: "Mesleki davranış kuralları, bütün medeni toplumlar-
da önemli kabul edilen bir görevin avukat tarafından uy-
gun biçimde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, ken-
dilerine uygulanan kişiler tarafından, onların içten rızala-
rıyla düzenlenmiştir."

2. Serbest avukatlık son yıllarda oldukça değişmiştir
ve mesleği icra edenler işlerinde daha çok ticari yaklaşı-
mı benimsemek zorunda kalmışlardır. Ancak, bağımsız
bir mesleğe mensupturlar ve mahkemeye ve müvekkille-
rine karşı sorumluluklarına uymalarını sağlayan kurallara
riayet etmeli ve belirli mesleki standartları korumalıdır.
Yüksek kalitede hukuk hizmetlerinin verilmesi ve kişiler

AVRUPA KONSEYİ
AVUKATLIK
MESLEĞİNİN
İCRASINDAKİ
ÖZGÜRLÜKLER
HAKKINDA
9 NUMARALI
TAVSİYE KARARI

arasında ayırım yapılmaması sağlanmalıdır.

3. Avukatlar sadece müvekkillerinin menfaatlerine değil, bir bütün olarak adalet sisteminin gereklerine hizmet etmelidirler. Avrupa Topluluğundaki Avukatlar için Davranış Kuralları'nda şu hususların önemi belirtilir: "Hukuk devleti ilkesi üzerine kurulmuş bir toplumda avukat önemli bir görev yerine getirir. Avukatın vazifesi kanun dairesinde kendisine talimat verilen işi sadakatle yerine getirmekle sınırlı değildir. Bir avukat, haklarını ve özgürlüklerini ileri süreceğine ve savunacağına dair, kendisine güvenen kişilerin menfaatlerini gözettiği gibi, adaletin yararına da hizmet etmelidir ve onun görevi sadece müvekkilinin davasını açmak değil, aynı zamanda onun danışmanı olmaktır. Bu nedenle bir avukatın vazifesi ona, aşağıda belirtilen kişilere karşı, çeşitli hukuki ve ahlaki sorumluluklar (bazen birbirleriyle çatışma halinde olan) yükler:

Müvekkil;

Avukatın müvekkilinin davasını götürdüğü veya onun hesabına hareket ettiği mahkemeler veya diğer merciler, genel olarak hukuk mesleği ve özellikle bu mesleğe mensup her meslektaş ve;

Kendisi için özgür ve bağımsız mesleğin varlığı devlet erkine ve diğer menfaatlere karşı insan haklarının önemli bir teminat aracı olan, birbirlerine mesleğin kendisinin koyduğu kurallara saygı ile bağlı,

4. Avukatlık mesleğinin icrasında uluslararası kabul görmüş standartların oluşturulması için uluslararası düzeyde çeşitli adımlar atılmıştır.

5. Birleşmiş Milletler avukatlarının görevi ile ilgili,

uluslararası düzeyde hukuk mesleğinin icrası için yeknesak hükümler de içeren, prensipler hazırlanmıştır. Suçluların muamelesi ve suçların önlenmesi hakkında 8. Birleşmiş Milletler (BM) Kongresi (Küba, 27 Ağustos-7 Eylül 1990) Avukatların Görevi Hakkında Temel Esaslar'ı kabul etmiştir. Bu esaslar devletlerin, avukatların toplumdaki vazifelerini geliştirmek ve güvence altına almak amacıyla yürüttükleri hizmete yardımcı olmak için hazırlanmıştır. BM Genel Kurulu Aralık 1990, 45/121 sayılı kararında, Kongrenin kabul ettiği bu belgeyi "memnuniyetle benimsedi" ve "gerekli kanunların yapılmasında ve siyasi direktiflerin belirlenmesinde rehberlik yapılması ve belgede bulunan esasların her ülkenin kendi ekonomik, sosyal, hukuki, kültürel ve politik gerçeklerine uygun olarak yerine getirilmesi için çaba sarf edilmesi amacıyla hükümetleri davet etti."

6. Avrupa Birliği düzeyinde avukatlık mesleğinin icrası ile ilgili olarak son zamanlarda önemli gelişmeler meydana gelmiştir. İlk olarak, Avrupa Birliği Konseyi, Avrupa Birliği bünyesinde geçerli olacak (avukatların, diplomalarının kabulüne dayanarak, Avrupa Birliği'ndeki bir başka üye devlete yerleşmeden önce bir yetenek sınavına girmelerini veya bir uyum sürecini tamamlamalarını öngören) 98/5/CE sayılı bir Direktifi kabul etti. Daha sonra, 16 Şubat 1998'de Avrupa Birliği Konseyi avukatlara, Avrupa Birliği üyesi bir başka devletle o devletin kendi avukatlarıyla aynı şartlarda, orijinal mesleki unvanlarını kullanarak, sürekli ve kısıtlamaya tabi olmadan mesleklerini icra etme imkanını veren 98/5/CE sayılı Direktifi kabul etti. İkinci Direktif Avrupa Birliği'ne üye devletler tarafından 15 Aralık 1999'da uygulamaya konulacaktır.

7. Avrupa Birliği'ne üye devletlerdeki bu önemli geliş-

melerin sonucu olarak avukatların, mesleklerini icra ettikleri ülkelerdeki mesleki standartlarla ilgili açık kuralları edinmeleri daha önemli hale gelmiştir.

8. Belirtilmelidir ki, her demokratik toplumdaki hukuk sisteminin önemli bir yönü kişilerin haklarının korunması ve davalarının adil ve halka açık duruşmalarda, makul bir süre içinde ve kanunla kurulmuş bir mahkeme tarafından görülmesidir. (İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Hakkındaki Sözleşme'nin 6. Maddesi aşağıda AİHS "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi" olarak adlandırılmıştır.)

Bu, hususların yanında, işlemlerin her aşamasında hukuki hizmetten yararlanma hakkı gibi delil ve tanık gösterme hakkı olduğu anlamına gelir. AİHS'yi onaylayan Avrupa Konseyi'ne üye bütün devletler hukuki müracaat yollarının kullanılmasını temin etmelidirler.

9. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, doğrudan veya dolaylı olarak, avukatlarla ilgili çok sayıda mesele hakkında karar vermiştir. Özellikle, bu davalar avukatın etkin yardımı ve davanın sanığın yokluğunda görülmesi, avukat ile gizli görüşme, "adaletin gerektirdiği durumlarda" avukatın atanması ile ilgili olmuştur.

10. Bundan dolayı, teşkilatlı bir hukuk mesleğinin varlığı hukuk devleti ilkesinin sürdürülmesi için olduğu kadar insan haklarının korunması için de gerekli olduğundan; insan haklarının korunması, hukukun üstünlüğü ilkesinin bütün Avrupa düzeyinde tesisi ve geliştirilmesi gibi temel amaçları olan Avrupa Birliği Konseyi, hukuk mesleğinin işlerini serbest bir şekilde hiçbir topluluğun uygunsuz baskısı altında kalmadan icra edebilme ihtiyacına kayıtsız kalamazdı.

11. Aslında, Orta ve Doğu Avrupa Ülkeleri ile hukuki işbirliği faaliyetleri çerçevesinde (Demo-Droit ve Themis Programları), Avrupa Birliği Konseyi, "Değişen Toplumda Avukatın Görevi ve Sorumluluğu" konulu, çok taraflı toplantılar düzenlenmiştir.

12. Avrupa Konseyi tarafından Macaristan Barolar Birliği, Avrupa Topluluğu Barolar ve Hukuk Kurumları Konseyi (CCBE) ve INTERIGHTS ile işbirliği içinde bu konuda düzenlenen 1997 çok taraflı toplantının (Budapeşte 9-11 Aralık 1997) sonuç kısmında, avukatlık mesleğinin yapısı ve ifası ile ilgili bölümde şu hususlar belirtilmiştir: "Bütün toplumlardaki avukatlar aşağıdaki genel ilkeler ile bağlıdır: Özgürlük, ahlaki dürüstlük, mahremiyet, ahlaki kurallara uyma, menfaatlerin çatışmasından kaçınma, görevlerini başarıyla yerine getirmelerine mani olacak faaliyetlerden, reklam ve kişisel tanıtımdan kaçınma (İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin korunmasına Dair Sözleşme'nin 10. Maddesi dikkate alınarak) müvekkilin menfaatlerinin korunması ve mahkemelere saygı göstermek.

13. Bundan başka, Avrupa Birliği Bakanlar Komitesi hükümetler arası faaliyetleri bağlamında, avukatlık mesleği ve görevi ile ilgili meseleleri de içeren, adalet sorunlarına ilişkin çok sayıda öneriler ve tavsiyeler kabul etmiştir.

14. Özellikle, hakimlerin bağımsızlığı, etkinliği ve görevleriyle ilgili R (94) 12 sayılı Tavsiye, (aşağıda 1994 Tavsiyesi olarak bahsedilecektir), AİHS 6. maddesi uyarınca; herkesin kanunla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından, makul bir süre içinde görülen, adil ve halka açık bir duruşma hakkı olduğu yolundaki prensibini göz önünde bulundurarak, yargı bağımsızlığını ko-

rumak amacıyla bazı temel esasları ele alır.

15. 1994 Tavsiyesi'ne göre Avrupa Konseyi, var olan bütün yazılı belgeleri ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihat hukukunu göz önünde bulundurarak, avukatları ilgilendiren benzer bir tavsiye hazırlama kararı aldı.

16. Bundan dolayı, adaletin tarafsızlığını ve etkinliğini geliştirme çabaları çerçevesinde ve özellikle, adli işlemlerdeki uygunsuz gecikmeleri azaltmak için (AİHS 6. maddesi uyarınca) Avrupa Hukuki İşbirliği Komitesi tarafından CJ-EJ'den avukatlık mesleğini icra özgürlüğü hakkında tavsiye taslağı hazırlaması istendi.

Tavsiyenin Kapsamı

17. Bu tavsiyenin anlamı çerçevesinde, "avukat" terimi, tavsiyede değinilen avukatların görevlerinden bir veya birkaçını ifaya yetkili ve izinli ve Prensip I. (2) uyarınca bir sicile kayıtlı bütün kişileri kapsar. Bundan dolayı, avukat tanımı, daha çok, hukuk mesleğini icra eden kişileri karşılar.

18. Tavsiye; hukuk mesleğinin özgürlüğünün temel niteliklerini, bunun nedenlerini, toplum için önemini, gerektirdiği sorumlulukları, teminat altına alınabilme ve korunabilme yolları ile bunun gerekliliğini ve devam ettirilmesi için ihtiyaç duyulan disiplini ve standartları ifade etmeye çalışır.

19. Bundan dolayı, avukatların yerleşik mesleki standartlarla uyum içinde olmalarını sağlamak amacıyla hukuk mesleğini icra özgürlüğünü düzenleyen prensipler ve kurullarla yönlendirilmeleri çok önemlidir.

20. Bu prensipler ve kurallar, diğer hususların yanında, şunları içermelidir; avukatlık mesleğini icra özgürlüğünün genel prensipleri (Prensip I), hukuk eğitimi, staj ve hukuk mesleğine giriş (Prensip II), avukatların görevleri ve rolleri (Prensip III), tüm şahısların avukata ulaşabilmesi (Prensip IV), birlikler (Prensip V) ve disiplin ile ilgili işlemler (Prensip VI).

Prensiplerin Açıklaması Şerhi

PRENSİP I

Avukatlık Mesleğinin İcrasındaki Özgürlüğün Genel İlkeleri

21. Adalet sisteminin tarafsız ve adil uygulanması ve insan hakları ve temel özgürlüklerinin etkin korunması, hem yargının bağımsızlığına ve tarafsızlığına (bkz., 1994 Tavsiyesi) hem de avukatların özgürlüğüne bağlıdır. Yargının ve avukatların bağımsızlığı, her adalet sisteminin temel unsurlarındandır.

22. Esas olarak, herkesin sahip olduğu insan hakları ve temel özgürlüklerin, medeni ve siyasi haklar gibi ekonomik, sosyal ve kültürel hakların yeterli bir şekilde korunabilmesi, tüm bireylerin özgür bir hukuk mesleğinin sağladığı hukuk hizmetlerine, etkin bir biçimde ulaşabilmesine bağlıdır (Prensip I. (1)).

23. Bundan başka, Tavsiye Prensip I. (2)'de, avukatların mesleğe kaydolmalarının bağımsız bir mesleki kuruluş tarafından değerlendirilmesini şart koşar. Bu durum karşı konulmaz, uygulama ile ilgili nedenlerden dolayı mümkün olmazsa, kaydolma ve kaydın silinmesi ile ilgili sorunlarda mahkemeye başvurma hakkı olmalıdır. Esas

olarak, avukatların, hiçbir uygunsuz baskı veya müdahaleye tabi olmayan bir topluluk tarafından alınmış kararlara dayanılarak kaydolma zorunlulukları, avukatlık mesleğinin özgür ve bağımsız olarak icrasının bir ön şartı olarak düşünülebilir. Her iki durumda da (örneğin; kararlar bağımsız bir kuruluş veya mahkeme tarafından alındığında) adil bir inceleme her zaman mümkün olmalıdır.

24. Belirtilmelidir ki, Prensip I. (2) kişilerin diğer hukuk mesleğini icraya kabul edilme biçimlerini, kabul kriteri adil ve objektif olduğu ve karar verecek kuruluş hiç bir uygunsuz baskı veya müdahaleye tabi olmadığı sürece, dışlamaz. (aynı zamanda aşağıda Prensip V'e bkz.).

25. Tavsiye ayrıca, avukatların toplumdaki diğer bireylerle aynı dernek kurma, inanç, düşünce ve ifade özgürlüğüne sahip olmaları gerektiğini vurgular. Özellikle, avukatların diğer bireylere uygulanandan daha fazla hukuki kısıtlamaya tabi olmadan hukukla ve adaletin yerine getirilmesiyle ilgili kamu tartışmalarında yer alma ve özgürce ve müdahale olmadan, yerel veya ulusal mesleki kurumlara katılma veya bu kurumları oluşturma haklarının olduğunu belirtir. Ayrıca, inançları veya yasal bir birliğe üyelikleri nedeniyle hiçbir kısıtlamaya tabi olmamalıdır. Ayrıca, avukatlar adalet sisteminin işleyişini denetlemek için var olan veya teklif aşamasındaki mevzuat ile ilgili kamu tartışmalarına katılma ve gerekli oldukça, reform teklifi yapma hakkına sahiptirler. Esas olarak, her hukuk sisteminin esas aktörlerinden biri olan avukatlar, ekonomik ve sosyal hayatta meydana gelebilecek önemli gelişmelere kayıtsız kalmamalı ve hukuk sisteminin gelişimine önayak olabilecek her kanun teklifinde aktif rol oynamalıdır (Prensip I. (3)).

26. Avukatlık mesleğinin bireylerin haklarını savunma görevini tam olarak, etkili bir biçimde gerçekleştirme-
sini sağlamak amacıyla avukatlar, hiçbir merciin kısıtlama,
nüfuz, baskı, tehdit veya uygunsuz müdahalesi olma-
dan, yerleşik mesleki standartlarla birlikte ilgili devletin iç
hukuk sistemine uygun olarak, müvekkillerine yol göster-
rebilmeli ve onları temsil edebilmelidirler (Prensip I. (4)).

27. Tavsiye daha sonra müvekkil-avukat ilişkisini ele
alır. (Prensip I. (5 ve 6)) Özgürlüklerinden yoksun kişiler
hakkında (Prensip I. (5)) Tavsiye, avukatların müvekkille-
riyle görüşme hakkının, adaletin tam olarak yerine getiril-
mesini temin etme ihtiyacı ve kamu düzeninin korunma-
sı ile dengelenmesi gerektiğini belirtir. Esas olarak belirli
durumlarda avukatların müvekkilleri ile görüşmelerinin
sınırlandırılması yerinde olabilir, örneğin; devam eden
cezai soruşturmanın ve hapisanelerin güvenliğinin ko-
runması amacıyla.

28. Bunun dışında Tavsiye, devletlere, müvekkil avu-
kat ilişkisinin gizliliği hakkında dosyaların, belgelerin ve
elektronik haberleşmenin içeriğinin gizliliği de dahil ol-
mak üzere bu kurala uyulmasını sağlama zorunluluğu ge-
tirmiştir. Ancak özellikle cezai soruşturma gerektirdiğinde
gizlilik kuralına bir istisna getirebilir (örneğin; müvekkil
ile avukat arasındaki elektronik haberleşmenin suça iştirak
amacıyla kötüye kullanılması durumunda) (Prensip I. (6))
Fakat, cezai soruşturma sırasında avukatlar ve müvekkil-
leri arasındaki haberleşmenin gizliliğini sınırlandırmak ge-
rektiğinde, savunmanın haklarına ve savcılar ve müdafi-
ler arasındaki "kuvvetlerin eşitliği" ilkesine saygı gösteril-
mesini temin etmek ve tarafsızlığı sağlamak amacıyla Tav-
siye, bu sınırlandırmanın yargının veya bağımsız ve taraf-
sız bir başka makamın denetimi altında yerine getirilmesi

gerektiğini belirtmiştir. Ancak bu hüküm avukatların müvekkileri aleyhine tanıklık yapmaya zorlanmaları gerektiği anlamına gelmez.

Ayrıca, Tavsiye metninde yer alan "*cezai soruşturmalar*" terimi, mali ve gümrük alanlarındaki soruşturmaları da içine alacak şekilde geniş yorumlanmalıdır. Bu hüküm AİHS'nin 8. maddesi 2. fıkrasından esinlenmiştir.

29. Bunun yanı sıra Tavsiye, işlerinin uygun şekilde yerine getirilmesi, ilgili bütün dosyalara ulaşılabilmesi için (Prensip I. (7)) avukatlara olan ihtiyaca değinir ve kayıtlı hiçbir dosyanın sadece bir taraf için hazır (mevcut) bulundurulmaması gerektiğini belirtir (adli işlemler sırasında kuvvetlerin eşitliği ilkesi).

30. Son olarak Tavsiye, 1. (8) Prensibi'nde, avukatların kendi aralarında eşitliği ilkesini hatırlar ve aynı davada yer alan avukatlara eşit davranılmasını sağlamak amacıyla devletlerden gerekli tedbirleri almalarını ister. Bu hüküm aynı müvekkili birden fazla avukatın savunduğu durumla ilgili ulusal kanunları ihlal etmez. Esas olarak, bu hüküm farklı tarafların avukatlarının eşitliği anlamına gelir.

PRENSİP II

Hukuk Eğitimi, Staj ve Hukuk Mesleğine Giriş

31. Tavsiye, avukatlar için yeterli hukuk eğitiminin sağlanması ve onların hukuk mesleğine girişlerinin düzenlenmesi için devletler tarafından uygulanması gereken önemli kurallar içerir.

32. Metin; cinsiyet, cinsel tercih, ırk, renk, din, politik veya diğer görüş, etnik veya sosyal köken, ulusal bir azın-

lığa mensup olma, mülkiyet, doğum ve fiziksel yetersizlik nedenleriyle hiç kimsenin hukuk eğitiminin, hukuk mesleğine girişinin ve hukuk mesleğini icraya devam etmesinin reddedilemeyeceğini belirtir. Bu hüküm AİHS 14. maddesinden esinlenmiştir.

33. Hukuk eğitimi, teknik yeterliğe ek olarak, hukuk mesleğinin yapısında var olan ahlaki standartların bilincini ve AİHS'de -diğer hususların yanında- bulunan insan haklarını ve temel özgürlükleri geliştirmek amacıyla düzenlenmelidir (Prensip II. (2)).

34. Bunun yanı sıra, Tavsiye, hukuk eğitiminin, devam eden eğitimin ve uygulama ile ilgili deneyimin hukuk hizmetlerini vermek için gerekli teknik yeterliğin seviyesini yakalamak, devam ettirmek ve yükseltmek için hayati etmenler olduklarını kabul eder. Gerçekten metin bu amaçlara ulaşmak için, uygun hallerde, devletlerden gerekli tedbirlerin alınmasını ister (Prensip II. (3)).

35. Bununla birlikte devamlı eğitim programlarından oluşan hukuk eğitimi avukatları, müvekkillerinin ve bir bütün olarak hukuk sisteminin menfaatlerine saygı duymak, bunları korumak ve geliştirmek için eğitmesinin yanında, hukuki beceriyi artırmayı, etik standartları ve kamunun ilgisini de yükseltmeyi amaçlamalıdır. (Prensip II. (3)).

PRENSİP III

Avukatların Görevleri ve Rollerini

36. Her şahsa ya da şahıs grubuna hak ve menfaatlerini savunmak veya ileri sürmek için bir avukatın yardımına başvurma hakkı tanınmıştır ve bunu dürüstlük ve öz-

gürlükten ayrılmadan mümkün olan en iyi şekilde yapmak avukatın ödevidir. Sonuç olarak, avukatlar arasında müvekkilleri veya bunların davaları sebebiyle makamlar tarafından kesinlikle fark gözetilemez.

37. Bu sebeple Tavsiye, avukatların müvekkillerinin kanundan doğan hak ve menfaatlerini savunurken özgür, dikkatli ve adil olmasını temin etmek amacıyla barolarca veya kendi diğer meslek birliklerince düzenlenen mesleki standartların davranış kurallarının önemini belirtmektedir.

38. Tüm avukatların müvekkillerinin işleriyle ilgili sır saklama ödevi vardır (Prensip III. (2)). Bu ödev AİHS tarafından garanti altına alınan savunma haklarından biridir. Bu kurala karşın, genellikle hile ve suç teşkil eden fiillerle bağlantılı istisnalar bulunmaktadır. Tavsiye metninin III. (e) Prensibi'nde; müvekkilin rızası dışında sık saklama yükümlülüğünün herhangi bir şekilde ihlal edilmesinin avukatlar hakkında disiplin müeyyidesine sebep olabileceği belirtilmiştir.

39. Bu hususta, her devlette dava sırasında avukatlarını gizli addedilen vesikaları ibrazının talep edildiği değişik usuller bulunmaktadır. "Ortak Hukuk"un (örf ve adet kaidelerinden ibaret olan hukuk sistemi) uygulandığı bazı ülkelerde gizli vesikaların ibrazına müvekkiller karar verirken, başlıca Kıta Avrupası hukuk sistemini uygulayan ülkelerde adli işlemler sırasında talep edilen bu vesikaların ibraz edilip edilmeyeceği kararını vermek avukatlara düşmektedir.

40. Bununla birlikte, "Tavsiye, avukatların müvekkillerine karşı ödevleri hususunu göz önünde bulundurmaktadır." (Prensip III. (3, alt bentler a, b, c, d ve e)). Müvekkillerine olan ödevlerini yerine getirirken avukatlar her za-

man hukuk çerçevesinde, müvekkillerinin arzularına göre ve yerleşmiş mesleki ve etik standartlar dikkatlice ve korusuzca hareket etmelidirler.

41. Avukatlar, müvekkillerine dava masraflarını da içeren davanın muhtemel sonuçları ve gidişatı hakkında bilgi vermek yanında, müvekkillerinin hak ve borçlarını öncelikle bildirmek zorundadırlar (Prensip III. (3. a)).

Özellikle belirtilmelidir ki, dava masraflarının bir kısmı avukatın ücretinden karşılanabilir. Bu sebeple avukatlar müvekkillerine dava boyunca ortaya çıkan masrafları bildirmelidir.

42. Ayrıca Tavsiye'ye göre avukatların görevlerinin bir parçası olarak anlaşmazlıkları sulh yoluyla çözmeye gayret etmeleri (Prensip III. (3. b)) ve menfaat çatışmalarından kaçınmaları gerekmektedir (Prensip III. (3. d)).

43. Bundan başka, Prensip III. (3. e) avukatlardan -makul bir şekilde- becerebileceklerinden fazla iş almamalarını ister. Özellikle istenen faal seviyeyi muhafaza edemeyeceklerse. Esas olarak avukatların makul bir şekilde yapabilecekleri işlerinin tespiti kendi takdirlerine bırakılmıştır ve davanın özel durumlarına bağlıdır. (Örneğin; dava çeşitleri, mahkemelerin büyüklüğü, hukuk firmalarındaki avukatların sayısı ve deneyimi). Ayrıca müvekkiller başka bir avukata başvurmaya karar vermek konusunda özgürdürler.

44. Bununla birlikte, avukatlar mahkeme heyetine karşı saygılı olmalı ve yargı sisteminin doğru ve adil şekilde işlemesi için üzerlerine düşeni yapmalıdırlar (Prensip III. (4)). Fakat bu, belirli davalarda karar verecek olan yargıçların yetkisine veya yargıcın duruşma sırasındaki hareket

tarzına ilişkin hususların avukatlarca ileri sürülmesine engel olmamalıdır.

45. Ayrıca Prensip III. (4)'le ilgili olarak belirtilmelidir ki, duruşmanın uygun bir şekilde icrasını temin amacıyla, hakimler milli hukukça düzenlenen avukatların meslek birliklerinden ihracı, para cezası verilmesi... gibi herhangi bir disiplin yaptırımından yararlanabilir.

46. Bazı üye devletlerde sık sık rastlanan avukatların grev yapmasının, onların hizmetine ihtiyaç duyan kişilerin zarar görmelerine sebep olduğu özellikle vurgulanmalıdır. Bu nedenle Tavsiye (Prensip III. (4)), grevin avukatların kanuni bir hakkı olduğunu kabul etmekle birlikte, zamanla sınırlı olarak yapılması ve müvekkillerinin veya avukata başvuruların menfaatlerini zedelememesi gerektiğini öngörür.

PRENSİP IV

Tüm Şahısların Avukatlara Ulaşabilmesi

47. Avukatın mesleğiyle ilgili haklarını kullanma özgürlüğü ile bağlantılı olarak, avukatların hizmetlerini toplumun her kesimine ulaşılabilir hale getirmeleri ve bireylerin medeni ve siyasi haklarını da koruyarak adaletin sağlanmasına yardımcı olmaları gerekir. (Prensip IV)

48. Fakir ve normal yaşam koşullarından mahrum kalmış kişiler için hukuk hizmetleri hükümü bu insanların mutlak suretle mahkemede temsil edilmesi yükümlülüğünü içermez fakat, hakları konusunda onları eğitmek ve onlara akıl vermek zorunluluğu ile onları savunma ve koruma yolları anlamına gelir. (Prensip IV. (1) ve IV. (2)) Bu amaca ulaşma yollarından bir tanesi, fakir toplumlar-

da çalışan, bu toplumlara mensup kişilerin sayesinde kendi haklarını koruyabildikleri ve geliştirebildikleri ve gerekli olduğunda, avukatların yardımını isteyebildikleri ilgili kanunları ve usulleri haber veren örgütlere katılmak olabilir.

49. Tavsiye, bunun yanı sıra, hukuk hizmetleri programlarını mevcut bulundurmanın hükümetlerin sorumluluğu olduğunu vurgular. Hükümetlerin katkılarına ek olarak, bu tip programları geliştirmek ve temin etmek için barolar ve avukatların diğer meslek birlikleri gayret etmelidir. (Prensip IV. (3))

50. Avukatların ücretleri ve hizmetlerinin karşılığı hakkında, Tavsiye, onları düzenleyen mevzuatın hukuk hizmetlerinin halka makul şartlarda sunulmasını temin etmesi gerektiğini ve avukatların özgür olabilmeleri için makul bir yaşam standardını elde edebilecek kadar kazanmalarının şart olduğunu belirtir. (Prensip IV. (4))

51. Bunun dışında, ekonomik yönden zayıf kişiler için hukuk hizmetleri ile meşgul, masrafları tamamen veya kısmen kamu fonları tarafından karşılanan avukatlar mesleki açıdan hala özgür olabilmelidirler. (Prensip IV. (5))

52. Son olarak, Prensip IV'ün hükümleri sadece cezai bir suçla itham edilmiş kişileri savunan avukatlara değil, bu Tavsiye'nin amacı çerçevesindeki bütün avukatlara uygulanır.

PRENSİP V

Birlikler

53. Tavsiye, avukatların; haklarını ileri sürebilen, de-

vam eden eğitimlerini ve stajlarını geliştirebilen ve mesleki dürüstlüklerini koruyabilen, yasal, bağımsız ve özerk bir birliği her yargı bölgesinde kurma ihtiyaçlarına değişir (Prensip V. (1)). Ayrıca, bu birliklerin yürütme organlarının, dış müdahale olmadan görevlerini yerine getirmeleri amacıyla, kendi üyelerini seçmesi yerinde olur.

54. Meslek kurallarını düzenleyen yasama işlevine sorunlu katılımı sağlamayan ülkelerde, dilerse ve bu birliklerin üyelerinden istenen mesleki standartları taşıyorlarsa, son söylenenin avukatların özgürlüklerini ve haklarını destekleyebilmesi ve koruyabilmesi amacıyla avukatlara bu birliklerin üyesi olma imkanı verilmelidir. Esas olarak avukatlar görevlerini tam olarak ancak "Hukuk Devleti" ilkesi üzerine kurulmuş devletlerde, Barolar özellikle devletten ve ekonomik baskı gruplarından bağımsızsa yerine getirebilirler. (Prensip V. (2)) Ancak barolar ve avukatların diğer meslek birlikleri, herkesin etkin ve eşit bir şekilde hukuk hizmetlerine ulaşmasını ve avukatların, kanunlara ve yerleşik mesleki standartlara uygun olarak ve haksız hiç bir müdahale olmadan müvekkillerine akıl vermelerini ve onlara yardım etmelerini sağlamak amacıyla hükümetlerle işbirliği yapmaya çalışmalıdırlar.

55. Tavsiye, (Prensip V. (3)) bunun yanı sıra, baroların, her türlü uygunsuz sınırlandırmalara ve ihlallere karşı avukatların özgürlüklerini savunmaktaki belirgin rolünü takdir eder.

56. Bundan başka, Tavsiye (Prensip V. (4), bent (a-g) arası), hukuk mesleğinin özgürlüğüne katkıda bulunması ve onların toplum içindeki görevlerini tamamlaması gereken Baroların ayrıntılı olmayan bir görev listesini içerir.

57. Avukatların özgürlüklerinin müvekkilleri ve top-

lum için önemini göz önünde bulundurarak, Baroların avukatların özgürlüğünü koruma ve geliştirme görevini yerine getirmeleri amacıyla, Tavsiye (Prensip V. (5), bentler (a-e) arası) avukatların hak ve özgürlüklerinin sınırlandırılması ihtimaline karşı onların haklarını savunmak amacıyla her türlü gerekli davayı alma zorunluluğunu vurgular.

58. Prensip V. (5) bent (d), özellikle avukatların zilyetliklerinde bulundurdukları malzemelere -ve sadece belgelere değil- el koymaya işaret eder, çünkü birçok durumda avukatlar bilgiyi disket veya cd-rom gibi elektronik biçimde saklarlar.

59. Bentler (a-g) arasında belirtilen durumlardan biri meydana gelirse, barolar yetkili mercilerde temsil edebilir yetkisine sahip olmalıdır.

PRENSİP VI

Disiplin ile İlgili İşlemler

60. Tavsiye, baroların ve avukatların diğer meslek birliklerinin avukatlar için özgürce mesleki davranış kurallarını oluşturma ve uygulama ihtiyaçlarına değinir. Avukatlar tarafından mesleki davranış kurallarında oluşturulan mesleki standartlara riayetsizlik durumunda, baroların onlara karşı disiplin ile ilgili işlemlere karar verme ve uygulama konusunda özel yetkileri vardır (Prensip VI. (1)). Ancak mahkemeler, savcı veya herhangi bir diğer kamu mercii yetkili baroya, son söylenen için disiplin ile ilgili işlemler başlatılması amacıyla, bir dava rapor edebilirler (Prensip VI. (2)).

Savcı makamının görevi, bu işlemleri başlatma ve iş-

lemlerde yer alma konusunda sınırlandırılmalıdır.

61. Disiplin ile ilgili işlemler adil usul gereklerine ve özellikle avukatların muhalif karar aleyhine temyize başvurabilme imkanını içeren AİHS 6. madde hükümlerine tam olarak riayet etmesi gerekmektedir.

62. Özellikle, bu Tavsiye'nin amacı dahilinde, avukatların hakları, diğerlerin yanında, şu hususları içerir:

- Kanunla kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından, makul bir süre içinde, adil ve halka açık duruşma hakkı. Bu, avukatların davanın kamera tarafından görüntülenmesini talep etmelerine mani olmaz;

- Kendilerine karşı ileri sürülen iddiadan ve delil durumundan zamanında haberdar edilme hakkı;

- Savunmalarını hazırlamak için yeterli zaman verilmesi hakkı;

- Duruşma boyunca duruşmada bulunma hakkı.

63. Son olarak Tavsiye (Prensip VI. (5)) disiplin suçları için yaptırım belirlerken orantılılık ilkesine uyma gereğini vurgular. Bundan dolayı işlenen suçun ağırlığı ile avukata karşı belirlenen yaptırımların olumsuz sonuçları arasında bir denge kurulmalıdır.

BM YARGI BAĞIMSIZLIĞI TEMEL PRENSİPLERİ

26 Ağustos - 6 Eylül 1985 tarihleri arasında Milano'da yapılan BM Yedinci Suçun Önlenmesi ve Suçluların Tedavisi Kongresi tarafından kabul edilmiş, 29 Kasım 1985 tarih ve 40/32 numaralı ve 13 Aralık 1985 tarihli ve 40/146 numaralı kararlarla BM Genel Kurulu tarafından kabul edilmiştir.

BM YARGI BAĞIMSIZLIĞI TEMEL PRENSİPLERİ

DİZİNİ

Yargı Bağımsızlığı	439
Yargıçların İfade ve Örgütlenme Özgürlüğü.....	440
Yargıçların Nitelikleri, Göreve Seçilmeleri ve Eğitimleri	440
Hizmet Şartları ve Görev Süreleri	441
Mesleki Gizlilik ve Muafiyet	441
Disiplin, Görevden Alınma ve Göreve Son Verme.....	442

BM YARGI BAĞIMSIZLIĞI

TEMEL PRENSİPLERİ

Yargı Bağımsızlığı

1. Yargı bağımsızlığı devlet tarafından güvence altına alınır ve anayasada veya iç hukukta yargı bağımsızlığına yer verilir. Yargı bağımsızlığına saygı göstermek ve gözetmek bütün hükümet kuruluşlarının ve diğer kurumların görevidir.

2. Yargı organı önündeki sorun hakkında her hangi bir tarafın her hangi bir nedenle doğrudan veya dolaylı kısıtlama, etki, teşvik, baskı, tehdit ve müdahalesine maruz kalmaksızın, maddi olaylara ve hukuka dayanarak tarafsız bir biçimde karar verir.

3. Yargı organı yargısal niteliğe sahip her konuda yargılama yetkisine ve karar vermesi istenen bir sorunun kendisinin hukuken tanımlanan yetkisine girip girmediği hakkında münhasıran karar verme yetkisine sahiptir.

4. Yargılama sürecine usulsüz ve yetkisiz müdahale yapılamaz ve yargısal kararlar değişikliğe tabi tutulamaz. Yargısal organların verdikleri cezaların hukuka uygun olarak yargısal denetime tabi tutulması veya yargı organlarının verdikleri cezaların yetkili makamlar tarafından azaltılması veya başka bir ceza ile değiştirilmesi bu prensibi ihlal etmez.

BM YARGI
BAĞIMSIZLIĞI
TEMEL
PRENSİPLERİ

5. Herkes, önceden konmuş hukuki usullere göre yargılama yapan olağan mahkemelerde veya yargı yerlerinde yargılanma hakkına sahiptir. Olağan mahkemelere veya yargı yerlerine ait olan yetkilerin ellerinden alınması için konmuş usulleri gereği gibi uygulamayan yargı yerleri kurulamaz.

6. Yargı bağımsızlığı prensibi, yargılama organının davaları adil bir biçimde görmesini ve tarafların haklarına saygı gösterilmesini gerektirir ve yargılama organına bu imkanı verir.

7. Yargı organlarının görevlerini gereği gibi yapmalarını mümkün kılmak için yeterli kaynakları ayırmak, her üye devletin görevidir.

Yargıçların İfade ve Örgütlenme Özgürlüğü

8. İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'ne uygun olarak, diğer vatandaşlara olduğu gibi yargı organı mensuplarına da ifade, inanç, örgütlenme ve toplanma hakkı tanınır; ancak yargıçlar bu haklarını kullanırlarken, her zaman görevlerinin itibarını ve yargının tarafsızlığını ve bağımsızlığını koruyacak tarzda hareket ederler.

9. Yargıçlar, kendi menfaatlerini savunmak, mesleki eğitimlerini geliştirmek ve yargı bağımsızlığını korumak için yargıçlardan oluşan örgütler kurabilir, bu örgütlere ve diğer kuruluşlara üye olabilirler.

Yargıçların Nitelikleri, Göreve Seçilmeleri ve Eğitimleri

10. Yargıçlar, gerekli hukuk eğitimini ve niteliklerini

almış, dürüst ve ehliyetli kişiler arasından seçilir. Yargısal göreve seçim yöntemleri düzenlenirken, uygunsuz saiklerle atama yapılmasına karşı koruyucu tedbirler getirilir. Yargıçların seçiminde ırk, renk, cinsiyet, din, siyasal veya başka bir fikir, ulusal veya toplumsal köken, mülkiyet, doğum ve statü gibi nedenlerle bir kimseye karşı ayrımcılık yapılamaz. Yargısal görev için adayların o ülkenin vatan-daşı olma şartı aranması, ayrımcılık yapılması şeklinde anlaşılamaz.

Hizmet Şartları ve Görev Süreleri

11. Yargıçların görev süresi, bağımsızlığı, güvenliği, alacakları yeterli ücret, hizmet şartları, emekli aylıkları ve emeklilik yaşı yasada yeterli biçimde güvence altına alınır.

12. Yargıçlar ister atanmış ister seçilmiş olsunlar, zorunlu emeklilik yaşına kadar veya süreli bir görevleri varsa sürelerinin dolmasına kadar görev yapmaları güvence altına alınır.

13. Meslekte yükselme bulunduğu yerlerde yargıçların yükselmeleri yeterlilik, dürüstlük ve deneyim gibi objektif nedenlere dayanır.

14. Yargıçların üyesi buldukları mahkeme içinde davaların dağıtımı, adalet sisteminin bir iç işidir.

Mesleki Gizlilik ve Muafiyet

15. Yargıçlar, yaptıkları müzakereler ile aleni yargılama dışında görevleri sırasında edindikleri gizli bilgiler konusunda mesleki gizlilik kuralıyla bağıdırlar ve bu tür

konular hakkında tanıklık yapmaya zorlanamazlar.

16. Disiplin soruşturması yapılması, kişilerin ulusal hukuka göre temyiz hakları ve devletten tazminat isteme hakları saklı kalmak kaydıyla, yargıçlar yargısal yetkilerini kullanırken yanlış tasarrufları veya ihmalleri nedeniyle kendilerine karşı maddi tazminat istenen hukuk davalarından muaftırlar.

Disiplin, Görevden Alınma ve Göreve Son Verme

17. Mesleki sıfatları nedeniyle bir yargıç hakkında yapılan bir suç isnadı veya bir şikayet, uygun bir usule göre hızla ve adil bir biçimde takip edilir. Yargıçlar adil olarak yargılanma hakkına sahiptir. Yargıç tarafından aksi talep edilmedikçe, incelemenin ilk aşaması gizli tutulur.

18. Yargıçlar sadece görevlerini yapamayacak duruma gelmeleri veya görevleriyle bağdaşmayacak davranışlarda bulunmaları sebebiyle görevlerinden alınabilir veya görevlerine son verilebilir.

19. Bütün disiplin, görevden alma ve göreve son verme işlemleri, yargısal faaliyetin yerleşik standartlarına göre karara bağlanır.

20. Disiplin, görevden alma ve göreve son verme kararları bağımsız bir denetime tabidir. En yüksek mahkemenin bu konuda aldığı kararlara ve yasama organının suçlandırarak görevden alma veya benzeri yargılamalara karşı uygulanmayabilir.

ULUSLARARASI AVUKATLAR BİRLİĞİ MORELIA ŞARTI

AŐaĐıdaki Őart Morelia (Meksika)'da 2 AĐustos 1991 tarihinde dűzenlenen Uluslararası Avukatlar BirliĐi (UIA) Genel Kurulu tarafından kabul edilmiŐtir.

ULUSLARARASI AVUKATLAR BİRLİĞİ
MORELIA ŞARTI

ULUSLARARASI
AVUKATLAR
BİRLİĞİ
MORELIA ŞARTI

Koşulsuz adalete erişim hakkının, ayrılmaz bir şekilde bağlı olduğu kabul edilmiş insan haklarına katılması gereğini göz önünde tutarak;

Bu hak olmaksızın insan onurunun gerçekte olamayacağı ve bu bakımdan, yalnızca insan olması nedeniyle her bireye bu hakkın sağlanması gereğini göz önünde tutarak;

Bu hakkın her devletin her bireye, uluslararası sözleşmeler, anayasa ve ulusal yasalardaki haklarını bildirme ve bunları gerçekleştirme yöntemini bildirme yükümlülüğünü getirdiğini göz önünde tutarak;

Bu hakkın dava tarafları arasında tam özgürlük ve eşitlik şartları içinde olağan veya olağanüstü mahkemelere erişim hakkını içerdiğini göz önünde tutarak;

Bir kişinin bir avukattan danışmanlık alma ve davacı veya davalı, mağdur veya suçlu olmasına bakılmaksızın savunulması hakkının temel niteliğinden dolayı ihlal edilemeyeceğini göz önünde tutarak;

Avukat seçiminin her koşulda serbest olması gereğini göz önünde tutarak;

Her devletin görevinin savunmalarını yapmak için gerekli imkanları olmayan kişilere avukat yardımı için gerekli giderleri üstlenmesi olduğunu göz önünde tutarak;

Avukatların bu kişiler için yaptıkları faaliyetlerin uygun şekilde ücretlendirilmesi gerektiğini göz önünde tutarak;

Her halükarda, avukatlık mesleğinin görevinin, bu hukuki yardım sistemine, hiçbir çekince olmaksızın ve tam bağımsızlık içinde, tüm beceri ve gayretiyle, yalnızca dava tarafının yüksek menfaatini düşünerek aktif olarak katılmak olduğu gerçeğini göz önünde tutarak;

Madde 1

Her birey maddi durumu veya sosyal konumu ne olursa olsun, özellikle yaş, cinsiyet, milliyet, etnik köken, bir gruba aidiyet, dini veya siyasi görüşü ne olursa olsun adalete erişim hakkına sahiptir.

Madde 2

Adalete erişim, tam bağımsızlık içinde, olağan ve olağan üstü mahkemeler nezdinde, her türlü ihtilaf veya anlaşmazlığı çözmek için başvurular her türlü merci ve makam önünde bir avukattan danışmanlık, yardım ve savunma alma hakkını kapsar.

Madde 3

Maddi durumu ne olursa olsun herkes, serbestçe seçtiği bir avukatın yardımından yararlanma hakkına sahiptir.

Madde 4

Her devlet savunmalarını yapmak için gerekli imkanları olmayan kişilere avukat yardımı için gerekli giderleri üstlenir.

Madde 5

Her halükarda, avukatlık mesleği, "1. madde" de belirtilen ilke doğrultusunda ihtiyaç halindeki her kişinin savunmasını üstlenir.

Madde 6

Avukatların danışmanlık ve savunma görevi her koşulda tam bağımsızlık içinde yerine getirilir.

Madde 7

Avukatların mesleki kurum ve örgütleri her devletin, hakları ve faaliyetleriyle ilgili olarak, dava tarafı kişilerin eğitim ve bilgilendirilmesi için bir sistemi uygulamasını sağlar.

Madde 8

Bu Şart'ı imzalayan devletlerdeki avukatların mesleki kurum ve örgütleri açıklanan ilkelere riayet edilmesini sağlamayı taahhüt ederler.

Bu amaçla, Şart'a iç hukuk normu değerinin verilmesi için kendi devlet makamları nezdinde her türlü girişimde bulunurlar.

ULUSLARARASI
AVUKATLAR
BİRLİĞİ
MORELIA ŞARTI

Aşağıdaki Şart Morelia (Meksika)'da 2 Ağustos 1991 tarihinde düzenlenen Uluslararası Avukatlar Birliği Genel Kurulu tarafından kabul edilmiştir.

21. YÜZYILDA AVUKATLIK MESLEK KURALLARINA DAİR TURIN İLKELERİ

*27 Ekim 2002 tarihinde Sydney'de toplanan
Uluslararası Avukatlar Birliği (UIA) Genel Kurulu'nca
kabul edilmiştir.*

**21. YÜZYILDA AVUKATLIK MESLEK
KURALLARINA DAİR
TURIN İLKELERİ
DİZİNİ**

Gerekçeler	453
Avukatın Rolü	456
Avukatın Rolünün Kabul Görmesi	456
Bağımsızlık	456
Dokunulmazlık ve Adil Yargılanma Hakkı.....	457
Yargıçlarla İlişkiler.....	457
Müvekkil Seçme Özgürlüğü.....	457
Avukat-Müvekkil İlişkisinin Ayrıcılığı.....	458
Bilgi Açıklama Yükümlülüğünün Olmaması	458
Baroların Rolü ve Barolar Tarafından Temsil	459
Kural Koyma ve Avukatlık Mesleğinin İcrası	459
İnternet ve Diğer İletişim Teknolojileri.....	460
Ücretler	460
Ücretsiz Vekalet.....	461
İşbirliği.....	461

21. YÜZYILDA AVUKATLIK MESLEK KURALLARINA DAİR TURİN İLKELERİ

Gerekçeler

§ Büyük bir çeşitlilik gösteren siyasi, sosyal ve kültürel bağlamlarda avukatın rolü hakkında farklı görüşler mevcuttur.

§ Ekonomik gelişme ile iletişim ve bilgisayar teknolojisindeki ilerlemeler, ilgili alanlarda hizmet verenlerin birlikte çalışma ve işbirliği yapmalarında yeni yöntemler kullanmalarını zorunlu kılmışsa da, bu kişiler gerek kendi ülkelerinde gerekse uluslararası düzeyde müvekkillerine danışmanlık yapar ve onları savunurken yine temel ilkeleri gözetmek zorundadırlar.

§ Coğrafi ve ekonomik bağlamlar ne olursa olsun, avukatlar medeni, siyasi, ekonomik, sosyal veya kültürel nitelikteki insan haklarının savunulmasında temel bir rol oynamaya devam etmektedirler.

§ Bu rol sadece mahkemelerde değil, danışman sıfatıyla aşağıdaki durumlarda da üstlenilmektedir:

• Modern hukuk sistemlerinin karmaşıklığına rağmen, hukuk kurallarının daha yaygın şekilde bilinmesinin ve

21. YÜZYILDA
AVUKATLIK
MESLEK
KURALLARINA
DAİR TURİN
İLKELERİ

böylece bu kurallara saygı gösterilmesinin ve uyulmasının sağlanması,

- Anlaşmazlığa düşmüş tarafları mesnetsiz davalar açmaktan vazgeçirmek ve anlaşmazlıklarını önce arabuluculuk ve uzlaştırma yoluyla çözmeye yönlendirmek suretiyle mahkemelere yapılacak başvuruları azaltmak,

- Kendi kendine kural koyma, kuralları kaldırma ve küreselleşme gibi akımların giderek güçlendiği bir ortamda hukuki ilişkilerde istikrarı korumak.

§ Yürütme, yasama ve yargı organlarından gelen baskılar karşısında dahi avukatların rolünün ve bu rolün da-
ima önemli olduğunun kabul edilmesini sağlamak gerekmektedir.

§ Bu hedefe ulaşılabilmesi için, avukatlık mesleğinin temelinde yatan ve kültürler ve gelişmişlik seviyeleri arasındaki farklara rağmen, mesleğin temel niteliklerinin netleştirilmesini ve bunları koruyup idame ettirecek kuralların geliştirilmesini sağlayacak ilkelerin bütün devletlerce kabul edilmesi elzemdir.

§ Avukatlık mesleğinin temel ilkeleri Uluslararası Avukatlar Birliği'nin Tüzük ve Kurallarında ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nca 1990 yılında kabul edilen Avukatların Rolüne Dair Temel İlkeler'de belirtilmiş olup, bu dokümanlara göre:

- Avukat, dernek kurma ve katılma özgürlüğü, din özgürlüğü ve fikir ve ifade özgürlüklerini kapsamak ve fakat bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla, bireylerin müessir bir vekalet hizmeti ile önyargı ve ayrımcılık taşımayan bir savunma hizmetinden yararlanma hakkını tam bir bağım-

sızlık ve özgürlük çerçevesinde mutlak bir güvence altına almak suretiyle bireyleri mahkemelerde savunmada esas rol oynar;

• Kanun hakimiyetinin yaygınlaşmasını sağlamak ve gelişimine katılmak Avukatın hem hakkı hem de görevidir;

• Avukat mesleğini, özellikle avukat-müvekkil ilişkisinin ayrıcalığı söz konusu olduğunda, meslek ahlakı kurallarına ve mesleki sorumluluk kavramına uygun şekilde, hizmet ve hümanizm ruhuyla icra etmelidir;

• Avukatlık meslek kuruluşlarının temel görevi avukatlık mesleğinin icra edilmesine ilişkin bütün standartlara ve normlara uyulmasını sağlamak, mensuplarını yersiz müdahale veya kısıtlamalara karşı savunmak, avukatlık hizmetlerinden herkesin serbestçe yararlanmasını sağlamak ve adaletin tecellisine hizmet eden diğer kurumlarla işbirliği yapmaktır.

§ Avukatın üstlendiği rolün ve sahip olduğu hakların doğal bir sonucu da, bu rol ve hakların gerektirdiği görevleri yerine getirme yükümlülüğüdür; zira söz konusu hak ve görevler gerek kamu menfaatinin gerekse bireylerin menfaatlerinin korunmasının temel şartlarından.

§ Meslek kurallarına dair bu ilkeler, avukatlık mesleği için geçerli yasalara ve meslek ahlakı kurallarına tabidir.

Uluslararası Avukatlar Birliği (Union Internationale Des Avocats) yukarıdaki gerekçelerden hareketle avukatlık meslek kurallarına dair aşağıdaki ilkeleri kabul etmiştir:

Avukatın Rolü

Avukatın rolü bütün kişilerin yasalar huzurunda korunmasını sağlamaktır.

Mesleklerini, bir yandan kendilerine emanet edilen menfaatleri korurken, bir yandan da yasaların bilinmesini, anlaşılmasını ve uygulanmasını gözetecek şekilde icra etmek avukatların hakkı ve görevidir.

Avukatın Rolünün Kabul Görmesi

Avukatların rolünün hem toplum hem de yasama, yürütme ve yargı organları tarafından kabul görmesi avukatlar için bir haktır; zira adaletin tecelli ettirilmesinde ve toplumun hayatının düzenlenmesinde bir araç olarak avukatın rolü elzemdir.

Bir yandan en üst ahlak standartlarına ve kültürel normlara göre hareket ederken, bir yandan da verdikleri hizmetlerde kalite ve hakkaniyeti korumak suretiyle bu kabulün idame ettirilmesini sağlamak için ellerinden gelen her şeyi yapmak avukatların görevidir.

Dolayısıyla, tüm yetkili makamlar ve devlet kuruluşları, avukatların kendilerine emanet edilen menfaatleri savunabilmeleri için, müvekkillerine ve ihtiyaç duyacakları belgelere ulaşmalarına her durumda olanak tanımalıdır.

Bağımsızlık

Avukatlar mesleklerini, türü ne olursa olsun hiçbir baskı veya ayırimcılığa maruz bırakılmadan serbestçe ve bağımsızca icra etme hakkına sahiptirler.

Müvekkillerinin menfaatleriyle çelişen başka menfaatlerin varlığı nedeniyle, yapacakları icraatın tarafsızlığına gölge düşürecek durumlara girmekten kaçınmak suretiyle bağımsızlıklarını korumak avukatların görevidir.

21. YÜZYILDA
AVUKATLIK
MESLEK
KURALLARINA
DAİR TURİN
İLKELERİ

Dokunulmazlık ve Adil Yargılanma Hakkı

Avukatlar mesleklerini müdahale veya kısıtlamaya maruz bırakılmadan tam bir mesleki dokunulmazlık içinde icra etme hakkına sahiptirler. Avukatın bürosunda ya-saya aykırı olarak arama yapılamaz.

Müvekkillerinin haklarının korunmasını ve müvekkil-lerinin herhangi bir mahkeme veya bir başka yetkili ma-kam tarafından adilane şekilde yargılanmalarını sağla-mak için ellerinden gelen her şeyi yapmak avukatların gö-revidir.

Yargıçlarla İlişkiler

Mahkemede hazır bulunmaları adilane bir yargılama-nın güvencesi olan avukatların yargılama sürecindeki rol-lerinin öneminin Yargıçlar nezdinde kabul görmesi avu-katlar için bir haktr.

Yargıçlarla ilişkilerinde onurlu ve vakur davranmak ve yargı makamının bağımsızlığı için mücadele etmek avukatların görevidir.

Müvekkil Seçme Özgürlüğü

Avukatlar herhangi bir müvekkilin vekaletini üstle-nip üstlenmemeye kendi vicdanlarına göre serbestçe ka-

rar verme hakkına sahip olup, bir avukatın bir müvekkilin vekaletini üstlenmesi o avukatın fikren ve vicdanen o müvekkilin tarafını tuttuğu şeklinde yorumlanamaz.

Vekaletini mesleki ehliyetle, bağımsız bir şekilde ve ihmalkarlık etmeden yürütemeyeceklerini düşündükleri bir müvekkilin vekaletini üstlenmemek avukatların görevidir.

Avukat-Müvekkil İlişkisinin Ayrıcılığı

Yukarıda ifade edilenler bağlamında, yasalar veya herhangi bir yetkili makam huzurunda avukat-müvekkil ilişkisinin ayrıcılığının herkesçe tanınması ve bu ayrıcılığa saygı gösterilmesi avukatların hakkıdır. Bu ayrıcılık hukuk devletinde avukat ile müvekkil arasındaki ilişkinin temelini oluşturmak ve yurttaşların yasal haklarının korunmasını sağlamak amacıyla düşünülmüş kavramsal bir ilkedir.

Müvekkillerini temsil etmeleri vesilesiyle öğrendikleri her türlü gerçeği ve bilgiyi gizli tutmak avukatların görevidir.

Bilgi Açıklama Yükümlülüğünün Olmaması

Avukatlar mesleklerini icra ederken elde ettikleri bilgileri açıklamaya zorlanmamalıdır.

İnsan hayatı için tehlike arz edebilecek bir faaliyetten haberdar olan bir avukat, söz konusu hayatın korunması için avukat-müvekkil ilişkisinin ayrıcılığının izin verdiği ölçüde elinden gelen her türlü önlemi almalıdır.

Suçla ilgili veya yasa dışı bir faaliyetten haberdar olan bir Avukat, o faaliyete katılmayı haliyle reddetmelidir. Avukat o faaliyete katılmayı reddetse dahi, durumu yetkililere haber vermekle yükümlü olmamalı; ancak, zihninde söz konusu faaliyetin ardında yasa dışı eylemlerin gizlendiğine ve müvekkilinin söz konusu faaliyetten imtina etmeye niyetli olmadığına dair ciddi şüpheler uyandırdığında derhal o meseleden çekilmelidir.

Baroların Rolü ve Barolar Tarafından Temsil

Bir baroya veya avukatlar birliğine kaydolmak ve avukatları temsil eden ve kendisinin de mensubu olduğu bu kuruluşun koyduğu kuralların mesleği düzenlemesini ve bu kurallara riayet edilmesini sağlamak, bulunulan ülkeye göre, bir avukatın görevi veya hakkıdır.

Baronun, Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen Avukatların Rolüne Dair Temel İlkeler'e uyması kaydıyla, baronun bu tür kurallar koyma hakkını kabul etmek ve davranışlarını kendi barolarının ve yetki alanında faaliyet gösterdikleri diğer baroların koyduğu kurallara uydurmak suretiyle söz konusu kurallara riyeti sağlamak avukatların görevidir.

Avukatlık mesleğini temsil edenler, yasa hazırlama, içtihat ve hukuk bilimine katkı sağlayabilmelidir.

Kural Koyma ve Avukatlık Mesleğinin İcrası

Avukatlar mesleklerini kendi ülkelerinin ve topraklarında hizmet verdikleri ülkenin yasaları uyarınca, en uygun gördükleri şekilde, tek başlarına veya ortaklık kurarak icra etme hakkına sahiptirler.

Bir kuruluş bünyesinde meslek icra etmekte olsalar dahi, üstlendikleri vekaletin kişisel ve sırf o vekaletle özgü niteliklerini korumak, avukatların görevidir.

İnternet ve Diğer İletişim Teknolojileri

Bir avukatın web sitesi, bürosunun bir parçasını teşkil eder.

Firmanın web sitesinin içeriği, avukatlık mesleğini düzenleyen temel prensipler gözetilmek kaydıyla serbestçe oluşturulabilir.

Avukatlar müvekkillerine daha iyi hizmet sunmak için makul ücretler karşılığında kullanılabilen iletişim teknolojilerinden yararlanmalıdırlar. Avukatlar bunu yaparken müvekkilleri ile yapacakları haberleşmenin gizliliğini korumaya özen göstermelidirler.

Ücretler

Verdiği hizmetler karşılığında hakça bir ücret almak avukatın hakkıdır.

Avukatın ücreti sabit bir ücret olabileceği gibi, sağlanan hizmetlere göre de belirlenebilir. Müvekkil kabul ettiği takdirde, vekalet sonunda elde edilen netice de ücretin belirlenmesinde dikkate alınabilir.

Meslek kurallarına uygun şekilde, ekonomik veya mali düşüncelerin ön plana geçmesine izin vermeden, hizmet duygusuyla mesleğini icra etmek avukatların görevidir.

Ücretsiz Vekalet

Yoksul insanlara mümkün olan en iyi savunmayı sağlamak için çaba göstermek avukatların görevidir.

Bu hizmetin verilmesi için gereken fiziki ve mali kaynakların sağlanmasını yetkili makamlardan istemek avukatların görevidir. Kaliteli bir savunmanın yapılamamasına neden olan her şey, bireyin temel haklarının ihlali olarak görülmelidir.

İşbirliği

Avukatların rolünün kabul görmesini sağlamak, meslek ilkelerini ve meslek ahlak kurallarına riayeti güçlendirmek üzere ülke sınırlarını dikkate almaksızın diğer meslektaşlarıyla işbirliği yapmak avukatların hakkı ve bu amaçla diğer meslektaşlarıyla dayanışma içinde bulunmak ise görevleridir.

Avukatlar, Savunma Hakkının Teminat Altına Alınmasına Dair Uluslararası Sözleşme ve Uluslararası Avukatlar Birliği'nin kabul ettiği Savunma Kuralları'nda yer alan ilkeleri gözetmek suretiyle kendi ülkeleri dışındaki müvekkilleri de savunabilirler.

Avukatlık mesleği ile ilgili olarak herhangi bir devlette yürürlükte olan kurallar mesleğin icrası için daha iyi şartlar ve meslek için daha fazla saygınlık sağlıyorsa, söz konusu kurallar bu dokümanda yer alan Meslek Kurallarına Dair İlkeler'e ilave edilebilir.

27 Ekim 2002 tarihinde Sydney'de toplanan Uluslararası Avukatlar Birliği Genel Kurulu'na kabul edilmiştir.

ÖRNEKLER

I

AVUKATLIK ORTAKLIĞI
TIP ANA SÖZLEŞMESİ

..... Avukatlık Ortaklığı Ana Sözleşmesi

Madde 1. Kuruluş

Aşağıda ad ve soyadları, uyrukları, açık ikamet adresleri, kayıtlı oldukları baro, baro ve birlik sicil numaraları yazılı avukatlar arasında 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 44. maddesine göre mesleki faaliyette bulunmak üzere bir avukatlık ortaklığı kurulmuştur.

Ortakların:

a. Adı Soyadı :

Uyruğu :

İkametgahı :

Kayıtlı Olduğu Baro :

Baro No :

TBB Başkanlığı'nın 24/12/2001 gün ve 2001/46 sayılı genelgesi ile duyurulmuştur.

Birlik Sicil No :

b.

c.

Madde 2. Ortaklığın Unvanı ve Adresi

Ortaklığın unvanı Avukatlık Ortaklığı'dır.

Ortaklığın adresi'dir. Ortaklığa adını veren ortağın ortaklıktan ayrılması veya ölümü halinde ortaklığın adı, Ortaklar Kurulu'nca aksine karar verilmedikçe değişmez.

Madde 3. Ortaklığın Süresi

Ortaklığın faaliyet süresi, ortaklığın Baro Avukatlık Ortaklığı Sicili'ne tescil tarihinden başlamak üzere yıldır/süresizdir.

Madde 4. Ortaklık Payları

Ortaklardan'nin %.....,'nin %.....,'nin %..... dir. Her ortağın Ortaklar Kurulu'nda payı oranında oy hakkı vardır.¹

Madde 5. Ortaklar Kurulu

Ortaklar Kurulu ortaklıkta pay sahibi tüm ortakların

¹ Oranlar rakam ve yazıyla belirtilecektir.

katılımıyla oluşur ve ortaklığı temsil eden en yetkili organdır.

Ortaklar Kurulu her yıl Ocak ve Temmuz ayı içinde yönetici ortağın yazılı olarak belirleyip bildireceği gündemi, ortaklığın işleri, mali durumu ve sair gerekli görülen konulan görüşmek üzere olağan olarak toplanır.

Ortaklar Kurulu toplantısında bir ortak diğer bir ortağa kendisini temsil için yetki verebilir. Bir kişide birden fazla ortağın temsil yetkisi bulunamaz. Ortaklar dışında başka bir kişi temsilci olarak görevlendirilemez.

Ortaklar Kurulu ortağın katılımıyla toplanır ve katılanların oyu ile karar alır.

Ortaklar Kurulu kararları ortaklık karar defterine yazılır ve katılan ortaklarca imzalanır. Kararlara muhalif olan ortaklar muhalefet gerekçelerini yazarak kararları imzalarlar.

Madde 6. Ortaklar Kurulu'nun Görev ve Yetkileri

a. Ortaklığın yönetim ve temsili ile ilzamında yetkili olan ortağı belirlemek.

b. Yönetim temsil ve ilzama ilişkin yetki sınırlarını belirlemek,

c. Ortaklar dışında ortaklıkta çalıştırılacak avukatların işe alınması ve çalışanların özlük haklarına ilişkin genel kuralları belirlemek,

d. Ortaklar arasında ortaklığın faaliyetlerine ve iş bölümüne ilişkin genel kuralları belirlemek,

e. Ortakların aylık olarak gelirden alacakları avanslar

ve yıllık karın paylaşımı, ortaklığın gelişimi için ayrılacak miktarı belirlemek,

f. Ortaklık payının, devir ve intikalinde yeni ortağın kabulü veya kabul edilmemesi konusunda karar vermek,

g. Ortaklıktan çıkmak isteyen vefat eden, ortaklıktan çıkarılan veya payı haciz edilen ortağın payını ortaklık olarak satın almak konusunda karar vermek,

h. Ortaklık faaliyetleri için önemli olan ve/veya Ortaklar Kurulu'nun belirlediği değeri aşan yatırımlar konusunda karar vermek,

t. Ortaklık Ana Sözleşmesi'nde yapılacak değişiklikler konusunda karar vermek,

i. Ortaklığın feshine karar vermek,

j. Ortaklığın feshi veya infisahı söz konusu olduğunda tasfiye memuru tayin etmek;

k. Ortaklığa ait taşınır/taşınmaz malların alım ve satımına karar vermek.

l.

m.

Madde 7. Ortaklığın Yönetimi, Temsili, Yönetici Ortak / Ortakların Yetkileri

Ortaklığın hangi ortak/ortaklar tarafından ne şekilde temsil ve ilzam edileceği, Ortaklar Kurulu'nca alınacak kararlarla belirlenir

Yönetim ve temsile ilişkin Ortaklar Kurulu kararları ve

değişiklikler ortaklıkça baroya bildirilir. Bu çeşit kararlar ortaklığın sicil dosyasında saklanır. Ortaklığın temsil ve ilzamına ilişkin ortaklık kararları, gerekli bilgilerin baroya bildiriminden ve sicile tescilinden önce 3. şahıslara karşı hükümsüzdür.

Ortaklığın tescilini takiben Ortaklar Kurulu'nca ortakların/.....'ünün katılımı ile yönetici ortak/ortaklar seçilir.

Yönetici ortağın görev süresi (.....) yıl olup tekrar seçilmesi mümkündür. Ortaklar Kurulu süre sona ermeden 2/3 oranındaki ortakların oyu ile yönetici ortağı değiştirebilir.

Ortaklar Kurulu'nca aksine karar verilmedikçe yönetici ortak/ortaklar; ortaklığın mesleki faaliyetinin düzenlenmesi, mesleki işlerin ortaklar ve çalışan avukatlar arasında dağıtımı, ortaklığın ihtiyacı olan malzemeleri temin etmek, ortaklık defterlerinin usul ve yasaya uygun olarak tutulmasını sağlamak, ortaklardan birinin talebi halinde gündemi belirleyip yazılı bildirimde bulunmak kaydıyla en geç on gün içinde Ortaklar Kurulu'nu toplamak, ortaklığı temsil ve ilzam edecek iş ve işlemlerde ortaklık adına belgeleri imzalamak ve ortaklığı temsil etmekle yetkilidir.

Yönetici ortak/ortaklar; kanun, yönetmelikler, ana sözleşme ve Ortaklar Kurulu'nun kararlarına göre, ortaklığın faaliyetlerini yönetir, Ortaklar Kurulu'nun verdiği görevleri yerine getirir.

Ortaklar Kurulu kararı ile yönetici ortağa ortaklık payı dışında ücret verilmesine karar verilebilir.

Madde 8. İş ve Davalarla İlgili İşbölümü

Ortaklar arasında işlerin takibi ve iş bölümünün ne şekilde yapılacağı; ortaklığın Baro Ortaklık Sicili'ne tescilini takiben Ortaklar Kurulu'nca alınacak kararlara göre belirlenir. İş ve davalarla ilgili işbölümü esaslarını belirleyen Ortaklar Kurulu kararının bir örneği, ortaklığın sicil dosyasında saklanmak üzere Baro Başkanlığı'na verilir.

İşbölümü gereği ortaklara ve ortaklıkta çalışan avukatlara tevdi edilen işler iş ve dava defterine kayıt edilir.

Madde 9. Ortaklık Giderinin Paylaşılması

Ortaklar öncelikle payları oranında ortaklığın giderlerini karşılamakla yükümlüdür.

Madde 10. Ortaklar Arasındaki İlişkiler ve Uyuşmazlıkların Çözümü

Ortaklar; ortaklığın faaliyetlerine ilişkin çalışmalarında Avukatlık Kanunu ve bu Kanun'a bağlı olarak çıkarılmış yönetmelikler ile meslek kurallarına uygun davranmak zorundadır.

Ortaklar; birden fazla avukatlık ortaklığının ortağı olmaz, ortaklığın bürosu dışında büro edinemez ve bakım-sız olarak dava ve iş takip edemezler. Aksine davranışlar ortaklıktan çıkarılma sebebi olup bu çeşit davranışta bulunan ortak hakkında ortaklığın tazminat hakkı saklıdır.

Ortakların kendi aralarında ve ortaklıkla ilgili her türlü uyuşmazlıklar ile ortaklık pay devir ve intikalinde bedele ilişkin olarak üçüncü şahıslarla aralarında çıkacak anlaş-

mazlıklar kendi aralarında çözüme ulaştırılmadığı takdirde, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 4667 sayılı Kanun ile değişik 167. maddesinde tanımlanan hakem kurulu tarafından, sırasıyla; sözleşme, yönetmelik, Avukatlık Kanunu ve genel hükümlere göre çözümlenir.

Madde 11. Pay Devri

Ortaklık payı yalnızca ortaklara veya üçüncü kişi avukatlara payın gerçek değeri üzerinden devir edilebilir.

Ortaklar Kurulu pay devrine onay verip vermemekte serbesttir.

Mirasçının avukat olmaması ya da ortaklığı kabul etmemesi, ortağın emeklilik ya da sağlık nedenleri ile avukatlığı bırakması, baro levhasından silinmesi, meslekten çıkması veya çıkarılması, ortaklıktaki payına haciz konulması hallerinde ortaklık payı gerçek değeri üzerinden ortaklara ya da üçüncü kişi avukatlara devredilebilir. Bedelde anlaşmazlık halinde Avukatlık Kanunu'nun 44/B-b maddesine göre işlem yapılır.

Madde 12. Denetim

Yönetim yetkisi olmasa bile her ortağın ortaklık gidişi hakkında bilgi almaya ve ortaklığın defterlerini, iş ve dava evraklarını incelemeye hakkı vardır.

Ortaklar Kurulu bir ya da birden çok kişiden oluşacak bir denetleme kurulu görevlendirebilir. Denetleme kurulu/denetçi; ortaklığın defterlerinin yasa ve yönetmeliğe uygun tutulup tutulmadığını, gelir ve gider belgelerinin defterlere usulüne göre işlenip arşivlenip arşivlenmediği-

ni denetler, denetleme sonuçlarını Ortaklar Kurulu'na bir rapor halinde sunar.

Madde 13. Ortaklıktan Çıkma

Bir ortak; payını ortaklığa, ortaklardan herhangi birine veya ortak olabilme şartlarını taşıyan bir başka kişiye devir ederek ortaklıktan çıkabilir. Ortaklıktan çıkmak isteyen ortak çıkma iradesini, payının değerini, devir alacak olanı yazılı olarak ortaklığa ve tüm ortaklara bildirir. En son ortağa bildirim tarihinden itibaren iki ay içinde ortaklık kararını bildirmezse devire onay verilmiş sayılır. Ortaklar Kurulu tarafından kabul edilmesine veya iki aylık sürenin dolmasına kadar ortaklıktan çıkmak isteyen ortağın sorumluluğu devam eder.

Ortakların, pay devrine bedel nedeniyle onay vermeleri halinde Avukatlık Kanunu ve ilgili yönetmelik hükümlerine göre işlem yapılır.

Madde 14. Ortaklıktan Çıkarılma

Bir ortağın şahsına ilişkin sebeplerden dolayı, Ortaklar Kurulu üye tam sayısının 3/4'ünün ortaklıktan çıkarılma yönünde karar vermeleri ile ortaklıktan çıkarılabilir. Çıkarılan ortağın payı gerçek değeri üzerinden diğer ortaklarca eşit oranda alınabilir.

Madde 15. Ortaklığın Sona Ermesi

Ortakların tamamının ölmesi, tamamının hukuki ehliyetlerini yitirmeleri, tamamının avukatlık yapma yasal

koşullarını yitirmeleri, Ortaklar Kurulu'nun ortaklığın feshine karar vermiş olması, baro ve yetkili merciiler tarafından ortaklığın infisahına karar verilmiş olması hallerinde ortaklık sona erer.

Madde 16. Fesih ve İnfisah

Ortaklar istedikleri zaman oybirliği ile karar vererek ortaklığı fesih edebilirler. Kanun ve yönetmelik hükümlerine göre ortaklık tasfiye olunur.

Ortaklık aşağıdaki sebeplerden biri ile münfesh olur:

1. Ortaklıkta bir ortak kalacak şekilde diğer ortakların ortaklıktan çıkması, bir ortak dışındaki ortakların ölümü halinde mirasçılarının avukat olmaması ya da ortaklığı kabul etmemesi, ortaklıktaki bir avukat kalacak şekilde diğer ortakların emeklilik veya sağlık nedenleri ile avukatlığı bırakması, baro levhasından silinmeleri, meslekten çıkmaları veya çıkarılmaları, ortaklıktaki paylarına haciz konulması,

2. Ortaklık süresinin sona ermiş olması,

3. Avukatlık Kanunu'nun 44. maddesinin B-a/1 fıkrasına uygun olarak baro yönetim kurulunca feshine karar verilmesi.

4. Avukatlık ortaklığının diğer bir avukatlık ortaklığı ile birleşmesi.

Madde 17. Tasfiye

Ortaklığın diğer bir ortaklıkla birleşmesi hali hariç olmak üzere infisah eden ortaklık tasfiye haline girer. Tasfi-

ye haline giren ortaklık tasfiye sonuna kadar tüzel kişiliğini tasfiye işleri ile sınırlı kalmak kaydı ile korur, mesleki faaliyetine devam edemez, ancak, aldığı işleri tamamlar, tasfiye haline giren ortaklığın ortakları bağımsız olarak faaliyette bulunabilirler.

Tasfiye haline giren ortaklığın durumu baro avukatlık ortaklığı siciline işlenir. Tasfiye hali devam ettiği sürece ortaklığın adı önünde "Tasfiye halinde" ifadesi kullanılır.

Madde 18. Tasfiye Memuru

Tasfiye memuru Ortaklar Kurulu'nun 2/3'ünün katılımı sonucu alınacak karar ile belirlenir.

Atanan tasfiye memuru Ortaklar Kurulu tarafından her zaman azledilebilirler. Pay sahiplerinin birinin talebi ile baro yönetim kurulu da haklı sebeplerin varlığı halinde tasfiye memurunu azledebilir ve yerine yenilerini atayabilir.

Tasfiye memuru görevine başlayınca, öncelikle ortaklığın durumunu tespit eder ve baro yönetim kuruluna bildirir. Baro yönetim kurulu, tasfiye memurunun durum tespit raporunu göz önüne alınarak, tasfiye çalışmalarını nedeniyle tasfiye memuru için bir ücret taktir eder. Tasfiye memuruna ödenecek ücreti tasfiye halindeki ortaklar payları oranında baronun göstereceği hesaba depo etmek zorundadırlar.

Madde 19. Menkul ve Gayri Menkullerin Ortaklar Arasında Taksimi

Avukatlık ortaklığının pasiflerinin kapatılması koşu-

luyla ve Ortaklar Kurulu'nun oybirliği ile alacağı kararla, ortaklığa ait menkul ve gayrimenkullerin ortaklar arasında aynen taksimine karar verilebilir. Tasfiye haline ge-
çen ortaklık hakkında açılan dava ve takiplere ilişkin dava değerleri, tahmini giderleri ile birlikte dava sonuna kadar bağlı olduğu baronun açtıracadı bir hesapta depo ettirilir.

Madde 20. Tasfiye Sonucu Mevcut

Tasfiye sonunda ortaklığın borçları ödendikten sonra ortaklığa ait mevcut; pay sahipleri arasında, payları oranında dağıtılır.

Madde 21. Sicilden Terkin

Tasfiye sonunda tasfiye memurunun talebi ile ortaklığın baro avukat ortaklığı sicilinden terkin yapıılır.

Madde 22.

Ortaklık Ana Sözleşmesi'ndeki değişiklikler baro tarafından tescil edildikten sonra hüküm ifade eder. Avukatlık ortaklığı sicili alenidir

Madde 23.

Ortaklığın sona ermesi, tasfiye, fesih veya infisah durumunda; ortaklık tarafından takip edilen dava ve işler hakkında, Avukatlık Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca işlem yapılır.

Madde 24.

Bu Sözleşme'de düzenlenmemiş olan hususlar; Avukatlık Kanunu ve yönetmeliklerinde hüküm bulunmadığı takdirde genel hükümlere göre çözümlenir.

Bu Avukatlık Ortaklığı Ana Sözleşmesi aşağıda adı soyadı yazılı ortaklar tarafından kabul edilerek / / tarihinde imzalanmıştır.

Ortak

.....

Ortak

.....

Ortak

.....

II

AVUKATLIK ORTAKLIĞI TİP ANA SÖZLEŞMESİ²

(Yabancı Ortaklıklar İçin)

.....Danışmanlık Hizmetleri Avukatlık Ortaklığı Ana Sözleşmesi

Madde 1. Kuruluş

Aşağıda ad ve soyadları, uyrukları, açık ikamet adresleri kayıtlı oldukları baro, baro ve birlik sicil numaraları yazılı avukatlar arasında 1136 sayılı Kanunu'nun 44/B maddesine göre yabancı hukuk ve milletlerarası hukuk konularında danışmanlık hizmeti vermeye münhasır faaliyette bulunmak üzere bir avukatlık ortaklığı kurulmuştur.

Ortakların:

a. Adı Soyadı :

Uyruğu :

İkametgahı :

Kayıtlı Olduğu Baro :

Baro No :

Birlik Sicil No :

b.

² TBB Başkanlığı'nın 24/12/2001 gün ve 2001/46 sayılı genelgesi ile duyurulmuştur.

C.

Madde 2. Ortaklığın Unvanı ve Adresi

Ortaklığın unvanı Danışmanlık Hizmetleri Avukatlık Ortaklığı'dır.

Ortaklığın adresi'dir. Ortaklığa adını veren ortağın ortaklıktan ayrılması veya ölümü halinde ortaklığın adı, Ortaklar Kurulu'nca aksine karar verilmedikçe, değişmez.

Madde 3. Ortaklığın Süresi

Ortaklığın faaliyet süresi, ortaklığın baro avukatlık ortaklığı siciline tescil tarihinden başlamak üzere yıldır/süresizdir.

Madde 4. Ortaklık Payları

Ortaklardan'nin %.....,'nın %.....,'nın %.....'dir. Her ortağın Ortaklar Kurulu'nda payı oranında oy hakkı vardır.

Madde 5. Ortaklar Kurulu

Ortaklar Kurulu ortaklıkta pay sahibi tüm ortakların katılımıyla oluşur ve ortaklığı temsil eden en yetkili organdır.

Ortaklar Kurulu her yıl Ocak ve Temmuz ayı içinde yönetici ortağın yazılı olarak belirleyip bildireceği gündemi, ortaklığın işleri, mali durumu ve sair gerekli görülen

konuları görüşmek üzere olağan olarak toplanır.

Ortaklar Kurulu toplantısında bir ortak diğer bir ortağa kendisini temsil için yetki verebilir. Bir kişide birden fazla ortağın temsil yetkisi bulunamaz. Ortaklar dışında başka bir kişi temsilci olarak görevlendirilemez.

Ortaklar Kurulu ortağın katılımıyla toplanır ve katılanların oyu ile karar alır.

Ortaklar Kurulu kararları ortaklık karar defterine yazılır ve katılan ortaklarca imzalanır. Kararlara muhalif olan ortaklar muhalefet gerekçelerini yazarak kararları imzalarlar.

Madde 6. Ortaklar Kurulu'nun Görev ve Yetkileri

a. Ortaklığın yönetim ve temsili ile ilzamunda yetkili olan ortağı belirlemek,

b. Yönetim, temsil ve ilzama ilişkin yetki sınırlarını belirlemek,

c. Ortaklar dışında ortaklıkta çalıştırılacak avukatların işe alınması ve çalışanların özlük haklarına ilişkin genel kuralları belirlemek,

d. Ortaklar arasında ortaklığın faaliyetlerine ve iş bölümüne ilişkin genel kuralları belirlemek,

e. Ortakların aylık olarak gelirden alacakları avanslar ve yıllık karın paylaşımı, ortaklığın gelişimi için ayrılacak miktarı belirlemek,

f. Ortaklık payının, devir ve intikalinde yeni ortağın kabulü veya kabul edilmemesi konusunda karar vermek,

g. Ortaklıktan çıkmak isteyen vefat eden, ortaklıktan çıkarılan veya payı haciz edilen ortağın payını ortaklık olarak satın almak konusunda karar vermek,

h. Ortaklık faaliyetleri için önemli olan ve/veya Ortaklar Kurulu'nun belirlediği değeri aşan yatırımlar konusunda karar vermek,

ı. Ortaklık Ana Sözleşmesi'nde yapılacak değişiklikler konusunda karar vermek,

i. Ortaklığın feshine karar vermek,

j. Ortaklığın feshi veya infisahı söz konusu olduğunda tasfiye memuru tayin etmek,

k. Ortaklığa ait taşınır/taşınmaz malların alım ve satımına karar vermek.

l.

m.

Madde 7. Ortaklığın Yönetimi, Temsili, Yönetici Ortak/Ortakların Yetkileri

Ortaklığın hangi ortak/ortaklar tarafından ne şekilde temsil ve ilzam edileceği, Ortaklar Kurulu'nca alınacak kararlarla belirlenir

Yönetim ve temsile ilişkin Ortaklar Kurulu kararları ve değişiklikler ortaklıkça baroya bildirilir. Bu çeşit kararlar ortaklığın sicil dosyasında saklanır. Ortaklığın temsil ve ilzamına ilişkin ortaklık kararları, gerekli bilgilerin baroya bildiriminden ve sicile tescilinden önce üçüncü şahıslara karşı hükümsüzdür.

Ortaklığın tescilini takiben Ortaklar Kurulu'nca ortakların/.....'ünün katılımı ile yönetici ortak/ortaklar seçilir.

Yönetici ortağın görev süresi (.....) yıl olup tekrar seçilmesi mümkündür. Ortaklar Kurulu süre sona ermeden 2/3 oranındaki ortakların oyu ile yönetici ortağı değiştirebilir.

Ortaklar Kurulu'nca aksine karar verilmedikçe yönetici ortak/ortaklar; ortaklığın mesleki faaliyetinin düzenlenmesi mesleki işlerin ortaklar ve çalışan avukatlar arasında dağıtımı, ortaklığın ihtiyacı olan malzemeleri temin etmek, ortaklık defterlerinin usul ve yasaya uygun olarak tutulmasını sağlamak, ortaklardan birinin talebi halinde gündemi belirleyip yazılı bildirimde bulunmak kaydıyla en geç 10 gün içinde Ortaklar Kurulu'nu toplamak, ortaklığı temsil ve ilzam edecek iş ve işlemlerde ortaklık adına belgeleri imzalamak ve ortaklığı temsil etmekle yetkilidir.

Yönetici ortak/ortaklar; Kanun, Yönetmelikler, Ana Sözleşme ve Ortaklar Kurulu'nun kararlarına göre, ortaklığın faaliyetlerini yönetir, Ortaklar Kurulu'nun verdiği görevleri yerine getirir.

Ortaklar Kurulu kararı ile yönetici ortağa ortaklık payı dışında ücret verilmesine karar verilebilir.

Madde 8. İşbölümü

Ortaklar arasında işlerin takibi ve işbölümünün ne şekilde yapılacağı; ortaklığın baro ortaklık siciline tescilini takiben, Ortaklar Kurulu'nca alınacak kararlara göre belirlenir. İşbölümü esaslarını belirleyen Ortaklar Kurulu

lu kararının bir örneği, ortaklığın sicil dosyasında saklanmak üzere baro başkanlığına verilir.

İşbölümü gereği ortaklara ve ortaklıkta çalışan avukatlara tevdi edilen işler iş defterine kayıt edilir.

Madde 9. Ortaklık Giderinin Paylaşılması

Ortaklar öncelikle payları oranında ortaklığın giderlerini karşılamakla yükümlüdür.

Madde 10. Ortaklar Arasındaki İlişkiler ve Uyuşmazlıkların Çözümü

Ortaklar; ortaklığın faaliyetlerine ilişkin çalışmalarında Avukatlık Kanunu ve bu Kanun'a bağlı olarak çıkarılmış yönetmelikler ile meslek kurallarına uygun davranmak zorundadır.

Ortaklar; birden fazla danışmanlık hizmetleri avukatlık ortaklığının ortağı olamaz, ortaklığın bürosu dışında büro edinemez, dava ve iş takip edemezler.

Ortakların kendi aralarında ve ortaklıkla ilgili her türlü uyuşmazlıklar ile ortaklık pay devir ve intikalinde bedele ilişkin olarak üçüncü şahıslarla aralarında çıkacak anlaşmazlıklar, kendi aralarında çözüme ulaştırılamadığı takdirde, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 4667 sayılı Kanun ile değişik 167. maddesinde tanımlanan hakem kurulu tarafından, sırasıyla; sözleşme, yönetmelik, Avukatlık Kanunu ve genel hükümlere göre çözümlenir.

Madde 11. Pay Devri

Ortaklık payı yalnızca ortaklara veya üçüncü kişi avukatlara payın gerçek değeri üzerinden devir edilebilir.

Ortaklar Kurulu pay devrine onay verip vermemekte serbesttir.

Mirasçının avukat olmaması ya da ortaklığı kabul etmemesi, ortağın emeklilik ya da sağlık nedenleri ile avukatlığı bırakması, baro levhasından silinmesi, meslekten çıkması veya çıkarılması, ortaklıktaki payına haciz konulması hallerinde ortaklık payı gerçek değeri üzerinden ortaklara ya da üçüncü kişi avukatlara devredilebilir. Bedelde anlaşmazlık halinde Avukatlık Kanunu'nun 44/B-b maddesine göre işlem yapılır.

Madde 12. Denetim

Yönetim yetkisi olmasa bile her ortağın ortaklık gidişi hakkında bilgi almaya ve ortaklığın defterlerini, evraklarını incelemeye hakkı vardır.

Ortaklar Kurulu bir ya da birden çok kişiden oluşacak bir denetleme kurulu görevlendirebilir. Denetleme kurulu/ denetçi; ortaklığın defterlerinin yasa ve yönetmeliğe uygun tutulup tutulmadığını, gelir ve gider belgelerinin defterlere usulüne göre işlenip işlenmediğini, arşivlenip arşivlenmediğini denetler, denetleme sonuçlarını Ortaklar Kurulu'na bir rapor halinde sunar.

Madde 13. Ortaklıktan Çıkma

Bir ortak; payını ortaklığa, ortaklardan herhangi birine veya ortak olabilme şartlarını taşıyan bir başka kişiye

devir ederek ortaklıktan çıkabilir. Ortaklıktan çıkmak isteyen ortak çıkma iradesini, payının değerini, devir alacak olanı yazılı olarak ortaklığa ve tüm ortaklara bildirir. En son ortağa bildirim tarihinden itibaren iki ay içinde ortaklık kararını bildirmezse devire onay verilmiş sayılır. Ortaklar Kurulu tarafından kabul edilmesine veya iki aylık sürenin dolmasına kadar ortaklıktan çıkmak isteyen ortağın sorumluluğu devam eder.

Ortakların, pay devrine bedel nedeniyle onay vermeleri halinde Avukatlık Kanunu ve ilgili yönetmelik hükümlerine göre işlem yapılır.

Madde 14. Ortaklıktan Çıkarılma

Bir ortağın şahsına ilişkin sebeplerden dolayı, Ortaklar Kurulu üye tam sayısının 3/4'ünün ortaklıktan çıkarılma yönünde karar vermeleri ile ortaklıktan çıkarılabilir. Çıkarılan ortağın payı gerçek değeri üzerinden diğer ortaklarca eşit oranda alınabilir.

Madde 15: Ortaklığın Sona Ermesi

Ortakların tamamının ölmesi, hukuki ehliyetlerini veya yasal koşullarını yitirmeleri, Ortaklar Kurulu'nun ortaklığın feshine karar vermiş olması, baro ve yetkili merciler tarafından ortaklığın infisahına karar verilmiş olması halinde ortaklık sona erer.

Madde 16. Fesih ve İnfisah

Ortaklar istedikleri zaman oybirliği ile karar vererek ortaklığı fesih edebilirler. Kanun ve yönetmelik hükümlerine

rine göre ortaklık tasfiye olunur.

Ortaklık aşağıdaki sebeplerden biri ile münfesi olur:

1. Ortaklıkta bir ortak kalacak şekilde diğer ortakların ortaklıktan çıkması, bir ortak dışındaki ortakların ölmü halinde mirasçılarının avukat olmaması ya da ortaklığı kabul etmemesi, ortaklıktaki bir avukat kalacak şekilde diğer ortakların emeklilik veya sağlık nedenleri ile avukatlığı bırakması, baro levhasından silinmeleri, meslekten çıkmaları veya çıkarılmaları, ortaklıktaki paylarına haciz konulması,

2. Ortaklık süresinin sona ermiş olması,

3. Avukatlık Kanunu'nun 44. maddesinin B-a/1 fıkrasına uygun olarak baro yönetim kurulunca feshine karar verilmesi,

4. Danışmanlık Hizmetleri Avukatlık ortaklığının diğer bir Danışmanlık Hizmetleri Avukatlık Ortaklığı ile birleşmesi.

Madde 17. Tasfiye

Ortaklığın diğer bir ortaklıkla birleşmesi hali hariç olmak üzere infisah eden ortaklık tasfiye haline girer.

Tasfiye haline giren ortaklık tasfiye sonuna kadar tüzel kişiliğini tasfiye işleri ile sınırlı kalmak kaydı ile korur, faaliyete devam edemez, ancak; aldığı işleri tamamlar.

Tasfiye haline giren ortaklığın durumu baro avukatlık ortaklığı siciline işlenir. Tasfiye hali devam ettiği sürece ortaklığın adı önünde "Tasfiye halinde" ifadesi kullanılır.

Madde 18. Tasfiye Memuru

Tasfiye memuru Ortaklar Kurulu'nun 2/3'ünün katılı-
mı sonucu alınacak karar ile belirlenir.

Atanan tasfiye memuru Ortaklar Kurulu tarafından
her zaman azledilebilirler. Pay sahiplerinin birinin talebi
ile baro yönetim kurulu da haklı sebeplerin varlığı halin-
de tasfiye memurunu azledebilir ve yerine yenilerini ata-
yabilir.

Tasfiye memuru görevine başlayınca, öncelikle ortaklı-
ğın durumunu tespit eder ve baro yönetim kuruluna bil-
dirir. Baro yönetim kurulu, tasfiye memurunun durum
tespit raporunu göz önüne alınarak, tasfiye çalışmaları ne-
deniyle tasfiye memuru için bir ücret taktir eder. Tasfiye
memuruna ödenecek ücreti tasfiye halindeki ortaklar pay-
lan oranında baronun göstereceği hesaba depo etmek zo-
rundadırlar.

Madde 19. Menkul ve Gayri Menkullerin Ortaklar Arasında Taksimi

Ortaklık pasiflerinin kapatılması koşuluyla ve Ortaklar
Kurulu'nun oybirliği ile alacağı bir kararla; ortaklığa ait
menkul ve gayrimenkullerin ortaklar arasında aynen tak-
simine karar verilebilir. Tasfiye haline geçen ortaklık hak-
kında açılan dava ve takiplere ilişkin dava değerleri, tah-
mini giderleri ile birlikte, dava sonuna kadar bağlı olduğu
baronun açtıracığı bir hesapta depo ettirilir.

Madde 20. Tasfiye Sonucu Mevcut

Tasfiye sonunda ortaklığın borçları ödendikten sonra ortaklığa ait mevcut; pay sahipleri arasında, payları oranında dağıtılır.

Madde 21. Sicilden Terkin

Tasfiye sonunda tasfiye memurunun talebi ile ortaklığın baro avukat ortaklığı sicilinden terkinini yapılıır.

Madde 22.

Ortaklık Ana Sözleşmesi'ndeki değişiklikler baro tarafından tescil edildikten sonra hüküm ifade eder. Avukatlık ortaklığı sicili alenidir

Madde 23.

Bu Sözleşme'de düzenlenmemiş olan hususlar; Avukatlık Kanunu ve yönetmeliklerinde hüküm bulunmadığı takdirde genel hükümlere göre çözümlenir.

Bu Danışmanlık Hizmetleri Avukatlık Ortaklığı Ana Sözleşmesi aşağıda adı soyadı yazılı ortaklar tarafından kabul edilerek/...../..... tarihinde imzalanmıştır.

Ortak

Ortak

Ortak

.....

.....

.....

III
YETKİ BELGESİ

**YETKİ BELGESİ VEREN AVUKAT/
AVUKATLIK ORTAKLIĞI** _____ :

Baro ve Sicil No _____ :

Vergi Dairesi ve Sicil No _____ :

Adres _____ :

YETKİLİ KILINAN AVUKAT _____ :

Baro ve Sicil No _____ :

Vergi Dairesi ve Sicil No _____ :

Adres _____ :

VEKİL EDEN _____ :

Ad ve Soyadı _____ :

Adres _____ :

Dayanak Vekaletname/Vekaletnameler _____

Noter Tarih ve Yevmiye No _____ :

YETKİ BELGESİNİN KAPSAMI _____ :

Bu yetki belgesi, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nu de-

ğıştiren 4667 sayılı Kanun'un 36. maddesi ile 56. maddesine eklenen hüküm uyarınca, vekaletname yerine geçmek üzere, tarafımdan düzenlenmiştir.

...../...../.....

Avukat/Avukat Ortaklığı

EKLER

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YARDIM YÖNERGESİ

Amaç

Madde 1. Bu Yönerge'nin amacı; baro levhasına kayıtlı vefat eden avukatlar ile fiilen stajlarını yaparken vefat eden stajyer avukatların yakınlarına ve iş göremez, olağan dışı zararlara uğrayan avukatlara yapılacak yardımlar amaçlanmaktadır.

TÜRKİYE
BAROLAR
BİRLİĞİ
YARDIM
YÖNERGESİ

Kapsam

Madde 2. Bu Yönerge 1/1/1976'dan bu yana uygulanmakta olan "Ölüm Yardımı Esasları"na bağlı olmaksızın vefat eden avukat ve stajyer avukatın yakınlarına iş göremez ve bu Yönetmelik'te sayılan sair hallerde yardıma hak kazanan avukatlara, hızlı ve güvenli bir şekilde yardımın iletilmesini hedeflemekte, yardımların yöntemini kapsamaktadır.

Yardımlardan Yararlanacaklar

Madde 3. Türkiye Barolar Birliği'nce yapılacak ölüm yardımından ve diğer yardımlardan yararlanabilmesi için vefat tarihinde baro levhasına kayıtlı avukat olması yeterlidir. Ancak mali gücü olmayan, muhtaç veya ağır bir has-

talığa yakalanan ve önceden baroda kaydı olanlara levhaya kayıtlı olmasalar dahi yardım yapılabilir. Stajyer avukatın ise vefat tarihinde baro stajyer listesinde kayıtlı olması ve fiilen stajyer olması gerekmektedir.

Yardımların Yapılış Şekli

Madde 4. Yardımların İşleyişi;

a. Ölüm Yardımı

aa. Vefat eden avukata ve stajyere ait bilgiler barosunca hızlı yazışma (APS) veya faks ile derhal Türkiye Barolar Birliği'ne iletilir. Bu bilgiler avukatın adı, soyadı, TBB ve baro sicil numaraları ile levhaya kayıtlı olduğunun teyidi; stajyer avukatın adı, soyadı, stajyer no.su, staja başlama tarihi, staj bilgileri ile yakının isim ve adresine ilişkin bilgileri içerir.

bb. Baro dilediğinde, vefat halinde ölüm yardımını kendi bütçesinden avans olarak ödeyebilir. Daha sonra Türkiye Barolar Birliği tarafından gönderilecek yardımcı gelir kaydetmek suretiyle avansı mahsup edebilir.

ac. Türkiye Barolar Birliği, yardımı baronun ölüm yardımına ilişkin yazının ulaşmasından sonra derhal baronun hesabına havale eder. Havale bilgisini faks veya telefonla barosuna bildirir.

ad. İlgili baro kendi bütçesinden ödeme yapmamış ise aynı gün ölüm yardımını vefat eden avukat veya stajyerin, eş, çocuklar veya yakınlarından birine öder.

ae. Ödemeye ilişkin olarak düzenlenecek tutanağın bir sureti Türkiye Barolar Birliği'ne gönderilir. Herhangi bir şekilde ödenmeyen veya ödenemeyen ölüm yardımları,

en geç on gün içerisinde Türkiye Barolar Birliği'ne iade edilir.

b. Olağan Dışı Zarar ve İş Göremezlik Yardımı

ba. Yangın, sel, deprem ve benzeri olaylar nedeniyle bürosu (ve/veya meskeni) kullanılamayacak hale gelmiş olan levhaya kayıtlı avukatlara, barosunca hazırlanan tespit ve zarar tutanağı karşılığında;

bb. Sağlık nedeniyle en az üç ay süreyle geçici olarak mesleğini fiilen sürdüremeyecek ve bu durumu sağlık kurulu raporu ile belgeleyen avukat ve stajyerlere;

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından tespit edilecek asgari ve azami hadler dahilinde Başkanlık Divanı'na belirlenecek yardım yapılır. Sürekli iş göremezlik halinde yapılacak sürekli yıllık yardımlar Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'na belirlenir.

bc. Yardım barosuna veya "istemi halinde avukatın hesabına" havale edilir. Baro tarafından yardım yapanların da imzasını taşıyan bir tutanakla ödeme yapılır. Tutanağın bir örneği Türkiye Barolar Birliği'ne gönderilir.

Madde 5. Yardımlar avukatın baro borçları ve sair sebeplerle mahsup edilemez. Yardımların kabul edilmemesi halinde bu meblağ baro tarafından bütçesine gelir kaydedilmez, Türkiye Barolar Birliği'ne iade edilir.

Yardımların Tespiti

Yardımların miktarı her yıl Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'na tespit edilerek barolara duyurulur.

Yardımların Kaynağı

Yardımlara esas olarak kaynak Staj Kredi Yönetmeliği'nin 23. maddesinde belirtilen dağıtım esasları çerçevesinde Türkiye Barolar Birliği'ne kalan Paydan, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun tespit edeceği miktar ile baroların ve sair kişilerin bağışlarından oluşacaktır.

Yürürlük

Bu Yönerge 1/1/2003 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Bu Yönerge hükümleri Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyesi veya üyeleri tarafından yürütülür.

**AVUKATLIK SINAVININ İPTAL İLE İLGİLİ
ANAYASA MAHKEMESİ KARARI**

**Esas Sayısı : 2007/16
Karar Sayısı : 2009/147
Karar Günü : 15.10.2009**

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri Ali TOPUZ ve Haluk KOÇ ile birlikte 122 Milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU: 28.11.2006 günlü, 5558 sayılı "Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 1. maddesinin Anayasa'nın 2., 10. ve 11. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemidir.

**I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI
İSTEMİNİN GEREKÇESİ**

İptal ve yürürlüğün durdurulması istemini içeren dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"III. GEREKÇE

28.11.2006 Tarih ve 5558 sayılı Avukatlık Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesinin Anayasaya Aykırılığı

8.11.2006 tarih ve 5558 sayılı Avukatlık Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun iptali istenen 1 inci mad-

desi ile "... Avukatlık sınavını başarmış olmak ..." avukatlık mesleğine kabul şartı olmaktan çıkarılmış ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun bu sınava ilişkin diğer hükümleri de yürürlükten kaldırılmıştır.

Yukarıda "Olay" başlığı altında da açıklandığı üzere "...Avukatlık sınavını başarmış olma..."nın avukatlık mesleğinin kabul şartlarından olması, baroların bağımsızlığı ve avukatlık mesleğinin hak ettiği saygınlığa kavuşturulması gereksiniminin bir sonucudur.

Sadece hukukçuların yapabileceği avukatlık mesleği de, savcılık ve hâkimlik mesleği gibi kamu hizmeti niteliğinde özel bir meslektir. Bu nedenle avukatın da gerekli donanımlara sahip olacak şekilde, çok özel olarak yetiştirilen bir kişi olması gereği açıktır. Anayasanın 2 nci maddesinde ifade edilen "Hukuk Devleti" ilkesi, Cumhuriyetin değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif dahi edilemez niteliklerindedir.

Hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti kavramları nitelikli ve yetişkin hukukçuların ve avukatların özverili uygulama ve eylemleriyle yaşama geçebilir. Evrensel demokratik ilkeler ve insan haklarını içeren normlar ve yasaların dahi amaca uygun uygulanabilmesi, amaca uygun yorumlanabilmesi, yargılama ve karar sürecinde hukukçuların sağlam hukuk bilgisine, yorum ve değerlendirme gücüne bağlıdır. Hukuksal yorum ve değerlendirme sosyoloji, psikoloji, siyasal tarih, felsefe, iktisat, mantık ve hatta matematik gibi bilim dallarına olan ilgi ve bilgi ile mümkündür. Ancak bütün bunları özümsemiş ve böylece hukuki düşünmeyi öğrenmiş hukukçular ve avukatlar yetiştirdiğimiz takdirde hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti kavramlarını yaşama geçirmiş olabiliriz.

Bugün üyelik görüşmelerinin sürdürüldüğü Avrupa

Birliği açısından da sınav zorunludur. Sınav olmayan bir Avrupa Birliği lkesi yoktur. Özellikle Almanya'da lisans eğitimi sonrasında bir devlet sınavı ve 2,5 yıllık bir staj eğitiminden sonra sınav yapılmakta, Avusturya'da hukuk fakültesi eğitiminden sonra 5 yıllık pratik eğitim ve 5 sınav bulunmaktadır. Diğer AB yesi ülkelerde de değişik biçimlerde bu sınavlar yapılmaktadır.

Yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eden avukat ve avukatlık mesleği; hukuki sorunların ve anlaşmazlıkların adalete ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesi, hukuk kurallarının tam olarak uygulanması, bireylerin hak ve özgürlüklerinin korunması ve hukuk devletinin işlerliğinin sağlanması bağlamında, yaşamsal bir önem ve değere sahiptir. Bu amaçla, dünyanın bütün gelişmiş demokratik ülkelerinde, savunmanın ve savunma mesleğinin önündeki engeller kaldırılmış, uluslararası sözleşmelerle avukatların mesleklerini özgürce yerine getirmelerine olanak sağlanmış, avukatlık mesleğinin kalitesinin yükseltilmesi amaçıyla, başta avukatlık mesleğine sınavla kabul olmak üzere, pek çok nlem alınmış iken Türkiye Barolar Birliği ve 78 Baronun muhalefetine rağmen Avukatlık Yasasında değişiklik yapmak suretiyle "...Avukatlık sınavını başarmış olmak..." şartını avukatlık mesleğine kabul için gerekli olmaktan çıkartan ve dolayısıyla 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun bu sınava ilişkin diğer hükümlerinin de yürürlükten kaldırılmasını öngören ve iptali istenen söz konusu düzenleme, sadece avukatlık mesleğine yönelik ağır bir saldırı değil, aynı zamanda vatandaşların hak ve yararlarının tehlikeye atılmasına neden olabilecek bir düzenleme olduğundan kamu yararı amacına yönelik olmadığı kuşkusuzdur.

Anayasa Mahkemesinin 28.1.2004 tarih ve E.2003/86, K.2004/6 sayılı kararında, "Anayasanın 2 nci maddesinin

de belirtilen hukuk devleti, her eylem ve işlemi hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasaya aykırı durum ve tutumları benimseyen, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, yasaların üstünde Anayasanın ve yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. Yasaların kamu yararına dayanması gereği kuşkusuz hukuk devletinin temel değerlerinden birini oluşturmaktadır. Hukuk devletinde hukuk güvenliğinin sağlanabilmesi için yasakoyucunun öngörülebilir düzenlemeler getirmesi de asıldır.”

görüşü açıklanmış ve bu görüş, Anayasa Mahkemesinin 29.12.2004 tarih ve E.2002/39, K.2004/125 sayılı kararında da “Anayasanın 2 nci maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesi, yasaların kamu yararına dayanması ögesini içerdiği gibi, yasama organı tarafından konulacak kurallarda adalet ve hakkaniyet ölçülerinin göz önünde tutulmasının gerekliliği, yine bu ilkenin doğal bir yansımasıdır. Bu ölçütler ise hukuk kurallarının korunmasında birbiriyle çatışan yararların uzlaştırılmasını zorunlu kılar. Aynı ilke uyarınca, Devlet organlarının görev ve yetkilerinin bu çerçevede yasalarla belirlenmesi gerektiği kuşkusuzdur.” biçiminde yinelenmiştir. O halde bir hukuk devletinde, devlet erki kullanılarak yapılan tüm kamu işlemlerinin nihaî amacının “kamu yararı” olması gerekir. Bu gereklilik, kamu yararını, yasama organının takdir yetkisi için de bir sınır konumuna getirir.

Açıklanan nedenlerle kamu yararı amacına yönelik olmayan ve iptali istenen söz konusu düzenleme Hukuk Devleti ilkesine ve dolayısıyla Anayasanın 2 nci maddesine aykırıdır.

Öte yandan Anayasa Mahkemesinin 23.6.1989 tarih ve E.1988/50, K.1989/20 sayılı kararında,

“Avukatlık Yasası’nın 1 inci maddesine göre “kamu hizmeti ve serbest bir meslek” olan avukatlık iki yönlüdür. Hem “kamu hizmeti” hem “serbest meslek” nitelenmesi, serbest meslek çalışmalarını yürütürken görev yapılan alanın kamusal ağırlığına dayanmaktadır. Adalet, yargı, hukuk işleri, kamu hizmetinin en yoğun olduğu “kamu” kavramının anlam olarak en önde geldiği alandır. Avukatlık Yasası’nın “Avukatlığın amacı” başlıklı 2 nci maddesi, bu gerçekleri uygulamaya yansıtan özgün kuraldır.

Tüm bu kurallar, yinelenmesinde yarar olmayan nice tanım, anlatım ve değerlendirmeler, avukatlığın kamusal yönü ağır basan bir meslek olduğu gerçeğini doğrulamaktadır. Bilgi ve deneyimlerini öncelikle adalet hizmetine vererek, adalete ve hakkaniyete uygun çözümler için hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasında yargı organlarıyla yetkili kurul ve kurumlara yardımcı görev bilen avukatın, hukuk devletinin yargı düzeni içindeki yeri özellik taşımaktadır. Adaletin sav, savunma ve yargı ögelerinden savunma bölümünün temsilcisi, başlıca görevlisi olan avukatın hem temsil ettiği kişiler, hem de onların görev yaptığı hâkim, savcı ve yetkili öbür kurul ve kurumlarca inan, güven ve saygı ile karşılanması gerekir.”

yorumu yapılmıştır. Bu yorumdan da anlaşılacağı üzere yargıçlık, savcılık, avukatlık meslekleri arasında astlık üstlük ilişkisi bulunmadığı gibi üstünlük farkı ve sıralanması da bulunmamaktadır. Bu üçlü arasındaki ilişki işbölümü ilişkisidir. O nedenle sav, savunma ve karar üçgeninde görev alan hukukçuların mesleğe kabul, meslek için ilerleme ve benzeri konularda eşit işleme tabi tutulması ve sınavda teklik ilkesinin yaşama geçirilmesi gerektiği kuşkusuzdur. Yargılama bir olay hakkında hukukun ne dediğinin bildirilmesidir. Hukukun yaşama sağlıklı geçmesi için bu üçlü arasında mesleğe kabul anlamında eşitliğin sağlanmasına bağlıdır. Çünkü yargılamanın bu üç öge-

sindeki olumlu veya olumsuzluğun hükme ve dolayısıyla adaletin gerçekleşmesine olumlu ya da olumsuz anlamda yansımaları kaçınılmazdır.

Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında vurgulandığı gibi yasa önünde eşitlik ilkesi, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı olacağı anlamına gelmemekle birlikte, yasaların uygulanmasında birbirinin aynı durumda olanlara aynı kuralların uygulanmasını ve ayrıcalıklı kişi ve toplumların yaratılmasını engellemektedir. Kimi yurttaşların haklı bir nedene dayanarak değişik kurallara bağlı tutulmaları eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmamakta, hatta durumlarındaki ve konumlarındaki özellikleri, kimi kişi ya da topluluklar için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerekli kılmaktadır. Anayasa ile eylemliler değil hukuki eşitlik amaçlanmaktadır. Anayasanın öngördüğü eşitlik ilkesinin çiğnenmemesi için, aynı hukuksal durumların aynı, ayrı hukuksal durumların ayrı kurallara bağlı tutulması gerekmektedir. (Anayasa Mahkemesinin 18.10.2005 tarihli, E.2003/7, K.2005/71 sayılı kararı).

Sav, savunma ve yargının adaletin gerçekleşmesi yönünden aynı hukuki durumda oldukları Anayasa Mahkemesinin yukarıda açıklanan kararında da vurgulandığı üzere yadsınamaz.

Bu nedenle iptali istenen kural, sav, savunma ve karar üçgeninde görev alan hukukçulardan sav kısmında görev alanlar için "sınavda başarılı olma" şartını kaldırarak hiçbir haklı nedene dayanmaksızın farklı bir uygulama getirdiğinden Anayasanın 10 uncu maddesinde ifade edilen "kanun önünde eşitlik ilkesiyle de bağdaşmamaktadır.

Diğer taraftan, bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığı onun aynı zamanda Anayasanın 11 inci maddesine de aykırılığı sonucunu doğuracak-

tır (Anayasa Mahkemesinin 3.6.1988 tarih ve E.1987/28, K.1988/16 sayılı kararı, AMKD, sa. 24, s. 225).

Açıklanan nedenlerle 6.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesi, Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Adaletin kurucu öğelerinden savunmanın temsilcisi avukatların, mesleğe kabul yönünden diğer kurucu öğelerden farklı hükümlere tabi tutulmalarını öngören ve iptali istenen kuralın uygulanması halinde; adaletin gerçekleştirilmesinin olumsuz yönde etkilenebileceği kuşkusuzdur. Bu durumda ortaya giderilmesi olanaksız durum ve zararların çıkabileceği yadsınmaz.

Bu türden durum ve zararların önlenmesi, hukukun ve Anayasanın üstünlüğünün korunabilmesi için Anayasaya aykırı olduğu gerekçemizde açıkça gösterilen söz konusu kuraldan Anayasal düzenin en kısa sürede arındırılması açık bir zorunluluk olup, hukuk devleti sayılmanın da bir gereğidir.

Bu nedenle, iptali istenen kuralın yürürlüğünün iptal davası sonuçlanıncaya kadar durdurulması da istenerek Anayasa Mahkemesine iptal davası açılmıştır.

V. SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıklanan gerekçelerle 6.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun;

19.3.1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendini, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Avukatlık sınavını başarmış olanlar veya" ibaresini, 28 inci, 29 uncu, 30 uncu, 31 inci maddelerini, 121 inci maddesinin birinci fıkrasının (20) numaralı bendini, geçici 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ve sınav" ibaresini ve geçici 20 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 02.05.2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasını yürürlükten kaldıran 1 inci maddesinin Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olduğundan,

iptaline ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz."

II- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenilen Yasa Kuralı

28.11.2006 günlü, 5558 sayılı "Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un iptali istenilen 1. maddesi şöyledir:

"19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Avukatlık sınavını başarmış olanlar veya" ibaresi, 28 inci, 29 uncu, 30 uncu, 31 inci maddeleri, 121 inci maddesinin birinci fıkrasının (20) numaralı bendi, geçici 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ve sınav" ibaresi ve geçici 20 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır."

B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde, Anayasa'nın 2., 10. ve 11. maddelerine dayanılmış, 36. maddesi ilgili görülmüştür.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Tülay TUĞCU, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, A. Necmi ÖZLER, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla 27.2.2007 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma isteminin bu konudaki ek raporun hazırlanmasından sonra karara bağlanmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, dava konusu Yasa kuralı, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Anlam ve Kapsam

28.11.2006 günlü, 5558 sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle;

A) 19.3.1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun;

1) 3. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendindeki, avu-

katılığa kabulde aranan "Avukatlık sınavını başarmış olmak" koşulu,

2) 6. maddesinin birinci fıkrasındaki, avukatlık sınavını başarmış olanların Baroya yazılma isteminde bulunabilmeleri,

3) 28. maddesindeki, avukatlık sınavının Türkiye Barolar Birliği'nce yaptırılması,

4) 29. maddesindeki, sınava gireceklerin tespiti,

5) 30. maddesindeki, sınavın şekli ve konuları,

6) 31. maddesindeki, sınav sonuçlarının bildirilmesi,

7) Türkiye Barolar Birliği yönetim kurulunun görevlerinin belirtildiği 121. maddesinin birinci fıkrasının (20) numaralı bendindeki, avukatlık sınavı ile ilgili olarak Türkiye Barolar Birliği'ne verilen görevlerin yerine getirilmesi,

8) Dava ve iş takibine ilişkin geçici 17. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ve sınav" ibaresi,

9) Geçici 20. maddesinin ikinci fıkrasına göre 10.5.2001 tarihinde hukuk fakültelerinde öğrenci olanların sınava tabi tutulmaması,

B) 2.5.2001 günlü, 4667 sayılı "Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un geçici 1. maddesinin birinci fıkrasındaki, avukatlık staj sonu sınavının, sınavın getirildiği 10.5.2001 tarihinden sonra başvuranlara da uygulanması,

Yasa kuralları arasından çıkarılarak avukatlık stajı sonrası sınav kaldırılmıştır. Buna göre, dava konusu kuralın yürürlüğe girmesiyle birlikte, 1136 sayılı Yasa hükümlerine uygun olarak avukatlık başvurusunda bulunarak sta-

ji tamamlayanlar, bilgi, beceri, yetenek ve yeterliliklerinin ölçülmesi amacıyla herhangi bir sınava ya da seçmeye bağlı tutulmaksızın avukatlık ruhsatı almaya hak kazanacaklardır.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 1. maddesinde avukat, *"yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder"* şeklinde ifade edilmiş, 2. maddesinde de avukatlığın amacı, her derecede yargı organları, hakemler, resmî ve özel kişi, kurul ve kurumlar bakımından; hukukî münasebetlerin düzenlenmesi, her türlü hukukî mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesi, hukuk kurallarının tam olarak uygulanması olarak gösterilmiştir. Belli koşulların gerçekleşmesi halinde avukatlara ilâm niteliğinde belge hazırlama yetkisi de verilmiştir. 5271 sayılı Yasa, aramada, soruşturma ve kovuşturma evrelerinde hazır bulunma, baro tarafından görevlendirme, mahkeme tarafından görevlendirme istemi, doğrudan soru yöneltme, istemsiz görevlendirme, uzlaşmacı olarak görevlendirme, kanun yollarına başvurma, zorunlu müdafilik gibi birçok konuda avukatlarla ilgili hüküm içermektedir.

Tarihsel süreç içinde avukatlık mesleğinde sınav süreklilik kazanamamış olmakla birlikte tamamen de kaldırılması düşünülmemiştir. 2001 yılında 2.5.2001 günlü, 4667 sayılı Yasa'yla 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nda yapılan ek ve değişikliklerle sınav yeniden getirilmiştir. Avukatlık mesleğinde sınav koşulunu getiren Yasa'nın gerekçesinde, *"sınav sistemi ile ülkemizde, sayıları hızla artan hukuk fakülteleri nedeniyle eğitim öğretim açısından oluşan farklılıkların önlenmesi, avukatlık mesleğinin kalitesinin artırılması ve giderek savunma ile yargıya yansıyan olumsuzlukların giderilmesi amaçlanmıştır"* denilmiştir.

Dava konusu kuralla, avukatlık sınavı kaldırılmadan

önce, ülkemizde sayıları hızla artan hukuk fakülteleri arasında müfredat birlikteliği sağlandığı, fakat eğitim ve öğretim kalitesi bakımından eşit şartlar oluşturulmadığı gerekçesiyle sınavın staj öncesine alınması yönünde bir yasa teklifi verilmiştir. Bu teklif görüşülmeden verilen ikinci yasa teklifinde ise avukatlığın bir meslek olarak bilgiye, kişisel ve mesleki tecrübeye dayandığı, sadece mevzuatın bilinip bilinmediğine yönelik yapılacak bir sınavın avukatlık yapmak için gerekli olan beceriyi ölçmeyeceğinin aşikâr olduğu, teklif ile avukatlık mesleğini icra edecek kişiler için herhangi bir fayda sağlamayacak söz konusu sınav sisteminin yürürlükten kaldırılmasının amaçlandığı gerekçesiyle avukatlık sınavının kaldırılması teklifinde bulunulmuştur. İkinci teklif TBMM Genel Kurulu'nda aynen yasalaşmıştır.

B- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Dava dilekçesinde, sınavla baroların bağımsızlığı ve avukatlık mesleğinin hak ettiği saygınlığa kavuşturulmasının amaçlandığı, avukatlık mesleğinin de hâkimlik ve savcılık mesleği gibi kamu hizmeti niteliğinde özel bir meslek olduğu ve gerekli donanım, bilgi ve kaliteye ulaşmış kişilerden olması gerektiği, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmanın hukukun uygulanması ve temel hak ve özgürlüklerin korunmasında yaşamsal bir önem ve değere sahip bulunduğu, sınavın Türkiye Barolar Birliği ve baroların muhalefetine rağmen kaldırıldığı, kamusal yanı ağır basan avukatlıkta sınavın kaldırılmasında kamu yararının gözetilmediği, sav, savunma ve yargılamayı yapanların adaletin gerçekleşmesi yönünden aynı hukuksal durumda olduklarından mesleğe kabullerinde de eşit işleme tabi tutulmaları gerektiği, bu nedenlerle avukatlık sınavının kaldırılmasının Anayasa'nun

2., 10. ve 11. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2949 sayılı Yasanın 29. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi, yasaların Anayasaya aykırılığı konusunda ilgililer tarafından ileri sürülen gerekçelere dayanmaya mecbur değildir. Taleple bağlı kalmak koşuluyla başka gerekçe ile de Anayasa'ya aykırılık kararı verebilir. Bu nedenle, kuralın Anayasa'nın 36. maddesi yönünden de incelemesi uygun görülmüştür.

Avukatlık mesleğinin nitelikleri ve önemi, bir kamu hizmeti olduğu, avukatın yargılama süreci içinde adaletin bulunup ortaya çıkarılmasında görev aldığı, kamu yararını koruduğu, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun genel gerekçesinde belirtilmiştir. Yasa'nın 1. ve 2. maddelerinde avukatlığın kamusal yönü ağır basan bir meslek olduğu vurgulanmıştır. Bilgi ve deneyimlerini öncelikle adalet hizmetine vererek, adalete ve hakkaniyete uygun çözümler için hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasında yargı organlarıyla yetkili kurul ve kurumlara yardımcı görev bilen avukatın, hukuk devletinin yargı düzeni içindeki yeri özellik taşımaktadır.

Anayasa'nın 135. maddesi ile birlikte Avukatlık Kanunu'nun Barolara ve Türkiye Barolar Birliği'ne yüklediği görevler, tanıdığı hak ve yetkilerle bu kuruluşların toplum ve devlet yaşamı için göz ardı edilmeyecek önemleri de düşünülürse, avukatların genel niteliklerine verilen değer kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Her serbest mesleğin kendine özgü yanları, birbirinden ayrılıkları bulunduğu gibi uzmanlık alanlarının farklılığı, farklı uygulamaları doğal, hatta zorunlu kılar. Avukatların, savunma görevini üstlenmeleri ve adaletin gerçekleşmesine katkıları, mesleğin özelliği sayılmakta ve kimi kısıtlamalara bağlı tutulmalarının haklı nedenlerini oluşturmaktadır. Avukatlık mesleğini seçenlerin, avukatlık adına uygun biçimde gö-

revlerinin gereklerini özenle yerine getirmeleri, avukatlık unvanından ayrı düşünülemez saygı ve güveni koruyup güçlendirmenin başta gelen koşullarından biridir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygı gösteren, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayıp yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ve Anayasa bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Yasaların, kamu yararının sağlanması amacına yönelik olması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi hukuk devleti olmanın gereğidir. Bu nedenle yasa koyucunun hukuki düzenlemelerde kendisine tanınan takdir yetkisini anayasal sınırlar içinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini göz önünde tutarak kullanması gerekir. Önceki kuralların, yeni yasayla değiştirilmesi ya da tümüyle yürürlükten kaldırılması hukukun doğal karşıladığı, genel ilkelere uygun bulduğu bir düzenleme biçimidir. Yeni kural, eski kuralı yürürlükten kaldırılabilir. Bu tür düzenlemeler, yasa koyucunun takdir yetkisi içinde olan bir yasama işlemidir. Tıpkı, yürürlüğe giren yasalar gibi, yürürlükten kaldırılan kurallar da yasama tasarrufudur ve yasa koyucu bu yetkisini kullanırken Anayasa'ya bağlı kalmak durumundadır.

Hukuk devletinin olmazsa olmaz koşulu olan "bağımsız yargı", yargının olmazsa olmaz koşulu olan "savunma" ile birlikte anlam kazanır. Savunma, "sav-savunma-karar" üçgeninden oluşan yargının vazgeçilmez ögesidir. Adaletli bir yargılamamanın varlığı, ancak avukatın etkin ka-

tılımla sağlanabilir. Avukatlığın önemi ve özelliği nedeniyle bu mesleğe girişin kimi koşul ve kayıtlamalara bağlı kılınması, hukuk devletinin ve adil yargılanma hakkının gereğidir.

Avukatın seçkinliği ve üstün nitelikler taşıması, hem kamunun hem de yargının beklediği bir husus olup, bunun sağlanmasında mesleğin gelişmesine katkı kadar mesleğe seçilme de önem kazanır. Sadece temel hukuki konularda eğitilmiş olmak, bir mesleği yürütmek için yeterli olamaz. Mesleki açıdan yetkinlik, stajyerlik gibi özel eğitimlerin yanı sıra mesleğe girişte seçme ya da elemeyi de içerir.

Yasa koyucu tarafından sınavın getirilmesindeki, savunma hakkı ve adil yargulamaya, adaletin gerçekleşmesine ve avukatlık mesleğinin niteliğine dayalı kamu yararının, sınavın kaldırıldığı tarihte de geçerliliğini koruyup korumadığının saptanması, sınavın getirildiği zamandaki koşullar, kaldırılma zamanında değişmemiş ya da ortadan kalkmamış, hatta avukatlık mesleğinin niteliği yönünden çok daha önemli hale gelmişse bunun da değerlendirilmesi gerekir.

Öte yandan, Anayasa'nın 36. maddesinde, herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Yargının kurucu unsurlarından olan, bağımsız, serbestçe temsil eden, hukuksal ilişkilerin düzenlenmesinde, her türlü hukuksal sorun ve uyuşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesinde ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasında temel görev üstlenen avukat, hak arama özgürlüğü ve adil yargılanma hakkının da önemli bir unsurudur. Güçlü ve bağımsız savunma mesleği; hukukun üstünlüğünün, hukuksal uzlaş-

manın, adil yargılanma duygusunun ve toplumsal barışın güvencesi olup bu değerler, mesleğinde yetkin bağımsız savunucularla teminat altına alınmıştır.

Yukarıda açıklanan hususlar gözetilmeden yasalaştığı anlaşılan dava konusu kural Anayasa'nın 2. ve 36. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Şevket APALAK bu görüşe katılmamıştır.

Kural, Anayasa'nın 2. ve 36. maddelerine aykırı bulunarak iptal edildiğinden ayrıca Anayasa'nın 10. ve 11. maddeleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

V- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

28.11.2006 günlü, 5558 sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1. maddesinin yürürlüğünün durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından REDDİNE, 15.10.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

VI- İPTALİN DİĞER KURALLARA ETKİSİ

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesinin ikinci fıkrasında, Yasa'nın belirli kurallarının iptali, diğer kurallarının veya tümünün uygulanmaması sonucunu doğuruyorsa, bunların da Anayasa Mahkemesi'nce iptaline karar verilebileceği öngörülmektedir.

5558 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin iptali nedeniyle uygulanma olanağı kalmayan yürürlük ve yürütmeye ilgili 2. ve 3. maddelerinin de, 2949 sayılı Yasa'nın 29. maddesinin ikinci fıkrası gereğince iptali gerekir.

VII- SONUÇ

28.11.2006 günlü, 5558 sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

1- 1. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Şevket APALAK'ın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

2- 1. maddesinin iptali nedeniyle uygulanma olanağı kalmayan 2. ve 3. maddelerinin de, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesinin ikinci fıkrası gereğince İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

15.10.2009 gününde karar verildi.

Başkan
Haşim KILIÇ

Başkanvekili
Osman Alifeyyaz
PAKSÜT

Üye
Fulya
KANTARCIOĞLU

Üye
Ahmet
AKYALÇIN

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
Mustafa YILDIRIM

Üye
Cafer ŞAT

Üye
Serdar
ÖZGÜLDÜR

Üye
Şevket APALAK

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ

AZLIK OYU

Anayasa, yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğunu, bu yetkinin devredilemeyeceğini vurgulamıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi her alanda ve her konuda yasa yapabilmektedir. Yasama işlevi anayasal ilkelere uygun kullanılabilirlik takdir yetkisini de içinde barındırmaktadır. Yasalar, kimi zaman yeni kurallar içerirken, kimi zamanda yasal metinlerin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin olabilecektir. Önceki yasaların yeni yasalarla değiştirilmesi ya da yürürlükten kaldırılması hukukun doğal karşıladığı takdir yetkisinin daha engin boyutta kullanıldığı düzenlemeleridir.

Görülen davada da önceki yasal metni yürürlükten kaldıran kural irdelenmektedir. Kuralla, avukatlık için getirilen sınavla ilgili yasa maddeleri yürürlükten kalkmaktadır. Bu bakımdan yürürlükten kaldırılan metne de tüm yönleriyle bakılması, bir yasayı yürürlükten kaldırma yolundaki kuralın anayasal ilkelere değerlendirilmesi sırasında kaçınılmaz olmaktadır.

2.5.2001 tarihli ve 4667 sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la avukatlık mesleğine kabul edilebilmek için "avukatlık sınavını başarmış olmak" koşulu getirilmiş, ilgili maddelerde bu yönde değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklere göre avukatlık sınavının staj sonunda Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince yapılacağı, sınava staj bitim belgesinin verildiği tarihi izleyen dört yıl içinde altı kez girilebileceği, sınavda meslek kuralları bilgisi ile hukuk ilkeleri ve mevzuat hükümlerini olaylara uygulayabilme yeterliliğinin değerlendirileceği, sınav konuları ve başarı puanı gibi konuların da yönetmelikte gösterileceği anlaşılmaktadır. Avukatlık Kanununda anılan değişiklikleri öngören 4667 sayılı Yasa geçici madde 1'de sınava ilişkin hükümlerin bu kanunun

yayımdan sonra avukatlık stajına başvurulara uygulanacağını belirtmektedir. Ancak 25.6.2002 tarihli 4765 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle 1136 sayılı Yasa'ya eklenen geçici madde 20'nin ikinci fıkrasıyla stajla ilgili hükmün 10.5.2001 tarihinde hukuk fakültelerinde öğrenci olanlar hakkında uygulanmayacağı, bunların sınava tabi tutulmayacağı kuralı getirilmiştir.

Anayasa'nın kamu hizmetine girişle ilgili 70. ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını konu eden 135. maddelerinde sınav kaydı yer almamakta ise de, nitelikli bireyler seçme yaklaşımının somutlaşması olan giriş sınavlarının yerinde olduğu görüşüne ulaşılabilir. Bu amaçla önemli ve seçkin bir meslek olan avukatlığa girişte bilgili ve yetenekli kişilerin seçilmesi için düşünülen sınav, staj sonunda sınırlı zaman ve sayıda yapılacaktır. Oysa hâkimlik mesleğine girişle ilgili asıl sınav ise stajdan önce yapılmaktadır. Staj sonuna bırakılan sınavlar, genellikle stajın değerlendirilmesi amacıyla yöneliktir. Nitelikli bireylerin seçimi temel amacı gözetildiğinde lisans eğitiminin yansımalarının meslekte aranacak temel ölçütler arasında yer alması beklenir. Gerçekten de, sınavı düzenleyen 4667 sayılı Yasa'nın gerekçesinde eğitim ve öğretim düzeyleri arasında oluşan farklılıklara değinilmektedir. Yüksek öğretime ilişkin ilkelere ve lisans öğretimine yönelik değerlendirmeler içeren gerekçeye bağlı bu yaklaşım yanında sınavın staj sonuna bırakılması ilgililerin beklentilerini ve amaçlarını saptamada belirsizliklere de etken olacaktır. Sınavla ilgili zaman ve sayı sınırlanması anayasal yaklaşımların başka bir konusunu oluşturacak, çalışma hayatıyla ilgili anayasal ilkelere beliren kamusal yarar da değerlendirmelerde öncelikli bakışlar arasında yer alacaktır.

Yürürlükten kaldırılan sınavla ilgili kurallarda hukuk ilkelerini ve mevzuat hükümlerini olaylara uygulayabil-

me yeterliliğinin belirlenmesi de belirtilmektedir. Yukarıda da değinildiği gibi eğitim açısından oluşan farklılıklarla ilgili yasal amaçla, staj sonuna bırakılan sınav yöntemi uyuşmadığı gibi, olgu çözümlenmeleri de lisans düzeyini tam yansıtmayacak ve böylesi saptamaların test yoluyla yapılması ölçme ve değerlendirme ilkelerinde tartışmalara yol açabilecektir. Ayrıca 4667 sayılı yasa sınav koşulu öngörerek yasanın yayımıyla uygulamaya başlamayı geçici 1. maddeyle öngörmesine karşın, bir yıl sonra 2001 yılında hukuk öğrencisi olanlar sınavdan bağışık tutulmuştur. Bu durumda yasanın yürürlüğü giriş sırasında öğrenci olanlar sınavdan bağışık olmalarına karşın daha önce eğitimi tamamlayan ancak staj yapmamış olanlarda duraksama yaşanacaktır. Kaldı ki, nitelikli kişilerin arandığı bir meslekte sonradan getirilen istisnalar, zamana yayılabilecek öğrenim süresi nedeniyle yasanın amacının gerçekleşmesini ertelemiş olacaktır.

Değinilen olgular iptale konu Yasanın doğrudan metinleri değilse de kaldırdığı yasanın içerikleridir. Bir yasa-yı kaldırmada daha etkin ve geniş olan yasamadaki takdir yetkisi, yasakoyucuya düzenleme yapılırken etken olan nedenler yanında kaldırılan kurallara bakılarak bir anlama kavuşabilecektir. Bu durumda mesleğin önemi ve güdülen kamu yararı ilkesiyle yakından ilgili lisans eğitimi-ne yönelik bulguların lisans sonrası meslek giriş sınavlarıyla çözülebilmesi ve istenilen seçmelerin yapılabilmesinde öngörülen sınav yönteminin yeterli karşılıklar içerdiği ve böylece yasal amacın tam olarak gerçekleşebilecek olduğu söylenemez.

Öte yandan, adil yargılanma ile kurulan ilintinin yargılama yöntemlerinde kimi bakışların geliştirilmesini gerektirdiği ve yasakoyucuya yönelik değerlendirme yapma yolundaki yaklaşımın da yasal işlemler akışında öncelik aldığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, sınavla ilgili metinlerle birlikte yasakoyucunun takdir yetkisi gözetildiğinde bu haliyle kuralda Anayasa'ya aykırılık saptanamamaktadır. Davanın belirtilen yorumlarla reddi gerekeceği oyuyla karara karşıyım.

Üye
Şevket APALAK

RG: 8 Ocak 2010, Sayı: 27456

25.00 TL

Barış Manço Caddesi 1366. Sokak No: 3 06520 Balgat / Ankara
Tel: (+90.312) 292 59 00 (Pbx) Faks: (+90.312) 286 55 65
web: www.barobirlik.org.tr • e-posta: yayin@barobirlik.org.tr